

TALOUSARVIO 2019 TALOUSSUUNNITELMA 2019 – 2021

TALOUSARVIO 2019 JA TALOUSSUUNNITELMA 2019 - 2021

Sisällysluettelo

	<u>Sivu</u>
1 YLEISPERUSTELUT	1
1.1 Talousarvion laadinnan lähtökohdat	1
1.2 Toimintaympäristön muutostekijät suunnittelukaudella	3
2 STRATEGISET PAINOPISTEET JA AVAINTAVOITTEET	15
2.1 HUS:n strategia	15
2.2 Strategiset painopisteet ja avaintavoitteet vuodelle 2019	15
3 TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUDET	19
3.1 Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne	19
3.2 Talousarvion sitovuus	20
4 KONSERNIA JA KUNTAYHTYMÄÄ KOSKEVAT TAVOITTEET	23
4.1 Erikoissairaanhoidon palvelut	23
4.2 Hoidon saatavuuden ja hoitoonpääsyn tavoitteet	31
4.3 Konsernin toiminnan ja talouden tavoitteet	32
4.4 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	34
4.5 Selonteko sisäisestä valvonnasta, riskienhallinnasta ja konsernivalvonnasta	35
5 TUOTTEISTUS, HINNOITTELU JA LASKUTUS	36
5.1 Tuotteistus	36
5.2 Ensihoitopalvelu ja erityisvelvoitteiden asukaslukuperusteiset maksut	37
5.3 Kalliin hoidon taseaus	39
5.4 Kuntalaskutuskäytäntö	39
6 OPETUS-, TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA	40
6.1 Opetus	40
6.2 Tutkimus	42
6.3 Kehittäminen	46
7 TOIMINNAN JA TALOUDEN SUUNNITTELU	50
7.1 Tuloslaskelmaosa	50
7.2 Investointiosa	59
7.3 Rahoitusosa	62
7.4 Henkilöstösuunnitteluosa	63
8 TYTÄRYHTIÖIDEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET	66
8.1 HUS-kiinteistöt Oy	66
8.2 Uudenmaan sairaalapesula Oy	73
8.3 Hyksin kliniset palvelut Oy	79
8.4 HYKS-instituutti Oy	82
8.5 Orton Oy	86
9 SAIRAANHOITOALUEIDEN TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	87
9.1 HYKS-sairaanhoitoalue	87
9.2 Hyvinkään sairaanhoitoalue	89
9.3 Lohjan sairaanhoitoalue	91
9.4 Porvoon sairaanhoitoalue	93
10 MUIDEN TULOSALUEIDEN TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	95
10.1 HUS Apteekki tulosalue	95
10.2 HUS Logistiikka tulosalue	96
10.3 HUS Tukipalvelut tulosalue	97
10.4 HUS Tilakeskus tulosalue	98
10.5 HUS Tietohallinto tulosalue	99
10.6 HUS Yhteiset tulosalue	100
10.7 Ulkoinen tarkastus tulosalue	100
10.8 HUS-Työterveys tulosalue	101

	<u>Sivu</u>
LIITTEET	103
Liite 1 Jäsenkuntien väestömäärän kehitys ja ikäjakauma	105
Liite 2 Hoitopalvelujen tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet 2019	106
Liite 3 Asukasluvun perusteella perittävät osuudet Myrkytystietokeskuksen kustannuksiin	117
Liite 4 Asukasluvun perusteella perittävät potilasvakuutusmaksut	118
Liite 5 HUS:n jäsenkuntien ensihoitokulut	119
Liite 6 Asukasluvun/käytön perusteella perittävät osuudet lääkärihelikopteritoimintaan liittyvästä lääkinnällisestä hoidosta	120
Liite 7 Asukasluvun perusteella perittävät osuudet hammaslääketieteen opetuksesta	121
Liite 8 Asukasluvun suhteessa katettavat päivystysapumaksut	122
Liite 9 Asukasluvun mukainen ennakkomaksu kalliin hoidon tasausmenettelyä varten	123
Liite 10 Henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet	124
Liite 11 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet	125
Liite 12 Jäsenkunnille maksettava peruspääoman korko	133
Liite 13 Palvelutuotanto jäsenkunnille vuosina 2016-2019	134
Liite 14 Euroa/asukas jäsenkunnittain vuosina 2016-2019	139
Liite 15 Jäsenkuntien tuotteistetut palvelut ja kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoidon palvelut	140

1 YLEISPERUSTELUT

1.1 TALOUSARVION LAADINNAN LÄHTÖKOHDAT

1.1.1 Talousarvion valmistelua koskevat lait

Kuntalain mukaisesti valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä HUSille seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Samassa yhteydessä valtuusto hyväksyy taloussuunnitelman kolmeksi vuodeksi (suunnittelukausi) sekä investointisuunnitelman neljäksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi (KuntaL 110.1§).

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään HUSin toiminnan ja talouden keskeiset tavoitteet sekä päätetään talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto hyväksyy talousarvion vuodelle 2019 HUS-kuntayhtymätasolla. Lisäksi kuntalain mukaisesti valtuusto vahvistaa tytäryhtiöiden tavoitteet. Hallitus puolestaan vahvistaa sairaanhoitoalueiden sekä kuntayhtymän muiden tulosalueiden käyttösuunnitelmat valtuuston hyväksyttyä talousarvion. Sairaanhoitoalueiden suunnitelmat käsittelee kunkin sairaanhoitoalueen lautakunta kuntayhtymän talousarvion hyväksymisen jälkeen. Tytäryhtiöiden talousarviot ja taloussuunnitelmat ovat kuntayhtymän talousarvioon liitettävä erillinen osa. Myös tytäryhtiöt laativat kalenterivuosi-kohtaisen talousarvion.

Talousarvio muodostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta. Käyttötalousoosassa asetetaan palvelutavoitteet sekä budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseen turvataan (KuntaL 110.2§). Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve tulorahoituksen lisäksi katetaan (KuntaL 110.4§). Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on yksi hallituskauden tärkeimmistä rakenteellisista uudistuksista. Valtioneuvoston tavoitteena on valmistella maakunta- ja sote-uudistus astumaan voimaan 1.1.2021 alkaen. Tuolloin HUSin toiminta nykyisessä muodossa lakkaa ja HUS sulautuu osaksi Uudenmaan maakunnan sotejärjestelmää. Muutos katkaisee taloussuunnittelukauden 2019 – 2021. Loppuvuoden 2018 aikana saadaan tarkempaa tietoa siitä, miten uudistus etenee. HUS-kuntayhtymän toimintaa ja taloutta suunnitellaan kuitenkin toistaiseksi nykyisen lainsäädännön ja rakenteen perusteella ja samalla aktiivisesti valmistaudutaan suunniteltuun maakuntarakenteeseen.

Kuntalain talousarviota koskevat säädökset

Kuntalain 110 §:n mukaan

- talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.
- kunnan/kuntayhtymän toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

HUSin toiminnassa ja taloudenhoidossa noudatetaan talousarviota ja -suunnitelmaa, ja se sitoo toimielimiä ja henkilöstöä ja toimii näiden ohjauksen ja valvonnan välineenä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Talousarvio laaditaan suorite- ja realisointi- sekä täydellisyysperiaatteita noudattaen.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS) on Suomen suurin sairaanhoitopiiri. HUS tuottaa erikoissairaanhoidon palveluja 24 jäsenkunnan yli 1,6 miljoonalle asukkaalle.

2

HUS-kuntayhtymällä on toimintaa 23 sairaalakiinteistössä. Omien sairaaloiden lisäksi HUSilla on toimintaa Auroran, Herttoniemen, Töölön ja Espoon sairaaloissa. Toiminta Uudessa lastensairaalassa käynnistyi syyskuussa 2018. Töölön sairaalakiinteistö myytiin syksyllä 2018. HUS toimii Töölön sairaalassa vuokralla Siltasairaalan valmistumiseen asti. HUSissa hoidetaan lähes 600 000 potilasasiakasta vuodessa. Kuntayhtymän palveluksessa on vuonna 2018 noin 25 000 terveydenhuollon ammattilaista. HUS-konserniin kuuluvat emoyhteisön, HUS-kuntayhtymän, lisäksi itsenäisiä tytär- ja kiinteistöyhtiöitä. HUS-kuntayhtymän talousarvioasiakirjassa on huomioitu suurimmat tytäryhtiöt, HUS-Kiinteistöt Oy, Uudenmaan Sairaalapesula Oy ja Hyksin kliniset palvelut Oy, HYKS-instituutti Oy ja Orton Oy.

1.2 TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOSTEKIJÄT SUUNNITTELUKAUDELLE

1.2.1 Yleiset talouden kehitysnäkymät ja julkinen talouden kehitys

Valtiovarainministeriön syksyn taloudellisessa katsauksessa (julkaisu 24a/2018, julkaistu 14.9.2018) ennustetaan Suomen talouskasvun saavuttavan tämän hetkisen huippunsa vuoden 2018 aikana ja kasvun odotetaan hidastuvan noin 1,5 % vuosivauhtiin tulevana vuosina. Suomen talouden hyvä suhdannetilanne kohentaa julkista taloutta. Hyvä talous- ja työllisyyskehitys sekä hallitusohjelman mukaiset sopeutustoimet tasapainottavat julkista taloutta lähivuosina ja julkisen talouden rahoitusaseman odotetaan kääntyvän ylijäämäiseksi vuosikymmenen taitteessa.

Vuonna 2019 talouskasvun ennustetaan hidastuvan 1,7 prosenttiin. Kovin investointivaihe on ohitettu. Merkittävin yksittäinen talouskasvua hidastava tekijä on rakennusinvestointien supistuminen. Yksityisten investointien kasvu jatkuu mittavien investointihankkeiden tukemana. Yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi myös työllisyyden koheneminen.

VM:n arvion mukaan vuonna 2020 BKT kasvaa 1,6 %. Yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu edelleen, vaikka palkkasumman kasvu jatkuu, kun ansiotason nousu kiihtyy. Inflaation nopeutuessa edelleen reaalityulojen kasvu kuitenkin hidastuu. Ansiotason nousu kiihtyy 2,6 prosenttiin vuoden 2019 sopimuskorotusten ajoitustekijöiden seurauksena. Vuonna 2020 ansiotason nousua 3,0 prosenttiin kiihdyttävät edelleen hyvä talouskasvu ja julkisen sektorin lomarahojen palautuminen.

Talouden suotuisa suhdannevaihe peittää alleen julkisen talouden rakenteelliset ongelmat. Väestö ikääntyy ja se näkyy erityisesti kasvupaineena hoito- ja hoivamenoissa myös tulevaisuudessa. Julkisen talouden tulisi olla 2020-luvun alussa selkeästi ylijäämäinen, jotta se olisi kestäväällä pohjalla kohtaamaan väestön ikääntymisestä aiheutuvat paineet.

Tämän hetkisen arvion mukaan maakunnat aloittavat varsinaisen toimintansa vuonna 2021. Maakunnille siirtyy sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuu kunnilta sekä useita muita pienempiä tehtäviä kunnilta ja valtiolta. Maakuntien menoista valtaosa liittyy sosiaali- ja terveystalouden palveluihin. Paljon sosiaali- ja terveystalouden palveluita käyttävän ikääntyneen väestön määrän kasvu luo kasvupaineita tulevien maakuntien menoihin.

Maakuntien tuloista suurin osa on valtiolta saatavaa rahoitusta. Valtion rahoitus sisältää yleiskatteellisen rahoituksen sekä arvonnäisveron palautuksen. Lisäksi maakunnat saavat myynti- ja maksutuloja palvelujen käyttäjiltä. Maakuntasektorin rahoitusasema tulee olemaan alijäämäinen. Tämä johtuu erityisesti sairaanhoitopiireissä meneillään olevista toimitilahankkeista, jotka siirtyvät Maakuntien tilakeskus Oy:n vastuulle.

Maakuntahallinnon investointeja pitää yllä sairaanhoitopiirien toimitilahankkeiden lisäksi sote-palvelujen tietojärjestelmiin liittyvät kehityshankkeet. Maakuntasektorille siirtyä sairaanhoitopiireiltä kiinteistöjen ja muiden varojen lisäksi myös merkittävä määrä velkaa. Maakunnille aiheutuu aluksi lisäkustannuksia toiminnan aloittamisesta ja järjestäytymisestä.

1.2.2 Väestö ja sairastavuus

Eliniän pidentymisestä johtuvan väestön vanhenemisen myötä yleinen sairastavuus ja hoitoa tarvitsevien potilaiden määrä lisääntyy edelleen merkittävästi. Suomessa kroonisiksi kansantaudeiksi katsottavat sydän- ja verisuonitaudit, diabetes, astma ja allergia, krooniset keuhkosairaudet, syöpäsairaudet, muistisairaudet, tuki- ja liikuntaelämäntien sairaudet ja mielenterveyden ongelmat lisääntyvät käytännössä kaikki myös Uudenmaan alueella huolimatta asukkaiden suotuisammasta riskiprofiilista muihin suomalaisiin nähden. Vaikka syntyvyyden lasku edelleen todennäköisesti jatkuu HUSin alueella myös vuonna 2019, väestömäärän ennustetaan kokonaisuudessaan kasvavan edelleen noin 1 % vuosivauhtia lisäten osaltaan kokonaispalvelutarvetta.

Mielenterveyden ongelmat, varsinkin masentuneisuus, lisääntyy myöskin tasaisesti vuosittain. Diabetesta sairastaa noin 500 000 suomalaista ja määrä lisääntyy joka vuosi. Diabeteksen lisääntyminen liittyy geneettisen alttiuden lisäksi liikapainoon ja liikunnan vähenemiseen. Astmaa sairastaa noin 10 – 15 % ja allergioita 30 – 40 % suomalaisista määrän lisääntyessä vuosittain. Muistisairaiden ja tiedonkäsittelyongelmaisten määrä on ikääntymisen myötä voimakkaassa kasvussa. Sydän- ja verisuonitaudit ovat edelleen yleisin kuolinsyy (noin 50 %) huolimatta parantuneesta lääke- ja toimenpidehoidoista. Ikääntyminen lisää tämänkin potilasryhmän määrää.

Syöpään sairastuu elinaikanaan joka 3. suomalainen ja syöpäpotilaita on tällä hetkellä yhteensä noin 250 000. Eloönjäämisennuste on uusien hoitojen ansiosta parantunut lisäten hoidettavien potilaiden määrää ikääntymisen ohella. Vuonna 2017 Euroopassa tuli markkinoille täysin uusia syöpälääkkeitä yhteensä 15. Sen lisäksi käyttöaiheen laajennuksia tuli hiljattain markkinoille tullessiin syöpälääkkeisiin. Viime vuonna Euroopassa hyväksyttiin yhteensä 92 uutta lääketta/käyttöaihetta. Näistä 35 oli kokonaan uusia lääkkeitä, muut käyttöaiheiden laajennuksia. Uusia ja kalliita lääkkeitä on tullut erityisesti syöpätauteihin, silmänsairauksiin ja autoimmuunisairauksiin. Geenitestaus ja yksilöllinen lääkehoito ovat kustannusvaikuttavia, mutta pienemmille potilasmäärille osoitetut personoidut hoidot ovat myös aikaisempaa kalliimpaa hoitoa. Lääkkeiden lisäksi entistä kalliimpia hoitoteknologioita ja ihmiskehon varaosia on otettu käyttöön mm. kirurgiassa ja sydänsairauksissa. Yhteenvetona voi sanoa, että uusista hoitomuodoista huolimatta lähinnä ikääntymisestä ja elintavoista johtuvat terveydentilan muutokset tulevat entisestään lisäämään palveluntarvetta myös erikoissairaanhoidossa. Samalla paine uusien toimintatapojen käyttöönottoon kasvaa, jotta voidaan paremmin vastata kasvavaan palvelutarpeeseen.

1.2.3 Lainsäädännön muutokset

Eduskunnassa on käsiteltävänä useita HUS-kuntayhtymän toimintaan vaikuttavia hallituksen esityksiä. Samoin lausunnolla on ollut useita lakiesitysluonnoksia, joista ei vielä kuitenkaan ole annettu hallituksen esitystä. Epävarmaa on, mitkä esityksistä ehditään käsitellä tällä vaalikaudella.

Työaikalain kokonaisuudistuksen (HE 158/2018) tavoitteena on ajantasaistaa **työaikalakia** siten, että se vastaa paremmin elinkeinorakenteesta ja työn tekemisen tavoissa tapahtuneisiin muutoksiin. Lakiin on myös tehtävä työaikadirektiivistä ja muista kansainvälisistä reunaehdoista johtuvia tarkistuksia. Uuden työaikalain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2020. Toteutuessaan esityksellä on vaikutusta myös sairaanhoitopiirien työaikaläytäntöihin. Esityksen mukaan työpaikalla tapahtuva päivystys olisi luettava työajaksi eikä siitä voisi enää sopia toisin työ- ja virkaehtosopimuksella. Jaksotyöaika voitaisiin soveltaa muun muassa palo- ja pelastustoimessa ja pääosan vuorokaudesta toimivissa sosiaali- ja terveystalveissa. Ensihoidon saisi myös järjestää jaksotyönä. Laissa säädettäisiin uudesta joustotyöaika koskevasta työaikajärjestelystä sekä työaikapankkia koskevaa säännöstä, joka mahdollistaisi työaikapankin perustamisen työpaikoille.

Työaikalainsäädäntö olisi edelleen pakottavaa oikeutta, mutta se kuitenkin sallisi laajasti laista poikkeamisen valtakunnallisten työmarkkinaosapuolten välisillä työ- ja virkaehtosopimuksilla.

Kilpailulain muutosesityksen (HE 68/2018) tarkoituksena on markkinoiden kilpailullisuuden ja yritystoiminnan edellytysten turvaaminen tehostamalla kilpailunrajoitusten ja kilpailuneutraliteetin valvontaa. Kilpailulakia esitetään muutettavaksi mm. siten, että siihen lisättäisiin uusi kilpailuneutraliteettisäännös, jonka mukaan kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa harjoittavan kunnan, kuntayhtymän, maakunnan, valtion tai niiden määräysvaltaan kuuluvan yksikön tulisi pitää taloudellisesta toiminnastaan erillistä kirjanpitoa. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Kilpailulain kirjanpidon eriyttämisvelvollisuutta koskevat säännökset ja tulevia maakuntia koskevat muutokset ovat kuitenkin tarkoitettu tulemaan voimaan 2020. HUS-konsernin tulee vuoden 2019 aikana selvittää, missä sen toiminnoissa on kyse taloudellisesta toiminnasta, jossa kirjanpito pitää eriyttää kilpailulakiesityksen mukaisesti.

Uudessa **tietosuojalaissa** (HE 9/2018) täydennettäisiin ja täsmennettäisiin Euroopan unionin yleistä tietosuoja-asetusta, joka tuli sovellettavaksi 25.5.2018 alkaen. Samalla kumottaisiin henkilötietolaki sekä laki tietosuojalautakunnasta ja tietosuojavaltuutetusta. Yleistä tietosuoja-asetusta täydentävänä ja täsmäntävänä tietosuojalaki ei muodostaisi itsenäistä ja kattavaa sääntelykokonaisuutta, vaan sitä sovellettaisiin rinnakkain tietosuoja-asetuksen kanssa. Tietosuojalain sääntelystä voitaisiin erityislainsäädännössä mm. terveydenhuollon lainsäädännössä poiketa, jos poikkeaminen olisi mahdollista tietosuoja-asetuksen kansalliselle lainsäätäjälle antaman harkintamarginaalin puitteissa.

Samoin **yksityisyyden suojasta työelämässä annettuun lakiin** esitetään (HE 97/2018) tehtäväksi Euroopan unionin yleisestä tietosuoja-asetuksesta, henkilötietolain kumoamisesta ja rikoslain muutoksesta johtuvat muutokset. Lisäksi yksityisyyden suojasta työelämässä annettuun lakiin ehdotetaan eräitä muita muutoksia. Ko. lakien tultua hyväksytyksi HUSin ohjeistukseen tehdään niiden edellyttämät tarkistukset.

Esitys uudeksi **vammaispalvelulaiksi** (HE 159/2018) sisältäisi säännökset vammaisille henkilöille järjestettävistä sosiaalihuollon erityispalveluista. Lailla sovitettaisiin yhteen laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista sekä laki kehitysvammaisten erityishuollosta, jotka samalla kumottaisiin. Laki täydentäisi sosiaalihuollon palveluja koskevana yleislakina sovellettavaa sosiaalihuoltolakia. Vammaisten henkilöiden tarvitsemaan terveydenhuoltoon ja lääkinälliseen kuntoutukseen sovellettaisiin terveydenhuoltolakia. Lisäksi vammaiset henkilöt olisivat oikeutettuja muun sosiaali- ja terveydenhuollon erityislainsäädännön mukaisiin palveluihin ja tukeen. Lakia sovellettaisiin henkilöön, joka tarvitsee vamman tai sairauden aiheuttaman pitkäaikaisen toimintarajoitteen johdosta välttämättä ja toistuvasti apua tai tukea suoriutuakseen tavanomaisessa elämässä. Maakunnan olisi järjestettävä laissa tarkoitettuja erityispalveluja, jos vammaisen henkilö ei saisi muun lain nojalla riittäviä ja sopivia palveluja.

Ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annettua lakia esitetään muutettavaksi (HE 54/2018). Ehdotetun lain tavoitteena on lisätä elävältä luovuttajalta tapahtuvia uusiutumattoman elimen ja kudoksen luovutuksia, käytännössä munuaisen luovutuksia. Ehdotetussa laissa mahdollistettaisiin se, että luovuttajina voivat toimia muutkin henkilöt kuin voimassa olevassa laissa tarkoitettut vastaanottajan lähiomaiset ja muut läheiset.

Eduskunnassa on jo vuodesta 2017 ollut käsiteltävänä esitys (HE 159/2017) **laiksi sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä**. Esityksen tarkoituksena on luoda ajankäytökset ja yhdenmukaiset edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutoiminnassa syntyvien henkilötasojen asiakastietojen sekä muiden terveyteen ja hyvinvointiin liittyvien henkilötietojen käytölle tilastointiin, tutkimukseen, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan, opetukseen, tietojohdantamiseen, viranomaisohjaukseen ja -valvontaan sekä viranomaisten suunnittelu- ja selvitystehtäviin.

1.2.4 Sote- ja maakuntauudistukseen valmistautuminen

Sote- ja maakuntauudistusta koskeva lainsäädäntökokonaisuus (HE 15/2017 vp. ja siihen liittyvät esitykset) on eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan käsiteltävänä lokakuun

lopulla 2018. Sotevaliokunnan käsittelyn jälkeen esitykset menevät perustuslakivaliokunnan käsittelyyn ja edelleen muihin tämän jälkeen tarvittaviin valiokuntakäsittelyihin. Mahdollista edelleen on, että lakikokonaisuus hyväksytään eduskunnassa helmi-maaliskuussa 2019. Tässä vaihtoehdossa maakuntavaalit pidettäisiin aikaisintaan syksyllä 2019, maakunta järjestäytyisi syksyllä 2019 ja maakunnan palvelutoiminta alkaisi vuoden 2021 alussa.

Yhtä lailla mahdollista on kuitenkin se, että uudistusta ei saada toteutetuksi nykyisen hallituksen toimesta ja että asiaa koskevat lakiesitykset raukeavat. Puoluejohtajien julkisuudessa esittämien kannanottojen perusteella todennäköistä tällöin on, että ehdotus sote-uudistuksesta sisältyy myös seuraavan hallituksen hallitusohjelmaan. Hallitusohjelma julkistetaan kesäkuussa 2019, jolloin esitykset eduskunnalle voitaisiin antaa aikaisintaan talvella 2019-2020. Palvelutuotanto voisi alkaa aikaisintaan vuoden 2023 alussa.

Uudenmaan maakunnan valmistelu on järjestäytynyt Uudenmaan liiton hallinnoimaan Uusimaa2019 –hankkeeseen. Hankkeessa työskentelee Uudenmaan kuntien ja kuntayhtymien henkilöstöä ja muita asiantuntijoita. Hanketta valmistelee kaikkiaan noin 180 asiantuntijaa joko koko- tai osa-aikaisessa tehtävässä, joista 82:lla taustavakanssi on HUSissa. Ylivoimaisesti suurin osa mainituista 82 henkilöstä on hankkeessa osa-aikaisesti. HUSin hankkeeseen antamat panostukset kompensoidaan täysmääräisesti hankkeen saamista valtionosuuksista.

Oletettavaa on, että merkittävä osa nyt tehdystä valmistelusta on hyödynnettävissä myös siinä tilanteessa, että nykyisen hallituksen uudistus ei toteudu. Esimerkiksi suunnitelmat koskien palvelutuotannon organisointia, johtamisjärjestelmiä, hallinnon ja talouden palveluja ja tietojärjestelmiä sekä tukipalveluita ovat pienin muutoksin hyödynnettävissä myös mahdollisessa tulevassa alueellisessä soterakenteessa.

HUS ja muut Uudenmaan kuntayhtymät ovat jo valmiiksi alueellisia palvelujen tuotantoyksiköitä, ja siksi niiden tulee kantaa vastuuta myös tulevan alueellisen palvelutuotannon rakentamisesta. Jos valmistelu aika pitenee, voi olla mahdollista hieman keventää ja jaksottaa HUSin antamia panostuksia tulevan soteuudistuksen valmisteluun. Tärkeää on kuitenkin se, että HUS osallistuu myös jatkossa tähän valmisteluun ja pitää siellä esillä toisaalta maakunnallisen palvelutuotannon ja toisaalta erikoissairaanhoidon näkökulmaa.

Uusimaa2019 –hankkeeseen osallistuvat henkilöt ovat yleensä avainresursseja yksikössään, joiden työpanoksen korvaaminen vaatii erityisjärjestelyjä. Tämä työpanoksen korvaaminen ei aina onnistu täydellisesti. Työpanoksen osoittaminen hankkeelle johtaa näin vajaukseen valmisteluresursseissa HUSin puolella. Tulevan tilikauden aikana tulee kiinnittää erityistä huomiota tehtävien tasapainoon: vaikka HUS kantaa vastuunsa sote-valmistelusta ja osoittaa siihen resursseja, tulee samanaikaisesti huolehtia HUSin tavoitteiden toteuttamisesta ja hallinnollisten tehtävien asianmukaisesta hoitamisesta.

1.2.5 HUS kehittyvänä organisaationa

HUSin organisaatiota ja johtamisjärjestelmää on kuntayhtymän perustamisesta lähtien muokattu ulkoisen toimintaympäristön ja sairaanhoitopiirin omien kehittämistarpeiden pohjalta. Muutokset ovat koskeneet sekä erikoissairaanhoidon palvelujen että tukipalveluiden järjestämis- ja johtamismenettelyjä. Muutoksilla on tavoiteltu ja saavutettu HUSissa strategisesti tärkeiksi määriteltyjä tavoitteita liittyen mm. hoidon saatavuuden yhdenvertaisuuteen, palvelutuotannon laadun ja tuottavuuden kehittämiseen ja yhteistyöhön omistajakuntien kanssa.

Kun HUSin toiminta uutena sairaanhoitopiirinä käynnistyi vuonna 2000, toimintamalli oli alueellinen. Potilaiden hoito ja sairaaloiden tukipalvelut järjestettiin ja niitä johdettiin pitkälti HUSia edeltäneeseen organisaatorakenteeseen perustuen sairaanhoitoalueittain, nykyisen HYKSin alueella lautakunnan ja kahden johtokunnan alaisuudessa. Sittemmin HYKS on muutettu yhdeksi toimialoittain johdetuksi yliopistosairaalaksi ja HUSin kaikki sairaanhoidolliset ja muut tukipalvelut järjestetään vastaavalla periaatteella keskitetysti

kaikille HUSin yksiköille. Muutoksilla on saavutettu erinomaisia tuloksia sekä potilashoidossa että muussa palvelutuotannossa. HUSin asema on valtakunnallisesti vahvistunut entisestään, kustannuskehitys on pidetty hyvin hallinnassa ja toiminta-alue on laajentunut erityisvastuualueen kaikkiin kolmeen sairaanhoitopiiriin. Tätä kehitystä on tarpeen jatkaa integroimalla kaikki sairaanhoitoalueet tiiviisti yhteen ja vahvistamalla toimialajohtamista.

Hallintosäännön mukaan HUSin sairaalat muodostavat yhden terveydenhuollon toimintayksikön. Tavoitteena on edelleen muokata organisaatiomallia ja johtamisjärjestelmää siihen suuntaan, että potilaiden tutkimus ja hoito järjestetään HUSin kaikissa sairaaloissa ja muissa yksiköissä yhtenäisin perustein ja että hoidon järjestämisessä tai saatavuudessa ei ole alueellisia eroja. Tätä jo on pyritty tehostamaan läheteiden keskitetyllä käsittelyllä ja mm. yhteisen sairaalakapasiteetin käyttöön liittyvällä ohjauksella. HUS on kuitenkin edelleen jakaantunut toiminnallisesti varsin itsenäisiin sairaanhoitoalueisiin, joilla on alueellinen vastuu väestön palveluista. Tarkoituksena on jatkossa suunnitella ja ohjata sairaanhoitopiirin toimintaa kohti yksi sairaala -mallia. Keskeinen tavoite on määritellä HUSin sairaaloiden työnjako ja resurssit siten, että hoidon järjestäminen voi toteutua yhdenvertaisesti koko HUSin alueella ja että koko piirin kapasiteetti tulee tehokkaasti hyödynnetyksi. Tavoitteeseen liittyy vahva talousohjaus ja siitä sopiminen jäsenkuntien kanssa.

Lähipuosina HUSin organisaatiota ja johtamisjärjestelmää muutetaan tukemaan palvelutuotannon tiivistä, koko Uudenmaan kattavaa integraatiota. Tavoitteena on laajentaa Hyksissä, osittain Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueella ja kaikissa tukipalveluissa jo noudatettava toimialajohtamisen malli yksi sairaala mallin mukaisesti muillekin sairaanhoitoalueille. Psykiatrian osalta tähän järjestelyyn edetään vuoden 2019 alussa. Tarkoitus on, että jatkossa kaikkien toimialojen palvelutuotanto suunnitellaan ja budjetoidaan kokonaisuuksina, ottaen huomioon, että toimialoilla voi olla käyttöasteen parantamiseksi myös yhteisiä tila-, laite- ja muita resursseja. Tällöin kaikkien nykyisten sairaanhoitoalueiden lautakuntien tehtävänä olisi ensisijaisesti alueen väestön erikoissairaanhoidon palvelusuunnitelmien ja kustannusten arviointi ja seuranta riippumatta siitä, missä sairaaloissa hoito annetaan. Lautakunnilla on tärkeä rooli myös erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen yhteistyön kehittämisessä alueellaan. Yksi sairaala mallissa sairaalatoiminta olisi organisoitu hallituksen alaiseen ”HUS-sairaalat” nimiseen tulosaluueeseen.

Organisaatio- ja työnjaolliset muutokset

HUSin ja jäsenkuntien väliset

Suurin työnjaon muutos vuodelle 2019 on Helsingin kaupungin Malmin ja Haartmanin sairaaloiden päivystyspoliklinikkojen, päivystys- ja valvontaosastojen sekä päivystystä tukevien osastojen toimintojen siirtäminen osaksi HYKS-sairanhoitoalueen toimintaa 7.1.2019 alkaen. Muutos koskee yli 500 henkilöä ja lisää jäsenkuntien maksuosuuslaskutusta 60,8 milj. euroa.

Helsingin Diakonissalaitoksen lasten ja nuorten psykiatrian erikoissairaanhoidon palvelujen toiminnot siirtyvät Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille 1.1.2019 alkaen liikkeenluovutuksen periaatteita noudattaen. Toiminnan mukana HUSiin siirtyy viisi henkilöä, jotka sijoittuvat Lasten ja nuorten sairauksien tulosityksikköön.

Terveydenhuoltolain mukaan leikkaustoiminta, joka edellyttää leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa, tulee kokonaisuudessaan koota niihin sairaaloihin, joissa on ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystys. Yleisanestesiassa tapahtuva suun ja hampaiden hoito (YAHH) kuuluu edellä mainituin perustein keskittäviin toimenpiteisiin. Yleisanestesiassa tapahtuva suun- ja hampaiden hoito keskitetään HUSiin 1.1.2019 alkaen. Aikuispotilaiden osalta yleisanestesiahammashoito keskitetään Haartmanin sairaalasta vapautuviin tiloihin ja alle 16-vuotiaiden potilaiden osalta Uuteen lastensairaalaan. Toiminnan mukana ei siirry henkilöstöresursseja. Toimintaa varten perustetaan 12 virkaa ja 33 työsopimussuhteista vakanssia. Nämä tarvittavat 45

vakanssit jakautuvat Lasten ja nuorten sairauksien tulosyksikköön, Leikkaussalit, teho- ja kivunhoito tulosyksikköön sekä Pää- ja kaulakeskukseen. YAHH toiminnan siirron vaikutus on noin 2,3 milj. euroa.

Helsingin kaupungin välinehuoltotoiminnot yhdistetään HUS Välinehuoltoon, joka kuuluu Leikkaussalit, teho- ja kivunhoidon tulosyksikköön. Siirron seurauksena henkilöstö kasvaa 80 henkilöllä (70 htv) ja vaikutus toimintakuluihin on noin 4,3 milj. euroa.

Nurmijärven kunnan Kirkonkylän terveysaseman kuvantamistoiminta siirtyy Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille 1.1.2019 alkaen liikkeenluovutuksen periaatteita noudattaen. Toiminnan mukana HUSiin siirtyy kolme henkilöä.

HUSissa Päivystysapu 116117-hanketta on aktiivisesti kehitetty vuoden 2017 alusta alkaen strategisena kehittämishankkeena. Toiminnan vakiinnuttamiseksi ja laajentamiseksi koko HUSin alueelle Akuuttiin perustetaan 1.1.2019 alkaen Päivystysapu-vastuuyksikkö, joka johtaa ja koordinoi puhelinpalvelua. Vuoden 2019 alusta alkaen päivystysapupalvelu kattaa kaikki HUSin jäsenkunnat. HUS tuottaa puhelinpalvelut jäsenkuntien asukkaille Helsinkiä lukuun ottamatta, joka tuottaa nämä palvelut itse omalle väestölleen ainakin toistaiseksi. Toiminta rahoitetaan kunnilta kerättävällä asukaslukupерusteisella maksulla.

HUSin sisäiset

Palvelutarpeen ja toimintaympäristön muutokset, tuottavuuden parantaminen ja tuotantokapasiteetin optimaalinen hyödyntäminen edellyttävät jatkuvaa HUSin sairaaloiden työnjaon tarkastelua.

Vuonna 2018 on järjestelty erityisesti kirurgisia toimintoja huomioiden myös keskittämisasetus. Keväällä 2018 käytiin läpi vs. johtajaylilääkärin johdolla erikoisalojen koordinointi ja muutosten tarve. Suunnitelmien perusteella HUSin sairaaloiden väliseen työnjakoon on sisällytetty mm. seuraavia muutoksia 1.1.2019 alkaen:

Naistentautien leikkaustoimintojen siirto. Leikkaustoimenpiteet siirretään pois sairaaloista, joissa ei enää synnytetä.

- Vaikutus Porvoon sha -500 000 euroa, HYKS +375 000 euroa ja Hyvinkään sha +125 000 euroa. Raaseporin sairaalan leikkaustoimenpiteiden siirto on HYKSin sisäinen siirto.
- Porvooseen lisätään silmätautien ja korvatautien toimintaa salikapasiteetin käytön tehostamiseksi ja potilasjonojen lyhentämiseksi
  - Korvaleikkauskapasiteetin lisäys Porvoossa +175 000 euroa.
  - Silmäleikkauskapasiteetin lisäys Porvoossa +450 000 euroa.

Naistentautien poliklininen toiminta säilyy edelleen paikallisena lähipalveluna kaikilla sairaanhoitoalueilla.

HUSin hallitus päätti psykiatrian hallinnollisesta muutoksesta, ns. divisioonamallista, jossa Hyvinkään, Lohjan ja Porvoon psykiatrian tulosyksiköt yhdistetään osaksi HYKSin organisaatioon kuuluvaa Psykiatriaa 1.1.2019 lähtien. Päätoksella haetaan toimialajohtamisen vahvistamista, kustannustehokkuutta sekä sairaanhoitopiirin ja Helsingin kaupungin psykiatrian toimintojen harmonisoimista etenkin Laakson yhteissairaala -suunnittelussa. Siirtyvien toimintojen toimintakulut ovat noin 31 milj. euroa vuonna 2019.

Kaksikielinen HUS

HUS on kaksikielinen kuntayhtymä. HUSin alueella ruotsinkielisen väestön osuus on suurempi kuin millään muulla sairaanhoitoalueella: Uudenmaan maakunnan runsaasta 1,6 miljoonasta asukkaasta noin 131 770 henkilöä puhuu ruotsia äidinkielenään (Tilastokeskus 31.12.2017). Tämä on noin 8 prosenttia Uudenmaan väestöstä.

HUSin tavoitteena on tarjota potilaille erikoissairaanhoitoa potilaan omalla kielellä, suomeksi tai ruotsiksi, lainsäädännön ja HUSin kieliohjelman mukaisesti. Potilaalla on oikeus saada potilasasiakirjat omalla kielellään, suomeksi tai ruotsiksi: kutsukirjeet, epikriisit, hoitotyön yhteenvedot, lausunnot, e-reseptit, hoito-ohjeet ym. Kaiken potilaalle suunnatun kirjallisen ja sähköisen materiaalin tulee olla saatavissa molemmilla kielillä: ohjeet, esitteet, lomakkeet ym. Yleisissä tiloissa ja potilastiloissa olevien opasteiden tulee olla suomen ja ruotsin kielellä. Koska suurin osa kirjallisesta tiedosta ja dokumentoinnista kirjoitetaan ensi kädessä suomeksi, HUSin kirjallinen kaksikielisyys on riippuvainen hyvin toimivasta käännöstötoiminnasta.

HUSin valtuusto asettaa toimikaudekseen vähemmistökielisen lautakunnan, jonka tehtävänä on huolehtia siitä, että sairaanhoitopiirin potilaat saavat erikoissairaanhoidon palveluja omalla äidinkielellään, suomeksi tai ruotsiksi. HUSin kieliohjelma vuodelta 2007 käsittää suomen ja ruotsin kielet ja on HUSin hallituksen hyväksymä. Vähemmistökielinen lautakunta seuraa kieliohjelman noudattamista HUSissa ja vähemmistökieliset jaostot paikallisesti omilla sairaanhoitoalueillaan: Porvoo, Länsi-Uusimaa, Lohja, Hyvinkää ja HYKS. Kieliohjelmalla on toimitusjohtajan asettama ohjausryhmä, jonka päätehtävänä on edistää, ohjata ja koordinoita kieliohjelman toteuttamista potilasturvallisuutta lisäävällä tavalla. Esimies on vastuussa siitä, että niissä yksiköissä, joissa kohdataan potilaita, työvuorossa on sekä suomea että ruotsia puhuvia. Yksikön esimies informoi alaisiaan voimassa olevista kielisäännöksistä. Henkilöstön on tärkeää tiedostaa kielen merkitys potilaan hoitokokemuksessa.

Kielilähettiläät toimivat esimerkkinä yksiköissään ja kannustavat työkavereitaan käyttämään toista kotimaista kieltä. Kielilähettiläät muodostavat verkoston, joka edistää kieliohjelman yhtenäistä toteutusta. HUSissa on tällä hetkellä noin 120 kielilähettilästä.

1.2.6 Henkilöstön saatavuus

Ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö on ratkaisevassa asemassa HUSin toiminnan onnistumisen kannalta. Tarpeenmukaisen henkilöstön saatavuus liittyy olennaisesti toiminnan jatkuvuuden ja laadun turvaamiseen. Henkilöstön saatavuuden ja osaamisen varmistaminen ovat keskeisiä asioita yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja toisen asteen oppilaitosten kanssa tehtävässä yhteistyössä ja harjoittelujen toteuttamisessa. Suuri osa HUSin erikoissairaanhoidon palveluista toimii 24/7-periaatteella, mikä edellyttää henkilöstöltä valmiutta päivystää tai tehdä kolmivuorotyötä.

Henkilöstön rekrytoitumista ja palveluksessa pysymistä edistää HUSin tunnettu ja vetovoimainen työnantajakuva, jota tukee hyvinvoivan henkilöstön tyytyväisyys sekä turvalliset ja toimivat työyhteisöt. Henkilöstöpolitiikassa keskitytään erityisesti johtamisen ja esimiestyön osaamisen kehittämiseen, perehdytyksestä huolehtimiseen ja työhyvinvointiohjelman toimenpiteiden jalkauttamiseen.

Tulevaisuuden haasteena on kehittää HUSin aitoa työnantajakuvaa tehokkaammin ja saada se erottumaan kilpailijoista, sekä edistää jatkuvaa, soveltuvien työntekijöiden, rekrytoimista hyödyntäen nykYTEknologiaa.

1.2.7 Teknologian kehitys

Tietotekniikassa odotettavissa olevat muutokset suunnittelukaudella 2019 – 2021

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ovat muuttumassa voimakkaasti sote- ja maakuntauudistuksen vuoksi, mutta myös asiakkaiden ja työntekijöiden digitalisoituvien toimintatapojen muuttumisen ja ICT-ratkaisujen kehittymisen seurauksena. Suomeen syntyvät uudet SOTE-organisaatiot, täysin integroitujen palvelujen järjestäminen, eri palveluntuottajien yhteistyö sekä asiakkaiden mahdollinen valinnanvapaus palvelujen käytössä muodostavat uudenlaisen toiminnallisen kokonaisuuden. Sote- ja maakuntauudistuksen ajallisesta toteutumisesta ja keskeneräisestä lainvalmistelusta johtuva epävarmuus muodostavat haasteen laajojen yhtenäisten maakunnallisten ja osin valtakunnallisten ICT-ratkaisujen toteuttamiselle.

Tietoteknologioiden keskeisessä kehityksessä tarkastelukaudella ovat mm. Apotti-potilastietojärjestelmän tuomat muutokset teknologian ja jatkuvien palveluiden osalta. Tällaisia uusia toimintaan vaikuttavia muutoksia ovat mm. mobiiliteknologian tuleminen suoraan osaksi potilaan hoitoprosessia. Tietoteknologioiden nopeimmassa kehityksessä tulevat tarkastelukaudella paikannuskykyiset langattomat tietoliikenneverkot, esineiden internet, päätöksentekoa tukeva keinoäly sekä asiakkaiden turvallista kotona selviytymistä tukevat etämittaus- ja seurantaratkaisut ja erilaisissa lääkintälaitteissa yleistyvät langattomat yhteydet, jotka mahdollistavat tiedon siirtymisen järjestelmien välillä laitteen olinpaikasta riippumatta.

Uudenlaiset toimintamallit, jotka mahdollistavat asiakkaiden asioinnin ja oman hoitonsa hallinnan ovat keskeinen osa myös HUS Tietohallinnon palveluvalikoiman kehittymistä ja laajentumista. Kaikki nämä edellyttävät asiakkaiden tietojen parempaa käytettävyyttä organisaatorajoista riippumattomasti. Palvelujen ja toimintamallien uusiminen kytketään tiiviisti ja oikea-aikaisesti ICT-ratkaisujen kehittämiseen ja käyttöönottoon ja niiden tulee olla muunneltavissa mahdollisimman joustavasti, jotta toimintaympäristön muutoksiin kyetään vastaamaan. Tietotekniikan alalle tulee kiihtyvällä vauhdilla uusia teknologisia innovaatioita, järjestelmiä ja palveluita. Hyvin toimivilla tietojärjestelmillä voidaan helpottaa terveydenhuoltoa uhkaavaa työntekijäpulaa ja vaikuttavuusvajetta.

Rakennushankkeisiin liittyvät tietotekniset ratkaisut toteutetaan vahvistetun investointiohjelman puitteissa, käyttäjien tarpeet huomioiden ja rakennusaikataulun mukaisesti. Tietoliikenne- ja viestintäjärjestelmäinvestoinnit ovat merkittävä osa rakennushankkeita sekä toiminnallisesti että taloudellisesti. HUSissa on edelleen käynnissä mittava määrä eri laajuisia rakennusprojekteja ja HUS Tietohallinto on myös mukana toteuttamassa rakennushankkeessa toteutettavia tieto- ja viestintäteknisiä ratkaisuja.

Miten lääkehoidot ovat kehittyneet ja edelleen kehittyvät

Syöpähoitot ovat viime vuosina merkittävästi kehittyneet ja monimutkaistuneet. Uudet syöpälääkkeet ovat biologisia täsmälääkkeitä, joilla pystytään vaikuttamaan pelkästään tiettyihin syöpäsoluihin ja valjastamaan elimistön oma puolustusmekanismi taistelemaan syöpäsoluja vastaan. Uudet immunologiset syöpälääkkeiden ryhmään kuuluvat PD1-vasta-aineita käytetään tällä hetkellä useamman syövän hoitoon ja uusia indikaatioalueita tulee jatkuvasti lisää.

Aivan uudentyyppisiä hoitoja ovat soluterapiahoitot, CAR-T hoidot, jotka ovat syövän immunologinen täsmähoito geneettisesti muokatuilla tiettyntyyppisillä valkosoluilla (T-soluilla). Uudessa immunologisessa täsmähoitossa potilailta kerätään omia T-soluja, joita muokataan geneettisesti kimeerisellä antigeenireseptorilla (CAR, chimeric antigen receptor) tuhoamaan syöpäsoluja. Kehon immuuni- eli puolustusjärjestelmä tunnistaa elimistölle vieraita rakenteita kuten mikrobeja ja syöpäsoluja. Hoitomuoto tulee käyttöön aluksi kliinisten tutkimusten kautta ja ensimmäinen potilasryhmä hoidoissa on imukudos- eli lymfoomapotilaat, joilla ei ole muita tehokkaita hoitovaihtoehtoja käytettävissä.

Vaikeiden pään ja kaula-alueen syöpien hoitoon tullaan vuonna 2019 ottamaan käyttöön boorineutronikaappaus (BNCT) hoito. Tämä hoito on ainutlaatuinen hoitomuoto, jossa valmistetaan boorifenyylialaniinifruktoosikompleksi-infuusioneste, jota infusoidaan potilaaseen. Boori hakeutuu syöpäsoluihin, jonka jälkeen BNCT-sädehoitolaitteella räjäytetään syöpäsolut.

Radiofarmasiatuotanto aloitetaan omana tuotantona jo syksyllä 2018 valmistamalla syklotronilla FDG:tä, valmistetta, jota aikaisemmin hankittiin MAP Medicalilta. Tavoitteena on tulevaisuudessa myös valmistaa muita lyhytikäisiä radioisotooppeja kuten happi-15. Endokrinologisten syöpien hoidossa käytetty Lu-177 DOTATOC terapia-aineen tullaan syksyllä 2018 korvaamaan Lu-177 DOTATATE terapia-aineen valmistuksella. Tavoitteena on myös valmistaa omana tuotantona Lu-177 PSMA terapia-ainetta eturauhassyövän hoitoon. Omalla radiofarmasiatuotannolla HUS säästää ja hoidon saatavuus paranee.

Useissa muissa lääkeaineryhmissä on myös odotettavissa kilpailua. Esimerkiksi HUSin eniten kustannuksia aiheuttavalle lääkeaineelle, trastutsumabille on tulossa kilpaileva biosimilaari (samankaltainen) valmiste vuonna 2019. Trastutsumabia käytetään rintasyövän hoitoon. Lisäksi aikuisten silmäpohjan kostean ikärappeuman hoidossa silmän sisäisenä injektiona annettavalle afliberseptille on tulossa vuonna 2020 kilpaileva valmiste, mikä todennäköisesti laskee hoitojen hintoja. Vielä on mahdoton arvioida tulevia säästöjä, mutta uskotaan, että puhutaan kuitenkin useiden miljoonien säästöistä.

HIV-lääkkeissä ovat ensimmäiset patentit rauenneet, mikä tuo kustannussäästöä lääkehoitoihin. Lisäksi uusia tehokkaita yhdistelmähoitoja on otettu käyttöön ja ne tulevat valtaamaan markkinoita. Myös C-hepatiitin hoidossa on uusia tehokkaita lääkkeitä, joita kilpailuttamalla on saatu kustannukset maltillisemmaksi ja näin ollen saatu rakennettua hoitopolkua perusterveydenhuoltoon.

Uuden teknologian käyttöönotto tukemaan lääkehoitoprosessia

HUSissa on otettu käyttöön vuoden 2018 aikana Becton Dickinson Oy:n Pyxis-älylääkekaappeja Meilahden tornisairaalassa ja Uudessa lastensairaalassa. Tällä hetkellä älylääkekaappeja on käytössä yhteensä 35. Osaston kaikki lääkkeet ovat järjestelmän kontrolloimissa laatikoissa ja henkilökunnan täytyy kirjautua laitteistoon sisään saadakseen lääkkeitä ulos. Tällöin myös jälkeinpäin on nähtävissä, mitä toimenpiteitä kaapissa on tehty ja esim. kuka kaapilla on käynyt.

Älylääkekaappi tullaan yhdistämään HUS Apteekin toiminnanohjausjärjestelmään Marelaan. Marelaan kautta HUS Apteekki hallinnoi varastomääriä ja huolehtii varaston täydentämisestä. Tällöin siirretään myös älylääkekaappien sisältämät lääkkeet osaksi HUS Apteekin lääkevarastoa. Lääkkeet kirjautuvat osaston kustannuksiksi vasta lääkkeen ottovaiheessa. Käyttöönoton myötä lääkkeiden tilaus- ja toimitusprosessin kokonaishallinta siirtyy HUS Apteekille. Älylääkekaappi vähentää lääkehävikkiä, lääkkeiden varastointitilaa, tehostaa varastonkiertoa, lisää lääkitysturvallisuutta vähentämällä jakovirheitä ja parantaa lääkkeen jäljitettävyyttä. Älylääkekaapin käyttö estää henkilökunnan mahdollista lääkkeiden väärinkäyttöä.

Vuonna 2019 älylääkekaapit yhdistetään HUSin potilastietojärjestelmään Apottiin, jolloin potilaan lääkemääräykset siirtyvät älylääkekaapille. Hoitaja etsii oikean potilaan osaston potilaslistalta ja valitsee potilaan lääkelistalta mitä lääkkeitä hänelle ollaan antamassa. Älylääkekaapin näyttö ja avautuvat lokerot ohjaavat hoitajaa ottamaan lääkkeen oikeasta paikasta. Hoitajan antaessa lääkkeen potilaalle hän skannaa potilaan rannekkeen ja lääkkeen viivakoodin, jolloin antokirjaus kirjautuu suoraan potilastietojärjestelmään. Tulevaisuudessa on tavoitteena laajentaa älylääkkeiden käyttöönotto esim. Jorvin ja Peijaksen sairaaloihin.

Tutkimustoiminta

Yliopistollinen tutkimus vie lääketieteen kehitystä eteenpäin. Lääketieteellisen kehityksen seuraaminen edellyttää HUSin oman asiantuntijaosaamisen jatkuvaa ylläpitoa.

Tutkimustoiminnan rahoitus on kasvava haaste. Kansainvälinen ja kotimainen kilpailu tutkimuksessa on lisääntynyt ja vain vahvat, hyvin resursoidut ja organisoidut tutkimusyksiköt ja -ympäristöt säilyttävät vetovoimaisuutensa. HUSin taloussuunnitelmassa on huomioitu mm. Suomen Akatemialta saatavan rahoituksen vaatimat omarahoitusosuudet. Lisäksi HUSin omaa tutkimusrahoitusta on lisätty kompensoimaan valtion tutkimusrahoituksen poistumista tutkimustoimintaa palvelevien resurssien ylläpidosta, kuten laite- ja toimitilakustannuksista.

Apotti-potilastietojärjestelmä

Ajantasainen ja läpinäkyvä tiedonkulku edellyttää tietojärjestelmiltä yhä enemmän. HUS on yhdessä useamman pääkaupunkiseudun kunnan kanssa mukana Apotti-hankkeessa, joka on sekä työpanoksella että euromäärällä mitattuna HUSin historian suurin yksittäinen toiminnan muutos- ja kehityshanke. Apotti etenee kohti ensimmäisiä käyttöönottoja. Apotin käyttöönotto vaiheistetaan alkamaan HUSin Peijaksen sairaalassa loppuvuodesta 2018. Vantaan käyttöönotto siirtyy vuoden 2019 puolelle. Syksystä 2019 järjestelmä otetaan käyttöön HYKSiin ja muualle HUSiin ja sen jälkeen Helsinkiin, Kauniaisiin ja Kirkkonummelle. Vuoden 2021 loppuun mennessä koko Uudenmaan maakunta käyttää yhteistä asiakas- ja potilastietojärjestelmää.

Valmistelu sitoo satoja sote-ammattilaisia prosessien uudistamiseen ja ohjelmiston räätälöintiin. Tämä välttämätön panostus asettaa selkeän haasteen palvelutuotannolle ja kustannusten hallinnalle taloussuunnittelukaudella. Tämä edellyttää koko HUSin organisaatiossa työskentelevän henkilökunnan koulutusta. Häiriöttömän tuotannon varmistamiseksi tullaan sijaisjärjestelyitä vahvistamaan koulutuksien ja käyttöönoton ajaksi. Käyttöönoton yhteyteen tullaan lisäksi resursoimaan HUSin eri yksiköihin Apotti tukihenkilöitä. Käyttöönoton johdosta joudutaan elektiivistä palvelutuotantoa jossakin määrin tilapäisesti supistamaan. Tämän muutoksen tuotantoa ja tuloja pienentäviä ja vastaavasti kuluja lisääviä vaikutuksia on talousarvioesityksessä otettu huomioon talousarvion valmisteluvaiheessa käytettävissä olevan tiedon perusteella.

Apotti-tietojärjestelmän avulla potilas voimaannutetaan tärkeäksi osaksi hoitoprosessia ja ammattilaisten arkityö sujuvoituu ja laatu paranee. Läpinäkyvyys ja ajantasaisuus mahdollistavat tehokkaamman ohjaamisen ja johtamisen lisäten näin kustannustehokkuutta ja palveluiden vaikuttavuutta.

1.2.8 Jäsenkuntien väestömuutokset

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin väestömäärä vuoden 2017 lopussa oli 1 651 715, vuoden 2017 aikana asukasluku kasvoi yli 17 000 henkilöllä (1,1 %). Koko maan väestö kasvoi vajaalla 10 000 henkilöllä (0,2 %) vuoden 2017 aikana. HYKSin erityisvastuualueella vuoden 2017 lopussa asui yhteensä 2 162 228 henkilöä, 39,2 % koko maan väkiluvusta.

Tilastokeskuksen viimeisimmän väestöennusteen (vuodelta 2015) mukaan HUS-piirin väestö kasvaa 2017 - 2021 lähes 56 000:lla.

Sairaanhoitopiirin toiminnan suunnittelun kannalta väestön kasvun lisäksi merkittävä tekijä on ikärakenteen muutokset. Vanhusväestön suhteellinen kasvu asettaa kuntien sosiaali- ja terveydenhuollolle merkittäviä haasteita. Tilastokeskuksen väestörakennetietojen ja -ennusteen perusteella 2017 – 2021 HUS-piirissä väestön kasvusta 59 % on yli 65 vuotta täyttäneitä.

HUS-piirin väestöennuste vuodelle 2019 ikäryhmittäin, sairaanhoitopiireittäin ja kunnittain esitetään *liitteessä 1*.

1.2.9 Yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa

Strategiseksi painopisteeksi määritetty perusterveydenhuoltoyhteistyö tarkoittaa erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon saumatonta ja sujuvaa, luottamusta rakentavaa yhteistyötä. Käytännössä yhteistyötä tehdään työskentelemällä monilla rintamilla sairaanhoitoalueilla ja kahdenvälisesti tulosyksiköiden ja kuntien kesken.

Toimintavuoden aikana jatketaan useita vuonna 2018 käynnistettyjä erikoissairaanhoidon perusterveydenhuolto –integraatiohankkeita ja aloitetaan joitakin uusia. Nämä yhteistyöhankkeet voidaan jakaa seuraavien otsikoiden alle:

- Uusia vakansseja yleislääketieteen erikoislääkärikoulutuksen sairaalapalvelujen suorittamista varten
- Yhteispäivystyksen ja päivystyksen ja kotiin vietävien palveluiden yhdyspinnan kehittäminen
- Konsultaatiotoiminnan kehittäminen, esimerkiksi reaaliaikaisen etäkonsultaation toimintamallin konseptointi ortopedian ja neurologian erikoisaloilla ja etäkonsultaatiossa tarvittavan tekniikan valinta
- Keskusneuvolatoiminnan kehittäminen
- Sote-keskuskonseptin kehittäminen (lasten sotekeskus ja Keravan sotekeskuspilotti)
- Palvelujen kehittäminen ja hyvien yhteistyötä tukevien toimintamallien levittäminen psykiatriassa, lastenpsykiatriassa ja nuorisopsykiatriassa
- Yhteistyö muiden valittujen potilasryhmien hoidossa (diabetes, C-hepatiitti, tulehdukselliset suolistosairaudet, urologia, proktologia, geriatriset potilaat ja selkäydinvammapotilaat)

HUSin perusterveydenhuollon yksikkö toimii osaltaan aktiivisesti alueen perusterveydenhuollon vahvistamiseksi ja terveydenhuoltolain määrittämän tehtävänsä mukaisesti erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja soveltuvin osin sosiaalitoimen yhteensovittamiseksi moniammatillisissa asiantuntija- ja kehittäjäverkostoissa koko HUS-alueella. HUSin perusterveydenhuollon yksikön toiminnassa painottuvat:

- toimipaikoissa tapahtuvan systemaattisen ja suunnitelmallisen koulutus- ja kehittämistoiminnan tukeminen järjestämällä kehittäjävalmennusta,
- yhdessä kuntien ja järjestöjen kanssa toteutettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen projekti Hyvä kierre, johon on valittu neljä teemaa: tupakoimattomuuden edistäminen, osallisuuden vahvistaminen, terveyserojen kaventaminen ja kaatumistapaturmien ehkäiseminen ja
- yleislääketieteen erikoislääkärikoulutukseen liittyvät tehtävät.

1.2.10 Päivystysapu

Päivystysapu 116117-palvelu tarjoaa soittajalle maksuttoman 24/7 puhelinpalvelun, jossa terveydenhuollon ammattilainen arvioi soittajan ongelmaa ja ohjaa soittajan hänelle sopivan avun piiriin. Päivystysavun puhelimeen vastaavat tähän tehtävään koulutetut sairaanhoitajat, jotka konsultoivat tarvittaessa lääkäriä.

Puhelinpalvelutehtävän tarkoituksena on hoidon tarpeen ja kiireellisyyden arviointi soittajan esittämien oireiden perusteella valtakunnallisesti yhtenäisen toiminnanohjauksen mukaisesti. Tavoitteena on kansalaisen ohjaaminen oikea-aikaisesti sopivimpaan hoitopaikkaan puhelimesta tehdyn arvion perusteella. Päivystysavusta kansalainen voidaan ohjata oikeaan päivystysyksikköön, omalle terveysasemalle, sosiaalipalveluiden piiriin tai soittajalle annetaan omahoito-ohjeet. Hätäkeskukseen otetaan yhteyttä aina hätätilanteessa. Tavoitteena on myös eri-ikäisten kansalaisten tarpeisiin kohdennettu, puhelimitse tapahtuva, päivystyksellisiin tilanteisiin ja terveyteen liittyvä yksilöllinen ohjaus ja neuvonta itsehoidon tukemiseksi. Lisäksi 116117 – palvelu antaa yleistä ohjausta ja neuvontaa esimerkiksi epidemiatilanteissa.

Sosiaali- ja terveysministeriö on käynnistänyt kansallisen Päivystysapu -hankkeen, jonka tarkoituksena on saada 116117-palvelunumero käyttöön valtakunnallisesti vuoteen 2020 mennessä. HUSissa Päivystysapu 116117-hanketta on aktiivisesti kehitetty vuoden 2017 alusta alkaen strategisena kehittämishankkeena. Vuonna 2018 HUSin tuottaman puhelinpalvelun piirissä ovat olleet Porvoon ja Hyvinkään sairaanhoitoalueiden kunnat. Kerava ja Vantaa liittyivät palvelun piiriin 1.10. 2018. Vuoden 2019 alusta alkaen päivystysapupalvelu kattaa kaikki HUSin jäsenkunnat. HUS tuottaa puhelinpalvelut jäsenkuntien asukkaille Helsinkiä lukuun ottamatta, joka tuottaa nämä palvelut itse omalle väestölleen ainakin toistaiseksi.

Päivystysapu 116117 -toiminnan vakiinnuttamiseksi ja laajentamiseksi koko HUS alueelle HUS Akuuttiin perustetaan 1.1.2019 alkaen Päivystysapu-vastuuyksikkö, joka johtaa ja koordinoi puhelinpalvelua. Tämä yksikkö ostaa puhelinpalvelun tarvitseman sairaanhoitajien työpanoksen sekä lääkärikonsultaatiopalvelut Hyvinkään, Porvoon ja Lohjan sairaaloiden päivystysten yhteydessä toimivista erikseen sovituista pisteistä.

Helsinki jatkaa oman alueensa palvelun tuottajana ainakin toistaiseksi. Palvelukonseptia kehitetään kuitenkin tiiviissä yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa. Muita yhteistyökumppaneita palvelun kehittäjinä ovat Uudenmaan alueen kunnat sekä niiden perusterveydenhuolto ja sosiaalihuolto, Uudenmaan maakuntavalmistelu, STM, Häätäkeskuslaitos ja Sote-Digi Oy. Päivystysapu tekee tiivistä yhteistyötä digitaalisten hoitoonohjausalgoritmien kehittäjien kanssa, jotta kansalaisten ohjaus olisi samankaltainen välineestä (puhelin/digitaaliset palvelut) riippumatta.

Asukasluvun suhteessa katettavat päivystysapumaksut vuonna 2019 on esitetty *liitteessä 8*.

1.2.11 HUS Ympäristökeskus

HUS Ympäristökeskus on kohdentanut HUSin 5 -vuotisen ympäristöohjelman osatavoitteita vuodelle 2019.

Vuosi 2019 on prosessien kehittämisen vuosi. Vuoden aikana luodaan ja otetaan käyttöön toimintatapoja, joilla selkeytetään ja helpotetaan ympäristökysymysten, kuten jätehuollon huomioimista sairaalasuunnittelussa. Olemassa olevia jätehuoltoprosesseja dokumentoidaan. Ympäristövastaavien kouluttamisen ja työn tukemisen prosesseja kehitetään LEAN-hankkeena. HUSin toimintojen laajetessa maantieteellisesti yhä laajemmalle, on myös tarpeen luoda käytännöt ympäristövastuiden kartoittamiseen ja niiden hallintaan uusissa toimipaikoissa.

Materiaalitehokkuuteen haetaan edelleen kehitystä tarjoamalla käyttöön lajittelua helpottavia ratkaisuja. Kansallisesti ja kansainvälisesti on meneillään voimakasta kehitystyötä sairaalamuovien kiertotalouden edistämiseksi. HUS osallistuu yhteistyöhön ja etsii sitä kautta ratkaisuja omiin materiaaliavirtoihinsa. Samalla jatketaan työtä ympäristönäkökulmien kattavammaksi huomioimiseksi HUSin hankinnoissa.

Kunta-alan energiatehokkuussopimuksen (2017 - 2025) mukaisesti HUSissa halutaan saavuttaa energiansäästötoimenpiteillä vuoden 2019 aikana 1 % laskennallinen säästö vuoden 2015 energiankulutuksesta. Merkittävä osuus energiatehokkuustyöstä liittyy kiinteistötoimeen. Sote-uudistuksen edetessä, vuonna 2019 valmistaudutaan kiinteistökannan omistussuhteiden muutokseen ja uusien toimintatapojen luomiseen.

2 STRATEGISET PAINOPISTEET JA AVAINTAVOITTEET

2.1 HUS STRATEGIA

Vuosien 2018-2019 aikana valmistaudutaan tämän hetkisen arvion mukaan 1.1.2021 alkavaan maakunta- ja sote-mallin mukaiseen toimintaympäristöön ja muokataan erikoissairaanhoidon tuotanto-organisaatio siihen soveltuvaksi. Strategisena tahtotilana on, että HUSia kehitetään kilpailukykyiseksi erikoissairaanhoidon tuottajaksi osana maakunnan organisaatiota. Vuosien 2018-2019 painopistealueina on nostettu esille tiivistyvä kumppanuus perusterveydenhuollon kanssa ja HUSin palveluiden monipuolinen kilpailukykyisyys. Tavoiteasetannassa ja toiminnallisissa tavoitteissa huomioidaan jäsenkuntien väestön ennakoitu palvelutarve sekä jäsenkuntien taloudelliset realiteetit.

Toiminnan pitkäjänteisiä kehittämisohjelmia toteutetaan kaikilla sairaanhoitoalueilla ja tukipalveluissa yhteistyössä jäsenkuntien kanssa. HUSin toiminta- ja taloussuunnitelmassa sekä tulosaluiden käyttösuunnitelmissa asetetaan seuraavan talousarviovuoden konkreettiset, strategiaan perustuvat tavoitteet koko yhtymälle sekä erikseen tulosalueille. Strategiaa toteutetaan vuosisuunnitelmien ja talousarvion kautta.

HUSin visio on seuraava: HUS on kansainvälisesti korkeatasoinen, uutta tietoa luova sairaalaorganisaatio, jossa potilaiden tutkimus ja hoito on laadukasta, oikea-aikaista, turvallista ja asiakaslähtöistä. HUSin palvelutuotanto on kilpailukykyistä ja sen sairaalat ja yksiköt tarjoavat haluttuja työpaikkoja.

VAIKUTTAVAA HOITOA POTILAAN PARHAAKSI

2.2 STRATEGISET PAINOPISTEET JA AVAINTAVOITTEET VUODELLE 2019

Vuosittaiseen talousarvioon sisältyvien strategisten avaintavoitteiden valintaperusteina ovat HUSin visio, terveydenhuollon toimintaympäristön ennakoitavat muutokset sekä niiden aiheuttamat muutosvaatet HUSin toiminnalle kuten myös toimintaympäristön ja toimialan muutosten optimaalinen hyödyntäminen. Strategisten avaintavoitteiden keskeinen tarkoitus on viestittää organisaatiolle toiminnan kehittämisen painopisteet ja parantaa suorituskykyä

kytkemällä koko HUSin henkilöstö mahdollisimman tiivistä mukaan toiminnan parantamiseen. Talousarvio- ja taloussuunnitteluprosessin yhteydessä arvioidaan ja valitaan tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat kehittämisohjelmat ja toimenpiteet sekä määritetään tarvittavat resurssit. Toimenpideohjelmia päivitetään ja täydennetään säännöllisesti tavoitteiden edistymisen ja mm. toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten perusteella.

Vuoden 2019 strategiset painopisteet ovat;

1. Vaikuttavuus, asiakaslähtöisyys ja asiakaskokemus
2. Kilpailukyky
3. Perusterveydenhuoltoyhteistyö sekä
4. Tutkimus ja opetus

Strategisiin painopisteisiin sisältyvät seuraavat toiminnalliset palvelulupaukset;

Lupaus potilaalle

Hoitomme on laadukasta, vaikuttavaa ja asiakaslähtöistä

Lupaus omistajalle

Toimimme tehokkaasti ja kilpailukykyisesti osana potilaiden palveluketjuja

Strategiset painopisteet konkretisoidaan avaintavoitteiden muotoon ja avaintavoitteet vuodelle 2019 ovat;

- HUS on halutuin hoitopaikka; potilaan hoito on kansallisesti laadukkainta ja hoitoonpääsy nopeaa
  1. potilaan hoito on oikea-aikaista ja vaikuttavaa (2 mittaria)
  2. potilaat suosittelevat HUSia hoitopaikkana (1 mittari)
  3. toiminta on laadukasta ja turvallista; never events (3 mittaria)
- HUS on innovatiivinen, kilpailukykyinen ja valtakunnallisesti kustannustehokas tuottaja osana sote-palveluketjua
  4. toiminta on tehokasta (2 mittaria)
  5. HUS on aktiivinen tutkimusyhteisö (2 mittaria)
  6. ESH–PTH-yhteistyö lisääntyy (1 mittari)
- HUS on ammattimaisesti johdettu parhaiden osaajien moniammatillinen työpaikka
  7. henkilöstö on sitoutunutta (2 mittaria)

Jokaiselle edellä mainitulle strategiselle avaintavoitteelle on määritelty mittari / mittarit ja niiden tavoitearvot säännöllistä tavoitteiden toteumaseurantaa varten. Strategisia avaintavoitteita on määritelty vuodelle 2019 yhteensä 7 ja niiden mittareita 13.

Strategisten avaintavoitteiden tavoitetasojen määrittelyssä on huomioitu mm. omistajilta ja toimintaympäristöstä tulevat vaateet HUSin toiminnalle. Lisäksi pyrkimys on, että tavoitetasot ovat realistisia ja samalla niin haasteellisia, että ne saavat ajattelemaan ja toiminaan eri tavalla kuin ennen ts. siten, että toimintatavoissa tapahtuu pysyvää muutosta ja kehittymistä toiminnan jatkuvan parantamisen mukaisesti.

Toiminta on laadukasta ja turvallista -avaintavoitteeseen liittyvien kahden mittarin painehaavojen ilmaantuvuus- ja potilaalle haitan aiheuttavien kaatumisten lukumäärän -tavoitetasoissa on käytetty NDNQI-tietokannan (The National Database of Nursing Quality Indicators) tavoitteita ko. mittareiden osalta. Tietokannassa on mukana yli 2000 yhdysvaltalaisista sairaalaa, joissa ovat mukana Magneettisairaala statuksen omaavat sairaalat (n. 470). Vuoden 2018 toteumamittaus em. kahden mittarin osalta ei vielä ole täysin kattavaa ja siten 2018 tulos ei ole vertailukelpoinen 2019 tavoitteen kanssa. Potilaan hoito on oikea-aikaista ja vaikuttavaa- ja potilaat suosittelevat HUSia hoitopaikkana -avaintavoitteiden tavoitetasot on pyritty määrittelemään siten, että tavoitetasojen toteutuessa HUSin toiminta on kilpailukykyistä muihin vastaaviin toimijoihin verrattuna. Neljän muun strategisen

avaintavoitteen (toiminta on tehokasta, HUS on aktiivinen tutkimusyhteisö, ESH–PTH-yhteistyö lisääntyy ja henkilöstö on sitoutunut) yhteensä 7 mittarin tavoitetaso määrittelyssä on huomioitu nykyinen taso sekä vuonna 2018 tehdyt panostukset ja toimenpiteet sekä niillä tavoiteltu parannusvaikutus.

Strategisten avaintavoitteiden toteuttamiseksi HUS-tasolla on määritelty yhteensä kuusi läpimurtohanketta (uudet palvelukonseptit digitalisaatiota hyödyntäen, asiakaslähtöinen palveluiden tuotantomalli, potilas aktiivisena osallistujana ja vaikuttajana, kansainväliset akkreditoinnit, Apotin onnistunut käyttöönotto ja Sote- ja maakuntauudistukseen valmistautuminen). Jokaiselle läpimurtohankkeelle on määritelty omistaja ja niille laaditaan tarkemman tason toteutussuunnitelma, jonka edistymistä seurataan säännöllisesti kuntayhtymän johtoryhmässä.

1. Avaintavoite: HUS on halutuin hoitopaikka

Tavoite	Mittari(t)	Tavoitearvo 2019	Seurantatiheys
1. Potilaan hoito on oikea-aikaista ja vaikuttavaa, elektiivinen toiminta	1a. < 31 vuorokautta hoitoon odottaneiden potilaiden % osuus kaikista hoitoa odottavista potilaista kuun lopun tilanne (elektiivinen toiminta)	2019: vähintään 98 %	Kuukausittain
Potilaan hoito on oikea-aikaista ja vaikuttavaa, päivystystoiminta	1b. Potilaan läpimenoaika päivystyksessä	2018: 95 % kotiutuvista potilaista viipyy päivystyksessä alle 4 tuntia ja muista potilaista 95 % viipyy alle 8 tuntia 2019: 90 % yleislääketieteen potilaista viipyy päivystyksessä alle 4 tuntia ja muiden erikoisalan potilaista 95 % viipyy alle 8 tuntia	Kuukausittain
2. Potilaat suosittelevat HUSia hoitopaikkana	2. FFT (asiakaspalaute, hoitopaikan suositteleminen)	2018: > 97 % potilaista suosittelee HUSia hoitopaikkana. Vähintään 30 % potilaista vastaa kyselyyn viimeistään 1.6.2018 alkaen 2019: > 97 % potilaista suosittelee HUSia hoitopaikkana	Kuukausittain

TA2019 – Strategiset painopisteet ja avaintavoitteet

Tavoite	Mittari(t)	Tavoitearvo 2019	Seurantatiheys
3. Toiminta on laadukasta ja turvallista	3a. 30 vrk kuolleisuus (sairaalahoidon päättymisestä)	2018: Vähenee edelliseen vuoteen verrattuna 2019: Vähenee edelliseen vuoteen verrattuna	Kolmannesvuosittain
	3b. Painehaavojen ilmaantuvuus hoidetuista potilaista	2019: Painehaavojen (aste ≥ 2) ilmaantuvuus on $< 1,9$ % hoidetuista potilaista (tehohoidon yksiköissä < 7 % hoidetuista potilaista)	Kuukausittain
	3c. Potilaalle haitan aiheuttaneiden kaatumisten ja putoamisten lkm /1 000 potilaspäivää kohden	2019: Potilaalle haitan aiheuttaneiden kaatumisten ja putoamisten lkm /1000 potilaspäivää kohden on $< 0,8$	Kuukausittain

2. Avaintavoite: HUS on innovatiivinen ja kilpailukykyinen tuottaja osana sote-palveluketjua

Tavoite	Mittari(t)	Tavoitearvo 2019	Seurantatiheys
4. Toiminta on tehokasta	4a. Tuottavuus (deflatoiti julkisten menojen hintaindeksillä): • Somatiikka: Deflatoitu DRG-pistekustannus • Psykiatria: Deflatoitu eur / hoidettu potilas 4b. Avohoidon osuus kokonaistuotannosta	2019: 4a. Kuntayhtymätasolla 1,5 prosentin tuottavuuden parannus vuodesta 2018 (ennen Apotin käyttöönottoon liittyviä kertaluontoisia kustannuksia ja tuottavuusvaikutusta) 4b. avohoidon osuus kasvaa yhdellä prosenttiyksilöllä vuodesta 2018	Kuukausittain
5. HUS on aktiivinen ja vaikuttava tutkimusyhteisö	5a. Myönnettyjen uusien tutkimuslupien kokonaismäärä 5b. EU hankehakemusten kokonaismäärä	2019: a ja b): 5% enemmän kuin vuonna 2018	Vuosittain
6. ESH – PTH yhteistyö lisääntyy	6. ESH – PTH yhteistyöhön liittyvien hankkeiden toteutuminen	2019: Suunnitellut kuntayhteistyöhankkeet toteutuvat	Kolmannesvuosittain

3. Avaintavoite: HUS on ammatillisesti johdettu parhaiden osaajien työpaikka

Tavoite	Mittari(t)	Tavoitearvo 2019	Seurantatiheys
7. Henkilöstö on sitoutunut työhönsä	7. Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus	2018: 5,5% - 6,5% 2019: 5,5% - 6,5%	Kolmannesvuosittain
8. Henkilöstö suosittelee HUSia työnantajana	8a. TOB työnantajan suositteleminen	2018: $> 85\%$ suosittelee 2019: $> 85\%$ suosittelee	Vuosittain

Kuntalain määritelmän mukaiset valtuustoon nähden sitovat talousarvion tavoitteet koostuvat neljästä taloustavoitteesta (tulostavoite, sitovat nettokulut, investointien yhteismäärä ja pitkäaikaisten lainojen muutos nettomääräisenä).

3 TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUDET

3.1 TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN RAKENNE

Taloussuunnitelma esitetään kolmen vuoden suunnittelukaudelle, joista ensimmäinen on talousarviovuosi. Valtuusto hyväksyy hallituksen esityksestä talousarviossa kuntayhtymälle sekä toiminnalliset että taloudelliset tavoitteet. Investointisuunnitelma laaditaan neljälle vuodelle. Talousarvioesityksen 2019 vertailupohjana käytetään vuoden 2018 ennustetta ”7+5”, joka on laadittu syyskuussa. Kaikessa talousarviomateriaalissa käytetään johdonmukaisesti sekä kuntayhtymätasolla että yksikötasolla syyskuussa laadittua 2018 vuosiennustetta.

Talousarvion alkuosa koostuu talousarvion laadinnan lähtökohdista, HUS-kuntayhtymän strategisista painopisteistä ja avaintavoitteista. Lisäksi siinä kuvataan talousarvion rakenne ja tiivistetään sitovuudet valtuustoon nähden. Talousarvion käyttösuunnitelmaosassa esitetään toiminnan ja talouden tavoitteet, erikoissairaanhoidon palvelut sisältäen jäsenkuntien maksusuuteen kuuluvan palvelutuotannon, hoidon saatavuuden ja hoitopääsyn tavoitteet. Lisäksi siinä on esitetty tuotteistuksen, hinnoittelun ja laskutuksen periaatteet sekä opetus-, tutkimus- ja kehittämistoiminta.

Toiminnan ja talouden suunnittelu -osan Tuloslaskelmaosassa esitetään talousarvion laadinnan lähtökohdat vuodelle 2019. Investointiosassa esitetään investointien strategiset tavoitteet, investointisuunnitelman rakenne ja vuosien 2019 – 2022 investointisuunnitelmat tulosalueille. Rahoitusosassa esitetään HUS-kuntayhtymän rahoitustilanne ja rahoitussuunnitelma vuosille 2019 - 2021. Henkilöstösuunnitelmaosassa esitetään henkilöstöjohtamisen painopisteet, osaamisen kehittämissuunnitelma ja henkilöstörakennesuunnitelma ja *liitteessä 10* numeerinen henkilöstösuunnitelma.

HUS-kuntayhtymä luopui 1.9.2017 liikelaitoksista ja aikaisemmin liikelaitoksissa tuotetut konsernin sisäiset tukipalvelutoiminnot tuotetaan nykyään kuntayhtymän organisaatiossa sisäisillä tulosalueilla. Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2019-2021 laaditaan HUSin nykyisen organisaatorakenteen mukaisesti. Sairaanhoidon alueiden ja kuntayhtymän muiden tulosalueiden tavoitteita ja palvelusuunnitelmia esitellään tiivistetysti luvuissa 9 ja 10.

HUSin tytäryhtiöistä (HUS-Kiinteistöt Oy, Uudenmaan Sairaalapesula Oy, Hyksin kliniset palvelut Oy, HYKS-Instituutti Oy ja Orton Oy) esitetään talousarviot sisältäen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Kuntayhtymän valtuusto hyväksyy tytäryhtiöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Valtuustossa käsiteltävään talousarvioasiakirjaan on sisällytetty tilintarkastajan ohjeiden mukaisesti tulosaluekohtaiset keskeiset tunnusluvut, vaikka hallitus hyväksyy tulosalueiden käyttösuunnitelmat.

Hallitus hyväksyy tulosalueiden käyttösuunnitelmat valtuuston vahvistettua talousarvion. HUS-kuntayhtymän talousarvion lisäksi jokainen sairaanhoitoalue ja tukipalveluyksikkö ovat laatineet tarkemman tason tulosaluekohtaiset talousarvioesitykset. Yksikkökohtaisista suunnitelmista laaditaan yhteenvedot: Sairaanhoidon alueiden ja sairaanhoidollisten tukipalveluiden käyttösuunnitelmat sekä Muiden tukipalveluiden käyttösuunnitelmat.

3.2 TALOUSARVION SITOVUUS

3.2.1 Sitovat tavoitteet ja tulostavoitteet

Kuntayhtymä

Kuntayhtymätasolla valtuustoon nähdyn sitovat tavoitteet muodostuvat neljästä taloudellisesta tavoitteesta.

Taloussuunnittelukauden 2019 – 2021 tavoitteeksi asetetaan tasapainoinen talous. Tilinpäätöksen 2018 tuloksen käsittelyn osalta hallitus päätti 10.9. esittää valtuustolle, että vuodelta 2018 toteutuva ylijäämä vähennettynä 20 milj. eurolla palautetaan tammikuussa tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä jäsenkunnille. Esitys tarkoittaa sitä, että vuoden 2018 tuloksesta muodostuu 20 milj. euroa ylijäämäinen. Vuoden 2018 taseeseen muodostuva ylijäämä mahdollistaa sen, että 2019 talousarvio laaditaan vastaavan summan verran alijäämäiseksi. Talousarvion tulostavoitteen muuttaminen alijäämäiseksi mahdollistaa vastaavasti saman suuruisten toimintakulujen välttämättömän kasvattamisen 2019 talousarviossa. Tällä varmistetaan se, että 2019 talousarvioon voidaan sisällyttää palvelujen tarpeen ja toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät resurssit. Lisäksi varaudutaan mm. Apotti-järjestelmän käyttöönoton ja tuotantokatkosten aiheuttamiin kertaluontoisiin kulueriin vuonna 2019. Esityksen mukaisesti vuoden 2018 lopussa taseen yli-/alijäämätilille kertyneet voittovarot ovat 20 milj. euroa ja tavoitteena on, että vuoden 2019 lopussa taseessa ei ole ylijäämää eikä kattamatonta alijäämää. Vuoden 2019 tulostavoitteeksi HUS-kuntayhtymälle esitetään 20 milj. euroa alijäämäistä tulosta. Alijäämäisen tulostavoitteen edellytys on se, että vuoden 2018 lopussa taseessa on vastaavan summan verran kertynyttä ylijäämää. Vuosina 2020 ja 2021 tilikauden tulostavoite on nollatulot, jolloin vuosikate = poistot.

Talousarviovuodelle 2019 kuntayhtymätasolla sitovaksi taloudelliseksi tavoitteeksi asetetaan kuntayhtymän sitovat nettokulut, joka mahdollistaa toimintatuottojen, rahoituserien muutoksen ja muun kuin jäsenkuntamyynnin joustavan huomioimisen sitovassa tavoitteessa. HUS-kuntayhtymän sitovat nettokulut:

Sitovat nettokulut (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019
Toimintakulut	2 012 991	2 075 512	2 158 217	2 277 810
Korkokulut	527	1 000	675	1 500
Muut rahoituskulut	11 811	11 768	11 884	11 768
Poistot ja arvonalentumiset yht.	118 344	108 104	108 308	106 021
Toiminnan kulut	2 143 673	2 196 384	2 279 084	2 397 099
Muut myyntitulot	86 229	103 829	110 551	120 434
Maksutuotot	72 865	85 813	85 073	93 641
Tuet ja avustukset	12 279	11 320	15 795	9 571
Muut toimintatuotot + valtion tutkimuskorvaus	37 378	34 171	76 234	35 126
Korkotuotot	124	93	114	116
Muut rahoitustuotot	539	100	231	100
Toiminnan nettokulut	1 934 260	1 961 058	1 991 085	2 138 112
Myyntituotot sairaanhoidollisesta toiminnasta	381 691	404 058	414 547	436 137
Sitovat nettokulut	1 552 568	1 557 000	1 576 538	1 701 975
Muutos-% edellisestä vuodesta		0,3 %	1,5 %	8,0 %
Muutos-% talousarvoista			1,3 %	9,3 %

Sitovilla nettokuluilla tarkoitetaan jäsenkunnille kohdistuvan erikoissairaanhoidon palvelutuotannon kuluja. Sitovat nettokulut ovat yhtä suuret kuin jäsenkuntien maksuosuus vähennettynä tilikauden tuloksella (alijäämä kasvattaa sitovia nettokuluja ja ylijäämä puolestaan pienentää sitovia nettokuluja).

Investointien sitovat tavoitteet ovat vuosittaisen tavoitteita, vaikka ohjelma laaditaan nelivuotiskaudelle 2019 – 2022. Investointiosan sitovana tavoitteena on tulosalueiden eli sairaanhoitoalueiden ja muiden kuntayhtymän tulosalueiden investointien yhteismäärä. Lisäksi kustannusarvioltaan vähintään 10 milj. euron investoinnit ovat valtuustoon nähden sitovia hankekohtaisen enimmäiskustannuksen osalta.

Kuntayhtymän rahoitusosan sitovaksi tavoitteeksi asetetaan pitkäaikaisten lainojen muutokset nettomääräisinä. Kuntayhtymä maksaa jäsenkunnille peruspääomasta 3 %:n korkoa.

Sitovat tavoitteet	1 000 euroa
Tilikauden tulos	-20 000
Sitovat nettokulut	1 701 975
Tulosalueiden investointien yhteismäärä	202 000
Pitkäaikaisten lainojen muutokset nettomääräisinä	145 095

Tytäryhtiöt

Toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita asetetaan HUS-Kiinteistöt Oy:lle sekä yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa Uudenmaan Sairaalapesula Oy:lle. HUS-Kiinteistöt Oy:lle ja Uudenmaan Sairaalapesula Oy:lle asetetaan vuoden 2018 talousarviotavoitteeksi 2,0 %:n tuottavuustavoite. Lisäksi yksiköille asetetaan nollatulostavoite. Hyksin Kliiniset palvelut Oy:lle asetetaan positiivinen tulostavoite sekä 7 prosentin pääoman tuottotavoite. HYKS-Instituutti Oy:lle ja Orton Oy:lle asetetaan positiivinen tulostavoite.

Tytäryhtiöt	Tilikauden tulos	Tuottavuustavoite	Pääoman
Sitovat tavoitteet	(1 000 euroa)		tuottotavoite
HUS-Kiinteistöt Oy	0,0	2,0 %	
Uudenmaan Sairaalapesula	0,0	2,0 %	
Hyksin Kliiniset palvelut Oy	positiivinen		7,0 %
HYKS-Instituutti Oy	positiivinen		
Orton Oy	positiivinen		

Osakeyhtiöiden hallitusten tulee päätöksillään tukea konsernin tavoitteiden saavuttamista.

3.2.2 Yhteenveto määrärahojen ja tulosarvioiden toteutumisesta

Alla olevassa taulukossa on esitetty talousarviossa vuonna 2019 sitoviksi tavoitteiksi asetettujen tuloslaskelmaosan, investointiosan ja rahoitusosan määrärahat ja tuloarviot.

(1 000 euroina)	Sitovuus ¹⁾	MÄÄRÄRAHA ²⁾	TULOARVIOT
	B / N	TAE2019	TAE2019
TULOSLASKELMAOSA			
HUS-kuntayhtymä sitovat nettokulut ²⁾	N	1 701 975	
Muut rahoituskulut	B		
INVESTOINTIOSA			
HUSin tulosalueet	B	202 000	
RAHOITUSOSA			
Lainakannan muutokset	N		145 095
Pitkäaikaisen lainakannan lisäys			
Pitkäaikaisen lainakannan vähennys			
YHTEENSÄ		1 903 975	145 095

1) N = sitovuus nettomääräraha; B = sitovuus bruttomääräraha

2) Määräraha = HUS-kuntayhtymän sitovat nettokulut (jäsenkuntien maksuosuus lisättynä tilikauden alijäämällä, tilikauden tuloksen ollessa nolla = jäsenkuntien maksuosuus). Kts. sitovien nettokulujen laskentakaava tämän kappaleen alkupuolella olevasta taulukosta HUS-kuntayhtymän sitovat nettokulut.

4 KONSERNIA JA KUNTAYHTYMÄÄ KOSKEVAT TAVOITTEET

4.1 ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

4.1.1 Jäsenkuntien maksuosuudet ja jäsenkunnille suunnitellut palvelut

Vuoden 2019 toiminnan ja talouden suunnittelu käynnistyi jäsenkuntien maksuosuuksien valmistelulla maaliskuussa. Maksuosuuksien määrittelyn periaatteita käsiteltiin jäsenkuntien ja HUSin yhteisen Hustra-työryhmän kokouksissa ja HUSin hallituksen kokouksissa 21.5.2018, 4.6.2018 ja 10.9.2018.

Jäsenkuntien maksuosuudet sisältävät varsinaisen erikoissairaanhoidon palvelutuotannon (DRG-, hoitopäivä- ja käyntituotteet, sähköiset etäasiointipalvelut, ostopalvelut, hoitopalvelut muista sairaaloista, palvelusetelit, potilashotelli sekä tartuntatautilääkkeet ja perinnöllisyyslääketiede) sekä päivystysavun ja potilasvakuutuksen. Jäsenkuntien kanssa erillisin sopimuksin sovitut palvelut kuten terveyskeskuspäivystys, klininen hammashoito, ensihoito, HUSin tukipalveluyksiköiden suoraan jäsenkunnille tuottamat palvelut sekä laskutettavat siirtoviivehoitopäivät ovat HUSin muuta palvelumyyntiä eikä niiden laskutus sisälly jäsenkuntien maksuosuuksiin.

Jäsenkuntien yhteenlaskettu maksuosuus vuoden 2019 talousarviossa on laskettu seuraavilla taustaoletuksilla ja periaatteilla:

- Lähtökohtana on vuoden 2018 talousarvio, johon on lisätty talven 2018 palkkaratkaisun tuoma kustannustason muutos siltä osin, kun se ylittää syksyn talousarvioon sisällytetyn tason
- Oletuksena on, että kuntaprofiili (mitä palveluita käytetään) ja palveluiden käyttö suhteessa kunnan väestömäärään säilyy ennallaan
- Huomioidaan vuoden 2019 ennustetun väestön määrän ja ikärakenteen muutoksen vaikutus maksuosuuksiin kuntakohtaisella väestönmuutuskertoimella. Väestön määrän ja ikärakenteen muutoksen vaikutus tarkoittaa HUS-tasolla palvelukysynnän kasvua ja sitä kautta tuotantovolyymin kasvua
- Huomioidaan arvioitu kuntayhtymätasoinen kustannustason keskimääräinen muutos; laskennassa on mm. käytetty tukena kilpailukyky sopimuksen HUS-tasoisia arviolaskelmia sekä peruspalvelujen hintaindeksin ennustetta 2019 2,6 % (2018 0,6 %) kuitenkin vain siltä osin kuin ko. kustannuslajin kustannustason muutoksesta ei ole täsmällisempää arviota.
- Apotin käyttöönotto ja päällekkäiset potilastietojärjestelmät (kertaluontoinen vaikutus vuoden 2019 kustannuksiin ja tuottavuuteen)
- Huomioidaan uusien vuodelle 2019 suunniteltujen toiminnallisten muutosten vaikutukset. Toiminnalliset muutokset ovat välttämättömiä katsottuja toiminnan laatua, saatavuutta ja vaikuttavuutta parantavia hankkeita. Talousarvion raamiin ei sisälly erillistä rahoitusta uusiin toiminnallisiin muutoksiin.
- Huomioidaan vuoden 2019 tuottavuustavoite 1,5 %

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan HUS-kuntayhtymän jäsenkuntien väestömäärä kasvaa vuonna 2019 yhteensä noin 0,9 % vuodesta 2018. Väestön kasvu on voimakkaampaa yli 65-vuotiaiden ikäryhmässä (kasvua 2,6 % vuodesta 2018 vuoteen 2019). Yli 65-vuotiaiden väestönmuutoksen ja ikärakenteen muutoksen vaikutuksen huomioimiseksi laskettiin jäsenkuntakohtaiset väestönmuutuskertoimet, missä huomioidaan erikseen 0-64-vuotiaiden ja yli 65-vuotiaiden väestönkasvu. Kuntakohtainen väestönmuutoskerroin on väestönmuutosprosentin painotettu keskiarvo, missä painoina käytetään ikäryhmien laskutusosuutta. Edellä mainituin periaattein laskettu HUS-tasoinen väestönmuutoskerroin

vuodesta 2017 vuoteen 2018 on 1,30 % ja vuodesta 2018 vuoteen 2019 1,26 %. Vaikka palveluiden tarve ja käyttö kasvavatkin väestön kasvun ja ikääntymisen myötä, on talousarviovalmistelussa asetettu tavoitteeksi, että niistä aiheutuva palvelukysynnän kasvu ja kustannukset eivät kasva yhtä nopeasti. TA 2019 valmistelussa on arvioitu, että väestönkasvun ja väestön ikääntymisen yhteisvaikutus jäsenkuntien maksuosuuksiin on 1,13 %.

Kuntayhtymätasoinen painotettu kustannustasonmuutos-% on määritetty kustannuslajeittain ja tiliryhmittäin. Seuraavassa taulukossa on esitetty kustannuslajikohtainen arvioitu kustannustasonmuutos, jota on käytetty jäsenkuntien maksuosuuksien laskennassa.

	Arvioitu kustannustason muutos 2018-2019	Painotettu kustannustason muutos 2018-2019
Henkilöstökulut	2,2 %	1,2 %
Palveluiden ostot	2,3 %	0,4 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	2,1 %	0,4 %
Muut toimintakulut	1,6 %	0,1 %
Käyttötalous		2,1 %
Poistot	-2,1 %	-0,1 %
Rahoituserät	7,9 %	0,0 %
Poistot ja rahoituserät		-0,1 %
Painotettu kustannus-tason muutos yht.		2,0 %

Kustannuslajikohtainen arvioitu kustannustason muutos.

Edellä esitetyn periaatteen mukaisesti laskettuna vuoden 2019 talousarvioesityksessä jäsenkuntien yhteenlaskettu maksuosuus on 1 617,8 miljoonaa euroa ilman uusia työnjaollisia muutoksia omistajakuntien ja HUSin välillä.

	Muutos 2017->2018	Muutos 2018->2019
Väestönkasvu ja ikärakenne: tuotantovolyymin kasvu	1,2 %	1,6 %
Välttämättömät palveluiden saatavuutta, laatua ja vaikuttavuutta parantavat hankkeet	1,9 %	
Kustannustaso yhteensä	1,0 %	2,0 %
Tuottavuustavoite	-2,0 %	-1,5 %
Kertaluontoinen vaikutus tuottavuuteen; Apotin käyttöönotto ja päällekkäiset potilastietojärjestelmäkustannukset		1,4 %
Vuosimuutos yhteensä	2,0 %	3,6 %
Ilman Apottia		2,2 %

HUS-tasolla kasvua vuoden 2017 tilinpäätökseen on 4,5 % (kahden vuoden kasvu). Vuoden 2018 talousarvioon verrattuna kasvu on 3,9 % ja palkkaratkaisulla oikaistuun 2018 lähtötasoon 3,6 %. Ilman Apotin käyttöönottoon liittyviä kertaluontoisia kustannuksia vuosimuutos on 2,2 %.

Vuoden 2019 jäsenkuntien maksuosuusraamin realistisuuden edellytys on se, ettei vuoden 2018 talousarvio merkittävästi ylitä. Vuoden 2018 lähtötasossa on huomioitu alkuvuodesta syntyneen palkkaratkaisun vaikutukset kustannusrakenteeseen.

Väestön määrän kasvusta ja ikärakenteen muutoksesta aiheutuvan kasvavan palvelukysynnän tilanteessa HUSin strategian mukainen tuottavuustavoite tarkoittaa sitä, että nykyisillä voimavaroilla on saatava aikaan aikaisempaa suurempi tuotanto toimintatapoja ja rakenteita tehostamalla. Tämä näkyy alla esitetyssä jäsenkuntien maksuosuusraamin laskelmassa siten, että tavoitteeksi asetetulla tuottavuuden parantumisella eliminoidaan kasvavan ja ikääntyvän väestön palvelukysyntää ja jäsenkuntien kustannuksia kasvattava vaikutus.

Jäsenkuntien maksuosuudet milj.euroa		
milj. euroa	milj. euroa	% vaikutus
Talousarvio 2018	1 557,0	
Uuden palkkaratkaisun vaikutus, JK-osuus	4,8	0,3 %
Vuoden 2018 lähtötaso	1 561,8	
Tuotantovolyymien kasvu sekä palvelujen saatavuuteen, laatuun ja vaikuttavuuteen kohdistuvat hankkeet	25,1	1,6 %
Kustannustason muutos (2019 vs. 2018)	31,9	2,0 %
Tuottavuustavoite 2019	-22,7	-1,5 %
Apotin käyttöönotto ja päällekkäiset potilastietojärjestelmät, kertaluontoinen vaikutus tuottavuuteen	21,8	1,4 %
Yhteensä TAE 2019 maksuosuudet ilman työnjaollisia muutoksia (lähtökohtana TP 2017)	1 617,8	3,6 %
Kuntien ja HUS:n väliset työnjaolliset muutokset	64,2	4,1 %
Yhteensä TAE 2019 maksuosuudet	1 682,0	7,7 %
	milj. euroa	Muutos edv
TP 2012	1 353,2	2,8 %
TP 2013	1 421,7	5,1 %
TP 2014	1 475,3	3,8 %
TP 2015, proforma	1 515,3	2,7 %
TP 2016, proforma	1 521,6	0,4 %
TP 2017	1 548,2	1,8 %
TA 2018 alkuperäinen	1 557,0	0,6 %
<i>Vuoden 2018 lähtötaso</i>	<i>1 561,8</i>	<i>0,9 %</i>
TAE 2019 (vs. TA2018 lähtötaso)	1 682,0	7,7 %

Jäsenkuntien maksuosuusraamin kehitykseen vaikuttavat tekijät.

Talousarvioesityksessä 2019 jäsenkuntien maksuosuuteen esitetään sisällytettäväksi työnjaollisia muutoksia sairaanhoitoalueiden ja jäsenkuntien välillä seuraavasti:

- Helsingin kaupungin Malmin ja Haartmanin sairaaloiden päivystyspoliklinikkojen, päivystys- ja valvontaosastojen sekä päivystystä tukevien osastojen toimintojen siirtyminen osaksi HYKS-sairaanhoitoalueen toimintaa 1.1.2019 alkaen + 60,8 milj. euroa
- Anestesiassa tapahtuvan suun- ja hampaiden hoidon keskittäminen HUS-alueella 1.1.2019 alkaen + 2,2 milj. euroa
- Helsingin Diakonissalaitoksen lasten- ja nuorisopsykiatrisen hoidon siirtäminen HUSin vastuulle 1.1.2019 alkaen + 0,6 milj. euroa
- Kunnilta siirtyvän Luona Oy:n laskutuksen keskittäminen Päivystysapu toimintaan HYKS Akuuttiin 1.1.2019 alkaen +0,5 milj. euroa

Työnjaolliset muutokset ovat yhteensä jäsenkuntien maksuosuuksissa 64,2 milj. euroa.

Jäsenkuntien maksuosuuksien kuntakohdennuksessa huomioidaan kahden edellisen vuoden tilinpäätöstiedot sekä kuluva vuoden toteutuneet kumulatiiviset neljän kuukauden laskutustiedot. Näistä kuntakohtaisista laskutustiedoista lasketaan keskiarvo, jonka suhteessa vuoden 2019 arvioitu HUS-tasoinen jäsenkuntien laskutusosuus kohdistetaan kunnille. Näin jäsenkuntien maksuosuudet paremmin vastaavat sekä suunniteltua toimintaa että toteutunutta kuntakohtaista palveluiden käyttöä. Lisäksi kuntakohdennuksessa huomioidaan kuntien kanssa erikseen sovitut työnjaolliset muutokset vuonna 2019.

TA2019 – Konsernia ja kuntayhtymää koskevat tavoitteet

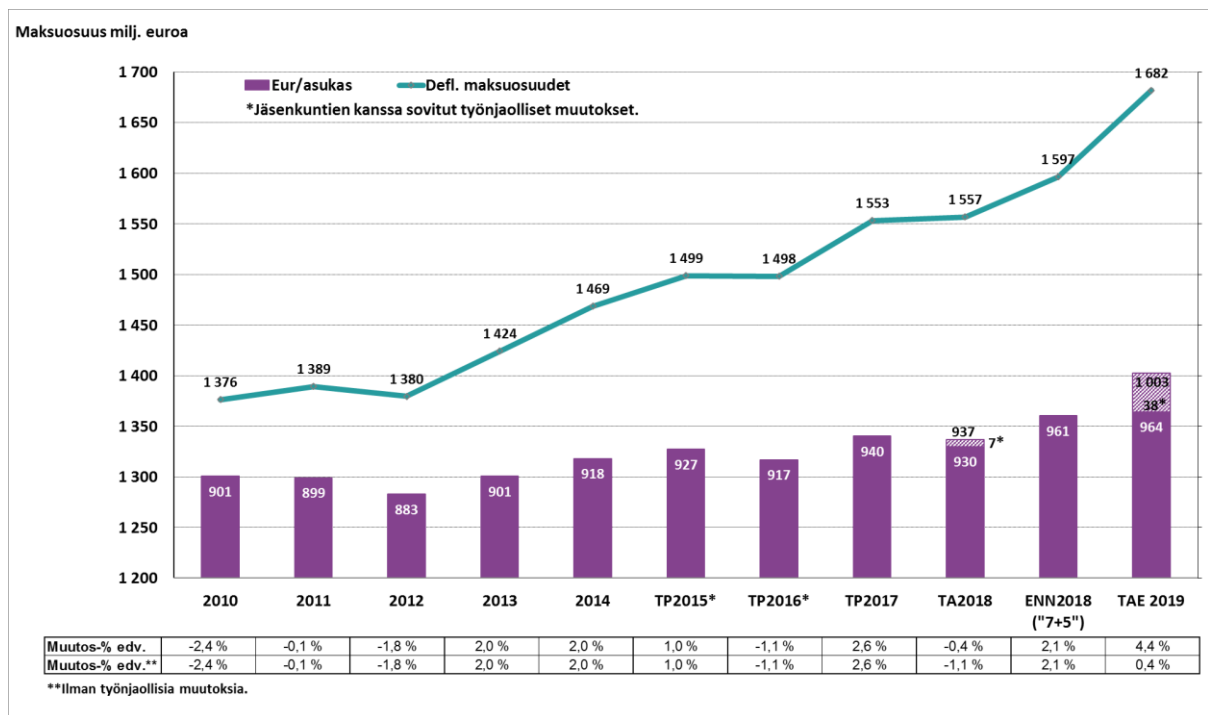
Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenvedo jäsenkuntakohtaisista maksuosuuksista.

1 000 €	TP 2016 *)	TP 2017	TA 2018	Muutos-% TA 2018 / TP 2017	Ennuste 2018 (7+5) **)	Maksuosuus 2019 (ilman kuntien kanssa sovittavia työnjaollisia muutoksia)	Muutos-% Maksuosuus TAE 2019 / Maksuosuus TA 2018	Kuntien kanssa sovitut työnjaolliset muutokset	Maksuosuus TAE 2019
HYKS-sha kunnat	1 078 489	1 100 581	1 105 641	0,5 %	1 136 918	1 147 534	3,8 %	63 622	1 211 156
Espoo	243 118	249 502	248 914	-0,2 %	257 293	260 344	4,6 %	706	261 050
Helsinki	539 495	551 378	556 314	0,9 %	566 225	572 379	2,9 %	61 265	633 644
Kauniainen	8 578	8 764	8 773	0,1 %	9 468	9 225	5,2 %	12	9 236
Kerava	35 453	36 219	35 822	-1,1 %	36 806	37 609	5,0 %	172	37 781
Kirkkonummi	35 386	36 770	36 194	-1,6 %	37 034	37 685	4,1 %	148	37 833
Vantaa	216 459	217 948	219 624	0,8 %	230 090	230 292	4,9 %	1 319	231 611
Länsi-Uudenmaan sha	54 440	54 163	54 865	1,3 %	56 676	58 058	5,8 %	40	58 098
Hanko	11 564	11 564	11 663	0,9 %	11 561	12 086	3,6 %	18	12 104
Inkoo	6 425	6 478	6 359	-1,8 %	6 019	6 755	6,2 %	5	6 760
Raasepori	36 451	36 122	36 843	2,0 %	39 096	39 217	6,4 %	17	39 234
Lohjan sha	101 697	102 209	102 803	0,6 %	103 326	108 498	5,5 %	300	108 798
Karkkila	10 117	10 153	10 404	2,5 %	10 298	10 769	3,5 %	44	10 813
Lohja	55 663	54 957	56 359	2,6 %	55 833	58 728	4,2 %	157	58 885
Siuntio	6 133	6 498	6 540	0,6 %	6 657	7 162	9,5 %	13	7 175
Vhti	29 783	30 600	29 500	-3,6 %	30 538	31 839	7,9 %	85	31 924
Hyvinkään sha	188 904	191 160	193 909	1,4 %	197 205	198 497	2,4 %	147	198 644
Hyvinkää	48 878	51 604	51 800	0,4 %	52 321	52 936	2,2 %	39	52 975
Järvenpää	42 981	41 715	43 500	4,3 %	44 484	44 272	1,8 %	28	44 300
Mäntsälä	20 635	21 254	21 114	-0,7 %	21 188	21 747	3,0 %	58	21 805
Nurmijärvi	40 046	39 670	40 564	2,3 %	41 622	41 240	1,7 %	13	41 253
Tuusula	36 363	36 916	36 932	0,0 %	37 590	38 303	3,7 %	9	38 312
Porvoon sha	98 052	100 137	99 782	-0,4 %	102 413	105 213	5,4 %	66	105 279
Askola	5 179	5 052	5 226	3,4 %	5 223	5 550	6,2 %	10	5 560
Lapinjärvi	3 078	3 333	3 169	-4,9 %	2 745	3 072	-3,1 %	2	3 074
Loviisa	14 589	14 555	14 834	1,9 %	15 384	15 769	6,3 %	4	15 773
Pornainen	4 647	4 859	4 474	-7,9 %	4 836	4 920	10,0 %	2	4 922
Porvoo	51 348	53 314	53 332	0,0 %	54 393	56 128	5,2 %	28	56 156
Sipoo	19 210	19 024	18 747	-1,5 %	19 832	19 774	5,5 %	20	19 794
Yhteensä	1 521 582	1 548 249	1 557 000	0,6 %	1 596 538	1 617 800	3,9 %	64 175	1 681 975

*TP2015 ylijäämän palautus huomioitu.

**Vuodelle 2018 ennustettu ylijäämän palautus huomioitu (tammi-maaliskuun ylijäämän palautus + loppuvuodeksi ennustettu ylijäämän palautus).

Seuraavassa kuvassa on esitetty jäsenkuntien deflatoitujen maksuosuuksien ja maksuosuus euroa/asukas kehitys 2010 – 2019.

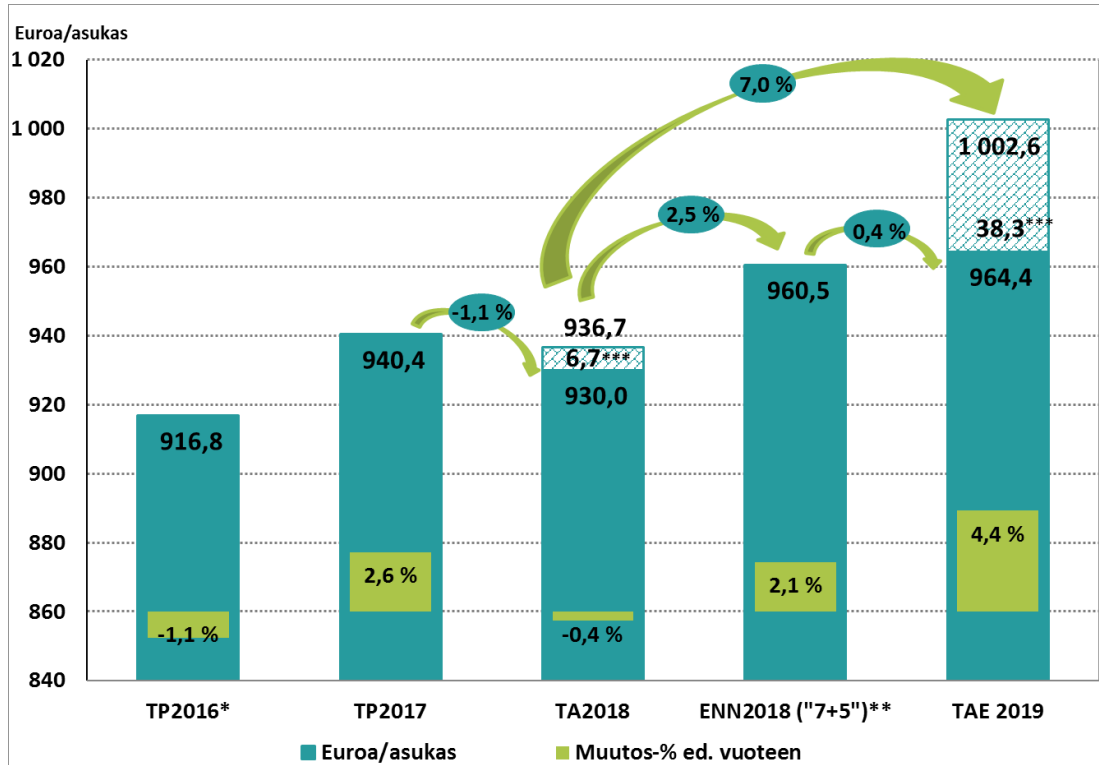

Deflatointi: JMHI, kuntatalous, terveydenhuolto; Tilastokeskus 11.9.2018.

Väkiluku 31.12. vuodet 2010 – 2017, väestöennusteet 2018 ja 2019; Tilastokeskus.

Talousarvio vuodelle 2018 sisältää kuntien kanssa sovittuja työnjaon muutoksia 11,2 milj. euroa.

Jäsenkuntien deflatoitu maksuosuus euroa/asukas 2016 – 2019 on esitetty seuraavassa kuvassa. Jäsenkuntien yhteenlasketut maksuosuudet vuoden 2019 ennustetulla väestömäärällä laskettuna ovat asukasta kohden 1 002,6 euroa. Ilman jäsenkuntien kanssa sovittuja työnjaollisia muutoksia yhteenlaskettu maksuosuus asukasta kohti on 964,4 euroa. Deflatoimaton asukaskohtainen kustannus, sisältäen työnjaolliset muutokset, nousee 4,4 prosenttia vuoden 2018 ennusteesta ja 7,0 prosenttia vuoden 2017 tilinpäätöksestä. Euroa/asukas jäsenkunnittain on esitetty liitteessä 14.

*TP 2015 ylijäämän palautus huomioitu.

**Vuodelle 2018 ennustettu ylijäämän palautus huomioitu.

***Kuntien kanssa sovitut työnjaolliset muutokset.

Deflatointi: JMHI kuntatalous, terveydenhoito; Tilastokeskus 11.9.2018.

Väkiluku 31.12. vuodet 2016 – 2017, väestöennusteet 2018 ja 2019; Tilastokeskus.

Talousarvio vuodelle 2018 sisältää kuntien kanssa sovittuja työnjaon muutoksia 11,2 milj. euroa.

Vertailukelpoinen vuosikasvu TP 2017 – TA 2018 on -1,1 %.

4.1.2 Jäsenkuntien maksuosuuksiin sisältyvä palvelutuotanto

Talousarviossa toimintatuottojen, tuotehintojen ja tuotekohtaisten tuotantosuunnitelmien on oltava keskenään tasapainossa. Tulosaluiden vastuulla on sairaanhoidollisen palvelutuotannon hinnoittelu ja tuotekohtaisen tuotantosuunnitelman laadinta talousarvion tuloraamin asettamat rajoitukset ja tavoitteet huomioiden (ml. tuottavuustavoitteet). Tuotantosuunnitelmaan sisältyvien tuotemäärien tulee olla tuotettavissa suunnitteluvuoden aikana käytettävissä olevilla resursseilla. HUS-tasolla tuotantosuunnitelmassa laskutusosuudella painotettu volyymimuutos saa laskea korkeintaan 2,3 % vertailukelpoisesta ennusteesta, kun huomioidaan jäsenkuntien maksuosuuksien muutos, toiminnalle asetettu tuottavuustavoite ja arvioitu kustannustason muutos (ml. Apotin kustannusvaikutus). Vertailukelpoisessa ennusteessa on vuoden 2018 ennusteeseen (7+5) lisätty vuodelle 2019 suunniteltujen työnjaollisten ja toiminnallisten muutosten vaikutus.

Tuotehinnoittelussa ja tuotantosuunnitelmien laadinnassa käytetään Ecomed PP-ohjelmistoa, missä jäsenkuntien euromääräiset maksuosuudet on purettu tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteiden mukaisesti tuotekohtaisiksi palvelusuunnitelmiksi. Tuotteiden suunnitellut lukumäärät muodostuvat jäsenkuntakohtaisten euromääräisten maksuosuuksien ja tuotteiden yksikköhintojen perusteella huomioiden rullaavan 12

kuukauden toteuman mukaisen (heinä-joulukuussa 2017 ja tammi-kesäkuussa 2018) toteutuneen kuntakohtaisen palveluiden käytön sekä suunnitellut toiminnalliset muutokset.

Sairaanhoitoalueiden tehtävänä on muokata ohjelmiston tuottamat tuotehinta- ja tuotekohtaiset palvelusuunnitelmaehdotukset talousarviovuoden toimintasuunnitelmia vastaavaksi. Vuoden 2019 tuotekohtaisten palvelusuunnitelmien valmistelussa on huomioitu mm. Helsingin päivystystoiminnan integrointi HYKSiin, psykiatrian (pl. lasten psykiatria) keskittäminen HUS Psykiatriaan ja gynekologisten leikkauksien siirto Porvoon sairaanhoitoalueelta HYKSiin. Palvelutuotanto on pidemmän aikavälin aikana muuttunut avohoitopainotteisemmaksi, mutta muutos näyttäisi tasoittuneen ja avohoidon osuus vakiintuneen hieman alle 75 % kaikista hoitokäynneistä (ml. avohoitokäynnit).

Tuotteet (jäsenkunnat) (lkm)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018 (7+5)	Vertailu- kelpoinen ennuste	TA 2019	Muutos-% TA 2019/ Vert.kelp. ENN 2018	Muutos-% TA 2019/ TA 2018
Tuotteistetut hoitopäivät	169 552	190 745	175 820	171 579	187 915	9,5 %	-1,5 %
NordDRG-tuotteet	689 973	671 715	708 457	711 198	694 727	-2,3 %	3,4 %
Drg-ryhmät	144 149	137 612	146 633	140 395	142 789	1,7 %	3,8 %
Drg-O-ryhmät	147 609	145 877	153 142	164 903	155 385	-5,8 %	6,5 %
Tähystykset	30 800	32 570	30 193	30 193	30 158	-0,1 %	-7,4 %
Pientoimenpiteet	102 001	99 089	105 201	105 190	98 121	-6,7 %	-1,0 %
900-ryhmä	265 122	256 483	273 203	270 433	268 130	-0,9 %	4,5 %
Kustannusperusteinen jakso	292	83	84	84	145	71,5 %	73,5 %
Avohoitokäynnit	1 833 864	1 823 635	1 827 666	1 864 555	1 870 944	0,3 %	2,6 %
Sähköiset palvelut	4 232	3 539	3 747	3 736	5 653	51,3 %	59,7 %
Potilashotelliavopalvelut	965	0	4 438	4 438	5 912	33,2 %	0,0 %
Palvelupaketit					34	0,0 %	0,0 %
Laskutusosuudella painotettu volyymimuutos						-0,8 %	3,0 %

Tuotteet (jäsenkunnat) (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018 (7+5)	Vertailu- kelpoinen ennuste	TA 2019	Muutos-% TA 2019/ Vert.kelp. ENN 2018	Muutos-% TA 2019/ TA 2018
Oma palvelutuotanto	1 545 431	1 450 470	1 543 245	1 601 549	1 564 604	-2,3 %	7,9 %
Tuotteistetut hoitopäivät	93 575	97 302	95 198	93 074	80 123	-13,9 %	-17,7 %
NordDRG-tuotteet	1 005 555	946 020	1 010 255	1 043 417	1 017 265	-2,5 %	7,5 %
Drg-ryhmät	672 381	635 399	669 988	669 988	681 621	1,7 %	7,3 %
Drg-O-ryhmät	113 535	112 763	119 826	153 031	127 372	-16,8 %	13,0 %
Tähystykset	15 578	15 597	14 716	14 716	14 478	-1,6 %	-7,2 %
Pientoimenpiteet	50 135	45 336	52 142	52 136	48 018	-7,9 %	5,9 %
900-ryhmä	151 333	136 425	152 022	151 984	144 935	-4,6 %	6,2 %
Kustannusperusteinen jakso	2 593	499	1 561	1 561	842	-46,1 %	68,5 %
Avohoitokäynnit	444 645	406 463	433 885	461 207	462 046	0,2 %	13,7 %
Sähköiset palvelut	1 222	686	1 203	1 200	2 458	104,7 %	258,5 %
Potilashotelliavopalvelut	434	0	2 651	2 651	2 688	1,4 %	0,0 %
Palvelupaketit			53	0	24	0,0 %	0,0 %
Muu palvelutuotanto	112 295	95 830	108 651	108 625	105 045	-3,3 %	9,6 %
Ostopalvelut	52 076	45 309	50 041	50 015	47 940	-4,1 %	5,8 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	30 259	22 851	31 183	31 183	29 043	-6,9 %	27,1 %
Palvelusetelit	4 662	4 155	4 038	4 038	3 636	-10,0 %	-12,5 %
Potilashotelli	19	14	29	29	26	-10,1 %	84,9 %
Tartuntatautiiläkkeet	25 279	23 500	23 360	23 360	24 400	4,5 %	3,8 %
Potilasvakuutus ja päivystysapu	-1 238	10 700	10 700	10 700	12 326	15,2 %	15,2 %
Korjaukset ja tilikauden tasauserät *)	-108 239		-32 085	-32 085		-100,0 %	0,0 %
JÄSENKUNTIEN MAKSUSUUS	1 548 249	1 557 000	1 630 511	1 688 789	1 681 975	-0,4 %	8,0 %
Muu myynti jäsenkunnille **)	23 952	25 486	25 157	42 693	42 521	-0,4 %	66,8 %
JÄSENKUNNAT YHTEENSÄ	1 572 201	1 582 486	1 655 668	1 731 482	1 724 496	-0,4 %	9,0 %

*) Sisältää ryhmät luokittelematon, diagnoosipuutteellisten jaksotukset, toteutunut ylijäämäpalautus

**) Sisältää mm. tk-päivystystuotteet, kliininen hammashoito ja laskutettavat siirtoviivehoitopäivät (ml. ostopalveluina hankitut)

Jäsenkunnille suunniteltu HUSin oman palvelutuotannon kokonaislaskutus laskee 2,3 % vuoden 2018 vertailukelpoiseen ennusteeseen verrattuna, ja tuotteiden laskutusosuudella painotettu volyymi laskee 0,8 %. Vuoden 2018 talousarvioon verrattuna jäsenkunnille suunniteltujen omien palvelutuotteiden laskutus kasvaa yhteensä 7,9 %, ja tuotteiden laskutusosuudella painotettu volyymi kasvaa 3,0 %. Verrattuna vuoden 2018 vertailukelpoiseen talousarvioon (sisältäen vuoden 2019 uudet toiminnot) HUSin oman palvelutuotannon laskutus kasvaa 3,6 % ja tuotteiden laskutusosuudella painotettu volyymi kasvaa 0,9 %.

Jäsenkuntien maksuosuuslaskutuksesta 60,5 % muodostuu NordDRG tuotteista. NordDRG-tuotteiden suunniteltu jäsenkuntalaskutus on yhteensä 1 017,3 milj. euroa ja se kasvaa 7,5 % vuoden 2018 talousarvioon nähden ja laskee 2,5 % vertailukelpoiseen ennusteeseen verrattuna. Vuoden 2018 talousarvioon verrattuna NordDRG tuotteiden lukumäärän on suunniteltu kasvavan 3,4 % ja vertailukelpoiseen ennusteeseen verrattuna NordDRG tuotteiden lukumäärän on suunniteltu laskevan 2,3 %.

Käyntituotteiden osuus jäsenkuntien maksuosuuslaskutuksesta on 27,5 %. Käyntituotteiden suunniteltu laskutus on yhteensä 462,0 milj. euroa, mikä on 0,2 % enemmän kuin vertailukelpoisessa ennusteessa. Käyntien lukumäärän suunnitellaan kasvavan 0,3 % vuoden 2018 vertailukelpoiseen ennusteeseen verrattuna.

Hoitopäivätuotteiden lukumäärät ovat viime vuosina laskeneet erityisesti psykiatrisen hoidon muuttuessa avohoitopainotteisemmaksi. Vuoden 2018 alussa Hyks Neurokeskukseen yhdistetty Helsingin kaupungin kuntoutusyksikkö lisäsi merkittävästi neurologian kuntoutushoitopäivätuotteita, mikä taittoi hoitopäivätuotteiden lukumäärän laskun. Neurokeskuksen lisäksi aivoverenkiertohäiriöpotilaiden kuntoutustoimintaa on myös Porvoon ja Lohjan sairaanhoitoalueilla. Hoitopäivien lukumäärän on suunniteltu kasvavan 9,5 % vuoden 2018 vertailukelpoiseen ennusteeseen verrattuna. Hoitopäivien suunniteltu jäsenkuntalaskutus on 80,1 milj. euroa, mikä on 13,9 % vähemmän kuin vertailukelpoisen ennusteen laskutus. Hoitopäivätuotelaskutus muodostuu pääasiassa psykiatrian hoitopäivistä (79,3 %).

Psykiatrian hoitopäivät muodostuvat psykoosihoitopäivistä (31,1 %), akuuttipsykiatrian hoitopäivistä (18,2 %), vanhuspsykiatrian hoitopäivistä (16,8 %), nuorisopsykiatrian hoitopäivistä (13,5 %), mielialahäiriöhoitopäivistä (8,5 %), oikeuspsykiatrian hoitopäivistä (7,8 %), lastenpsykiatrian hoitopäivistä (2,0 %), pitkäaikaispsykiatrian hoitopäivistä (1,1 %), ja neuropsykiatrian hoitopäivistä (0,9 %).

Jäsenkuntien maksuosuuksiin sisältyvät hoitopalvelut on eritelty jäsenkuntakohtaisesti liitteissä 13 ja 14.

4.1.3 Suunniteltu palvelutuotanto kaikille maksajille

Tuotteet (kaikki maksajat) (lkm)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018 (7+5)	Vertailu- kelpoinen ennuste	TA 2019	Muutos-% TA 2019/ Vert.kelp. ENN 2018	Muutos-% TA 2019/ TA 2018
Tuotteistetut hoitopäivät	174 866	196 254	182 259	178 006	196 967	10,7 %	0,4 %
NordDRG-tuotteet	726 411	717 565	751 071	753 900	744 296	-1,3 %	3,7 %
Drg-ryhmät	157 228	151 187	160 215	153 977	155 613	1,1 %	2,9 %
Drg-O-ryhmät	152 271	150 797	158 424	170 272	161 657	-5,1 %	7,2 %
Tähystykset	32 837	33 453	30 913	30 913	31 397	1,6 %	-6,1 %
Pientoimenpiteet	107 244	103 784	110 538	110 527	103 379	-6,5 %	-0,4 %
900-ryhmä	276 477	278 221	290 863	288 093	292 071	1,4 %	5,0 %
Kustannusperusteinen jakso	354	124	118	118	179	52,0 %	45,0 %
Avohoitokäynnit	1 901 701	1 894 263	1 897 120	1 934 792	1 949 184	0,7 %	2,9 %
Sähköiset palvelut	5 707	4 983	5 352	5 340	9 395	75,9 %	88,6 %
Potilashotelliavopalvelut	971		4 623	4 623	6 167	33,4 %	0,0 %
Palvelupaketit				0	34	0,0 %	0,0 %
Siirtoviivehoitopäivät	550		984	984	0	-100,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, hoitopäivät	3 297	3 707	2 977	3 258	3 466	6,4 %	-6,5 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	151 444	150 289	154 017	283 055	301 929	6,7 %	100,9 %
Kliininen hammashoito (TK)	12 680	8 844	33 381	33 381	13 646	-59,1 %	54,3 %
Laskutusosuudella painotettu volyyminmuutos						0,2 %	5,7 %
Tuotteet (kaikki maksajat) (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018 (7+5)	Vertailu- kelpoinen ennuste	TA 2019	Muutos-% TA 2019/ Vert.kelp. ENN 2018	Muutos-% TA 2019/ TA 2018
Oma palvelutuotanto	1 736 727	1 649 856	1 750 199	1 826 036	1 796 990	-1,6 %	8,9 %
Tuotteistetut hoitopäivät	96 552	100 196	99 143	96 944	84 337	-13,0 %	-15,8 %
NordDRG-tuotteet	1 150 401	1 097 473	1 168 283	1 203 699	1 178 907	-2,1 %	7,4 %
Drg-ryhmät	797 214	766 363	805 080	805 080	820 352	1,9 %	7,0 %
Drg-O-ryhmät	120 321	120 263	127 442	162 902	135 293	-16,9 %	12,5 %
Tähystykset	16 664	16 144	15 178	15 178	15 136	-0,3 %	-6,2 %
Pientoimenpiteet	53 729	48 539	55 931	55 925	51 694	-7,6 %	6,5 %
900-ryhmä	159 297	145 419	162 081	162 043	155 415	-4,1 %	6,9 %
Kustannusperusteinen jakso	3 175	745	2 572	2 572	1 018	-60,4 %	36,6 %
Avohoitokäynnit	463 689	424 556	452 847	481 575	482 838	0,3 %	13,7 %
Sähköiset palvelut	1 658	951	1 676	1 673	4 273	155,4 %	349,6 %
Potilashotelliavopalvelut	437		2 786	2 786	2 804	0,6 %	0,0 %
Palvelupaketit			53	0	24	0,0 %	0,0 %
Siirtoviivehoitopäivät	330		670	670	0	-100,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, hoitopäivät	1 459	1 442	1 512	1 550	1 672	7,9 %	16,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	21 260	21 839	21 958	35 867	39 574	10,3 %	81,2 %
Kliininen hammashoito (TK)	941	3 399	1 272	1 272	2 560	101,2 %	-24,7 %
Muu palvelutuotanto	113 574	97 112	110 808	121 479	119 306	-1,8 %	22,9 %
Ostopalvelut	52 753	46 230	51 271	51 243	49 036	-4,3 %	6,1 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	30 262	22 855	31 213	31 213	29 048	-6,9 %	27,1 %
Palvelusetelit	4 668	4 159	4 041	4 041	3 642	-9,9 %	-12,4 %
Potilashotelli	613	368	923	923	854	-7,5 %	132,2 %
Tartuntatautilääkkeet	25 279	23 500	23 360	23 360	24 400	4,5 %	3,8 %
Potilasvakuutus ja päivystysapu	-1 238	10 700	10 700	10 700	12 326	15,2 %	15,2 %
Korjaukset ja tilikauden tasaukset *)	-107 467		-31 011	-31 011	0	-100,0 %	0,0 %
KAIKKI MAKSAJAT YHTEENSÄ	1 741 596	1 757 668	1 840 696	1 916 504	1 916 296	0,0 %	9,0 %
Josta:						0 %	
Muu myynti jäsenkunnille **)	23 952	25 486	25 157	42 693	42 521	-0,4 %	66,8 %
Myynti muille maksajille	169 395	175 181	185 028	184 969	191 801	3,7 %	9,5 %
Myynti erityisvastuualueelle	54 929	61 672	63 729	68 108	68 101	0,0 %	10,4 %

*) Sisältää ryhmät luokittelematon, projektit, diagnoosipuutteellisten jaksotukset, toteutunut ylijäämän palautus

**) Sisältää tk-päivystystuotteet, kliininen hammashoito ja laskutettavat siirtoviivehoitopäivät (ml. ostopalveluina hankitut)

HUSin oman palvelutuotannon suunniteltu kokonaislaskutus kaikille maksajille laskee 1,6 % vuoden 2018 vertailukelpoiseen ennusteeseen verrattuna ja tuotteiden laskutusosuudella painotettu volyymi kasvaa 0,2 %. Vertailukelpoisessa ennusteessa on vuoden 2018 ennusteeseen (7+5) lisätty vuodelle 2019 suunniteltujen työnjaollisten ja toiminnallisten muutosten vaikutus. Vuoden 2018 talousarvioon verrattuna kaikille maksajille suunniteltujen omien palvelutuotteiden kokonaislaskutus kasvaa 8,9 %, ja tuotteiden laskutusosuudella painotettu volyymi kasvaa 5,7 %. Verrattuna vuoden 2018 vertailukelpoiseen talousarvioon (sisältäen vuoden 2019 uudet toiminnot) HUSin oman palvelutuotannon laskutus kasvaa 4,1 % ja tuotteiden laskutusosuudella painotettu volyymi kasvaa 1,8 %.

HUS tuottaa terveyskeskuspäivystystuotteita, yleislääketieteen klinistä hammashoitoa ja siirtoviivehoitopäiviä lähinnä jäsenkunnilleen, mutta niiden laskutus ei sisälly jäsenkuntien maksuosuuteen. Sairaanhoidon tavoitteena ei ole tuottaa siirtoviivehoitopäiviä, eikä niitä sen vuoksi suunnitella talousarviossa. Helsingin kaupungin päivystystoiminnan integrointi HYKSiin kasvattaa terveyskeskuspäivystystuotteiden määrää merkittävästi. Vuoden 2019 alusta alkaen Haartmanin sairaalan yhteispäivystyksessä on myös virka-ajan ulkopuolinen suun terveydenhuollon päivystys. Terveyskeskuspäivystystuotteiden yhteenlasketun laskutuksen on suunniteltu kasvavan 77,0 % vuoden 2018 ennusteeseen ja 13,2 % vertailukelpoiseen ennusteeseen verrattuna. HYKS sairaanhoitoalueen osuus yhteispäivystyksen vuoden 2019 suunnitellusta laskutuksesta on 74,5 %, Hyvinkään sairaanhoitoalueen 13,0 %, Lohjan sairaanhoitoalueen osuus 8,1 % ja Porvoon sairaanhoitoalueen 4,4 %.

Laskutus (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018 (7+5)	TA 2019	Muutos-% TA 2019/ ENN 2018	Muutos-% TA 2019/ TA 2018
Jäsenkunnat	1 573 439	1 571 786	1 644 968	1 724 496	6,5 %	11,5 %
- Jäsenkuntien maksuosuus	1 549 487	1 546 300	1 619 811	1 681 975	0,0 %	0,0 %
- Muu laskutus jäsenkunnilta	23 952	25 486	25 157	42 521	69,0 %	66,8 %
* Siirtoviivehoitopäivät	326		665		-100,0 %	0,0 %
* Terv.keskuspäivystys	1 200	1 426	1 476	39 467	2574,5 %	2667,1 %
* Kliininen hammaslääkehoito	297	0	23	2 556	11087,2 %	0,0 %
* Muu palvelutuotanto	22 128	24 060	22 993	497	-97,8 %	-97,9 %
Muu laskutus	169 394	175 181	185 028	191 801	3,7 %	9,5 %
- Erva	54 929	61 672	63 729	68 101	6,9 %	10,4 %
- Muut sairaanhoidopiirit	80 381	80 724	86 022	87 598	1,8 %	8,5 %
- HYKSin Kliiniset Palvelut Oy	3 182	2 745	4 690	5 065	8,0 %	84,5 %
- Ulkomailta asuvat	1 687	1 711	1 488	1 608	8,1 %	-6,0 %
- Kelan maksamat	5 979				0,0 %	0,0 %
- Puolustusvoimat	1 031				0,0 %	0,0 %
- Vakuutusyhtiöt	16 489		17 168		-100,0 %	0,0 %
- Muut maksajat	5 728	28 329	11 930	29 429	146,7 %	3,9 %

HUS tuottaa merkittävän määrän erikoissairaanhoidon palveluita myös muille sairaanhoidopiireille ja asiakkaille. Sairaanhoidollisen palvelutuotannon laskutus muille maksajille on suunniteltu olevan 191,8 milj. euroa, joka ylittää 9,5 % vuoden 2018 talousarvion ja 3,7 % vuoden 2018 ennusteen. Erityisvastuun alueen laskutus on suunniteltu olevan 68,1 milj. euroa. Valtaosa (96,1 %) palveluista on HYKS sairaanhoitoalueen tuottamia.

4.2 HOIDON SAATAVUUDEN JA HOITOONPÄÄSYN TAVOITTEET

HUSissa hoitoon pääsyä mitataan ja raportoidaan kahden eri tavoitteen näkökulmasta. Ehdottoman minimin asettaa terveydenhuoltolaki, jonka mukaan erikoissairaanhoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut, tarvittavat tutkimukset toteutettava kolmen kuukauden kuluessa ja tarpeelliseksi todettu hoito ja neuvonta aloitettava kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on todettu

(§52). Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa tarvittavat tutkimukset on toteutettava kuuden viikon kuluessa ja tarpeelliseksi todettu hoito järjestettävä alle 23-vuotiaille kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on todettu (§53). Kiireelliseen hoitoon tulee päästä sairauden kiireellisyyden määrittämässä ajassa.

HUSin valtuuston hyväksymissä strategisissa avaintavoitteissa on asetettu osin tiukemmat vaatimukset. Vuoden 2019 osalta esitetään, että alle 31 vrk hoitoon odottaneiden potilaiden % osuus kaikista hoitoa odottavista potilaista kuun lopun tilanteessa (elektiivinen toiminta) olisi vähintään 98 %. Lisäksi potilaiden läpimenoaikojen osalta päivystyksessä tavoitearvoina on, että 90 % yleislääketieteen potilaista viipyy päivystyksessä alle 4 tuntia ja muiden erikoisalan potilaista 95 % viipyy alle 8 tuntia.

Molempia edellä kuvattuja tapoja arvioida hoidon saatavuutta ja hoitoon pääsyä seurataan systemaattisesti. Lain vaatima raportti julkaistaan internet-sivuilla 4 kuukauden välein, mutta kaikki em. tiedot saadaan kuukausittain. Lisäksi seurataan ns. jonoindeksiä (yli 90 vrk osastolle odottaneet potilaat / kaikki odottajat), mikä kertoo siitä, kasvaako pitkään odottaneiden osuus vai väheneekö se.

Erikoissairaanhoidon osalta hoitoonpääsyn seurantatiedot on toistaiseksi koottu erilliseen tiedonkeruuseen pohjautuen HUSista ja toimitettu kolmesti vuodessa Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle (THL). Nämä tiedot kattavat poikkileikkauspäivän mukaisen tilanteen terveydenhuoltolain mukaisesti mm. läheteiden käsittelystä, hoidon tarpeen arviointia odottavista ja hoitoa odottavista erikoisaloittain. Hilmo uudistuksen myötä tietosisältö laajenee vuoden 2019 alusta ja tavoitteena on, että tulevaisuudessa THL saisi erikoissairaanhoidon hoitoonpääsyn seurantatiedot koottua heille kuukausittain toimitettavista Hilmo-tiedoista.

Useimmissa tapauksissa pitkän odotuksen syynä ovat rajalliset resurssit. Toisaalta kannustimin ja johtamistoimenpitein tilannetta voidaan usein parantaa. Ehdottomana minimitalvoitteena tulee olla, ettei yksikään potilas joudu odottamaan pidempään, kuin hoito lain mukaan tulee antaa.

Lähteiden käsittelyyn ja tietojärjestelmään kirjaamiseen on aiemmin kiinnitetty erityistä huomioita, ja tulee jatkossakin kiinnittää. Lähteiden käsittelyaikoja onkin saatu lyhennettyä. Myös muiden aikaleimojen kirjaamista, joiden pohjalta saatavuuden raportointi toteutetaan, tulee parantaa.

4.3 KONSERNIN TOIMINNAN JA TALouden TAVOITTEET

Kuntalaissa on määritelty konsernijohtoon tehtävät. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin johtamisesta, ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

HUS-konsernin toiminnot on järjestettävä ja tehtävät hoidettava tuottavasti, taloudellisesti, vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti siten, että

1. valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan,
2. tarvittavat toiminnan tehostamistoimenpiteet ja rakennejärjestelyt sekä toiminnan yhteensovittamistoimenpiteet toteutetaan,
3. talousarviossa varataan resursseja yliopistollisen terveystieteellisen opetus- ja tutkimustoiminnan järjestämiseen,
4. kuntayhtymän talous pysyy tasapainossa,
5. vastuu kunkin sairaanhoitoalueen, muun tulosalueen ja tytäryhtiön toiminnallisesta ja taloudellisesta tuloksesta on selkeä,
6. organisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja että vastuu asianmukaisen valvonnan toteuttamisesta on kullakin toimielimellä ja jokaisella esimiesasemassa olevalla henkilöllä,

7. toiminnallisten, taloudellisten ja muiden riskien olemassaolo selvitetään ja niitä vältetään sekä varaudutaan vahinkoihin niin, etteivät ne tai niiden kustannukset aiheuta häiriötä HUS-konsernin toiminnalle ja rahoitukselle,
8. maksuliikenne, rahoitustoiminta ja sijoitustoiminta hoidetaan tuottavasti, turvaavasti ja taloudellisesti,
9. korollisen vieraan pääoman käyttöön turvaudutaan ainoastaan silloin, kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua sekä
10. toiminnan ohjaus järjestetään siten, että varainhoidossa ja varainkäytössä kiinnitetään huomiota siihen, että toimintoihin sitoutuu mahdollisimman vähän pääomaa.

Taloussuunnitelmassa esitetään HUS-konsernin toimintojen kehittämistavoitteet ja selvitetään, miten toiminnot ja investoinnit rahoitetaan. Talousarvion ja vuosittaisen toimintasuunnitelman lähtökohtana ovat strategiset päämäärät, niiden saavuttamisen edellytykset ja niistä johdetut taloussuunnitelman tavoitteet. Valtuusto asettaa taloudelliset, toiminnalliset ja tuottavuutta koskevat tavoitteet sekä osoittaa niiden toteuttamiseen vaadittavat voimavarat.

HUSissa tuottavuuden parantamisella tavoitellaan sitä, että tuotos kasvaa kustannuksia enemmän. Tuottavuuden parantaminen edellyttää pitkäjänteistä kehittämisohjelmaa.

Keskeisiä kohteita tuottavuuden parantamisessa HUSissa ovat:

1. Prosessien ja hoitoketjujen sujuvuuden parantaminen
2. Henkilötyön tuottavuuden lisääminen (mm. oikeilla henkilömitoituksilla, joustavilla työajoilla, osaamisesta ja innostuksesta huolehtimalla, kannustimien käytöllä sekä tuottavuuden kasvusta palkitsemisella)
3. Kapasiteetin (tilat ja laitteet) käytön tehostaminen
4. Päällekkäisyyksien poistaminen, toimintojen tarkoituksenmukainen keskittäminen ja mittakaavaedut
5. Uudet toimintatavat ja innovaatiot

Tuottavuustavoite huomioidaan sairaanhoitoalueilla tuotehinnoissa jäsenkunnille ja muille maksajille. Tuotehintojen nousun on oltava kustannusten nousua pienempi edelliseen vuoteen vertailukelpoisella volyymitasolla. Tukipalveluyksiköille asetetaan tuottavuustavoitteesta johdettu tuoteryhmäkohtaisella volyymilla painotettu hintatason enimmäismuutos.

Talousarvio- ja -suunnitelma laaditaan valtuuston hyväksymien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti tuottavuustavoitteet sekä organisatoriset muutokset huomioiden. Taloussuunnitelma laaditaan kolmeksi vuodeksi, joista ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Investointisuunnitelma laaditaan neljäksi vuodeksi. Talousarvion sitovuudesta määrätään sen perusteluissa.

4.3.1 Konserniohjaus

HUS-konsernia johdetaan hyväksytyn strategian, sen arvojen ja päämäärien mukaisesti yhtenä kokonaisuutena siten, että kullakin organisaatiotasolla on selkeät vastuut ja toimivallat yksijohdajaperiaatteen mukaisesti. HUS-konsernin toimintatapa perustuu sairaanhoidollisten palvelujen ja tukipalvelujen välillä tilaaja-tuottajamalliin (Hallintosääntö 1.1.2010 3§).

Kuntalain säädösten mukaisesti HUS-konsernia johtaa valtuuston alaisena kuntayhtymän hallitus. Hallituksen tehtävänä on valvoa, että ne yhteisöt, joissa kuntayhtymällä on määräysvalta, toimivat HUSin valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Kuntayhtymän hallituksen tehtävänä on valvoa, että näiden yhteisöjen toimintapolitiikat ovat kuntayhtymän päämäärien ja tavoitteiden mukaiset. Vastuu konsernin operatiivisesta johtamisesta on kuntayhtymän toimitusjohtajalla. Toimitusjohtajan tehtävänä on mm. strategian ja johtamisjärjestelmän avulla huolehtia

konserni- ja omistajaohjauksen toimeenpanosta sekä vastata siitä, että valtuuston ja hallituksen asettamat tavoitteet saavutetaan.

4.3.2 Talous- ja konsernijaosto

Hallituksen alainen konsernijaosto tekee esityksiä konserniohjauksen linjauksista ja periaatteista sekä tytäryhtiöille asetettavista tavoitteista. Konsernijaosto seuraa, että tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt toimivat valtuuston ja hallituksen asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä osaltaan huolehtii konsernivalvonnan toteuttamisesta. Lisäksi talous- ja konsernijaoston tehtävänä on kuntayhtymän toiminnan ja talouden seuranta sekä hankinnoista päättäminen hallintosäännön 6 a §:n mukaisesti.

4.4 SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat HUS-kuntayhtymän hyvään johtamis- ja hallintojärjestelmään. Riskienhallinta tukee HUSin perustehtävän toteuttamista sekä strategian ja tavoitteiden saavuttamista. Sisäinen valvonta on osa riskienhallinnan kokonaisuutta kuuluen päivittäisjohtamiseen ja esimiesvelvoitteisiin. HUSin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet – asiakirjassa on määritelty riskienhallinnan toteuttaminen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisvastuu on hallituksella ja toimitusjohtajalla. Valtuusto päättää HUS-konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Hallintosäännössä ja HUSin muissa keskeisissä yhtymätason ohjeissa on esitetty tarkemmin määräykset mm. toimivallasta ja tehtävienjaosta. Johto vastaa riskienhallinnasta ja jokainen HUSin henkilökuntaan kuuluva vastaa riskienhallinnan käytännön toteuttamisesta annettujen ohjeiden ja oman tehtäväkuvansa mukaisesti.

Riskit liittyvät kaikkeen toimintaan. Osa riskeistä on HUSin sisäisiä ja osa ulkoapäin tulevia. Keskeiset riskit tunnistetaan sekä arvioidaan organisaation kaikilla tasoilla ja toiminnoissa. Riskiarviointien perusteella tehdään päätökset ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. HUS-riskit -järjestelmän kautta toimintayksiköt voivat tunnistaa ja seurata riskejä sekä niiden hallintaa. Toiminnan ja talouden seurannan ja raportoinnin yhteydessä HUSin johto saa käsiteltäväkseen keskeiset tunnusluvut ja seurannassa käytettävät mittarit sekä riskienhallinnan tilan arviot.

Riskienhallinnassa painopiste on olennaisissa merkittävissä riskeissä. Ajankohtaisen merkittävän ulkoisen riskin HUSin toimintaan aiheuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteellinen uudistus, poliittinen päätöksenteko ja mahdollisen lainsäädännön viivästymisen aiheuttama erikoissairaanhoidon heijastuva epävarmuus. Sisäisiä riskejä liittyy esimerkiksi strategisesti tärkeän henkilöstön ja erityisasiantuntijoiden saatavuuteen, tilojen kuntoon, erilaisiin toimintojen järjestelyihin kuten Malmin ja Haartmanin päivystysten siirto Helsingin kaupungilta HUSin toiminnaksi, tietojärjestelmien toimitaan (mm. Apotin käyttöönotto), varautumiseen ja jatkuvuudenhallintaan.

HUSin tulee yhteiskunnallisesti turvallisuuskriittisenä toimijana varmistaa toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa. HUSin varautuminen erilaisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa on ohjeistettu HUS-valmiusohjeessa ja Lääkinnän valmiussuunnitelmassa. Häiriö- ja erityistilanteita seurataan ja niistä raportoidaan viiveettä valmiusjohdon ohjeistamalla tavalla.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin toimintojen jatkuva laajentuminen aiheuttaa tarpeen nykyistä tiiviimpään varautumiseen ja riskienhallinnalliseen alueelliseen yhteistyöhön ja varautumisen suunnitteluun. HUSin toimintojen volyymin ja henkilökunnan merkittävä kasvu esimerkiksi jäsenkuntien kanssa tehtävien työnjaollisten siirtojen myötä ja HYKS-erva-alueen varautumistoiminnan syventyminen tulee seuraavalla budjettikaudella aiheuttamaan tarpeen arvioida resurssien riittävyyttä erityisesti varautumisen ja riskienhallinnan alalla.

Suunnittelukaudella pyritään tehostamaan mm. henkilöriskien hallintaa ottamalla käyttöön uusia ilmoitus-, seuranta- ja koulutustoimintoja HUS-riskit -järjestelmässä. Projektien ja hankkeiden riskienhallintaa tehostetaan yhtenäistämällä riskienhallintamenetelmiä ja luomalla uusia riskienhallintatyökaluja. Tietojärjestelmiin, rakennuksiin ja muuhun infrastruktuuriin vaikuttavat toimintaa rajoittavat poikkeamat tullaan kartoittamaan ja suunnittelemaan. HUSin varautumista koskevaa ohjeistusta ja menettelytapoja päivitetään ja häiriötilanteiden hallintatoimenpiteitä harjoitellaan. Sopimusriskien välttämiseksi laaditaan erilaisia sopimusehtomalleja sekä niiden käytön periaatteet.

4.5 SELONTEKO SISÄISESTÄ VALVONNASTA, RISKIENHALLINNASTA JA KONSERNIVALVONNASTA

Kuntalain mukaan tilivelvolliset ovat vastuussa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuudesta. Hallituksen tulee esittää toimintakertomuksessa selonteko sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaisesti HUS-kuntayhtymän on toimintakertomuksessaan annettava selonteko siitä, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla seurantakaudella. Mikäli sisäisessä valvonnassa on havaittu puutteita ja virheitä, on niistä tehtävä selvitys sekä esitettävä toimenpiteet puutteiden ja virheiden korjaamiseksi. HUSin eri yksiköissä ja tytäryhtiöissä tehdään säännölliset arvioinnit sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Arviointien tuloksista kootaan selonteko. Selonteon pohjana käytettäviä arviointimalleja ja arvioinnin sähköistä toteutustapaa kehitetään taloussuunnittelukaudella huomioiden lainsäädäntö, muutokset organisaatorakenteissa sekä viranomaissuositukset ja -ohjeet.

5 TUOTTEISTUS, HINNOITTELU JA LASKUTUS

5.1 TUOTTEISTUS

HUSin perussopimuksen mukaan kuntayhtymän tulot muodostuvat jäsenkuntien palvelumaksuista ja kuntayhtymän muista tuloista. Hoitopalvelujen hinnoittelun perusteista päättää valtuusto ja sairaalakohtaiset hinnat hyväksyy toimitusjohtaja. Tavoitteena on aikaisempaa joustavampi ja markkinalähtöisempi tuotteistus ja hinnoittelu, mikä reagoi nopeammin toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Tuotteistuksessa noudatetaan samoja periaatteita sairaanhoitopiirin kaikissa sairaaloissa ja yksiköissä. Hoitopalveluiden tuotteistus ja laskutus perustuu NordDRG-, hoitopäivä- ja avohoitokäyntituotteisiin sekä sähköisiin etäasiointipalveluihin, muihin palveluihin ja kapitaatilaskutukseen perustuviin palveluihin. Lisäksi suoritehinnaston mukaisia välisuoritteita voidaan myydä erillisinä tai paketoituina palveluina.

Hoitopalveluiden hinnat on määritetty sairaanhoitoalueittain kustannusvastaavasti ja palveluhinnat vastaavat palveluiden tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Tuotekohtaisten hintojen määrittely perustuu sairaanhoitoalueittain toteutettuun kustannuslaskentaan. Kustannuslaskenta ja hinnoittelu tehdään yhtenäisten periaatteiden mukaisesti koko sairaanhoitopiirissä. Sairaanhoitoalueiden tuotekohtaiset hinnat vaihtelevat hoidon vaativuustasosta ja potilaiden erilaisuudesta sekä kustannusrakenne- ja toimintatapaeroista johtuen. Yliopistosairaalassa annettavat hoidot ovat usein vaativampia kuin muissa kuntayhtymän sairaaloissa/yksiköissä annettavat hoitopalvelut, vaikka hoito ryhmittyykin samaan NordDRG-ryhmään.

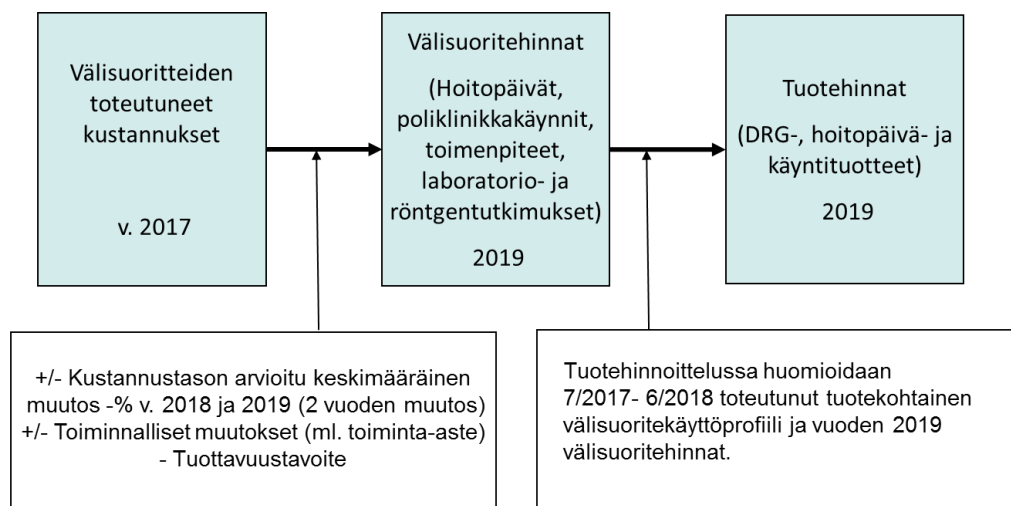
Valtuusto vahvisti joulukuussa 2017 vuoden 2018 talousarvion hyväksymisen yhteydessä tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet 2018. Vuoden 2019 tuotteistukseen, palveluiden hinnoitteluun eikä kuntalaskutuskäytäntöön esitetä merkittäviä muutoksia ja kuntia laskutetaan palveluiden toteutuneen käytön mukaan etukäteen palveluhinnastossa määritellyin hinnoin. Vuoden 2018 alusta HYKSissä ja Porvoossa käyttöönotetun psykiatrian toimenpidekirjauksiin perustuvan tuotteistuksen ja hinnoittelun käyttö laajenee kaikkiin psykiatrian yksiköihin (pl. lasten psykiatria). Hoitopalveluiden tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet 2019 on esitetty *liitteessä 2*.

Palveluiden hinnoittelun pääperiaatteet säilyvät ennallaan vuonna 2019 ja tavoitteena on, että palvelut voidaan tuottaa kustannusvastaavin, kilpailukykyisin hinnoin eikä jäsenkuntien maksuosuusrasite kasva samassa suhteessa kuin heille tuotettujen palveluiden määrä kasvaa. Lisäksi tavoitteena on, että kilpailukykyiset palvelut houkuttelevat uusia palveluiden käyttäjiä ja muiden maksajien laskutus kasvaa. Tavoitteeseen pääsy edellyttää tuottavuuden parantamista kaikilla sairaanhoitoalueilla ja tukipalveluissa. Tehokas kustannusten hallinta ja parantuva tuottavuus mahdollistavat strategian mukaisen kilpailukykyisen ja kustannukset kattavan hinnoittelun. Tuotehintojen nousun on siten oltava kustannustason nousua pienempi nykyisellä volyymitasolla. Palveluiden kilpailukykyisen hinnoittelun onnistumisen kannalta on tärkeää, että sairaanhoitoalueiden ja tulosityksiköiden johto osallistuu aktiivisesti hinnoitteluun ja palveluprosessien tehostamiseen.

Talousarviovuoden 2019 välisuoritteiden hinnoittelu pohjautuu välisuoritteiden toteutuneisiin kustannuksiin vuonna 2017 ja niitä korjataan talousarviovalmistelun yhteydessä arvioidulla kustannustason muutoksella vuosina 2018 ja 2019 sekä vuosien 2018 ja 2019 toiminnallisilla muutoksilla. Välisuoritelajit, joille HUSissa lasketaan yksikköhinnat, ovat hoitopäivät, poliklinikkakäynnit, leikkaustoimenpiteet, muut hoitotoimenpiteet, kuvantamistutkimukset, laboratoriotutkimukset, potilaskohtaisesti tilatut lääkkeet, kalliit lääkkeet, potilaskohtaisesti kirjatut tarvikkeet ja apuvälineet. Sairaanhoidolliset palvelutuotteet hinnoitellaan tuotteille kohdistuvien välisuoritteiden ja niiden keskimääräisten kustannuksien perusteella.

Sairaanhoitoalueiden tuottavuustavoitteet on johdettu kuntayhtymän tuottavuustavoitteesta ja niissä on huomioitu talousarvioon sisällytettävät sairaaloiden välisessä työnjaossa

tapahtuvat muutokset. Tuottavuustavoite vuodelle 2019 on HYKSin ja Hyvinkään sairaanhoitoalueilla 1,4 %, Lohjan sairaanhoitoalueella 1,1 % sekä Porvoon sairaanhoitoalueella 1,0 %. Toiminnalle asetettu tuottavuustavoite huomioidaan täysimääräisesti NordDRG-, hoitopäivä- ja avohoitokäyntituotteiden tuotehinnoittelussa. Vuonna 2019 tuottavuustavoite huomioidaan täysimääräisesti myös käyntien, hoitopäivien, leikkaustoimenpiteiden ja polikliinisten toimenpiteiden välisuoritehinnoissa sekä niihin perustuvassa suoriteperusteisessa laskutuksessa aikaisemmista vuosista poiketen, jolloin tuottavuustavoitteesta huomioitiin vain puolet.

Kuntayhtymätasolla sairaanhoidollisten palvelutuotteiden keskimääräisten tuotehintojen muutos ei saa ylittää sallittua hintatasonmuutosta, mikä on -2,58 % vuoden 2018 vertailukelpoiseen ennusteeseen verrattuna. Sallitun hintatasonmuutosprosentin muodostuksessa on huomioitu kuntayhtymätasoinen kustannustason keskimääräinen muutos vuonna 2019, Apotin käyttöönoton kustannusvaikutus, vuoden 2018 ennustettu ylijäämä sekä tuottavuustavoite vuodelle 2019.

5.2 ENSIHOITOPALVELUT JA ERITYISVELVOITTEIDEN ASUKASLUKUPERUSTEISET MAKSUT

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueella ensihoitopalvelu on järjestetty sairaanhoitoalueittain seitsemänä toiminnallisena kokonaisuutena siten, että HYKS-sairaanhoitoalue jakaantuu kolmeen alueeseen.

HYKS-sairaanhoitoalueen kolme toiminnallista järjestämisaluetta ovat Helsingin alue, Jorvin alue (Espoon, Kirkkonummi ja Kauniainen) ja Peijaksen alue (Vantaa ja Kerava). Helsingin kaupungin alueella pelastuslaitos on ollut ainoa ensihoitopalvelun sopimuspalveluntuottaja, Jorvin alueella toimii Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos ja Peijaksen alueella Keski-Uudenmaan pelastuslaitos.

HYKS-sairaanhoitoalueella ensihoidosta vastaa Akuutti tulosyksikön HYKSin ensihoidon linja, joka tuottaa omana palveluna ensihoidolääkäripäivystyksen sekä ensihoidon vastuulääkäri- ja asiantuntijapalvelun. HYKS-sairaanhoitoalue maksaa lisäksi osuuden HUS:n ensihoidon tietojärjestelmäkuluista sekä laitevuokrat.

Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueella ja Lohjan sairaanhoitoalueella on sopimus ensihoitopalveluiden tuottamisesta Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa. Lohjan sairaanhoitoalueen organisaatioon kuuluvat kenttäjohtoyksikkö ja ensihoidosta vastaava lääkäri, joiden palveluja myydään Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueelle.

Hyvinkään sairaanhoitoalueella ensihoito järjestetään osin yhteistoimintana Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa ja osin omana tuotantona. Ensihoidon kuluista laskutetaan kunnilta 70 % väestön lukumäärän ja 30 % hätäkeskuksen tehtävien lukumäärän suhteessa. Porvoon sairaanhoitoalueella ensihoidon palvelut ostetaan Itä-Uudenmaan

pelastuslaitokselta. Sairaanhoidon omaa henkilökuntaa ovat ensihoidosta vastaava lääkäri, ensihoitopäällikkö sekä vastaavat ensihoitajat.

HUS veloittaa järjestämisalueen ensihoitotoiminnan kustannukset järjestämisalueen kunnilta kapitaatioperusteisesti. Hyvinkään sairaanhoitoalueen ensihoidon järjestämisalueella ensihoidon laskutus perustuu tästä poiketen 70 % kapitaatioperusteiseen veloitukseen ja 30 % tehtäväkohtaiseen veloitukseen. Vuoden 2019 kapitaatioveloitus määritetään järjestämisalueen ensihoidon suunniteltujen kustannusten ja 1.1.2018 mukaisen asukasluvun perusteella. Laskutus tasataan vuoden lopussa ensihoidon palveluiden toteutuneita kustannuksia vastaavaksi. Länsi-Uudenmaan ensihoidon kustannuksista 60 euroa per asukas ylittävä osuus jyvitetään muille HUS-alueen kunnille maksettavaksi väestömäärän suhteessa. Ensihoidon kuntakohtaiset maksut on esitetty talousarvioasiakirjan *liitteessä 5*.

HUS vastaa alueensa lääkärihelikopteritoimintaan liittyvästä ensihoidosta. HUSin jäsenkunnat Helsinkiä lukuun ottamatta osallistuvat toiminnan rahoittamiseen asukaslukuperusteisesti. Helsingiltä sekä muiden sairaanhoitopiirien kuntien alueelle suuntautuneista hälytyksistä veloitetaan hälytyskohtainen maksu. HYKS Akuutti - tulossyksikkö vastaa lääkärihelikopteritoimintaan liittyvän ensihoidon lääkärihenkilökunnan toimintakuluista. Vuonna 2019 asukaslukuperusteinen maksu on 1,14 euroa/asukas (1,14 euroa/asukas vuonna 2018) ja suoriteperusteinen hälytysveloitus 1 150 euroa/hälytys (1 108 euroa/hälytys vuonna 2018). Jäsenkuntakohtainen arvio perittävästä maksusta esitetään *liitteessä 6*.

Kuntayhtymän vastuulla olevat Myrkytystietokeskuksen ja sen yhteydessä toimivan teratologisen tietopalvelun kulut laskutetaan vuonna 2019 vuoden 2017 toteutuneiden kokonaiskustannusten ja 1.1.2018 asukasluvun perusteella. Myrkytystietokeskus ja teratologinen tietopalvelu ovat HYKS Akuutti tulossyksikön toimintaa. Arvio vuoden 2019 palvelun kokonaiskustannuksista on 1 377 400 euroa (1 373 495 euroa vuonna 2018), josta jäsenkuntien osuus on 412 664 euroa (407 888 euroa vuonna 2018). Jäsenkunta- ja sairaanhoitopiirikohtainen arvio perittävästä maksusta esitetään *liitteessä 3*.

HUSin potilasvakuutuksen kustannukset laskutetaan jäsenkunnilta asukaslukuperusteisesti. Potilasvakuutuksella katetaan kaikki potilaan hoidosta mahdollisesti aiheutuvat potilasvahinkolain mukaan korvattavat henkilövahingot, jotka tapahtuvat ko. sairaanhoitopiirin toiminnassa sekä sen jäsenkuntien perusterveydenhuollossa ja sosiaalitoimessa. Potilasvakuutuksesta korvataan myös kuntien vammaispalvelulain nojalla tekemät takaisinsaantivaatimukset. Vuoden 2019 kapitaatioveloitus määritetään potilasvakuutuksen suunniteltujen kustannusten ja 1.1.2018 mukaisen asukasluvun perusteella. Vuonna 2019 asukaslukuperusteinen maksu on 6,18 euroa/asukas (6,55 euroa/asukas vuonna 2018). Laskutus tasataan vuoden lopussa potilasvakuutuksen toteutuneita kustannuksia vastaavaksi. Jäsenkunnilta asukaslukuperusteisesti laskutettava erä lisätään muiden maksajien laskutukseen laskutuskertoimella. Jäsenkuntakohtainen arvio perittävästä maksusta esitetään *liitteessä 4*.

Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus on integroitu hallinnollisesti ja toiminnallisesti HYKSin suu- ja leukasairauksien klinikkaan, pää- ja kaulakeskuksen tulossyksikköön. Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetukseen on talousarviossa varattu 700 000 euroa, joka laskutetaan asukaslukuperusteisesti jäsenkunnilta. Perittävä maksu vuonna 2019 on 0,42 euroa/asukas (0,43 euroa/asukas vuonna 2018). Jäsenkuntakohtaiset tiedot perittävistä maksuista esitetään *liitteessä 7*.

Sosiaali- ja terveysministeriö on käynnistänyt kansallisen Päivystysapu -hankkeen, jonka tarkoituksena on saada 116117-palvelunumero käyttöön valtakunnallisesti vuoteen 2020 mennessä. HUSissa Päivystysapu 116117-hanketta on aktiivisesti kehitetty vuoden 2017 alusta alkaen strategisena kehittämishankkeena. Vuoden 2019 alusta alkaen HUS tuottaa päivystysavun palvelut Helsinkiä lukuun ottamatta kaikille Uudenmaan alueen kunnille. HUSin Päivystysapu 116117 –palvelun kustannukset laskutetaan palvelun piirissä olevilta jäsenkunnilta asukaslukuperusteisesti. Päivystysapupalveluun on talousarviossa varattu

2,1 miljoonaa euroa, joka laskutetaan jäsenkunnilta asukaslukuperusteisesti. Vuonna 2019 asukaslukuperusteisesti perittävä maksu on 2,11 euroa/asukas. Laskutus tasataan vuoden lopussa päivystysavun toteutuneita kustannuksia vastaavaksi. Jäsenkuntaakohtainen arvio perittävästä maksusta esitetään *liitteessä 8*.

1 000 euroa	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TAE 2019
Myrkytystietokeskus	382	394	408	413
Lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminta	1 108	1 126	1 139	1 150
Ensihoitotoiminta	33 408	36 145	38 530	39 902
Potilasvakuutus	12 217	-1 238	10 700	10 200
Hammaslääketieteen opetustoiminta		1 000	700	700
Päivystysapu			0	2 126
YHTEENSÄ	47 114	37 427	51 477	54 491

5.3 KALLIIN HOIDON TASAUS

Talousarviovuoden aikaisia erityisen kalliiden hoitojen kustannuksia tasataan jäsenkuntien kesken. Vuonna 2019 kalliin hoidon piiriin kuuluvat kaikki ne jäsenkunnissa asuvat potilaat, joiden hoidon kustannukset koko HUSissa ylittävät 60 000 euroa kalenterivuodessa. Tasausjärjestelmän kautta katetaan 80 % kustannusrajan ylittävistä kustannuksista. Kunnilta kannetaan asukaslukuperusteinen maksu, ja 20 % kalliin hoidon kustannuksista (ts. kalliin hoidon tasausrajan ylittävistä kustannuksista) veloitetaan potilaan kotikunnalta. Vuoden 2017 toteutunut tasauslaskutuksen maksu oli 49,49 euroa/asukas (2016: 49,17 euroa/asukas).

Jäsenkunnilta kannetaan kalliin hoidon tasausta varten ennakkomaksua 28 euroa/asukas, (28 euroa/asukas vuosina 2008 - 2018). Ennakot peritään kunnilta tammikuussa ja tasaus tehdään kaksi kertaa vuodessa; ensimmäinen tasaus tehdään tammi-kesäkuun tietojen perusteella ja toinen tilinpäätöksen yhteydessä. Tasausten yhteydessä jäsenkunnille lähetetään hyvityslaskut. Kalliin hoidon tasaus on HUS-kuntayhtymän kannalta taseen kautta kulkeva läpikulkuerä. Kuntaakohtaiset perittävät ennakot esitetään *liitteessä 9*.

Kalliin hoidon tasausmaksu	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TAE 2019
Potilaiden lukumäärä	1 804	1 954		
Toteutunut tasauslaskutus euroa/asukas	49,17	49,49		
Ennakkolaskutus euroa/asukas			28,00	28,00
Kalliin hoidon tasausmaksu, 1 000 euroa	78 640	79 989	45 761	46 248

5.4 KUNTALASKUTUSKÄYTÄNTÖ

Jäsenkuntia laskutetaan kuukausittain enakkona 1/12 osa jäsenkuntien kanssa tehtyjen maksuosuuksien kokonaissummasta. Kuukausittain perittävää enakkoa muutetaan, jos kunnan maksuosuutta muutetaan kesken vuotta. Toteutunut palvelujen käyttö laskutetaan palveluiden tuotteistuksen periaatteiden mukaisesti määriteltujen tuotteiden käytön ja hinnastossa vahvistettujen sairaalakohtaisten hintojen perusteella. Varsinainen laskutus tasataan neljä kertaa vuodessa palvelujen toteutuneen käytön mukaiseksi.

Sopimus kuntien, ulkokuntien ja muiden maksajien laskutuksessa sovelletaan samoja laskutusperiaatteita kuin jäsenkuntien laskutuksessa, jollei sairaanhoitopiirien, sopimus kuntien tai muiden maksajien välillä ole muuta sovittu. Vuoden 2015 alusta alkaen potilasvakuutuksen kustannukset on veloitettu jäsenkunnilta kapitaatioperusteisesti. Potilasvakuutuksen kustannuksia ei ole huomioitu HUSin hinnastohinnoissa ja niiden osuus huomioidaan muiden maksajien laskutuksessa laskutuskertoimella, joka lisätään tuotehintoihin.

6 OPETUS-, TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA

HUS on valtakunnallisesti ja kansainvälisesti merkittävä terveystieteen opetuksen ja tutkimuksen keskus. HUS toimii saumattomassa yhteistyössä Helsingin yliopiston ja muiden korkeakoulujen ja ammatillisten oppilaitosten kanssa. HUS muodostaa yhdessä Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan ja Helsinki Institute of Life Sciences (HiLIFE/FIMM) kanssa Akateemisen lääketiedekeskus Helsingin (AMCH).

Kehittämistoiminnan tavoitteena on pitää HUSin toimintaprosessit palvelujen sujuvuuden ja kustannustehokkuuden kannalta parhaina mahdollisina.

6.1 OPETUS

6.1.1 Opetuksen tavoitteet

HUSin tarjoaman opetuksen tavoitteet:

- Tarjota korkeatasoinen koulutuspaikka Helsingin yliopiston lääketieteen
- hammaslääketieteen, psykologi- ja logopediopiskelijoille sekä vastata osaltaan heidän kliinisestä opetuksesta
- Tarjota harjoittelualusta terveysalan AMK- ja II-asteen opiskelijoille ja ohjata heidän kliinistä harjoitteluaan
- Tarjota erikoistuville lääkäreille ja hammaslääkäreille laadukas erikoistumispaikka
- Kouluttaa muita palvelujärjestelmän tarvitsemia erikoisosajia (kuten sairaalakemistejä ja -fyysikkoja)
- Suunnitella ja osallistua sosiaali- ja terveysalan jatko- ja täydennyskoulutuksen kehittämiseen ja toteuttamiseen
- Vauhdittaa palvelujärjestelmän ja koulutusjärjestelmän välistä vuoropuhelua sekä asiantuntijoiden yhteistyötä osallistumalla mm erikoislääkäri/-hammaslääkäritarveselvityksen ohjausryhmän toimintaan

Vuoden 2019 merkittävä opetuksen ja tutkimuksen hanke tulee olemaan valmistautuminen kansainväliseen Joint Comission Internationalin (JCI) sairaala akkreditointiin. HUS on hakemassa akkreditointistatusta yliopistollisia keskussairaaloita koskevien sairaalastandardien mukaisesti. Koulutus- ja tutkimustoiminnot ovat potilashoidon laadun valvontaa ja parantamista tukevia osa-alueita, jotka jäävät usein vaille huomiota, ellei niitä ole tarkoituksellisesti sisällytetty laatupuitteisiin. Yliopistollisia keskussairaaloita koskevat sairaalastandardit kehitettiin ja julkaistiin ensimmäistä kertaa 2012 huomion kiinnittämiseksi siihen, että tällaiset keskuksat ovat ainutlaatuisia resursseja terveydenhuollon ammattilaisten koulutuksen ja ihmiskokeita sisältävien tutkimusohjelmien kannalta omissa yhteisöissään ja maissaan.

Sairaaloiden, jotka hakevat akkreditointia yliopistollisina keskussairaaloina, on täytettävä kaikki seuraavat kolme kriteeriä:

1. Hakijasairaalan organisaatio tai hallinto on integroitu lääketieteelliseen korkeakouluun.
2. Hakijasairaala on kriteerissä 1 mainitun lääketieteellisen korkeakoulun *lääkäriopiskelijoiden* (perustutkinto-opiskelijoiden) ja lääketieteellisen perustutkinnon suorittaneiden erikoistuvien *harjoittelijoiden* (esim. erikoistumisvirassa toimivien lääkäreiden tai muiden lääkäriharjoittelijoiden) pääasiallinen koulutuspaikka.
3. Hakijasairaala on hakemuksen tekohetkellä tekemässä *lääketieteellistä tutkimusta* tutkimuslaitoksen arviointilautakunnan tai tutkimuseettisen toimikunnan hyväksynnällä ja sen valvonnassa.

Opetuksen merkittävin uusi avaus on Helsingin yliopistossa käynnistyvä Sote-maisteriohjelma valtiotieteellisen ja lääketieteellisen tiedekunnan yhteistyönä. Suunniteltu

sisäänotto on 30 opiskelijaa. Sisäänoton edellytyksenä on relevantti kandidaatti- tai AMK-tutkinto. Opiskelijavalinnat tehdään keväällä 2019 ja kurssit alkavat syksyllä 2019.

6.1.2 Opetuksen rahoitus

Valtio korvaa HUSille kustannuksia, jotka aiheutuvat lääkärin ja hammaslääkärin perus- ja erikoistumiskoulutuksesta. Koulutuskorvauksen laskennallisina perusteina käytetään tutkintomääriä, opintonsa aloittaneiden perustutkinto-opiskelijoiden määriä ja annettuja koulutuskuukausia. Uutena asiana vuonna 2019 on, että tätä korvausta kirjataan budjettiehdotuksessa käytettäväksi sairaalaorganisaatioissa myös sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutuksesta ja siihen liittyvästä harjoittelusta aiheutuviin kustannuksiin. Ennuste HUSin saamaksi valtion korvaukseksi 2019 lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutuksesta ja siihen liittyvästä harjoittelusta aiheutuviin kustannuksiin on 16,1 milj. euroa (16,1 milj. euroa vuonna 2018). HYKSin ja muiden HUSin sairaanhoitoalueiden saaman koulutuskuukausikorvauksen suuruudeksi arvioidaan vuonna 2019 yhteensä 1,1 milj. euroa (1,1 milj. euroa vuonna 2018). Ennuste Helsingin yliopiston korvaukseksi erikoislääkäreiden ja erikoishammaslääkäreiden koulutuksesta on 1,1 milj. euroa (1,1 milj. euroa vuonna 2018). Valtion korvauksen nykytaso ei pysty kattamaan opetussairaalan veloitteeksi asetetun opetustoiminnan kuluja kattavasti.

Hammaslääketieteen opetuksen toimintabudjetti vuodelle 2019 on alustavasti 4,5 milj. euroa (4,7 milj. euroa vuonna 2018). Tästä 2,4 milj. euroa arvioidaan katettavan HUSin valtiolta saamasta hammaslääketieteen opetuskorvauksesta, 1,4 milj. Suusairauksien opetus- ja hoitoyksikön oman toiminnan tuottona ja 0,7 milj. kunnilta perittyinä hintoina (0,7 milj. euroa vuonna 2018).

Valtion opetus- ja tutkimuskorvauksen myönnön kehitys vuosina 2017-2019

	(milj. euroa)	TP 2017	TA 2018	TAE 2019 *	Muutos (milj. €) TAE 2019 - TA 2018	Muutos % TAE 2019/ TA 2018
HUS-kuntayhtymä	Valtion korvaus koulutuksesta, STM	17,8	16,1	16,1	0,0	0,0 %
	Valtion tutkimusmääräraha	6,9	7,2	7,2	0,0	0,0 %
Yhteensä		24,6	23,3	23,3	0,0	0,0 %
Muut HUS:n sairaanhoitoalueet (myöntö erillisellä hakemuksella)	Valtion korvaus koulutuksesta (koulutuskuukausikorvaus)	1,5	1,1	1,1	0,0	0,0 %
Valtion tutkimus- ja koulutusmääräraha HUS yhteensä		26,1	24,4	24,4	0,0	0,0 %

HUSin oman tutkimusmäärärahan ja hammaslääketieteen opetuksen korvauksen kehitys vuosina 2017-2019

Jäsenkunnat	Korvaus hammaslääketieteen opetuksen järjestämisestä	1,0	0,7	0,7	0,0	0,0 %
	HUSin oma tutkimusmääräraha	10,6	14,0	15,0	1,0	7,1 %
HUSin oman tutkimusmääräraha ja koulutuskorvaus yhteensä		11,6	14,7	15,7	1,0	6,8 %
Tutkimus- ja koulutusmääräraha HUS yhteensä		37,7	39,1	40,1	1,0	2,6 %

*) Valtion talousarvion ennakkotiedot. Täydennetty talousarvio lopulliseen rahoitusmyöntöön perustuen tehdään keväällä 2019.

Taulukko: Valtion opetus- ja tutkimuskorvauksen myönnön ja HUSin tutkimusmäärärahan kehitys vuosina 2017-2019, miljoonina euroina

6.2 TUTKIMUS

HUSin tutkimuskeskus palvelee tulostyöyksiköitä, -alueita ja johtoa. Tutkimuskeskus toimii kiinteässä yhteistyössä HUSin toimialojen tutkimuksesta ja opetuksesta vastaavien vastuushenkilöiden verkoston kanssa. Tutkimuskeskuksessa toimii kuusi henkilöä, joiden lisäksi toiminnallista apua saadaan HUSin talousalan, juridiikan ja viestinnän ammattilaisilta.

6.2.1 Tutkimuksen tavoitteet

HUSin tutkimustoiminnan tavoitteet ovat:

- Toimia aktiivisena kumppanina kansainvälisissä projekteissa ja kehittämisvirroissa
- Kehittää sosiaali- ja terveystieteellisen tutkimuksen toimintaedellytyksiä ja infrastruktuuria, kuten tietoaallas- ja biopankkitoimintaa
- Sujuvoittaa tutkimuksen hallinnollisia prosesseja
- Edistää tutkijoiden mahdollisuuksia saada ulkopuolista tutkimusrahoitusta
- Edistää terveysalan yritystoimintaa ja alan julkista keskustelua
- Varmistaa tutkimuksen asema ja edellytykset tulevaisuudessakin

HUSin tutkimuksen strategisena tavoitteena vuodelle 2019 on EU-hankehakemusten määrän kasvattaminen 25% ja myönnettyjen uusien tutkimuslupien määrän nostaminen 5%.

HYKS-instituutti

HYKS-instituutti jatkaa tutkimuksen infrastruktuurin parantamiseen tähtäävää toimintaa omistajansa HUSin kanssa. Tutkimushallinnon sähköisen asioinnin kehittämistä jatketaan suunnitelman mukaisesti tavoitteena yksinkertaistaa kliinisten tutkimusten hallinnointia ja samalla madaltaa kynnystä kliinisten tutkimuksien tekoon. HUS antaa vahvat ja kilpailukykyiset toimintaedellytykset kansainvälistä GCP-ohjeistoa noudattavalle kliiniselle tutkimukselle.

HUSissa on meneillään lukuisia joukko erilaisia tutkimustoimintaa aktivoivia ja tukevia hankkeita (Rokotetutkimuskeskus, tutkimuspotilaiden hakua nopeuttava ja tarkentava Custodix Feasibility työkalu, Testbed, CleverHealthNet, Helsingin Biopankki, Terveyskylä.fi, HUSMap, jne.), joiden kautta HYKS-instituuttiin tulee 2019 entistä suurempi joukko aivan uudenlaisia yhteistyösopimuksia ja -hankkeita hallinnoitaviksi.

HYKS-instituutin toiminnan kasvun nähdään jatkuvan vuonna 2019 kannattavuudesta tinkimättä. Vuosittain alkavien uusien tutkimushankkeiden lukumäärä näyttää vakiintuneen reilun sadan uuden tutkimuksen tasolle, mutta tutkimushankkeiden euromääräinen koko näyttää olevan hienoisessa kasvussa, mikä selittää HYKS-instituutin liikevaihdon kasvun. Henkilöstötilanteen odotetaan olevan vakaa vuoden 2019. HYKS-instituutti on tähän asti onnistunut täyttämään avoimet toimet uusilla osaajilla ja täten säilyttänyt kykynsä tuottaa tutkimuksien hallinnointipalvelua.

Eettiset toimikunnat

HUSissa toimii valtuustokaudella 2018 - 2019 yhteensä neljä tasavertaista monialaista alueellista eettistä toimikuntaa (I - IV). Eettisen toimikunnan lausuntohakemusprosessi tapahtuu Tutkijan työpöydällä, mikä on Suomen ensimmäinen sähköinen eettisen toimikunnan asiakirja- ja kokousprosessi. Eettisten toimikuntien taloudelliset vaikutukset jäävät viime kädessä sairaanhoitopiirien vastuulle. Tietyistä eettisen toimikunnan lausunnoista voidaan periä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen mukaiset maksut. Mikäli kliinisten lääketutkimusten EU-asetuksen mukainen keskitetyksi suunniteltu käsittely alkaa vuoden 2019 aikana, aiheuttavat saamatta jäävät lääketutkimusten lausuntomaksut eettisille toimikunnille toiminnallisia ja kustannuksellisia muutoksia.

Hoitotiede

Vaasan yliopiston Helsingin sosiaali- ja terveyshallintotieteen maisterikoulutusohjelma jatkuu 2019 - 2023 yhteistyössä HUSin kanssa. Neljäs 20 opiskelijan koulutusohjelma käynnistyy 2019. Jokaiseen ohjelmaan on ollut yli 200 hakijaa. Tavoitteena on, että koulutetut saavat valmiudet toimia vaativissa sotealan johtamis- ja esimiestehtävissä Uudellamaalla. HUS tekee myös aktiivista tutkimusyhteistyötä Vaasan yliopiston kanssa sote-palvelujärjestelmän johtamiseen ja hallintoon liittyen.

HUSin tutkimuksen yhtenä uutena strategisena tavoitteena on lisätä hoitohenkilökunnan akateemista kompetenssia. Hoitotieteellistä osaamista tarvitaan Terveystieteiden tutkimuskeskukseen edellyttämällä tavalla näyttöön perustuvien toimintamallien implementaatioon potilaan hoidon parhaaksi ja tutkivaan kehittämiseen magneettisairaalamallin mukaisesti. Hoitotieteellisen osaamisen suunnitelmalliseen hyödyntämiseen potilaiden hoidossa HUSissa tarvitaan parempaa alan tutkimuksen johtamista ja koordinoitua. Tämän saavuttamiseksi perustetaan HUS Nursing Research Center, Hoitotieteen tutkimuskeskus. NRC sijoittuu hallinnollisesti HUS hoitotyön johdon alaisuuteen. HUSissa työskentelevän hoitohenkilöstön terveystieteellinen akateeminen kompetenssi on erittäin voimakkaassa kasvussa: dosentteja on 5, tohtoreita on 22, väitöstutkijoita on 40, yliopistomaistereita on 330 ja amk-maistereita on 180. Viimeisen kolmen vuoden aikana on mm. tieteellinen julkaisutoiminta kolminkertaistunut. Nursing Research Centerin tehtävänä on hoitotieteellisten tutkimustulosten ja näyttöön perustuvan toiminnan implementointi potilaiden hoitoon, hoitotyön tutkivan kehittämisen juurruttaminen magneettisairaalamallin mukaisesti, hoitohenkilöstön tutkimusosaamisen ja -myönteisyyden tukeminen sekä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen tutkimusyhteistyön koordinointi.

Innovaatiotoiminta ja uudet avaukset

Varhaisen vaiheen kliinisten lääketutkimusten (Faasi 1) ei ole HUSissa keskitettyä infrastruktuuria muutoin kuin onkologialla. Lääketutkimusten teko on pirstaloitunut eri klinikoihin ja toimintamallit ovat vaihtelevia. HUS ja Helsingin yliopisto on perustanut työryhmän Faasi 1-keskuksen toimeenpanosuunnitelman tekemiseksi (ei-malignit sairaudet ja terveet vapaaehtoiset) ja infrastruktuurin luomiseksi. Tavoitteena on tarjota tutkijoille palvelu, jonka avulla varhaisen vaiheen lääketutkimuksia voidaan lisätä.

Tutkimuksen tukipalveluihin, joilla tuetaan uusien rahoitushakemusten valmistelua, on varattu yhteensä 178 000 euroa. Tukipalveluihin kuuluu esimerkiksi taloudellinen ja sisällöllinen apu hakemusten valmisteluun.

Rokotetutkimuskeskus

HUSin Rokotetutkimuskeskus aloittaa toimintansa 2019 aikana. Rokotetutkimuskeskuksen erityisosaamisena ovat aikuisten rokotteet ja erityisryhmien (mm. raskaana olevat, hoidolliset syöpätautien rokotteet, sairaalan erityisinfektiot, matkailijat ja henkilökunta) rokotteet. HUSin Rokotetutkimuskeskus toimii Biomedicum 1 pohjakerroksessa HY:ltä vuokratuissa tiloissa. Hyks-instituutti hoitaa keskuksen sopimukset ja rahaliikenteen. HUS on tehnyt keskuksen alkuinvestoinnin. Keskuksen henkilökunnaksi on suunniteltu johtajaa, osa-aikaista lääkärikoordinaattoria, koordinaattoria, 1-2 tutkimushoitajaa, joiden lisäksi keskuksessa toimii vaihteleva määrä projektikohtaista henkilökuntaa.

Tutkimus- ja opetustilat

Biomedicum 1 ja 2 osilta jatketaan tilankäytön tehostamissuunnitelmia ja toteutusta. Hammaslääketieteen opetuksen tilojen osalta tilasuunnittelu jatkuu tavoitteena saada toimivat tilat Haartmaninkatu yhdestä (entinen TTL) keväällä 2020 jolloin Mannerheimintie 172:n tiloista on luovuttava.

6.2.2 Tutkimuksen rahoitus

Alustava arvio valtion vuoden 2019 talousarvioesityksen terveyden tutkimuksen valtakunnallisesta määrärahasta on 21 milj. euroa (21 milj. euroa vuonna 2018, 20 milj. euroa vuonna 2017 ja 18 milj. euroa vuonna 2016). Valtion tutkimusmääräraha jaetaan hakemuksesta hankkeina yliopistosairaalan erityisvastuualueen (erva) tutkimustoimikunnan kautta. Kunkin ervan määrärahaosuus vuosittain budjetissa olevasta valtion tutkimusrahasta määräytyy STM:n päättämien laskennallisin perustein. HYKSin ervan osuus valtion tutkimusmäärärahasta on 39,6 % vuosina 2018 - 2019 (39,0 % vuosina 2016 - 2017). Vuoden 2019 budjettiehdotuksessa HYKSin ervan saama valtion tutkimusmääräraha on yhteensä 8,3 milj. euroa. HUSin osuus siitä on 7,2 milj. euroa.

Terveydenhuoltolain mukaan valtion tutkimusrahoitus jaetaan hakemusten perusteella hankkeisiin eikä siitä siten voida kattaa tutkimuksen infrastruktuurikustannuksia ja tulosityksiköiden tutkimuksen perusrahoitustarvetta. Jotta HUSissa tehtävän tutkimuksen kannalta välttämättömät rakenteet voitaisiin pitää yllä ja toiminnan lääketieteellisen sisällön kehittämisen kannalta välttämätön kliininen tutkimus voisi jatkua mahdollisimman vähin häiriöin, talousarvioon 2019 on sisällytetty 15,0 milj. euron (14,0 milj. euroa vuonna 2018) suuruinen HUSin oma tutkimusmääräraha tutkimustoimintaa palvelevien resurssien ylläpitoon ja tulosityksiköiden tutkimuksen perusrahoitukseksi. HUSin oma tutkimusmääräraha sisällytetään palveluhintoihin.

milj. euroa	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TAE 2019
HUSin oma tutkimusmääräraha	5,8	6,1	9,0	10,6	14,0	15,0

Taulukko: HUSin oma tutkimusmääräraha vuosina 2014–2019, miljoonina euroina

HUSin strategisesti sitoutuneeseen syövänhoidon parantamiseen suunnitellaan vuodelle 2019 lisärahoitusta 200 000 euroa. Suomen hallitus käynnisti lippulaivaohjelman, jossa pyritään aikaansaamaan vahvan tutkimuksen ympärille public-private osaamiskeskuksia. HY ja HUS ovat yhdessä lähteneet hakemaan terveyden kasvustrategiaa toteuttavaa yksilöllistetyn syövän lippulaivaa iCAN:ia. Ensimmäisessä lippulaivahaussa HY:n ja HUSin yhteinen yksilöidyn syövänhoidon lippulaivahakemus sai erinomaiset arviot ja viidestätoista hakemuksesta ylsi kolmanneksi, ollen ensimmäinen lippulaiva jota ei rahoitettu. Rahoitetut lippulaivat olivat kännyköihin (6Genesis) ja biotalouteen (Ceres) liittyviä. Nyt hakijat – HUSin ja HY:n parhaat syöpätutkijat yhdessä - valmistautuvat toiseen hakuun ja tavoittelevat lippulaivakauden alkamista 1.1.2019. Palautteen perusteella on tarve vahvistaa kahdeksan vuoden lippulaivakauden isäntäorganisaatioiden sitoumusta. Tähän liittyen HY suunnittelee lisäävänsä jo varattua 400 000 € lisärahoitusta vuodelle 2019. iCAN toisi näkyvyyttä HUSille ja siinä tavoitellaan lisäarvoa potilaille sekä lisääntyvän osallistumisen että lisääntyneiden kliinisten trialien kautta. Syöpäkeskuksessa käynnistyvä kansainvälinen syöpätutkimushoitajien koulutus sopii myös tähän hankkeeseen erinomaisesti.

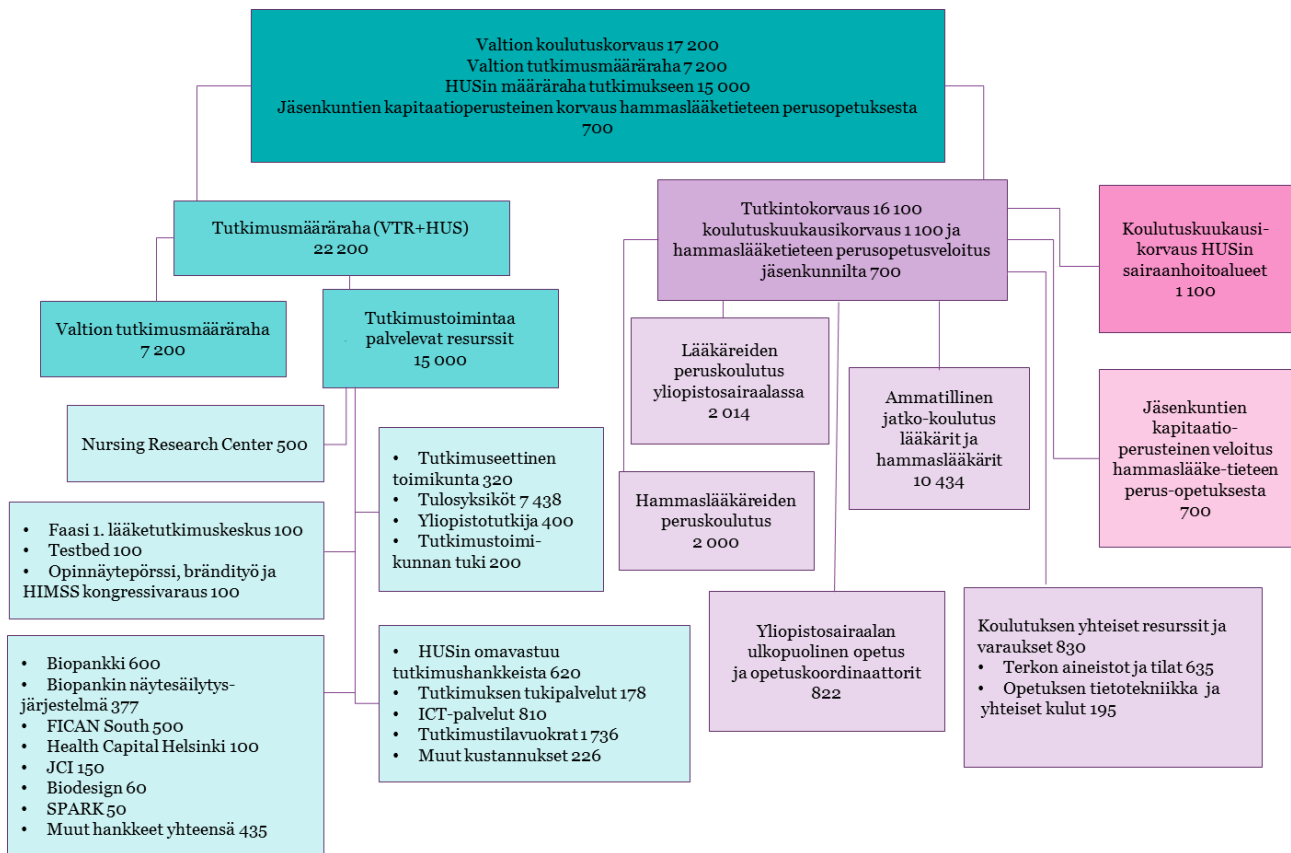
Tavoitteena on tukea HUSin varhaisen vaiheen lääketutkimuskeskuksen perustamista 100 000 eurolla vuoden 2019 aikana. Tämä on linjassa kansallisen lääketutkimuskeskuksen perustamisen kanssa, missä työssä HUS haluaa olla aktiivisesti mukana. HUS Testbed puolestaan luo terveysteknologian yrityksille mahdollisuuden tuote- ja palvelukehityksen sairaalaympäristössä. Hanketta on rahoitettu mm. Business Finland rahoituksella, joka on päättynyt kesällä 2018. Testbedin toiminnan jatkamiseen on varattu 100 000 euroa. HUS tekee monella saralla aktiivista yhteistyötä myös Aalto yliopiston kanssa, tätä yhteistyötä pyritään strukturoimaan ja lisäämään vuoden 2019 aikana. Uutena avauksena tällä saralla on kehitetty Opinnäyteporssi, missä Aalto yliopiston ja Helsingin yliopiston opinnäytetöitä

tekevät opiskelijat saatetaan työpareiksi tekemään HUSille relevanteista aiheista HUSin toimintaa tukevia opinnäytteitä. Opinnäytepörssiin on varattu 45 000 euroa. HUS tutkimuksen brändin kirkastamistyöhön suunnitellaan 30 000 euroa. Vuonna 2019 Helsingissä järjestettävän digitaalisen terveydenhuollon vuosittaista huipputapahtumaa HIMSS Europe & Health HUS on sitoutunut rahoittamaan 25 000 eurolla.

Biopankin toiminnan kehittämistä suunnitellaan jatkettavan vuonna 2019 perustamalla näytesäilytysjärjestelmä Biopankin ja patologian laboratorion tarpeisiin. Näytesäilytysjärjestelmää on esitetty ensi vuoden investointiohjelmaan ja sen kokonaiskustannuksen arvioidaan olevan 2,6 milj. euroa. Hanke käynnistyy kesällä 2019, joten ensi vuoden toimintakulut kohdistuvat toiselle vuosipuoliskolle. HUSin osuus ensimmäisen vuoden rahoituksessa arvioidaan olevan noin 500 000 euroa, muiden osakkaiden osuudesta neuvotellaan syksyllä 2018.

HUSin yliopistosairaalan toimintayksiköihin v. 2019 jaettava osuus kattamaan tutkimustoiminnan rakenteiden ja lääketieteellisen sisällön ylläpitämisen kannalta välttämättömään tutkimukseen täsmentyy kevään 2019 aikana (vuodelle 2018 budjetoitu osuus 6,3 milj. euroa). Toimintayksiköiden osuus jaetaan HYKS-sairaanhoitoalueelle yliopistotoimikunnassa sovittua periaatetta noudattaen. Toimintayksiköt saavat päättää tämän määrärahan kohdentamisesta esim. palkka-, tarvike-, matka- yms. kustannuksiin silloin, kun kohdennukset liittyvät tutkimustyöhön.

HUS jatkaa 2018 aloitettuja yliopistotutkijoille myönnettäviä tutkijantehtäviä. Vuodelle 2019 on suunnitteilla 10 (HUS 5 + HY 5) yliopistotutkijan pestiä HUSin tutkimuksen toimintaedellytysten parantamiseksi.

Kuva: Valtion koulutus- ja tutkimuskorvauksen ja HUSin oman tutkimusmäärärahan alustava käyttöarvio talousarviokaudelle, tuhansina euroina.

Ulkopuolinen tutkimusrahoitus

HUS pyrkii lisäämään ulkopuolisen tutkimusrahoituksen määrää. Tulevana toimintavuonna kolme suurta ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavaa hanketta jatkuvat.

FinnGen – Business Finlandin ja kansainvälisten lääkeyritysten n. 5 miljoonalla eurolla rahoittaman FinnGen -hankkeen ensimmäinen vuosi on takana ja hankkeelle asetetut välitavoitteet on saavutettu. FinnGenin keräämän genomitiedon avulla odotetaan tehtävän terveyttä edistäviä innovaatioita ja hankkeen tavoite vuodelle 2019 on kasvattaa spin-off tutkimushankkeiden määrää ja näin tarjota uusia yhteistyömahdollisuuksia terveydenhuollon ja terveystieteen yritysten välille. Samalla Suomesta pyritään luomaan edelläkävijä yksilöllisessä terveydenhoidossa ja biolääketieteessä.

C4C – Eurooppalainen Conect4children-jättihanke (c4c) lasten kliinisen lääketutkimusinfrastruktuurin rakentamiseksi käynnistyi 1.5.2018. Mittavassa hankkeessa on mukana 33 eurooppalaista sairaalaa ja tutkimusorganisaatioita, 10 kansainvälistä lääketieteellisuuden yritystä 20 Euroopan maasta sekä lukuisia muita kumppaneita. Julkisen ja yksityisen sektorin yhteisen hankkeen tavoitteena on kehittää uusia lääkkeitä ja hoitomuotoja eurooppalaisille lapsille ja nuorille. HUS ja Uusi Lastensairaala ovat yksi pääsopimuskumppaneista ja HUSin osuus hankkeen budjetista on 1,4 miljoonaa euroa.

Suomen vahvuutena ja Conect4children-kumppanuutta edistävänä tekijänä on ollut pitkäjänteinen Kansallinen lastenlääkkeiden tutkimusverkoston FINPEDMED:n toiminta erilaisissa lastenlääkkeidentutkimusta ja kehitystä edistävästä eurooppalaisissa ja kansainvälisissä tehtävissä. Nykyisin HUSissa toimivalla FINPEDMED:llä oli merkittävä rooli hankkeen kumppanuusneuvotteluissa.

6.3 KEHITTÄMINEN

HUSin kehittämistoiminta tukee kuntayhtymän strategisia painopisteitä ja avaintavoitteita. Yksikkö palvelee tulostyöyksiköitä, -alueita ja johtoa. Kehittämisyksiköllä on vahva sisäinen ja ulkoinen kumppanuusverkosto, joka on fokusoidusti mukana projekteissa ja hankkeissa. Yksikössä toimii 9 asiantuntijaa, joista 4 osa-aikaisesti (20 - 80 %).

6.3.1 Kehittämistoiminnan tavoitteet

Kehittämisyksikön toiminta perustuu saumattomaan yhteistyöhön HUSin eri yksiköiden kanssa. Tärkeitä kumppaneita ovat Yhtymähallinnon hoitotyön johto ja HUSin Tietohallinto. Kehittämisyksikön tärkeimmät tehtävät ja tavoitteet:

1. kehittämistä edellyttävien kuntayhtymän strategisten tavoitteiden tukeminen eri keinoin, seuraaminen, analysoiminen ja raportointi
2. kulttuurimuutoksen rakentaminen kohti palveluorganisaatiota
3. konsernin dynaaminen kehittäminen innovaatiotoiminnan kautta kansallisesti ja kansainvälisesti tunnustetuksi terveysteknologiseksi kumppaniksi.
4. jatkuvan palveluiden kehittämisen ja oppimisen tukeminen, analysointi ja mahdollistaminen.

Kehittämisyksikön missio:

Erillisistä hankkeista koko verkostoa palvelevaan ja mitattavaan ydintoimintaan, aktiivinen ja läpinäkyvä viestintä.

Kehittämisyksikön omat hankkeet:

- HUSMAP® (palveluarkkitehtuuryö, lakisääteinen)
- OLKA® (kumppanuustoiminta potilasjärjestöjen kanssa)
- Findery® (tekoäly-, innovaatio- ja startup -toiminta)

- HUS Virtual Reality Laboratory (uusien virtuaalituotteiden esittelytila)
- Hoidon laatu ja vaikuttavuus (tutkimustyö ja mittaaminen)

Hankkeet joita kehittämissyksikkö koordinoi tai on mukana:

- JCI (laatuakkreditointiohjelma)
- HUS Apotti
- HUS toiminnankehittämishankkeet
- HUS tulospalkkiohankkeet
- HUSin strategiset läpimurtohankkeet
- BCB laaturekisterit
- Terveyskylä® (Virtuaalisairaalahanke)
- CleverHealthNetwork (terveys- ja hyvinvointitietoa jalostava yritysysteistyö)
- Päivystysapu (24/7 päivystyksen ohjaamisen puhelinpalvelu)
- Näyttöön perustuvan hoidon arviointi

Vastuussa Apotin klinisen toteutuksen koordinoinnista on Yhtymähallinnon kehittämissyksikkö yhdessä klinisen johdon kanssa ja teknisestä toteutuksesta HUS Tietohallinto yhdessä Apotin organisaation kanssa. Kehittämissyksikkö tukee HUS Tietohallintoa tietojärjestelmähankkeen teknisessä toteutuksessa. Apotti-hanke etenee kohti käyttöönottoa loppuvuonna 2018.

Kansalaisten e-terveyspalveluja kehitetään voimakkaasti. Vuoden 2018 aikana saatettiin päätökseen kansallinen virtuaalisairaala-projekti, jonka aikana on rakennettu toimialoille toimivat sähköiset terveyspalvelut. Kävijöitä on ollut marraskuuhun 2018 mennessä jo yli puolitoista miljoonaa. Toiminta on saanut sekä kansainvälisiä että kansallisia palkintoja. Virtuaalisairaalan rakentaminen perustuu HUSMAP® palveluarkkitehtuuriin. Hankkeen aikana kehitetään sähköiset potilaspalvelut kaikille merkittävälle potilasryhmille.

Olennaista e-terveyspalvelujen onnistumiselle niin asiakkaan kuin kansantalouden näkökulmasta pitkällä tähtäimellä on oppivien järjestelmien ja tekoälyn hyödyntäminen. Yhdessä tietohallinnon kanssa on tehty urauurtavaa työtä tekoälyn kehittämisessä.

Yhteistyössä potilasjärjestöjen kanssa toimivaa OLKA toimintaa on laajennettu sekä HUS alueella, että kansallisesti. OLKA on HUSin rekisteröity tavaramerkki, josta on nopeasti muodostunut kansallinen menestystarina.

Kehittämissyksikkö vastaa hallintoylilääkäri Lasse Lehtosen johdolla klinisten laaturekisterien rakentamisesta. Näitä rekistereitä on 2018 loppuun mennessä kaikille merkittävimmille potilasryhmille (62 rekisteriä).

Innovaatiot

CleverHealth Network –Merkittävä avaus innovaatiotoiminnassa, joka rakentaa terveydenhuollon ekosysteemiä. Kyyseessä on Business Finlandin tukema hanke, jota HUS koordinoi konsernin johtoryhmän alaisuudessa. Hankkeessa kehitetään yhdessä yritysten kanssa tiedon jalostukseen perustuvia terveysteknologian ja terveyspalvelujen tuotteita. Pääpaino on edistynyt analytiikkaa ja tekoälyä hyödyntävissä tuotteissa. Mukana on tällä hetkellä 14 terveysteknologian suurta ja pk-yritystä. Vuoden 2018 aikana on aloitettu neljä laajaa yhteistyöprojektia yritysten ja tutkimuslaitosten kanssa. Findery® – Kehittämissyksikön aloittama säännöllinen startup -tapahtuma sairaalakampuksella, joka on tuonut jo 54 terveysteknologista startup-yritystä terveydenhoitohenkilökunnan tutustuttavaksi.

FinderyFinland® – on viiden suomalaisen yliopistosairaalan yhteinen startup-tapahtuma. Findery-konsepti on laajentunut muihin yliopistosairaaloihin.

Tekoäly– Kehittämisyksikkö koordinoi klinisiä tekoälyprojekteja yhdessä Tietohallinnon kanssa. Meneillään on jo yli kymmenen kokeilua, ja ensimmäistä on lähetetty raportit tieteellisiin julkaisuihin. Valtakunnalliset tekoälypäivät järjestettiin kehittämissyksikön toimesta maaliskuussa 2018. Tapahtuma myytiin alle viikossa loppuun, ja seuraava tapahtuma järjestetään yhdessä eurooppalaisen HIMSS kongressin kanssa Helsingissä kesäkuussa 2019. Kehittämisyksikkö koordinoi HUS näkyvyyttä kyseisessä kongressissa.

Virtual Reality Laboratory – Kehittämissyksikön ideoimana avattiin sairaalakampuksella virtuaalisen todellisuuden laboratorio syyskuussa 2017. Laboratoriossa startup-yritykset esittelevät ratkaisujaan terveydenhuollon ammattilaisille. Vajaassa 2 kk:ssa yli 500 vierasta on vieraillut laboratoriossa, ja useita uusia yhteiskehittämishankkeita ja tutkimushankkeita on alkanut.

Hoitotyö

Yhtymähallinnon hoitotyön johto vastaa hoitotyön strategisesta suunnittelusta ja kehittämisestä magneettisairaalamallin mukaisesti koko yhtymätasolla. Hoitotyön kehittäminen perustuu kuntayhtymän strategiaan ja toteutuu hoitotyön johtajien verkostomaisena yhteistyönä sekä toimitusjohtajan vuonna 2015 asettamien moniammatillisten asiantuntijaryhmien ja HUS Hoitotyön johtoryhmän tehtävissä.

Kuntayhtymän strategian yhtenä kärkihankkeena olevan magneettisairaalamallin mukainen hoitotyön kehittäminen jatkuu sairaanhoitoalueilla ja HYKSin tulossyksiköissä. Vuosittain laadittava HUS-tasoinen magneettisairaalamallin viitekehyksen mukainen hoitotyön toimintasuunnitelma ohjaa hoitotyön toimintaa, opetusta, tutkimusta ja näihin liittyvää johtamista organisaation kaikilla tasoilla. Suunnitelma tukee osaltaan HUSin strategiaa päämääriä ja avaintavoitteita tavoitteenaan varmistaa turvallinen, laadukas ja vaikuttava hoito potilaan parhaaksi hoitotyön keinoin. Magneettisairaalamallissa keskeisintä on potilaan hoidon hyvät tulokset. Näihin pyritään osaavan ja ammattitaitoisen henkilökunnan avulla. Henkilökunnan toimintaa ja sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin tuetaan hyvällä johtamisella toimivissa rakenteissa. Hoitotyötä kehitetään innovatiivisesti ja uusimpaan tietoon perustuen.

Tavoitteena on magneettisairaalamallin hakeminen 2020 HYKS Lasten ja Nuorten tulossyksikössä tai HYKS Syöpäkeskuksessa, ja sen jälkeen HYKS Sydän- ja keuhkokeskuksessa sekä HYKS Psykiatriassa. Statuksen hakeminen toteutetaan yhteistyössä sitä hakevien tulossyksiköiden vastuushenkilöiden ja yhtymähallinnon hoitotyön johdon kanssa dokumentoimalla magneettisairaalamallin toteutuminen. Haun edellyttämää laadun seurantaa hoitotyönsensitiivisten tulosten avulla kehitetään edelleen. Seurattavat tulokset ovat haittaa aiheuttaneiden kaatumisten, hoidon aikana syntyneiden painehaavojen sekä keskuskasvaimien leikkauksiin ja virtsatietakettireihin liittyvien infektioiden määrä. Lisäksi seurataan säännöllisesti hoitotyönsensitiivistä potilaspalautetta.

Magneettisairaalamallin mukaiseen hoitotyön kehittämiseen liittyy eri koulutustilaisuuksien järjestäminen hoitohenkilöstölle, hoitotyön esimiehille ja johtajille sekä hoitotyön klinisille asiantuntijoille ja opettajille. Hoitotyön käytäntöjen yhtenäistämiseen sisältyvä HUSin hoitotyön ammatillinen toimintamalli päivitetään 2019. Lisäksi hoitotyön käytäntöjen yhtenäistämistä tuetaan yhtymähallinnon hoitotyön johdon taholta hoidon vertailtavan laadun osalta (NeverEvent-hankerahoitus), joita ovat potilaiden kaatumisten ja putoamisten ehkäisy, painehaavojen ehkäisy, kivunhoito ja ravitsemushoito.

Magneettisairaalamallin vaikuttavuutta hoitajien sitoutumiseen seurataan vuosittain muokatulla Nurse Engagement Survey -kyselyllä. Vuodesta 2018 alkaen kysely toteutetaan myös muissa yliopistosairaaloissa osana kansallista hoitotyön vertaiskehittämistyötä (benchmarking).

Lisäksi hoitotyön HUS-tasoisessa toteuttamisessa on monia jatkuvaa ylläpitoa vaativia kokonaisuuksia esim. hoitoisuusluokitus, lääkehoidon toteuttamisessa tarvittavan osaamisen

varmistaminen ja opiskelijaohjaus, joista nimetyt asiantuntijaryhmät vastaavat vuosittaisten, HUSin hoitotyön johtoryhmässä hyväksytyjen toimintasuunnitelmien pohjalta.

Terveydenhuollon palvelun käyttäjän, potilaan aseman, osallisuuden ja vaikuttamisen vahvistamisen etenemisen taustalla on vahva lainsäädännöllinen tausta. Kansallisesti toukokuussa 2018 myös julkaistiin toimintamallina asiakasosallisuuden portaat. Toimintamalli kuvaa asiakkaiden osallistumisen kokonaisuuden ja edellytyksiä, joita tarvitaan toimivan osallistumisen toteuttamiseksi eri palveluissa. HUSin Potilas aktiivisena osallistujana ja vaikuttajana -hankkeen kautta jalkautettu malli vastaa kansallisesti julkaistua mallia. HUSin mallissa toteutuu palveluntuottajan osalta strateginen taso, suunnittelu- ja kehittämissyhteistyö (palvelun käyttäjät ja henkilöstö) sekä käyttäjätaso palvelutilanteissa.

Palautteen antaminen tarjoaa yhden mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa palveluiden kehittämiseen. Kokemusasiantuntijatoiminta ja asiakasraadit ovat tulleet tärkeäksi osaksi sairaalan palvelujärjestelmän suunnittelua, kehittämistä ja arviointia. Näissä toiminnoissa valmennukseen osallistuneilla potilailla ja asiakkailla on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa reaaliaikaisesti muun muassa palveluiden suunnitteluun, valmisteluun, kehittämiseen ja arviointiin.

HUSin läpimurtohanke Potilas aktiivisena osallistujana ja vaikuttajana -hankesuunnitelman mukaan systemaattinen, organisoitunut ja koordinoitu asiakasraati- ja kokemusasiantuntijatoiminta on laajentunut HUSissa vuosien 2017–2018 aikana. Lähes jokaisessa tuloksetyksikössä toimii jo asiakasraati ja valmennuksen käyneitä kokemusasiantuntijoita. Vuonna 2019 suunnitellusti toiminta laajenee kattamaan kaikki HUSin sairaanhoitoalueet. Lisäksi käynnistetään muun muassa toiminnan merkityksestä ja tuloksista arviointi sisäisenä auditointina. Hanke jatkaa myös suunnitelman mukaisesti laaja-alaista yhteistyötä alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.

6.3.2 Kehittämistoiminnan rahoitus

Osa HUS-konsernin kehittämistä ovat toiminnankehittämisprojektit. Yhtymähallinto varaa omaan talousarvioonsa vuosittain haettavaksi tutkimus- ja kehittämishankerahaa, jonka tarkoituksena on tukea ja kannustaa henkilöstöä kehittämään omaa toimintaansa. Valinnassa painotetaan yhteyttä strategian avaintavoitteisiin.

7 TOIMINNAN JA TALOUDEN SUUNNITTELU

7.1 TULOSLASKELMAOSA

7.1.1 Talousarvion laadinnan lähtökohdat ja tuloslaskelma

Talousarvion 2019 ja taloussuunnitelman 2019 – 2021 pohjana on edellisellä valtuustokaudella hyväksytty strategia. Vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä tehtävillä linjauksilla ja valinnoilla pyritään strategian mukaisesti toiminnan jatkuvaan parantamiseen. Tavoitteena on, että toimintatapoja ja rakenteita kehittämällä parannetaan HUSin kilpailukykyä ja toiminnan tuottavuutta sekä samalla hillitään jäsenkuntien erikoissairaanhoidon kustannusten kasvua.

Talousarviossa määritellään kuntayhtymän taloussuunnittelukauden tavoitteet ja esitetään ne voimavarat, jotka ovat käytettävissä tavoitteiden saavuttamiseksi sekä ne investoinnit, joilla tuetaan tavoitteiden saavuttamista sekä ohjataan sairaaloiden toimintakapasiteetin määrää, laatua ja sijaintia.

Talousarviossa asetetuilla tavoitteilla ohjataan HUS-konsernin, sairaanhoitoalueiden ja muiden tulosaluiden sekä tytäryhtiöiden toimintaa ja taloutta sekä toteutetaan strategiaa. Asetettujen tavoitteiden tulee olla selkeitä, kuvaavia, haastavia ja samalla realistisia sekä määrärahoihin sidottuja. Arviointi- ja laskentakriteereiden tulee olla täsmällisiä ja mitattavissa olevia tai tunnuslukuperusteisia.

Vuoden 2019 talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa huomioidaan maakunta- ja soteuudistukseen osallistuminen. Valmisteluun käytettävä työpanos HUSissa tulee vuosina 2019 ja 2020 oletettavasti olemaan merkittävä, mikäli maakuntien toiminta käynnistyy vuonna 2021. Uudistukseen käytettävästä työpanoksesta huolimatta HUSin nykyisten toimintojen jatkuvuus ja tavoitteiden toteutuminen on turvattava. Tämä edellyttää aikaisempaa tarkempaa kehittämisen priorisointia ja valintoja ajankäytöstä. Soteuudistuksen lähtökohtana on, että pääsääntöisesti tuotannollinen sairaalatoiminta siirtyy vuoden 2021 alussa sellaisenaan ilman katkoksia uuden maakuntaorganisaation alaisuuteen. Muutoksessa merkittävin painopiste kohdistuu ensimmäisessä vaiheessa hallinnolliseen valmisteluun ja hallinnon uudelleen organisointiin.

Sekä työpanoksella että euromäärällä mitattuna HUSin historian suurin yksittäinen toiminnan muutos- ja kehityshanke Apotti etenee kohti ensimmäisiä käyttöönottoja. Apotin käyttöönotto käynnistyy marraskuussa 2018 Peijaksen sairaalassa ja lokakuussa 2019 kaikissa muissa HUSin sairaaloissa. Ennen käyttöönottoa jokainen järjestelmän käyttäjä läpikäy koulutuksen. Häiriöttömän tuotannon varmistamiseksi loppukäyttäjäkoulutusten toteuttaminen edellyttää sijaisjärjestelyjä. Käyttöönoton yhteyteen tullaan lisäksi resursoimaan HUSin eri yksiköihin Apotti tukihenkilöitä. Em. järjestelyillä pyritään varmistamaan mahdollisimman joustava käyttöönotto. Käyttöönotosta aiheutuu edellä mainittuja kertaluontoisia kustannuksia, jotka vuoden 2019 osalta vaikuttavat heikentävästi toiminnan tuottavuuteen. Tämä on huomioitu tavoiteasetannassa ja sillä on vaikutus jäsenkuntien maksuosuuslaskutukseen.

2019 talousarvioon sisältyy ennätyksellisen paljon jäsenkuntien ja HUSin välisiä työnjaollisia muutoksia. Työnjaollisten muutosten johdosta HUSin toimintatuotot kasvavat yhteensä 82,2 milj. euroa ja HUSin henkilöstömäärä kasvaa 731 henkilöllä.

Keskeiset talousarvion valmisteluun vaikuttaneet tekijät ja taustaoletukset

Jäsenkuntien maksuosuuslaskutus (erikoissairaanhoidon palvelut) sekä muiden maksajien tavoitteeksi asetettu laskutuksen kehitys asettaa raamin kustannuskehitykselle, jotta HUS-kuntayhtymän tulos saadaan tasapainoiseksi. Jäsenkuntien maksuosuus kattaa HUSin

toimintatuotoista yli 70 %. Vastaavasti kulueristä merkittävin on henkilöstökulut (n. 60 % toimintakuluista).

Toimintakulujen budjetoinnin apuna on käytetty kululajikohtaista arvioitua kustannustason muutosta, jossa on huomioitu mm. kilpailutusohjelma lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden osalta sekä hyödynnetty soveltuvilta osin saatavilla olevia ennusteita yleisimpien indeksien kehityksestä. Henkilöstökulujen (palkat ja palkkiot + henkilösivukulut) osalta kustannustason nousun vuodesta 2018 vuoteen 2019 arvioidaan olevan 2,9 %. Henkilöstökulujen kustannustason voimakkaaseen nousuun vaikuttavat mm. kilpailukykysovimukseen sisältyvän lomarahaleikkauksen päättymisen vuoden 2019 lopussa ja vuoden 2018 kunnallisen palkkaratkaisun mukaiset sopimuskorotukset. Poistojen ja rahoituserien suunnittelu pohjautuu nykyisen käyttöomaisuuden, investointiohjelman, rahavarojen ja lainakannan arvioon. Potilasvakuutusmaksun budjetointi perustuu vakuutusyhtiöiltä saatuun ennakkotietoon.

Valtion tutkimusmäärärahan ja koulutuskorvauksen (ei sisällä lääkäreiden koulutuskorvauksia) ennustetaan laskevan 6 prosentilla vuoden 2018 talousarviosta. (rahoituksen yhteismäärä TAE 2019 24,5 milj. euroa). Lisäksi kuntayhtymän toimintakuluihin sisältyy erillinen 15,0 milj. euron tutkimusmääräraha, joka on 1,0 milj. euroa suurempi kuin vuoden 2018 talousarvio.

Taloussuunnittelukaudella 2019 - 2021 uusien pitkäaikaisten lainojen korkojen laskennassa käytetään 1,0 % vuosikorkoa. Peruspääomalle maksettava korko pidetään ennallaan eli 3,0 %:na poikkeuksellisen alhaisesta yleisestä korkotasosta huolimatta. Omaparaisuusasetavoitteeksi vuodelle 2019 asetetaan vähintään 30 %.

7.1.2 Kuntayhtymän tuloslaskelma

Alla olevassa taulukossa on esitetty vuosittainen tuloslaskelma TP 2017 – TAE 2019. Taulukossa esitetty, 2019 talousarvion vertailupohjana käytetty vuoden 2018 ennuste ("7+5") on laadittu yksikkökohtaisesti syyskuussa ja se perustuu tammi-heinäkuun ja osittain elokuun toteumaan. Ennusteessa on huomioitu kesäkuussa 2018 tehty jäsenkuntapalautus 32,5 milj. euroa.

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	2 138 691	2 196 191	2 332 711	2 376 883	1,9 %	8,2 %
joista jäsenkuntien maksuosuus	1 548 249	1 557 000	1 630 511	1 681 975	3,2 %	8,0 %
Toimintakulut	2 012 991	2 075 512	2 158 217	2 277 810	5,5 %	9,7 %
Toimintakate	125 700	120 678	174 495	99 073	-43,2 %	-17,9 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	11 675	12 575	12 214	13 052	6,9 %	3,8 %
Vuosikate	114 025	108 104	162 281	86 021	-47,0 %	-20,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	118 344	108 104	108 308	106 021	-2,1 %	-1,9 %
Satunnaiset erät	6 838					
Tilikauden tulos	2 519	0	53 973	-20 000	-137,1 %	0,0 %

Seuraavassa taulukossa on esitetty vertailukelpoinen proformatuloslaskelma, jossa vuoden 2018 ennusteessa on huomioitu kesäkuussa tehty jäsenkuntapalautus (32,5 milj. euroa) sekä hallituksen esityksen mukainen tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä suoritettava vuoden 2018 toiminnallisen ylijäämän palautus jäsenkunnille (arvio "7+5" ennusteessa 34,0 milj. euroa). Vuosi 2019 on esitetty vertailukelpoisuuden vuoksi ilman jäsenkuntien kanssa tehtyjä työnjaollisia muutoksia.

TA2019 – Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	Vertailu- kelpoinen TAE 2019 ilman uusia toimintoja	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	2 138 691	2 196 191	2 298 738	2 294 669	-0,2 %	4,5 %
joista jäsenkuntien maksuosuus	1 548 249	1 557 000	1 596 538	1 617 800	1,3 %	3,9 %
Toimintakulut	2 012 991	2 075 512	2 158 217	2 195 847	1,7 %	5,8 %
Toimintakate	125 700	120 678	140 522	98 822	-29,7 %	-18,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	11 675	12 575	12 214	13 052	6,9 %	3,8 %
Vuosikate	114 025	108 104	128 308	85 770	-33,2 %	-20,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	118 344	108 104	108 308	105 770	-2,3 %	-2,2 %
Satunnaiset erät	6 838			0		
Tilikauden tulos	2 519	0	20 000	-20 000	-200,0 %	0,0 %

Koska HUSille siirtyy merkittävä määrä uusia toimintoja vuonna 2019, eivät vuosien 2018 ja 2019 luvut ole suoraan vertailukelpoisia keskenään. Toimintatuottojen ja toimintakulujen vertailukelpoinen muutos on esitetty kohdassa 7.1.3.

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	ENN 2018	Vertailu- kelpoinen TAE 2019 ilman uusia toimintoja	Muutos % Vertailu- kelpoinen TAE19/ ENN18	Uudet toiminnot 2019	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18
Toimintatuotot	2 298 738	2 294 669	-0,2 %	82 214	2 376 883	3,4 %
joista jäsenkuntien maksuosuus	1 596 538	1 617 800	1,3 %	64 175	1 681 975	5,4 %
Toimintakulut	2 158 217	2 195 847	1,7 %	81 963	2 277 810	5,5 %
Toimintakate	140 522	98 822	-29,7 %	251	99 073	-29,5 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	12 214	13 052	6,9 %	0	13 052	6,9 %
Vuosikate	128 308	85 770	-33,2 %	251	86 021	-33,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	108 308	105 770	-2,3 %	251	106 021	-2,1 %
Satunnaiset erät		0	0,0 %	0	0	
Tilikauden tulos	20 000	-20 000	-200,0 %	0	-20 000	-200,0 %

Talousarvion 2019 alijäämäisen tulostavoitteen edellytyksenä on se, että valtuusto päättää joulukuun kokouksessa hallituksen esityksen mukaisesti, että vuoden 2018 toteutunut ylijäämä vähennettynä 20 milj. eurolla palautetaan tammikuussa tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä jäsenkunnille. Ts. että vuoden 2019 alussa kuntayhtymän taseessa on edelliseltä vuodelta kertynyttä ylijäämää sama summa kuin 2019 talousarvion tulostavoite on alijäämäinen. Tavoitteena on, että taseessa ei ole vuoden 2019 lopussa ylijäämää eikä kattamatonta alijäämää.

7.1.3 Talousarvion toimintatuotot ja -kulut sekä rahoitus- ja pääomakulut

Alla olevassa taulukossa on esitetty vuosittainen tuloslaskelma TP 2017 – TAE 2019 ja HUS-kuntayhtymän sitovat nettokulut TP 2017 – TAE 2019. Vuoden 2018 ennusteessa on huomioitu kesäkuussa tehty jäsenkuntapalautus (32,5 milj. euroa) sekä hallituksen esityksen mukainen tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä jäsenkunnille suoritettava vuoden 2018 toiminnallisen ylijäämän palautus vähennettynä taseen yli-/alijäämätilille jätettävällä 20 milj. euron erällä. (arvio ”7+5” ennusteessa 34,0 milj. euroa). Ennusteen 2018 Muut toimintatuotot sisältävät myös Töölön sairaalakiinteistön myyntivoiton (38,5 milj. euroa). Ennusteen 2018 muut toimintatuotot ilman em. Töölön kiinteistön myyntivoittoa ovat 12,8 milj. euroa. Vuodet 2019 ja 2018 eivät ole keskenään vertailukelpoisia, koska 2019 talousarvioesitys sisältää merkittävän määrän uusia HUSille siirtyviä toimintoja.

TA2019 – Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Jäsenkuntien maksuosuus	1 548 249	1 557 000	1 596 538	1 681 975	5,4 %	8,0 %
Myyntitiotot sh toiminta, jäsenkunnat	160 465	159 155	162 773	171 136	5,1 %	7,5 %
Myyntituotot sh toiminta, muut maksajat	221 182	244 786	257 162	264 951	3,0 %	8,2 %
Myyntituotot sh toiminta, sisäinen	44	117	4	50	1071,3 %	-57,1 %
Muut myyntitulot	86 229	103 829	110 551	120 434	8,9 %	16,0 %
Valtion tutkimus- ja opetuskorvaus	26 184	26 075	24 908	24 506	-1,6 %	-6,0 %
Myyntituotot	2 042 353	2 090 961	2 146 544	2 263 052	5,4 %	8,2 %
Maksutuotot	72 865	85 813	85 073	93 641	10,1 %	9,1 %
Tuet ja avustukset	12 279	11 320	15 795	9 571	-39,4 %	-15,5 %
Muut toimintatuotot	11 194	8 096	51 326	10 620	-79,3 %	31,2 %
Toimintatuotot yhteensä	2 138 691	2 196 191	2 298 738	2 376 883	3,4 %	8,2 %
Palkat ja palkkiot	955 301	983 079	1 006 315	1 074 089	6,7 %	9,3 %
Henkilöstösiivokulut	218 300	223 830	217 659	238 753	9,7 %	6,7 %
Henkilöstökulut	1 173 602	1 206 909	1 223 974	1 312 842	7,3 %	8,8 %
Palveluiden ostot yhteensä	349 596	353 598	389 366	407 251	4,6 %	15,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	409 842	427 720	456 234	449 177	-1,5 %	5,0 %
Avustukset	5 431	5 006	5 349	4 159	-22,2 %	-16,9 %
Muut toimintakulut yhteensä	74 520	82 279	83 293	104 381	25,3 %	26,9 %
Toimintakulut yhteensä	2 012 991	2 075 512	2 158 217	2 277 810	5,5 %	9,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	118 344	108 104	108 308	106 021	-2,1 %	-1,9 %
Toimintakulut ja poistot yht.	2 131 335	2 183 616	2 266 524	2 383 831	5,2 %	9,2 %
Toimintakate poistojen jälkeen	7 356	12 575	32 214	-6 948	-121,6 %	-155,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	11 675	12 575	12 214	13 052	6,9 %	3,8 %
Satunnaiset erät	6 838	0	0	0		0,0 %
Tilikauden tulos	2 519	0	20 000	-20 000		
Sitovat nettokulut	1 552 568	1 557 000	1 576 538	1 701 975	8,0 %	9,3 %

Toimintatuotot

Seuraavassa taulukossa on esitetty 2019 talousarvioesitykseen sisältyvien toimintatuottojen muutokset 2018 talousarvioon sekä 2018 ennusteeseen verrattuna.

Talousarvio 2018			Ennuste 2018 (7+5)	
Toimintatuotot yhteensä	(1 000 euroa)	muutos %	(1 000 euroa)	muutos %
Talousarvio / Ennuste 2018	2 196 191		2 332 711	
Muutokset jäsenkuntien maksuosuuteen				
Valikoima/hinta- ja määräeron muutos (sis. tuottavuustavoitteen)	59 199	2,7 %	19 661	0,8 %
Ylijäämän palautus jäsenkunnille	0	0,0 %	-33 973	-1,5 %
Helsingin kaupungin päivystys, JK-osuus 7.1.2019	60 800	2,8 %	60 800	2,6 %
Yleisanestesiahoidon siirto kunnilta 1.1.2019	2 250	0,1 %	2 250	0,1 %
Helsingin diakonissalaitoksen lasten ja nuorisopsykiatria 1.1.2019	600	0,0 %	600	0,0 %
Päivystysapu, kapitaatioveloitus 2019 alkaen	1 576	0,1 %	1 576	0,1 %
Päivystysavun kotiutus, kuntien ostopalvelu	550	0,0 %	550	0,0 %
Muut uudet toiminnot				
Helsingin päivystys, muu kuntamyynä 7.1.2019	15 982	0,7 %	15 982	0,7 %
Helsingin päivystys, Kuvantaminen+HUSLAB	-12 993	-0,6 %	-12 993	-0,6 %
Helsingin välinehuolto 7.1.2019	4 413	0,2 %	4 413	0,2 %
Nurmijärven röntgen 1.1.2019	381	0,0 %	381	0,0 %
Helsingin sote-tarvikelogistiikan liikkeenluovutus 1.5.2018	2 800	0,1 %	0	0,0 %
Sairaalalogistiikan laajentuminen, Helsinki 1.1.2019	1 000	0,0 %	1 000	0,0 %
Helsingin kaupungin laitoshuollon alihankintasopimuksen kilpailutus II	600	0,0 %	600	0,0 %
Apteekin uudet kunta-asiakkaat	880	0,0 %	880	0,0 %
Muut muutokset toimintatuotoissa				
Terveyskeskuspäivystys, pl. Helsinki	1 983	0,1 %	1 983	0,1 %
Muut sairaanhoidolliset palvelut ja myyntitulot	29 118	1,3 %	17 004	0,7 %
Ulkoiset vuokratilat, Tilakeskus	2 227	0,1 %	-603	0,0 %
Töölön sairaalakiineistön myynti	0	0,0 %	-38 529	-1,7 %
Ensihoito	1 372	0,1 %	1 372	0,1 %
Maksutuotot	7 828	0,4 %	8 568	0,4 %
Tuet ja avustukset	-1 749	-0,1 %	-6 225	-0,3 %
Valtion tutkimus- ja opetuskorvaus	-1 569	-0,1 %	-402	0,0 %
Muut	3 444	0,2 %	-724	0,0 %
Talousarvio 2019	2 376 883	8,2 %	2 376 883	1,9 %

Myyntituotot

Jäsenkuntien maksuosuuksiin sisältyy varsinainen erikoissairaanhoidon palvelutuotanto. Oma tuotantona tuotettu osuus laskutetaan tuotteistuksen mukaisesti DRG-, hoitopäivä- ja käyntituotteina. Lisäksi maksuosuuksiin sisältyvät erikoissairaanhoidon ostopalvelut, hoitopalvelut muista sairaaloista, palvelusetelit, apuvälineet, tartuntatautilääkkeet, perinnöllisyyslääketiede ja potilasvakuutus. Jäsenkuntien maksosuudet muodostavat HUSin toiminnan kokonaisrahoituksesta 70,8 %.

Muut palvelutulot tiliryhmään kirjautuu myynti muille sairaanhoitopiireille, laitoksille ja valtiolle sekä muiden sairaanhoidollisten palveluiden myynti mm. kuntien perusterveydenhuollolle (esim. yhteispäivystyksen ja ensihoidon myyntituotot, jotka eivät sisälly jäsenkuntien maksuosuuksiin). Lisäksi tiliryhmään kirjautuvat siirtoviivemaksut. Siirtoviivemaksuja ei budjetoida. Edellä mainittujen lisäksi tiliryhmään kirjataan myyntituotot apuvälineistä sekä sairaanhoidollisten tukipalveluiden tuotot (laboratoriopalvelut, veri ja verivalmisteet, patologian palvelut, terapiapalvelut, radiologiset palvelut sekä lääkkeet ja apteekkipalvelut). Muiden palvelutulojen osuus HUSin kokonaisrahoituksesta on 18,3 %.

Muut myyntitulot tiliryhmä koostuu muuta kuin sairaanhoidollisia tukipalveluita tuottavien tukipalvelutulosalueiden tuotoista. Tiliryhmään kirjautuvat lääkintä- ja tietotekniset palvelut, toimitilapalvelut, toimisto- ja asiantuntijapalvelut (tietotekniset asiantuntijapalvelut, koulutustuotot, työterveys- sekä asiakirja- ja toimistopalvelut), laitos- ja välinehuolto- ja vaatteistonhuoltopalvelut sekä ravitsemispalvelut. Muiden myyntitulojen osuus HUSin tuotoista on 5,1 %.

Valtion tutkimus ja kehitys tiliryhmä sisältää valtion tutkimusmäärärahan ja koulutuskorvauksen. Valtion koulutuskorvaus käsittää valtion tuen lääkäreiden ja hammaslääkäreiden perus- ja erikoistumiskoulutukseen. Koulutuskorvauksen laskennallisina perusteina käytetään tutkintomääriä, opintonsa aloittaneiden opiskelijoiden määriä ja annettuja koulutuskuukausia. Tutkimusmäärärahalla puolestaan katetaan tutkimustoiminnan suoria kustannuksia sekä tutkimustoimintaa palvelevien resurssien kustannuksia. Valtion tutkimus- ja kehityskorvaus muodostaa 1,0 % HUSin tuotoista.

Maksutuotot

HUS-kuntayhtymä voi päättää asiakasmaksujen suuruudesta asiakasmaksulaissa ja -asetuksessa säädettyissä rajoissa. Hallitus päätti 24.11.2008 (177§), että asiakasmaksuja tarkistetaan jatkossa asiakasmaksuasetuksen perusteella tehtävien indeksitarkistusten mukaan, ellei hallitus erikseen muuta päättä. HUSin hallitus jätti korottamatta vuoden 2016 alussa potilailta perittävien asiakasmaksujen hintoja erilliskorotuksen verran. Vuoden 2018 asiakasmaksuja korotettiin siten, että korotuksen kustannusvaikutus pelkkiin indeksitarkistuksiin verrattuna oli 10 milj. euroa. Vuoden 2019 alusta asiakasmaksuihin ei tehdä korotuksia. HUSin vuoden 2019 asiakasmaksujen ja asiakasmaksuasetuksessa säädettyjen palvelujen enimmäismaksujen tuottoja kerryttävä ero on arviolta n. 5 milj. euroa vuodessa. Asiakkailta perittävien poliklinikka- ja hoitopäivämaksujen osuus HUSin kokonaistuotoista on 3,9 %.

Tuet ja avustukset

Valtionavustukset ovat Tekesin, EU:n, Sosiaali- ja terveysministeriön sekä Suomen Akatemian myöntämiä tutkimus- ja kehittämishankkeiden valtionavustuksia sekä lasten ja nuorten psykiatriseen hoitoon ja kuntoutukseen tarkoitettuja valtionavustuksia. Tukiin ja avustuksiin on sisällytetty myös arvioitu osuus KELAn maksamasta korvauksesta työterveyshuollolle sekä lahjoitusvaroista ja muista avustuksista. Tukien ja avustusten osuus HUSin kokonaisrahoituksesta on 0,4 %.

Muut toimintatuotot koostuvat pääosin vuokratuotoista. Muiden toimintatuottojen osuus HUSin kokonaisrahoituksesta on 0,4 %.

Toimintakulut

Henkilöstökulut

Henkilöstökulujen (palkat ja palkkiot + henkilösivukulut) osalta kustannustason nousun vuodesta 2018 vuoteen 2019 arvioidaan olevan 2,9 %. Koko vuoden kustannustason muutosarvio palkoissa ja palkkioissa on 3,4 %, josta palkankorotusvaikutus on 1,73 %, keskimääräinen palkkaliukuma 0,2 %, harkinnan varainen järjestelyerä 0,5 % ja lomarahahan tilinpäätösjaksotus joulukuulle 0,93 %. Lomarahahan maksu palautuu normaalille tasolle kesällä 2020 ja siitä jaksotetaan tilinpäätökseen 2019 ansaittu kertymä 9 kk. Henkilösivukuluprosentiksi arvioidaan 21,98 % (TA 2018 22,57 % sis. Varhe-maksun). Henkilösivukulujen kustannustason puolestaan arvioidaan laskevan -2,5 %.

Henkilöstökulut kasvavat vuonna 2019 vuoden 2018 ennusteeseen verrattuna yhteensä 7,3 % ja talousarvioon 2018 verrattuna 8,8 %. Henkilöstökulujen yhteismäärän kasvu aiheutuu suurimmalta osin HUSille vuoden 2018 aikana ja uusista vuoden 2019 jäsenkunnilta siirtyvistä toiminnoista sekä kilpailukykyopimuksen lomarahapalautuksen ja palkkaratkaisun tuomista kustannustason korotuspaineista.

Palveluiden ostot

Vuodelle 2019 budjetoidaan palveluiden ostoihin 407,3 milj. euroa. Summa on 4,6 % suurempi kuin ennuste ”7+5” vuodelle 2018 ja 15,2 % suurempi kuin talousarvio 2018. Palveluiden ostoissa on nähtävissä varautumista Apotin käyttöönottoon esim. sijaiskustannusten muodossa ja vuoden 2018 talousarvioon nähden kuluva vuoden toteumassa on voimakasta kasvua sairaanhoidollisissa palveluostoissa muilta sairaanhoitopiireiltä (tammi-syyskuu +8,6 milj. euroa).

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin budjetoidaan 449,2 milj. euroa, mikä on 1,5 % vähemmän kuin vuoden 2018 ”7+5” ennuste ja 5,0 % suurempi kuin talousarvio 2018.

Muut toimintakulut tiliryhmän suurimmat erät ovat ulkoiset toimitilavuokrat, koneiden ja laitteiden vuokrat sekä kiinteistövero. Tiliryhmään kirjautuu myös mahdolliset luottotappiot. Budjetoitu nousu vuoden 2018 ennusteesta on yhteensä 21,1 milj. euroa (25,3 %) ja se muodostuu enimmäkseen ulkoisten vuokratilojen kuluista esim. Uusi lastensairaala, Haartmanin ja Malmin päivystystilat, Töölön sairaalan myynti ja toiminnan siirtyminen vuokrakohteeksi, uusia vuokratiloja Pasilasta sekä psykiatrian tiloja Välskärinkadulta.

Alla olevassa taulukossa on esitetty talousarvioesitykseen sisältyvien toimintakulujen vertailukelpoinen muutos vuoden 2018 ennusteeseen verrattuna.

milj. euroa	TAE 2019	ENN 2018	Muutos TAE2019 -	Muutos %
Vertailukelpoiset toimintakulut TAE 2019 vs. 2018 ennuste (ilman uusia tai siirtyviä toimintoja ja kilpailukykysovimuksen vaikutusta)	2 141,0	2 158,2	-17,3	-0,8 %
Uudet toiminnot/Toiminnalliset muutokset 2019 yhteensä (Apotin käyttöönotosta aiheutuvat kertaluonteiset kustannukset)	31,2			
Kilpailukykysovimuksen ja vuoden 2018 palkkaratkaisun vaikutus vuodelle 2019 (palkkakehitys +24, lomarahat +9,5, sivukulut -10 milj. €)	23,5			
Vertailukelpoiset toimintakulut TAE 2019 vs. 2018 ennuste (ilman siirtyviä, työnjaollisia toimintoja)	2 195,7	2 158,2	37,4	1,7 %
Jäsenkunnilta siirtyneet toiminnot kesken vuotta 2018				
Helsingin soteviraston tarvikelogistiikka 1.5.2018	2,8			
Jäsenkunnilta siirtyvät toiminnot vuonna 2019				
Haartmanin ja Malmin sairaaloiden päivystysintegraatio 7.1.2019	68,7			
Helsingin kaupungin välinehuolto 7.1.2019	4,4			
Anestesiassa tapahtuvan suun- ja hampaiden hoidon keskittäminen (siirtyy Helsingiltä)	2,2			
Helsingin diakonissalaitoksen lasten ja nuorisopsykiatrisen hoidon keskittäminen 1.1.2019	0,6			
Nurmijärven röntgentoiminnan siirto Kuvantamiselle 1.1.2019	0,4			
Päivystysapuhankkeen kunnilta siirtyvän Luona Oyn laskutus	0,6			
Apteekin toiminnan laajentuminen (Hyvinkää, Järvenpää, Tuusula)	0,7			
Osastofarmasia (Hyvinkää, Tuusula)	0,2			
Helsingin kaupungin laitoshuollon alihankintasopimuksen kilpailutus II	0,6			
Sairaalogistiikan laajeneminen, Helsinki	1,0			
Jäsenkunnilta/-kunnille siirtyvät toiminnot yhteensä	82,2			
Toimintakulut yhteensä tuloslaskelmassa	2 277,8	2 158,2	119,6	5,5 %
Toimintakulumuutokset yhteensä	136,9			
Uudet toiminnot yhteensä ilman kilpailukykysovimuksen vaikutusta	113,4			

Talousarvion vertailukelpoiset toimintakulut laskevat 17,3 milj. euroa (-0,8 %) vuoden 2018 ennusteeseen verrattuna. Taulukossa on eritelty HUSille siirtyvien uusien toimintojen vaikutus. Näiden lisäksi on eritelty kilpailukykysovimuksen ja vuoden 2018 palkkaratkaisun vaikutukset sekä Apotin käyttöönotosta aiheutuvat kertaluonteiset kulut vuonna 2019.

Rahoituserät ja poistot

Korkotuotot ja –kulut on budjetoitu syyskuun 2018 alun korkotasolla. Uusien, taloussuunnittelukautena 2019–2021 nostettavien lainojen korkoarviona on käytetty 1,0 %:n vuosikorkoa. Suunnittelukautena korkokuluja kasvattaa investointien rahoittamiseksi tarvittavan pitkäaikaisen lainakannan kasvu.

Perussopimuksen mukaan peruspääomalle maksetaan korkoa, jonka suuruudesta päättää valtuusto. Talousarvion valmistelussa on peruspääoman korkona käytetty kiinteää 3 %:n korkoa, joka on otettu huomioon palveluiden hinnoittelussa. Kuntakohtaiset arviot maksettavasta korosta esitetään *liitteessä 12*.

Vuoden 2019 arvioitu poistotaso 106,0 milj. euroa laskee 1,9 % vuoden 2018 talousarvioon ja 2,1 % vuoden 2018 ennusteeseen verrattuna. Muutos perustuu toteutuneisiin sekä talousarviovuodelle esitettyihin investointeihin. Poistojen määrässä tapahtui selkeä tasonlasku vuonna 2018, kun muutaman vanhan rakennusinvestoinnin poisto-ohjelma päättyi vuosien 2017–2018 aikana. Lisäksi vanha potilastietojärjestelmä tulee täysin poistetuksi ennen Apotti-järjestelmän käyttöönottoa. Poistojen laskennassa on noudatettu talousarvioasiakirjassa *liitteenä 11* esitettävää poistosuunnitelmaa, joka pohjautuu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeistukseen.

7.1.4 Vuosien 2019-2021 taloussuunnitelmat

Vuosien 2020 ja 2021 taloussuunnittelun taustaoletukset

Uudellamaalla sote- ja maakuntauudistuksen valmistelua jatketaan Uudenmaan liiton johdolla. HUS-kuntayhtymän toimintaa ja taloutta suunnitellaan kuitenkin toistaiseksi nykyisen lainsäädännön ja rakenteen perusteella valmistautuen samalla aktiivisesti tulevaan uudistukseen. Integraation edistäminen perusterveydenhuollon kanssa ja kilpailukyvyyn parantaminen ovat suunnittelun teemoja riippumatta siitä koska uudistus tulee.

Vuosien 2019 - 2021 taloussuunnitelmassa huomioidaan sote-uudistuksen edistäminen ja siihen aktiivisesti osallistuminen. Suurin osa HUS-kuntayhtymän toiminnasta tulee siirtymään osaksi Uudenmaan maakunnan palveluliikelaitosta uudistuksen astuttua voimaan aikaisintaan 1.1.2021. Taloussuunnitelma laaditaan Kuntalain mukaisesti kolmeksi vuodeksi nykyrakenteen mukaisesti. Investointien osalta taloussuunnittelukausi on neljä vuotta eli vuodet 2019 – 2022.

Suomen talouskasvun ennakoidaan hidastuvan kuluvaan vuoden ennustetusta tasosta ja jäävän vuosien 2019 ja 2020 aikana noin 1,5 %:n tasolle ja hidastuvan yhä edelleen vuoden 2021 aikana 1 % tasolle. Maakunta- ja sote-uudistuksen ratkaisuja odotellessa, kuntien halukkuus ja mahdollisuudet panostaa enemmän erikoissairaanhoidon suunnittelukaudella ovat vähäisiä. Kasvavan ja ikääntyvän väestön myötä palvelukysynnän lisäys aiheuttaa kasvupaineen jäsenkuntien maksuosuuksiin. Jotta jäsenkuntien maksuosuuksien kasvu saadaan pysymään korkeintaan väestön kasvun ja ikärakenteen muutoksesta syntyvän palvelutarpeen lisäyksen tahdissa, toiminnan sopeuttamistoimenpiteiden ja tuottavuustavoitteen toiminnallistamiseksi toteutettavien kehityshankkeiden on jatkuttava tehokkaina.

Vuodelle 2020 jäsenkuntien maksuosuuksien kasvuksi on arvioitu 1,4 %. Arvio ei sisällä mahdollisia uusia työnjaollisia muutoksia HUSin ja jäsenkuntien välillä vuosina 2020 ja 2021. HUSissa ei ole otettu käyttöön täysmääräisiä asiakasmaksuja. Arvio korotuspotentiaalista asiakasmaksuasetuksessa säädettyihin enimmäismaksuihin on vuositasolla noin 5 milj. euroa. Maksutuottojen arvioidaan kasvavan seuraavan

indeksitarkistuksen myötä hieman vuonna 2020. Muiden myyntituottojen odotetaan kasvavan vuonna 2020 noin 7 % ja vuonna 2021 3 %. Kasvuodotus perustuu mahdollisiin uusiin yhteistyön laajentamissuunnitelmiin sairaanhoidollisten tukipalveluiden osalta HYKS-erva-alueella. Valtion myöntämän opetus- ja tutkimuskorvauksen pienentymisen oletetaan edelleen jatkuvan.

Vuonna 2020 toimintakulujen arvioidaan kasvavan edellisestä vuodesta 2,0 % ja vuonna 2021 1,4 %. Henkilöstökulujen kustannustason muutos ennustetaan olevan kilpailukykysovimuksen myötä vuonna 2020 1,1 %. Muita toimintakuluihin vaikuttavia tekijöitä ovat mm. palvelutuotannon volyymikasvu ja tuottavuustavoite. Vuosille 2020–2021 on sisällytetty strategian mukaisesti vähintään 1,0 prosentin tuottavuuden parantamistavoitteet.

Poistot perustuvat investointisuunnitelmaan ja kasvavat uusien investointien valmistumisen myötä tulevina vuosina. Poistot taloussuunnitelmavuonna 2020 ennustetaan olevan 101,8 milj. euroa ja vuonna 2021 103,4 milj. euroa.

Tuloslaskelma vuosille 2019-2021

Alla olevassa taulukossa on esitetty vuosittainen tuloslaskelma TP 2017 – TS 2021 ja HUS-kuntayhtymän sitovat nettokulut TP 2017 – TS 2021. Vuoden 2018 ennusteessa on huomioitu kesäkuussa tehty jäsenkuntapalautus (32,5 milj. euroa) sekä hallituksen esityksen mukainen tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä jäsenkunnille suoritettava vuoden 2018 toiminnallisen ylijäämän palautus vähennettynä taseen yli-/alijäämätilille jätettävällä 20 milj. euron erällä. (arvio ”7+5” ennusteessa 34,0 milj. euroa).

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	TS 2020	Muutos % TS 20/ TAE 19	TS 2021	Muutos % TS 21/ TS 20
Jäsenkuntien maksuosuus	1 548 249	1 557 000	1 596 538	1 681 975	1 705 406	1,4 %	1 725 871	1,2 %
Muut palvelutulot	381 691	404 058	414 547	436 137	470 119	7,8 %	483 266	2,8 %
Muut myyntitulot	86 229	103 829	110 551	120 434	125 010	3,8 %	127 656	2,1 %
Valtion tutkimus- ja opetuskorvaus	26 184	26 075	24 908	24 506	23 991	-2,1 %	23 511	-2,0 %
Myyntituotot	2 042 353	2 090 961	2 146 544	2 263 052	2 324 527	2,7 %	2 360 305	1,5 %
Maksutuotot	72 865	85 813	85 073	93 641	94 577	1,0 %	94 861	0,3 %
Tuet ja avustukset	12 279	11 320	15 795	9 571	9 571	0,0 %	9 571	0,0 %
Muut toimintatuotot	11 194	8 096	51 326	10 620	10 715	0,9 %	10 823	1,0 %
Toimintatuotot yhteensä	2 138 691	2 196 191	2 298 738	2 376 883	2 439 391	2,6 %	2 475 559	1,5 %
Toimintakulut yhteensä	2 012 991	2 075 512	2 158 217	2 277 810	2 322 503	2,0 %	2 355 299	1,4 %
Toimintakate	125 700	120 678	140 522	99 073	116 888	18,0 %	120 260	2,9 %
Korkotuotot	124	93	114	116	120	3,4 %	120	0,0 %
Muut rahoitustuotot	539	100	231	100	100	-0,3 %	100	0,0 %
Korkokulut	527	1 000	675	1 500	3 400	126,7 %	5 200	52,9 %
Muut rahoituskulut	11 811	11 768	11 884	11 768	11 900	1,1 %	11 900	0,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	11 675	12 575	12 214	13 052	15 080	15,5 %	16 880	11,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	118 344	108 104	108 308	106 021	101 808	-4,0 %	103 380	1,5 %
Satunnaiserät	6 838							
Tilikauden tulos	2 519	0	20 000	-20 000	0		0	
Sitovat nettokulut	1 552 568	1 557 000	1 576 538	1 701 975	1 705 407	0,2 %	1 725 871	1,2 %

7.2 INVESTOINTIOSA

Investointien strategiset tavoitteet

Varautuminen maakunta- ja sote-uudistukseen ohjaa osaltaan myös HUS:n investointien suunnittelua. Investointiprojekteissa edetään nykyisen organisaation mukaisesti ennakoiden kuitenkin vuoden 2021 uudistuksen vaikutuksia. Investointiohjelma kaudelle 2019 – 2022 on laadittu HUS:n nykyisten tehtävien ja väestöpohjan sekä toiminnan, rakennus- ja laitekannan ja tietojärjestelmien kehittämistarpeiden pohjalta. Lisäksi otetaan huomioon kuntayhteistyön sekä valtakunnalliset ja laajentuneen erityisvastuualueen järjestelyt ja varaudutaan palvelukysynnän muutoksiin 2020-luvulla.

HUS etenee rakenneuudistuksiin toiminta- ja kilpailukykyisenä. Vaikka maakuntauudistukseen liittyy vielä paljon epävarmuustekijöitä, arvioidaan, että erikoissairaanhoidon ja sen investointien osuus kokonaisrahoituksesta ei lähivuosina nouse. HUS välttää kokonaiskapasiteettia lisääviä investointeja, kunnes HUS:n sairaaloiden rooli uudessa organisaatiossa täsmentyy. Muita hankkeita kuitenkin viedään eteenpäin keskeytyksettä niin, että toiminnan jatkuvuus ja kehittäminen voidaan turvata.

HUS:n investoinnit on priorisoitu niin, että ne tukevat valtakunnallisen uudistuksen tavoitteita ja ovat palvelujen kehittämisen ja saatavuuden kannalta välttämättömiä. Toistaiseksi sosiaali- ja terveystieteiden poikkeuslupamenettely ratkaisee viime kädessä, mitä suuria rakennusinvestointeja voidaan aloittaa ennen vuotta 2021. Koska rakennushankkeiden suunnitelma muodostaa pohjan Uudenmaan maakunnan erikoissairaanhoidon investointitarpeille, on tärkeää, että se sisältää koko alueelta tärkeimmät hankkeet. Samalla suunnitelman tulee olla rahoitusmahdollisuuksiin nähden realistinen ja nykyisten kuntapäätäjien hyväksyttävissä.

Lähivuosina Uudenmaan strategisesti tärkein erikoissairaanhoidon investointi on Meilahden kampukselle rakennettava Siltasairaala, jolla on myös merkittävä valtakunnallinen rooli. Hanke korvaa Töölön sairaalan ja osan Syöpätautien klinikkarakennuksesta. Siltasairaala on kiireellinen investointi, koska em. kaksi vanhaa sairaalarakennusta ovat huonokuntoisia ja sen vuoksi osittain pois käytöstä jo nyt.

Vuosina 2019 - 2022 investointien muita painopisteitä ovat Jorvin sairaalan ja Hyvinkään sairaalan suurten peruskorjausten jatkaminen. Nämä sairaalat ovat rakennuksina hyvin samassa tilanteessa, peruskorjaamattomia, suuria 1970-luvun keskussairaaloita, joissa on mittavia teknisiä ongelmia ja palvelutuotannon muutosten vaatimia kiireellisiä korjaustarpeita. Jorvin ja Hyvinkään sairaaloiden korjaus- ja kehittämissuunnitelmien läpi vieminen on Uudenmaan palvelukokonaisuuden kannalta keskeistä. Strategisesti tärkeänä pidetään myös Meilahden alueen vanhojen sairaalarakennusten nykyaikaistamista, tehokkaassa käytössä pitämistä ja peruskorjausten asteittain jatkamista niin, että rakennuksiin liittyvät toimintavarmuusriskit voidaan minimoida. Merkittävä osa näistä Naistenklinikan, Lastenklinikan (nyk. Puistosairaala) ja Silmä-korvasairaalan investoinneista jäänee rahoituspäätöksen osalta ratkaistavaksi maakuntahallinnon aikana, vaikka HUS tekee ko. hankkeiden ennakkovalmistelun ja laatii suunnitelmat investointien järjestyksestä.

Lähivuosina käyttöön otettaviin uusiin ja korjattuihin tiloihin kuten Hyvinkään sairaalan leikkausosaston lisärakennukseen, aikuiskirurgian tiloihin entisessä Lastenlinikassa ja vuonna 2022 valmistuvaan Siltasairaalaan liittyy merkittäviä hoitolaite- ja tietojärjestelmätarpeita, joille on myös varaukset investointiohjelmassa. Samalla jatketaan kaikkien sairaaloiden tutkimus- ja hoitolaitteistojen uusintahankintoja tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.

Suunnittelukaudella aloitettavat uudet investoinnit valitaan HUS:n strategisten painotusten mukaisesti. Toimintaympäristön muuttuessa on yhä tärkeämpää, että investointien

toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset on luotettavasti analysoitu ja investoinneilla on selkeitä tuottavuus- ja laatuavoitteita. Vuonna 2019 kehitetään investointien vuosikuluvaikutusten arviointia ja raportointia.

HUS hakee investointiohjelman kautta kilpailukykyetuja ja vastaa julkisen talouden haasteisiin tekemällä toiminnassaan rakenteellisia muutoksia, lisäämällä palvelujen sujuvuutta ja investoimalla uusia hoitoprosesseja tukeviin tiloihin ja tutkimus- ja hoitoteknologiaan. Osa investoinneista on korjaus- ja korvaushankkeita, joilla varmistetaan vanhan sairaalakannan käytettävyys ja vältetään kalliita väliaikaisjärjestelyjä ja toiminnan keskeytyksiä. HUS:n kiinteistöpolitiikan mukaista korjausinvestointien tasoa ei ole pystytty rahoittamaan, mikä on selvästi lisännyt toiminnallisia riskejä.

Kaudella 2019 - 2022 investoinnit pyritään sopeuttamaan noin 200 milj. euron tasoon per vuosi. Tämä edellyttää merkittävää priorisointia ja monien strategisesti tärkeiden hankkeiden siirtämistä ehdotettua myöhemmäksi kaikilla HUS:n sairaanhoitoalueilla ja tukipalveluiden tulosalueilla. Ohjelmaan sisältyvä Siltasairaalan rahoitus nostaa investointitasoa ja tiukentaa muiden hankkeiden valintaperusteita. Pääosa Siltasairaalan kustannuksista mukaan lukien mittavat laitehankinnat ajoittuvat vuosiin 2019 – 2022.

Muita suuria investointeja, joiden valmistelua jatketaan, mutta joiden rahoituspäätökset siirtyvät todennäköisesti maakuntahallinnon aikaan, ovat leikkausosastohankkeiden jälkeiset investoinnit Jorvin sairaalassa ja mm. Naistenklinikan sekä Hyvinkään ja Lohjan sairaaloiden peruskorjausohjelmien mukaiset seuraavat suuret korjaushankkeet.

Uudenmaan erikoissairaanhoidon kehittämisen kannalta strategisesti hyvin tärkeä, valmisteltavana oleva rakennusinvestointi on Laakson yhteissairaala. Se mahdollistaa vaativan psykiatrisen sairaalahoidon keskittämisen Uudellamaalla. Hanke sisältää myös muita perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon tiloja. Laakso-hanketta suunnitellaan Helsingin kaupungin ja HUS:n yhteistyönä. Hankkeen kustannukset eivät sisälly HUS:n investointiohjelmaan.

Toinen suuri selvitysvaiheessa oleva uusi sairaalaprosjekti on HUS Silmäsaaraala. Se korvaa useissa väliaikaisissa kohteissa Helsingissä olevat HYKS:n silmätautien hoidon tilat. Hanketta selvitetään ns. ulkopuolisen rahoituksen investointina, joten sen rahoitus ei sisälly vuosien 2019 – 2022 investointiohjelmaan.

Suunnitelman rakenne

Vuosien 2019 - 2022 uudet ja vuoden 2019 alkaessa keskeneräiset investoinnit muodostavat hankeohjelman, joka esitetään hallintosäännön mukaisesti hallituksen vahvistettavaksi.

Investointiosan sitovia tavoitteita ovat

- tulosalueiden eli yhtymähallinnon, HUS Tilakeskuksen, sairaanhoitoalueiden sekä HUS Apteekin, HUS Tietohallinnon, HUS Tukipalveluiden ja HUS Logistiikan vastuulla olevien investointien yhteismäärä
- kustannusarvioltaan vähintään 10 milj. euron investoinnit hankekohtaisesti.

Hallitus vahvistaa talousarvion hyväksymisen jälkeen suurten, kustannusarvioltaan vähintään 500 000 euron hankkeiden ohjelman, ja voi toimintavuoden kuluessa tarkistaa tulosalueiden investointisuunnitelmaa sen kokonaisraamin rajoissa. Kuitenkin kaikki vähintään 10 milj. euron investoinnit ovat hankekohtaisesti sitovia.

Hallintosäännössä on määrätty viranhaltijat, jotka vahvistavat pienten investointien hankintaohjelmat hallituksen hyväksyttyä niihin käytettävissä olevat euromäärät.

Vuosien 2019 – 2022 investointisuunnitelma

Vuoden 2019 talousarviossa on investointeihin varattu 202 000 000 euroa. Vuoden 2018 alkuperäisessä talousarviossa investointeja oli 172,5 milj. euroa ja valtuuston päätöksellä 14.6.2018 muutetussa talousarviossa investointeihin on varattu 184,0 milj. euroa.

Neljän vuoden jaksolla 2019 – 2022 HUS:n priorisoidut investointitarpeet ovat 830 milj. euroa, josta Siltasairaalan rakentamisen, laitevarustelun ja tietotekniikan osuus on 285 miljoonaa. Talousarviossa investointien määrä on 226 milj. euroa sairaanhoitoalueiden ja muiden HUS:n yksiköiden tekemiä esityksiä pienempi.

INVESTOINNIT						2019-2022
1 000 euroina	*TA 2018	TAE2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	yhteensä
<u>Yhtymähallinto</u>						
Osakkeet ja osuudet	3 500	3 300				3 300
Laitehankkeet	170	2 770				2 770
<u>HUS Tilakeskus</u>						
Rakennushankkeet	103 900	127 000	154 800	143 000	102 350	527 150
<u>Sairaanhoitoalueiden laitehankkeet</u>						
HYKS-sairaanhoitoalue	39 520	30 420	25 850	29 900	78 850	165 020
Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalue	340					
Lohjan sairaanhoitoalue	890	700	450	600	450	2 200
Hyvinkään sairaanhoitoalue	2 000	3 900	1 080	1 120	1 080	7 180
Porvoon sairaanhoitoalue	450	700	650	650	650	2 650
<u>HUS Tietohallinto</u>	30 360	28 000	25 000	23 800	23 200	100 000
<u>HUS Apteekki</u>	1 120	2 520	2 280	420	2 960	8 180
<u>HUS Logistiikka</u>	290	980	990	790	960	3 720
<u>HUS Tukipalvelut</u>	1 460	1 710	900	1 720	3 500	7 830
Tulosalueet yhteensä	184 000	202 000	212 000	202 000	214 000	830 000

* valtuusto 14.6.2018

Kuntayhtymän omien, talousarvioon sisältyvien investointien lisäksi hankitaan leasing-, käyttökorvaus- ja vastaavilla sopimuksilla tutkimus- ja hoitolaitteita 6 – 10 milj. eurolla/vuosi. Vuosittain selvitetään myös suuria vuokratilakohteita ja niissä sairaalatoiminnan edellyttämiä muutostöitä. Ulkopuolisen rahoituksen projektien sopimukset ja vastuut ratkaistaan aina erillisillä päätöksillä. Tällaiset suuret investointeja korvaavat vaihtoehtohankkeet toteutetaan HUS:n investointiprosessin mukaisesti.

Investointisuunnitelma sisältää seuraavat vuoden 2019 alkaessa kesken olevat, valtuuston aikaisemmin hankekohtaisesti hyväksymät investoinnit:

- Lastenklinikan (Puistosairaalan) peruskorjaus aikuiskirurgian käyttöön 44,0 milj. euroa,
- Siltasairaala 295,0 milj. euroa,
- Jorvin sairaalan lyhythoitosen kirurgian leikkausyksikkö 12,9 milj. euroa,
- Jorvin sairaalan K-leikkausosaston ja alapuolisten tilojen peruskorjaus 42,0 milj. euroa,
- Hyvinkään sairaalan leikkausosaston lisärakennus 23,9 milj. euroa,
- Sädehoitolaitteiden 7-9 hanke 18,5 milj. euroa.

Muita suuria suunnitteluvaiheessa vuonna 2019 olevia hankkeita, jotka esitetään myöhemmin valtuuston hyväksyttäväksi, ovat Syöpätautien klinikan vanhan osan peruskorjaus, HUS Apteekin lääkevalmistustilojen rakentaminen Meilahdessa ja Hyvinkään sairaalan vuodeosastojen sekä rakennusosa A:n julkisivun peruskorjaus.

Suurten rakennushankkeiden edetessä niiden kokonaiskustannukset voivat muuttua ja tällöin budjetointia tarkistetaan valtuuston päätöksiin perustuen rakentamiskustannusten indeksinousun mukaisesti.

Vuonna 2019 HUS:n 202 milj. euron investoinneista rakentamisprojekteja on 127 milj. ja muita hankkeita 75 milj. euroa. Rakennusinvestoinnit sisältävät myös kiinteiden sairaalalaitteiden kustannukset. Muita laitteita ovat mm. sädehoidon, kuvantamisen ja sydäntutkimuksen laitteistot, tukipalveluyksiköiden koneet ja laitteet sekä suuri määrä eri erikoisalojen hoitolaitteita ja instrumentteja. Taidehankintoihin on varattu 400 000 euroa.

7.3 RAHOITUSOSA

Rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirrasta käy ilmi, kuinka suuri alijäämä on, kun toiminnasta saatavasta vuosikatteesta on vähennetty investoinnit. Rahoituksen rahavirrassa esitetään, miten edellä mainittu alijäämä rahoitetaan.

Vuoden 2018 alkuperäisessä talousarviossa rahoituksen rahavirralla katettavan summan arvioitiin olevan 64,4 milj. euroa, mutta katettavan summan ennakoidaan toteutuvan 8,7 milj. euroa pienempänä. Pitkäaikaisten lainojen lisäyksen arvioidaan toteutuvan 40,0 milj. euron (TA2018 90,0 milj. euroa), jolloin pitkäaikainen lainakanta vuoden 2018 lopussa on 317,0 milj. euroa. Töölön sairaalakiinteistön myynnistä toteutuvat tulot vaikuttavat osaltaan pitkäaikaisen lainatarpeen muutokseen. Investointien ennustetaan toteutuvan 11,5 milj. alkuperäistä talousarviota suurempina. Omavaraisuusasteen arvioidaan ylittävän vähimmäistavoitteen 35 % vuoden 2018 lopussa.

HUS-kuntayhtymän toiminnan ja investointien rahavirta vuodelle 2019 on 116,0 milj. euroa alijäämäinen. Investointimenot ovat 202,0 milj. euroa vuonna 2019. Investointeihin tarvittava rahoitus on suunniteltu toteutettavaksi pitkäaikaisella lainarahoituksella. Pitkäaikaista lainaa suunnitellaan nostettavaksi enintään 160,0 milj. euroa vuonna 2019. Lainojen lyhennyksiksi arvioidaan 14,9 milj. euroa. Vuoden 2019 lopussa pitkäaikaista lainaa kuntayhtymällä arvioidaan olevan 462,1 milj. euroa, joka on asukasta kohti 280 euroa. Tarvittaessa otetaan lyhytaikaista luottoa maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Antolainauksen suunnitellut muutokset sisältävät tytäryhtiöille myönnettävät 1,9 milj. euron uudet lainat ja antolainojen lyhennyksiä 1,7 milj. euroa. Kuntayhtymän valtuusto päättää omavelkaisen takauksen antamisesta tapauskohtaisesti tytär-, yhteis- ja osakkuusyhteisöjen pankki- tai rahoituslaitoslainoille.

Kuntayhtymän maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kuntayhtymän rahavaroilla. Kassanriittävyydestavoite vuoden 2019 lopussa on 15 päivää. Taserakennetta seurataan omavaraisuusasteen avulla. Omavaraisuusasteen tavoitearvoksi vuoden 2019 lopussa on määritetty vähintään 30 %. Rahoitustoiminnan tavoitteena on ylläpitää luotettavaa lyhyen ja pitkän aikavälin rahoitussuunnitelmaa, suojautua rahoitusriskeiltä, varmistaa edullinen, riittävä ja oikea-aikainen rahoitus sekä sijoittaa likvidit varat turvallisesti ja tuottavasti maksuvalmius varmistuen. Kuntayhtymän lainakanta ja sijoitukset pidetään euromääräisinä. Investointeja varten nostettavat lainat ovat pitkäaikaisia, useita lyhennyksiä sisältäviä lainoja ottaen kuitenkin huomioon rahoituksen saatavuus sekä yhtymän vuosittainen rahoitustilanne.

Vuosien 2017 – 2021 rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	TP 2017	TA 2018*	ENN 2018	TAE 2019	TS 2020	TS 2021
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	114 025	108 104	128 308	86 021	101 808	103 378
Satunnaiset erät	6 838					
Tulorahoituksen korjauserät	-2 937					
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-163 133	-172 500	-184 000	-202 000	-212 000	-202 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 066					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 269					
Toiminnan ja investointien rahavirta	-39 871	-64 396	-55 692	-115 979	-110 192	-98 622
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset		-1 500		-1 900	-1 500	-1 500
Antolainasaamisten vähennykset	1 999	2 606	1 906	1 656	1 844	2 031
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	70 000	90 000	40 000	160 000	120 000	120 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 238	-14 905	-14 905	-14 905	-14 905	-18 238
Lyhytaikaisten lainojen muutos						
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	-11 502		20 000			
Vaikutus maksuvalmiuteen	8 387	11 805	-8 691	28 872	-4 753	3 671
Rahavarat 31.12.	77 671	89 476	68 980	97 852	93 099	96 770
Rahavarat 1.1.	69 284	77 671	77 671	68 980	97 852	93 099

Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot

Kassan riittävyys, pv	12,9	15	15	15
Omavaraisuusaste, %	35,4	35	35	30

* valtuuston 14.12.2017 hyväksymän alkuperäisen talousarvion rahoitusosa

7.4 HENKILÖSTÖSUUNNITTELUOSA

Henkilöstösuunnitelman tarkoituksena on tukea HUSin strategiasta johdettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista. Tavoitteena on myös ennakoida ja ohjata organisaation toimintaa niin, että henkilöstöresurssit on kohdennettu potilas- ja toimintalähtöisesti.

Henkilöstösuunnittelun pääpaino on HUSin tulosalueiden ja tukipalveluyksiköiden käytännön henkilöstöjohtamisen toimenpiteissä, joilla pyritään siihen, että HUS on arvostettu ja ammattimaisesti johdettu työpaikka, jossa työtä tekevät alansa parhaat osaajat. Lisäksi tulevan vuoden suunnitelmissa näkyvät liikkeenluovutukset, joista suurimmat ovat vuoden alussa tapahtuva Haartmanin ja Malmin päivystysintegraatio siirtyminen osaksi HUSia sekä Helsingin kaupungin välinehuollon siirtyminen HUSin toiminnaksi.

Henkilöstösuunnitelmissa otetaan huomioon:

- osaamiseen liittyvät mahdollisuudet ja riskit sekä henkilöstön kehittäminen,
- työn organisointi,
- toimintaprosessien uudistukset ja toiminnalliset muutokset sekä organisaatioiden väliset henkilöstösiirrot,
- investointien henkilöstövaikutukset,
- tarvittavat rekrytoinnit sekä henkilöstöpoistuma,
- työhyvinvointi ja työkykyjohtaminen

Liitteessä 10 on esitetty numeerinen henkilöstösuunnitelma vuosille 2019-2021.

7.4.1 Henkilöstöjohtamisen painopisteet

Ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö on edellytys HUSin tavoitteiden saavuttamiselle sekä laadukkaalle, vaativaa erikoissairaanhoidon osaamista vaativalle potilashoidolle. Vuoden 2019 avaintavoitteena on, että HUS on ammattimaisesti johdettu parhaiden osaajien moniammatillinen työpaikka. Tavoitteena on, että HUS on olla toimialansa arvostetuin työnantaja, jonka henkilöstö on sitoutunut ja joka onnistuu osaavan henkilöstön rekrytoinnissa ja palveluksessa pitämisessä. Osaavan henkilöstön rekrytoitumista ja palveluksessa pysymistä edistää HUSin tunnettu ja vetovoimainen työnantajakuva, jonka kehittämiseen panostetaan. Esimiesten rekrytointiosaamista kehitetään varmistamaan ammattitaitoisen ja tarpeenmukaisen henkilöstön saatavuus.

Moniammatillisten työyhteisöjen johtaminen on laadukasta ja ammattitaitoista. Johtamista ja esimiestyötä arvioidaan vuosittain tehtävän työolobarometrikyselyn yhteydessä ja esimiehiä tuetaan koulutuksilla, joihin osallistumista esimiehiltä myös edellytetään. Vuorovaikutteinen, reilu ja selkeä johtaminen edistää työn tuloksellisuutta ja työssä jaksamista. Hyvällä esimiestyöllä on merkitystä myös henkilöstön pysyvyyden, ammatillisen kehittymisen, henkilökunnan työhyvinvoinnin ja onnistuneen resursoinnin näkökulmasta.

Resursointinäkökulma sisältää mm. työvuorosuunnittelun kehittämistä niin, että työvuorosuunnittelun laatu ja kustannustehokkuus paranevat ja henkilöstön liikkuvuus lisääntyy. Tavoitteena on myös, että tulevaisuudessa työvuorosuunnittelua ohjaisi entistä enemmän toiminta eli potilaiden hoidontarpeet, palveluiden kysyntä ja henkilöstön osaaminen.

Oppilaitosyhteistyö on tärkeää tulevaisuuden osaajien rekrytoimiseksi. HUS tarjoaa työssäoppimis-, harjoittelu- ja koulutuspaikan tuhansille opiskelijoilla vuosittain. Yhteistyötä oppilaitosten kanssa tehdään myös opetuksen ja koulutusohjelmien kehittämiseksi.

Työhyvinvointi- ja työkykyjohtaminen perustuu HUSin työhyvinvointiohjelmaan, jonka painopisteet ovat turvallinen työympäristö, sairauspoissaolojen hallinta, työurien pidentäminen ja ennenaikaisen eläköitymisen vähentäminen. Turvallisuusjohtaminen ja turvallisuuskulttuurin ylläpitäminen ovat osa ennakkoivaa työkykyjohtamista. Hyvään johtamiseen kuuluu työkykyyn ja työturvallisuuteen vaikuttavien asioiden tunnistaminen ja niihin vaikuttaminen.

Osaamisen kehittäminen on suunnitelmallista ja tähtää osaamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen toiminnan kannalta strategisesti tärkeillä osa-alueilla. Oikealla osaamisella varmistetaan toiminnan jatkuvuus, mutta pysytään myös vastamaan mahdollisiin maakunta- ja sote-uudistuksen myötä tuleviin uusiin osaamishaasteisiin. Esimiehet edesauttavat henkilöstön ammattitaidon ylläpitämisessä, itsensä kehittämisessä ja työssä oppimisessa.

7.4.2 Henkilömäärä, -työvuodet sekä vuokratyövoima

Vuodelle 2018 budjetoitu henkilöstövastuun mukainen henkilöstömäärä (31.12.) on 24 485 henkilöä. Henkilöstösuunnitelmissa arvioidaan HUSin palveluksessa vuonna 2019 olevan 25 915 henkilöä, vuonna 2020 26 220 henkilöä ja vuonna 2021 yhteensä 26 450 henkilöä.

Henkilötyövuosia on vuodelle 2019 budjetoitu 21 059,3 (TA 2018: 19 932,0, Ennuste 2018: 20 283,0). Talousarvioesitykseen sisältyvät henkilötyövuodet kasvavat 3,8 % vuoden 2018 ”7+5” ennusteesta ja kasvavat 5,7 % vuoden 2018 talousarvioon verrattuna. Vuoden 2019 työpanos on mitoitettu talousarvioon sisältyvän palvelutuotannon mukaisesti huomioiden 1,5 %:n tuottavuustavoite ja kilpailukykysovimuksen vaikutukset.

HUS-KUNTAYHTYMÄ	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos-% TAE 2019/ ENN 2018	Muutos-% TAE 2019/ TA 2018
Henkilötyövuodet (HTV) *)	19 568,2	19 932,0	20 283,0	21 059,3	3,8 %	5,7 %
Henkilöstökulut (1 000 euroa)	1 173 602	1 206 909	1 223 974	1 312 842	7,3 %	8,8 %
Henkilötyövuoden hinta, €	59 455	60 142	59 866	61 879	3,4 %	2,9 %

*) HTV ilman valtion tutkimuskorvattujen henkilöiden henkilötyövuosia (ilman EVO-henkilöitä)

Alla olevassa taulukossa on esitetty talousarvioesitykseen sisältyvien henkilötyövuosien vertailukelpoinen muutos vuoden 2018 ennusteeseen verrattuna. Talousarvion vertailukelpoiset henkilötyövuodet nousevat 61,6 henkilötyövuodella (+0,3 %) ennusteeseen verrattuna. Taulukossa on eritelty HUSille siirtyvien uusien toimintojen vaikutus.

	TAE 2019	ENN2018 HTV	Muutos TAE2019 - ENN2018	Muutos %
Vertailukelpoiset henkilötyövuodet TAE 2019 vs. 2018 ennuste (ilman uusia tai siirtyviä toimintoja)	20 344,6	20 283,0	61,6	0,3 %
Apotin käyttöönottoon sitoutuva henkilöstö, tukihenkilöt	98,7			
Vertailukelpoiset henkilötyövuodet TAE 2019 vs. 2018 ennuste (ilman siirtyviä työnjaollisia toimintoja)	20 443,3	20 283,0	160,3	0,8 %
Jäsenkunnilta siirtyneet toiminnot kesken vuotta 2018				
Helsingin soteviraston tarvikelogistiikka 30.6.2018	7,0			
Jäsenkunnilta siirtyvät toiminnot vuonna 2019				
Haartmanin ja Malmín päivystysintegraatio 7.1.2019	474,8			
Helsingin kaupungin välinehuolto 7.1.2019	70,1			
Anestesiassa tapahtuvan suun- ja hampaiden hoidon keskittäminen (siirtyy Helsingiltä)	37,2			
Helsingin diakonissalaitoksen lasten ja nuorisopsykiatrisen hoidon	3,8			
Nurmijärven röntgentoiminnan siirto Kuvantamiselle	2,4			
Osastofarmasia (Hyvinkää, Tuusula)	1,8			
Sairaalogistiikan laajeneminen, Helsinki	18,9			
Jäsenkunnilta/-kunnille siirtyvät toiminnot yhteensä	616,0			
Henkilötyövuodet yhteensä	21 059,3	20 283,0	776,3	3,8 %
HTV uudet ja siirtyvät toiminnot yhteensä	714,7			
HTV siirtyvät toiminnot yhteensä	616,0			

Tammi-elokuun tietojen pohjalta laadittu vuokratyövoiman käyttöennuste vuodelle 2018 on noin 21,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 talousarvioesityksessä on vuokratyövoiman käyttöön varattu 22,5 miljoonaa euroa.

8 TYTÄRYHTIÖIDEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

8.1 HUS KIINTEISTÖT OY

8.1.1 HUS-Kiinteistöt Oy:n tunnusluvut

Toiminnan tunnusluvut

Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos-% TAE 2019/ ENN 2018	Muutos-% TAE 2019/ TA 2018
Laatu						
Ylläpitokustannukset €/brm2/kk	1,70	1,90	1,90	1,80	-5,3 %	-5,3 %
Liikevaihto ilman läpilaskutettavia / hlömäärä (€/hlö)	123 302	123 958	123 958	125 559	1,3 %	1,3 %
Helpdesk-palautteiden keskiarvo (arvointi 0-2)	0	0	1,3	1,2	-7,7 %	0,0 %
Laskutusaste (%)						
Rakennuttamispalvelut	89,82	90,00	90,00	91,00	1,1 %	1,1 %
Kiinteistöpalvelut	93,39	90,00	90,00	91,00	1,1 %	1,1 %
Kunnossapitopalvelut	93,82	90,00	90,00	91,00	1,1 %	1,1 %
Palveluiden saatavuus						
Vasteaika (pv)	1,97	3,00	3,00	3,00	0,0 %	0,0 %
Palvelutuotanto						
Helpdesk-ilmoitusten määrä (kpl)	55 003	59 000	59 000	60 000	1,7 %	1,7 %

Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019
Tilikauden tulos *)	2 528	0	1500	3
Tuottavuustavoite-% (kokonaistuottavuus)	> 1,8%	2,0 %		2,0 %

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja asiakaspalautuksia.

8.1.2 Visio ja toiminta-ajatus

Visio

Sairaalakiinteistönpidon paras yhteistyökumppani, joka tuottaa kilpailukykyisesti asiakkaiden tarvitsemat kiinteistöpalvelut.

Liiketoiminta-ajatus

”MAAN JOHTAVA SAIRAALAKIINTEISTÖPALVELUJEN TUOTTAJA”

Yhtiö on kokonaisvaltaisten sairaalakiinteistöpalvelujen tuottaja.

Toimimme asiakaskeskeisesti, kilpailukykyisesti, ja ympäristövastuullisesti sekä kehitämme pitkäjänteisesti henkilöstöämme ja toimintaamme.

8.1.3 Strategiset avaintavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Asiakaslähtöisyys

- Palveluun tyytyväiset käyttäjät ja omistaja
- Asiakastyytyväisyys-tavoite vuonna 2019 on 4,00 asteikolla 1-5 (asiakastyytyväisyystutkimus 10 / 2019).
- Säännölliset asiakastapaamiset, reklamaatioseuranta, vasteajoissa pysyminen, HelpDesk-palvelu.
- Hankkeiden aikataulujen pitävyys-%
- Asiakaskokemus

Häiriötön sairaalatoiminta

- Palveluiden häiriöttömyys ja riittävä resursointi
- Kiinteistöpalvelujen ennakkohuolto
- Kiinteistöpalvelujen varallaolojärjestelmä 7 pv / 24 t
- Palveluiden saatavuus, vasteaika, reagointi ja proaktiivisuus
- Olosuhteiden hallinta ja projektien hallinta
- Omaisuuden arvon säilyttäminen

Tuottavuus ja palveluiden laatu

- Palveluiden kustannus- ja laatusuhde
- Prosessien jatkuva kehittäminen
- Suunnitelmallisuus
- Innovatiivisuus
  - o Uudet palvelukonseptit digitalisaatiota hyödyntäen
  - o Tarkennetut tavoitteet sähköisten palveluiden sisällölle ja määrälle

Hyvä johtaminen ja henkilöstötyytyväisyys

- Laadukas johtaminen
- Henkilöstö suosittelee työnantajana
- Henkilöstön sitoutuneisuus
- Johtamisen ja palkitsemisen kehittäminen
- Henkilöstötyytyväisyystavoite v. 2019 on 3,80 asteikolla 1-5 (henkilöstökysely 10 / 2019)

8.1.4 Toimintaympäristön tila ja ennakoitavat muutokset

Tukipalveluyksikön oman toiminnan keskeiset muutokset

Toimintaympäristö on yhteinen HUSin kanssa. Pienempiä toiminnallisia ja työnjaollisia muutoksia HUSin sisällä ja HUSin eräiden jäsenkuntien kanssa on suunniteltu vuodelle 2019 osana valmistautumista SOTE:n muuttuvaan toimintaympäristöön.

Merkittävin käynnissä oleva hanke on Meilahden sairaala-alueelle tuleva Siltasairaala, jossa varsinaiset rakennustyöt jatkuvat. Muita merkittäviä rakennushankkeita ovat Hyvinkään leikkausosaston uudisrakennushanke, Naistenklinikan C-siiven 5. ja 6. kerrosten peruskorjaus sekä Jorvin sairaalan peruskorjaushankkeisiin kuuluva Lyhythoitosen kirurgian leikkausyksikön rakennustyöt. Puistosairaalan peruskorjaushankkeen 1. osan rakennustyöt alkavat vuoden 2019 aikana. HUS Silmäsaaraalan ja Naistenklinikan C-siiven 3. ja 4. kerrosten peruskorjauksen suunnittelu jatkuvat vuonna 2019.

Rakennuttamisyksikkö tarjoaa myös projektinjohtopalveluita HUSin ja Helsingin kaupungin yhteistyönä toteutuvalla Laakson yhteissairalahankkeelle. Aluksi palveluihin kuuluvat projektinjohtajan työpanos sekä taloteknisten asiantuntijoiden palvelut. Jatkossa palveluja laajennetaan mahdollisesti koskemaan myös rakennus- ja taloteknisiä valvontatehtäviä.

Hälytyskeskuksen saneeratut ja laajennetut tilat valmistuivat suunnitelmien mukaan vuoden 2018 syksyllä. Uusissa tiloissa 24/7 miehitetty valvomo pystyy vastaamaan tehokkaasti jatkossa lisääntyviin henkilö- ja kiinteistöturvallisuuden hälytysmääriin. Valvomo mahdollistaa myös Uuden Lastensairaalan valvonnan ilman lisähenkilöresursointia.

Niemenmäen henkilöstöasuntojen täydennysrakentamiskohteen rahoitus-, urakka-, tontti- ja lupavalmisteluja jatkettiin siten, että päätökset rakentamisesta tehdään loppuvuoden 2018 aikana ja kohteen mahdollisesta käynnistämisestä vuoden 2019 alussa. Arvioitu valmistumisaika on loppuvuodesta 2020.

Meilahden uusia ylläpidettäviä kiinteistöjä ovat vuonna 2018 valmistuneet Uusi Lastensairaala ja Syöpäklinikan maanalaiset tilat. Myös Jorvin ja Hyvinkään sairaala-alueiden uudet kohteet aloittavat toimintansa yhtiön hoidossa.

Lääkkeellisten sairaalakaasupullojen seurantajärjestelmä HUSGASin jatkokehitetään joustavasti ja asiakaslähtöisesti muuttuvien tarpeiden mukaisesti. Kehityssuuntia ovat laskutuksen integrointi, raportoinnin jatkokehitys, sekä laajentaminen teollisuus- ja erikoiskaasuihin.

Sisäympäristön laadun seurannan pilottia jatketaan langattomilla järjestelmillä. Tavoitteena on saada reaaliaikaista tietoa, jonka pohjalta voidaan verrata tilojen klinisen toiminnan ehdoilla tapahtuvaa päivittäistä käyttöä ja olosuhdemuutoksia suhteessa kiinteistöautomaation toimivuuteen ja oirekyselyjen havaintoihin. Järjestelmällä voidaan todentaa tehtyjen sisäympäristökorjauksien vaikutuksia sisäilman laatuun.

Asuntopalveluissa on odotettavissa merkittäviä muutoksia johtuen HUSin henkilöstöasuntojen käytön jatkovalmistelusta, jossa vaihtoehtona on asuntojen omistuksen siirtäminen perustettavaan säätiöön vuoden 2019 aikana.

Keskeiset budjettioletukset

- Tehostuneen toiminnan mahdollistamana yhtiö sitoutuu reaalisesti alentuviin sopimusvelotuksiin vuodelle 2019. Korotuslinja on pääosin noin 1 %:n mukainen lukuun ottamatta rakennuttamisen toimialaa. Sopimusten arvo kasvaa HUSin uusien käyttöönotettavien (uusien tai korjauksesta valmistuvien) tilojen neliötä vastaavasti. Budjetti sisältää HUSin linjauksen mukaisen 2,0 %:n tehostamistavoitteen.
- Ylläpitosopimuksen kustannukset pysyvät pääosin ennallaan. Muutokset johtuvat tilamuutoksista ja yleisen kustannustason muutoksista, jolloin toiminnan tehostaminen korvaa kustannustason nousun.
- Henkilöstökustannuksissa on huomioitu TES:n mukainen 1,0 % suuruinen järjestelyerä 1.1.2019 sekä 1,2 % yleiskorotus 1.4.2019. Palkkojen sivukulujen on arvioitu nousevan 0,24 % vuodesta 2018.
- Yhtiön tilavuokrat nousevat vuodelle 2018 3,4 % verrattuna vuoden 2018 budjettiin. Yhtiö aikoo kuitenkin tehostamistoimenpiteenä edelleen vähentää tilojaan, kuten aiempina vuosina.

8.1.5 Strategiset avaintavoitteet ja mittarit

Tavoite	Mittari(t)	Tavoitearvo 2019	Seurantatiheys
Palveluun tyytyväiset asiakkaat ja omistaja	Asiakastyytyväisyys	vähintään 4,00	Asiakastyytyväisyyskysely vuosittain syys-lokakuussa (asteikko 1-5)
	Helpdesk-palautteiden keskiarvo (arviointi 0-2)	vähintään 1,2	Kuukausittain
	HelpDesk-ilmoitusten määrä	60 000 kpl /v	Kuukausittain
	Reklamaatioseuranta	alle 40 / v	3 krt / vuodessa
	Hankeaikataulujen pitävyys-%	vähintään 80 % /v	3 krt / vuodessa
Palveluhintojen vertailu ulkoisesti ja sisäisesti	Tuntiveloitushinnat alle yleisen tason	yhtiön tuntihinnat keskimäärin 15-20 % alle yleisen yksityisen tuntihintatason	Vuosittain
Häiriötön sairaalatoiminta	Kiinteistöautomaatioilmoitusten ja hälytysten määrä	alle 7% (4 760 kpl) kiinteistöautomaatiopisteiden määrästä (68 000 kpl)	3 krt / vuodessa
Palveluiden saatavuus	Vasteaika, pv	alle 3 pv	Kuukausittain
Vetovoimainen työpaikka	Henkilöstötyytyväisyystutkimus	vähintään 3,8	Henkilöstötyytyväisyyskysely vuosittain lokakuussa (asteikko 1-5)
Laadukas johtaminen	Esimiesindeksi	vähintään 3,8	Henkilöstötyytyväisyyskysely vuosittain lokakuussa (asteikko 1-5)
Laadukas johtaminen	Työntajan suositteleminen	vähintään 85 %	Henkilöstötyytyväisyyskysely vuosittain lokakuussa
Oman työn ja ostopalvelujen optimointi	Vakinaisen henkilöstön %-osuus henkilömäärästä	vähintään 93 %	3 krt / vuodessa
	Sairauspoissaolot pv / hlö	alle 14 pv / v	Kuukausittain
Yhtiön budjetti hallinnassa pitkällä ja lyhyellä aikavälillä	Tulos pysyy budjetissa, tulos = 0	Tulos = 0 / v	Kuukausittain
Kustannustehokkuus	Päivystyskäyntien määrä (ei lumihäl.)	alle 3150 /v	3 krt / vuodessa
Kustannustehokkuus	Ylläpitokustannukset € / brm2 / kk	alle 1,80	Kuukausittain

8.1.6 Palvelutavoitteet

Lähivuosien erityisenä haasteena jatkuu häiriöttömän sairaalatoiminnan varmistaminen Siltasairaalan rakennuttamisen aikana. KOy Hyvinkään Sairaalamäki ja KOy Espoon Sairaala lisäävät ylläpito-, turva- ja pysäköintipalveluiden palvelukysyntää. HUS Apuvälinekeskuksen kanssa toteutetaan Espoon vammaispalvelun tarvitsemia esteettömyysprojekteja.

Kiinteistöpalveluissa parannetaan digitaalisen aineiston laatua ja lisätään rakennuksiin analytiikkaa tuottamaan ajankohtaista tietoa päätöksenteon tueksi.

Yhtiön HelpDesk-toiminnassa jatkuu systemaattinen asiakaspalautteen mittaaminen ja hyödyntäminen toimeksiantokohtaisesti. Vuosittain HelpDesk-toimeksiantoja on noin 60 000 kpl.

Uuden hälytyskeskuksen prosessien ja palvelujen laatua varmennetaan ensimmäisen toimintavuoden aikana. Myös uusi Meilahden 24/7 toiminto on aloittanut ensivasteena toimintonsa kehittämisen.

Palveluiden myynti asiakkaittain

Palvelutuotot (1000 euroa)	TOT 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos -% TAE2019 / ENN 2018	Muutos -% TAE2019 / TA2018
HUS-KUNTAYHTYMÄ	230	237	237	258	8,87 %	8,93 %
Sairaanhoitoalueet yhteensä	961	988	988	643	-34,85 %	-34,85 %
HYKS-sairaanhoitoalue	90	92	92	92	-0,02 %	-0,02 %
Hyvinkään sairaanhoitoalue	269	277	277	227	-17,89 %	-17,89 %
Lohjan sairaanhoitoalue	392	403	403	228	-43,30 %	-43,30 %
Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalue	86	89	89	0		-100,00 %
Porvoon sairaanhoitoalue	124	128	128	96	-24,79 %	-24,79 %
HYKS Tulosyksiköt	3 470	3 566	3 566	3 637	1,99 %	1,99 %
Tukipalvelut	123 739	127 159	128 159	146 255	14,12 %	15,02 %
HUS-Kuntayhtymän johto ja yhtymähallinto	25	26	26	11	-58,36 %	-58,36 %
HUS-tytäryhtiöt	562	578	578	296	-48,71 %	-48,71 %
HUS-osakkuusyhteisöt	468	481	481	743	54,54 %	54,54 %
Jäsenkunnat	1 453	1 493	1 493	1 381	-7,53 %	-7,53 %
Muut asiakkaat	6 871	7 061	7 061	6 978	-1,17 %	-1,17 %
Palvelutuotot yhteensä	137 780	141 588	142 588	160 203	12,35 %	13,15 %

8.1.7 Talous

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18	Muutos % TAE19/ TP17
Toimintatuotot	137 780	141 588	142 588	160 203	12,4 %	13,1 %	16,3 %
Toimintakulut	135 297	139 386	138 886	158 097	13,8 %	13,4 %	16,9 %
Toimintakate	2 483	2 202	3 702	2 106	-43,1 %	-4,4 %	-15,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	123	143	143	112	-21,7 %	-21,7 %	-8,9 %
Vuosikate	2 360	2 059	3 559	1 994	-44,0 %	-3,2 %	-15,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	2 282	2 059	2 059	1 991	-3,3 %	-3,3 %	-12,8 %
Tilikauden tulos	78	0	1 500	3	-99,8 %	0,0 %	-96,2 %

Toimintatuotot

Budjetoitu liikevaihto kasvaa vuonna 2019 voimakkaasti 160,2 miljoonaan euroon (+13,1 %) HUSin investointiohjelman takia, jossa suurin investointi on Siltasairaala.

Toimintakulut

Toimintakulut kasvavat lisääntyntä liikevaihtoa vastaavasti (+ 13,4 %).

Rahoituskulut

Rahoituskulut alenevat 2019 budjetissa lainojen takaisinmaksun suuruisesti.

Poistot

Poistot alenevat 2019 budjetissa suunnitelman mukaisesti.

Toimintatuottojen ja -kulujen toiminnallisten muutosten analyysi

Toimintatuotot yhteensä	Talousarvio 2018		Ennuste 2018 (8+4)	
	(1 000 euroa)	Muutos %	(1 000 euroa)	Muutos %
Talousarvio / Ennuste 2018	141 588		142 588	
Suuret ja pienet hankkeet, tuotot	11 723	8,3 %	11 723	8,2 %
Sopimustuotot, ylläpito	153	0,1 %	153	0,1 %
Muut toimintatuotot, Asuntojen	58	0,0 %	58	0,0 %
Erik. laskutettavat- ja muut tilaustuotot	5 467	3,9 %	4 467	3,1 %
Turvapalvelutuotot	1 139	0,8 %	1 139	0,8 %
Pysäköintituotot	75	0,1 %	75	0,1 %
Talousarvio 2019	160 203	13,1 %	160 203	12,4 %

Toimintakulut ja poistot yhteensä	Talousarvio 2018		Ennuste 2018 (8+4)	
	(1 000 euroa)	Muutos %	(1 000 euroa)	Muutos %
Talousarvio / Ennuste 2018	141 445		140 945	
Henkilöstökulut	1 272	0,9 %	1 272	0,9 %
Materiaalit ja palvelut, hankkeet	11 771	8,3 %	11 771	8,4 %
Asuntokorjaukset	82	0,1 %	82	0,1 %
Materiaalit ja palvelut, ilman hankkeita	5 511	3,9 %	6 011	4,3 %
Muut toimintakulut	76	0,1 %	76	0,1 %
Poistot	-68	0,0 %	-68	0,0 %
Talousarvio 2019	160 088	13,2 %	160 088	13,6 %

8.1.8 Investointilaskelma

Vuosien 2019-2022 investointisuunnitelma, 1 000 euroa.

Investoinnit (1 000 euroa)	Investointi- meno yhteensä	josta toteutunut edellisinä vuosina					
			ENN 2018	TAE 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Laite-, kone- ja tietotekniikka-investoinnit	1160	0	300	260	200	200	200
Hälytyskeskuksen ensikertaiset laite- ja kalusteinvestoinnit	400	0	400				
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	1560	0	700	260	200	200	200

8.1.9 Rahoitus

RAHOITUSLASKELMA	TP 2017	TA2018	ENN 2018	TAE 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	2 360	2 059	3 559	1 994	1 994	1 994	1 994
Satunnaiset erät							
Tulorahoituksen korjauserät							
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-313	-500	-700	-260	-200	-200	-200
Rahoitusosuudet investointimenoihin							
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	56						
Toiminnan ja investointien rahavirta	2103	1559	2859	1734	1794	1794	1794
Rahoituksen rahavirta							
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kuntayhtymältä							
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kuntayhtymälle	-1 572	-1 422	-1 422	-1172	-1 172	-1 172	-1 172
Pitkäaikaisten lainojen lisäys rahoituslaitoksilta							
Pitkäaikaisten lainojen vähennys rahoituslaitoksilta	-1 127	-1 127	-1 127	-1127	-1 127	-1 127	-1 127
Oman pääoman muutokset	78	0			0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	497	990	-310	565	505	505	505
Vaikutus maksuvalmiuteen	-21	0	0	0	0	0	0
Rahavarat 31.12.	19	19	19	19	19	19	19
Rahavarat 1.1.	40	19	19	19	19	19	19

8.1.10 Organisaatio ja henkilöstö

Henkilöstösuunnitelma

Yhtiön tavoitteena on varmistaa toiminnan edellyttämän osaamisen kehittäminen suunnatun koulutuksen keinoin. Yhtiön rakennetta on lähivuosina muutettu aktiivisesti kohti suurempia yksiköitä ja laaja-alaisempia vastuualueita sekä tehostettu työaikasuunnittelun mahdollistamia joustoja. Henkilöstöjohtamisen painopiste on vuonna 2019 henkilöstöressurssien tehokkaassa käytössä. Työtyytyväisyyden ylläpitämiseksi on tärkeää, että henkilöstön sijoittuminen, työnjako ja työskentelytilat ovat toimivia. Uusia keinoja ovat myös työtilojen muuttaminen yhteisöllisempiä ja joustavampia toimintatapoja tukeviksi, silloin kun ne ovat vanhoissa kiinteistöissä mahdollisia. Vuoden 2019 aikana jatketaan yhtiön johtamisjärjestelmän uudistamista. Keinoina ovat palkkausjärjestelmän ja tulospalkkiojärjestelmän tulosten ja niistä saatujen kokemusten hyödyntäminen sekä niiden pohjalta tehtävät muutokset. Suorituksen johtamisen kehittämistä ja esimiesten valmennuksia jatketaan vahvistaen laadukasta johtamista.

Henkilömäärä

Henkilöstö	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos-% TAE 2019/ ENN 2018	Muutos-% TAE 2019/ TA 2018
Henkilömäärä	315	322	322	341	5,9 %	5,9 %
Henkilöstökustannukset (1000 €)	15 327	16 300	16 300	17 575	7,8 %	7,8 %
Henkilöstökustannukset / hlö (1000 €)	49	51	51	52	1,8 %	1,8 %

Vuonna 2019 keskimääräinen henkilöstömäärä kasvaa verrattuna vuoden 2018 budjetoituun. Henkilöstömäärä on kasvanut muun muassa turvapalveluiden hälytystoiminnon sekä Meilahden 24/7 kiinteistöhoitoaloittamisesta, irtaimisto- ja laitekunnossapidossa, Hyvinkään uudessa H-sairaалassa, Espoon sairaalan kiinteistöhoitoaloittamisesta sekä rakennuttamispalveluiden Siltasairaalan projektissa, johtuen toimintojen laajentumisesta ja palveluiden kysynnän kasvusta.

8.2 UUDENMAAN SAIRAALAPESULA OY

8.2.1 Uudenmaan Sairaalapesula Oy:n tunnusluvut

Toiminnan tunnusluvut

Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos-% TAE 2019/ ENN 2018	Muutos-% TAE 2019/ TA 2018
KERAVALA						
Tuotanto (lkm, euroa)						
- pestyjä kiloja	8 057 695	7 901 180	8 254 483	8 427 835	2,1 %	6,7 %
- toimitettuja kappaleita	18 171 654	17 944 643	18 754 319	19 089 248	1,8 %	6,4 %
Tuottavuus						
- Kg/henkilötyövuosi, oma+vuokra	39 666	39 041	39 954	40 673	1,8 %	4,2 %
- Kpl/henkilötyövuosi, oma+vuokra	89 455	88 668	90 776	92 125	1,5 %	3,9 %
- Liikevaihto/henkilötyövuosi, oma+vuokra, ilman sisäisen kuljetuksen veloituksia	84 658	82 055	87 105	84 901	-2,5 %	3,5 %
- Liikevaihto/henkilötyövuosi, oma+vuokra, sisäisen kuljetuksen veloitukset sisältyy	88 274	86 503	91 534	89 701	-2,0 %	3,7 %
- Kokonaiskulut/kg, ilman sisäisen kuljetuksen kustannuksia	2,16	2,10	2,19	2,09	-4,8 %	-0,6 %
- Kokonaiskulut/kg, sisäisen kuljetuksen kustannukset sisältyy	2,25	2,22	2,30	2,21	-4,3 %	-0,7 %
- Kokonaiskulut/kpl, ilman sisäinen kuljetuksen kustannuksia	0,96	0,92	0,96	0,92	-4,5 %	-0,3 %
- Kokonaiskulut/kpl, sisäisen kuljetuksen kustannukset sisältyy	1,00	0,98	1,01	0,97	-4,0 %	-0,6 %
Palvelujen saatavuus						
- Toimitusvarmuus	98,1 %	97,1 %	97,1 %	97,1 %	0,0 %	0,0 %
KOTKA						
Tuotanto (lkm, euroa)						
- pestyjä kiloja	1 006 356	900 000	1 034 998	1 051 375	1,6 %	16,8 %
Tuottavuus						
- Kg/henkilötyövuosi, oma+vuokra	39 109	37 205	41 734	42 440	1,7 %	14,1 %
- Liikevaihto/henkilötyövuosi, oma+vuokra	80 438	81 630	90 308	89 113	-1,3 %	9,2 %
- Kokonaiskulut/kg	1,91	2,19	2,16	2,10	-2,9 %	-4,0 %

Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019
Tilikauden tulos *)	14	0	-109	0
Tuottavuustavoite-% (kokonaistuottavuus)	>1,8%	2,0 %		2,0 %

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja asiakaspalautuksia, sekä yhtymähallinnon ylijäämän palautusta.

8.2.2 Visio ja liiketoiminta-ajatus**Visio**

Vaativan tekstiilihuollon edelläkävijä – yhdessä, askeleen edellä ja kehityksen kärjessä.

Liiketoiminta-ajatus

Tarjoamme asiakkaillemme vaativan tekstiilihuollon ratkaisuja vastuullisesti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti.

8.2.3 Toimintaympäristön tila ja ennakoidut muutokset**Oman toiminnan keskeiset muutokset**

Uudenmaan Sairaалapesula Oy:n omistajia ovat Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä HUS (noin 61 %), Helsingin kaupunki (noin 30 %), Espoon kaupunki (noin 7 %) ja Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalveluiden kuntayhtymä Carea noin 2 prosentin omistusosuudella. Vuonna 2018 yhtiön uusiksi ns. pienomistajiksi ovat tulleet Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Sipoo, Loviisa ja Hyvinkää.

Yhtiöllä on toimintaa kahdella paikkakunnalla, Keravalla ja Kotkassa. Toiminta laajeni Kotkaan vuoden 2016 alussa, jolloin yhtiö laajensi tekstiilihuoltopalveluidensa tarjontaa Kymenlaaksoon Carealle ja muille alueen asiakkaille.

Keskeiset budjettioletukset

Uudenmaan Sairaалapesulalla on asiakkaidensa tekstiilihuollon järjestämisvastuu. Yhtiön omistajat ovat vuonna 2016 uudistaneet keskinäisen osakassopimuksen. Nykyisten omistaja-asiakkaiden tekstiilihuoltopalveluiden kysynnän oletetaan jatkuvan vuonna 2019 entisen kaltaisena niin volyymiltään kuin laatuvaatimuksiltaan. Yhtiö jatkaa toimintaansa tehtyjen päätösten mukaisesti Kotkassa myös vuonna 2019.

Yleisestä kustannustason noususta huolimatta Yhtiö on pitänyt omistaja-asiakkaiden tekstiilihuoltopalveluiden hinnat vuoden 2012 tasolla. Hintojen noston sijasta Yhtiö on kyennyt alentamaan useiden tuoteryhmien hintoja omistaja-asiakkaille vuosina 2013 - 2018. Vuonna 2019 omistaja-asiakkaiden hinnat pidetään ennallaan. Sisäisten kuljetusten veloituserusteiden muuttuessa vuosina 2018-2019 osalla omistaja-asiakkaita joutuu myös Yhtiö muuttamaan vastaavasti kuljetusten läpilaskutusperusteitaan.

Yhtiö toimii ns. in-house periaatteen mukaisesti. Tästä johtuen ulkopuolisten asiakkaiden suhteellinen osuus Yhtiön kokonaisvolyyminä on pieni. Vuonna 2018 omistaja-asiakkaina ovat aloittaneet Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Sipoo, Loviisa ja Hyvinkää, jotka ovat liittyneet Yhtiön omistajiksi ns. pienosakkaina.

Yhteiskäyttötyövaatteen uudistamisprojekti, joka on Yhtiön historian suurin yksittäinen tekstiili-investointi, on laajentunut projektin aikana uusien omistajien mukaantulon myötä.

Uuden yhteiskäyttöväatteen arvioidaan olevan käytössä kaikilla omistaja-asiakkailla vuoden 2019 kuluessa.

Talousarvio on mitoitettu tuottavuuden parantamista ja kustannusten hallintaa tukevaksi. Yhtiölle on annettu tuottavuustavoite. Tuottavuuden parantamiseen tähtäävillä tehostamistoimenpiteillä ja kustannusten hallinnalla mahdollistetaan kilpailukykyinen ja kustannukset kattava hinnoittelu.

Talousarvion toimintaa kuvaavat tunnusluvut on laskettu soveltuvilta osin erikseen Keravan ja Kotkan yksikölle.

8.2.4 Toimintasuunnitelma ja strategiset avaintavoitteet

Toimintasuunnitelma vuoden 2019 tavoitteiden saavuttamiseksi

Tavoite	Toimenpide	Seurantatiheys	Vastuuhenkilö
Nollatulostavoite	Koska Yhtiö ei korota omistajahintojaan vuodelle 2019 on Yhtiön, voidakseen saavuttaa asetetun nollatulostavoitteen, jatkettava aktiivisesti toiminnan tehostamista.	3 krt/vuosi	Juha Kosonen
Yhtiön osakkaiden sidosyksikköaseman säilyminen	Yhtiö varmistaa, että Yhtiön osakkaat säilyttävät sidosyksikköaseman ja ulkopuolisten asiakkaiden osuus tulee olemaan hankintalain mukainen.	3 krt/vuosi	Juha Kosonen
Uuden yhteiskäyttöväatteen käyttöönottoprojektin loppuun vieminen	Vuoden 2019 loppuun mennessä kaikilla omistaja-asiakkailla on käytössä heidän kanssaan yhteistyössä kehitetty yhteiskäyttöväate.	1 krt/kk	Erja Järvenpää
Potilasvaateuudistuksen vauhtiin saaminen	Vuonna 2018 aloitetut potilasvaateuudistukseen liittyvät koekäytöt jatkuvat, jotta voidaan varmistaa potilaiden myönteinen hoitokokemus ja parantaa siten asiakastytyväisyyttä.	3 krt/vuosi	Erja Järvenpää
Kestokäyttöisten leikkaustekstiilien volyymin kasvu myös Yhtiön oman toimialueen ulkopuolelta	Kestokäyttöiset leikkaustekstiilit kertakäyttöisten sijaan ovat osa kestävä kehityksen periaatteita vähentäen merkittävästi mm. jätteen määrää ja kustannuksia. Yhtiö kartoittaa ja testaa uudistettuja ja uusia materiaaleja. Yhtiö kehittää kysyntään vastaten uusia tuotteita ja tuotepaketteja. Yhtiö selvittää uudistetun tuotantoprosessin soveltuvuuden ja kannattavuuden uusien tuotepakettien tuottamiseen.	3 krt/vuosi	Petri Arenius
Tuotantoprosessien tehostaminen	Uuden, marraskuussa 2018 käyttöönotetun tuotannonohjausjärjestelmän täysi hyödyntäminen tuotannon ohjauksessa. Tuotantoprosessin manuaalivaihteluiden automatisointi tarkoituksenmukaisilla laitteistoilla.	3 krt/vuosi	Anna Karro
Ympäristövaikutusten ja ekotaseen tarkempi tuntemus	Selvitetään ympäristövaikutuksiin ja ekotaseeseen liittyvät tunnusluvut, kehitetään niille seurantamekanismit sekä seurataan ja hyödynnetään niitä entistä yksityiskohtaisemmin.	3 krt/vuosi	Markku Koistinen, Anna Karro
Asiakkaiden syvällisempi tunteminen	Toteutetaan koko henkilöstön tutustumiskäyntejä asiakkaiden toimintoihin. Hyödynnetään mm. palvelumuotoilun keinoja palvelumalleja ja -ketjuja kehitettäessä.	3-5 krt/vuosi	Juha Kosonen

8.2.5 Palvelutavoitteet

Palveluiden laskutus 1 000 euroa	TOT 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos-% TAE2019 / ENN2018	Muutos-% TAE2019 / TA2018
Toimintatuotot asiakkaittain						
Sairaanhoitoalueet yhteensä	11 458	10 925	11 831	11 929	0,8%	9,2%
HYKS-sairaanhoitoalue	9 307	8 900	9 808	10 085	2,8%	13,3%
Hyvinkään sairaanhoitoalue	922	929	942	900	-4,5%	-3,1%
Lohjan sairaanhoitoalue	553	500	538	508	-5,6%	1,6%
Länsi-Uudenmaan sha	185	160	0	0	#JAKO/0!	-100,0%
Porvoon sairaanhoitoalue	486	436	543	436	-19,7%	0,0%
Tukipalveluyksiköt	833	776	960	945	-1,5%	21,8%
HUS-Tukipalvelut	691	620	803	794	-1,1%	28,1%
Tietohallinto	0		0	0	#JAKO/0!	#JAKO/0!
HUS-Apteekki	124	135	145	140	-3,2%	3,7%
Yhtymähallinto	17	20	11	11	-1,4%	-45,3%
Muut yksiköt	0	1	1	0	-100,0%	-100,0%
HUS-Kiinteistöt Oy	5	6	6	5	-12,3%	-16,7%
Kuntayhtymä yhteensä	12 296	11 706	12 796	12 879	0,6%	10,0%
Muut asiakkaat	7 792	7 775	8 354	7 930	-5,1%	2,0%
Palveluiden laskutus yhteensä	20 087	19 481	21 150	20 809	-1,6%	6,8%

8.2.6 Talous

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	TS 2020	TS 2021	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	20 097	19 481	21 164	20 809	21 564	21 887	-1,7 %	6,8 %
Toimintakulut	18 733	18 160	19 955	19 571	20 254	20 558	-1,9 %	7,8 %
Toimintakate	1 364	1 321	1 209	1 237	1 310	1 329	2,4 %	-6,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	6	12	7	12	10	10	69,0 %	0,0 %
Vuosikate	1 358	1 309	1 202	1 225	1 300	1 319	2,0 %	-6,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	1 344	1 309	1 311	1 225	1 300	1 319	-6,5 %	-6,4 %
Tilikauden tulos	14	0	-109	0	0	0	-100,0 %	-23,1 %

Toimintatuottojen ja -kulujen toiminnallisten muutosten analyysi

	Talousarvio 2018		Ennuste 2018 (7+5)	
Toimintatuotot yhteensä	(1 000 euroa)	muutos %	(1 000 euroa)	muutos %
Talousarvio / Ennuste 2018	19 481		21 164	
Myynnit HUS-konsernille	1 172	6,0 %	83	0,4 %
Myynnit muille omistajille	970	5,0 %	417	2,0 %
Myynnit ulkopuolisille tahoille	-815	-4,2 %	-854	-4,0 %
Talousarvio 2019	20 809	6,8 %	20 809	-1,7 %

Talousarvio 2018			Ennuste 2018 (7+5)	
Toimintakulut ja poistot yhteensä	(1 000 euroa)	muutos %	(1 000 euroa)	muutos %
Talousarvio / Ennuste 2018	19 469		21 266	
Tekstiilihankinnat	-52	-0,3 %	-721	-3,4 %
Muut tuotantotarvikkeet	328	1,7 %	239	1,1 %
Ulkopuoliset palvelut	410	2,1 %	335	1,6 %
Henkilöstömenot	284	1,5 %	237	1,1 %
Muut liiketoiminnan kulut	441	2,3 %	-472	-2,2 %
Poistot	-84	-0,4 %	-85	-0,4 %
Talousarvio 2019	20 797	6,8 %	20 797	-2,2 %

8.2.7 Investointisuunnitelma

Vuosien 2019 - 2022 investointisuunnitelma, 1 000 euroa

Investoinnit (1 000 euroa)	Investointi- meno yhteensä	josta toteutunut edellisinä vuosina					
			ENN 2018	TAE 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Aineettomat hyödykkeet	430	370	30	30			
Maa-alueet	148	133	15				
Rakennukset ja rakennelmat	6 120	6 120					
Koneet ja laitteet	6 309	3 719	110	1 020	460	500	500
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	13 007	10 342	155	1 050	460	500	500

8.2.8 Rahoitusosa

RAHOITUSLASKELMA	TP 2017	TA2018	ENN 2018	TAE 2019	TS 2020	TS 2021
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	1358	1309	1202	1225	1345	1285
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-593	-755	-155	-1050	-460	-500
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot						
Toiminnan ja investointien rahavirta	765	554	1047	175	885	785
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kuntayhtymältä	0	1500	0	1500	1500	1500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kuntayhtymälle	-426	-587	-484	-484	-671	-859
Lyhytaikaisten lainojen muutos kuntayhtymältä						
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	-339	-1467	-563	-1192	-1714	-1426
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	0	0	0	0	0
Rahavarat 31.12.	4	4	4	4	4	4
Rahavarat 1.1.	7	4	4	4	4	4

8.2.9 Organisaatio ja henkilöstö

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstöltä säännöllisesti kysytyn työolobarometrin tulosten analysointia ja sen pohjalta laadittavia toimenpidesuunnitelmia ja niiden seurantaan varten on muodostettu säännöllisesti kokoontuva ns. ajankohtaisryhmä. Ajankohtaisryhmän jäseniä ovat työnantajan edustajien lisäksi työntekijöiden edustajista muodostuva, vapaaehtoisuuteen perustuva, noin 15 -20 henkilön ryhmä.

Vuonna 2018 aloitettua työturvallisuuden teemavuotta päätettiin jatkaa vielä vuonna 2019. Teemavuoden aikana henkilöstön tietoisuutta työturvallisuudesta edistetään turhien työtapaturmien välttämiseksi. Työturvallisuuden parantamiseksi luotua jatkuvan parantamisen mallia kehitetään edelleen yhteistyössä henkilöstön kanssa. Myös erilaisia seurantatyökaluja kehitetään ja seurataan niiden vaikuttavuutta. Osana konkreettisia työturvallisuutta parantavia toimia korjataan pesulakiinteistön katto yhteistyössä HUS Kiinteistöt Oy:n kanssa. Vuosille 2018-2019 ajoittuvan mittavan kattokorjauksen tavoitteena on varmistaa, että pesulan sisäilman laatu voidaan pitää edelleen hyvänä.

Työhyvinvointiin ja työviihtyisyyteen myönteisesti vaikuttava ulkoalueiden remontti aloitettiin syksyllä 2018. Työolobarometrin tuloksia pohtivalla ajankohtaisryhmällä oli aktiivinen rooli piha-alueiden suunnittelussa, jossa viihtyisyyden lisäämisen lisäksi tavoitteena oli myös piha-alueiden toiminnallisuuden parantaminen.

Erilaiset työrajoitteet jarruttavat työn tuottavuuden ja tehokkuuden parantamiseksi tähtääviä toimenpiteitä ja heikentävät niiden vaikutuksia. Yhteistyö työterveyshuoltoon on aktiivista mahdollistaen työterveyshuollon roolin tarttua pesulatyössä esiintyviin terveyteen vaikuttaviin ongelmiin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja varmistaa henkilöstön kokonaistyökyvyn säilyminen. Uudenmaan sairaalapesulassa tuetaan ja edistetään oppisopimuskoulutukseen haluavien ja hakeutuvien pyrkimyksiä kehittää omaa ammattitaitoaan. Yhtiö panostaa myös eri vastuualueiden johtamisjärjestelmien kehittämiseen ja esimiesvalmiuksien parantamiseen kouluttamalla ja organisoimalla uudelleen tehtäväalueita sekä ottamalla käyttöön työn sujuvuutta tehostavia järjestelmiä.

Henkilömäärä, henkilötövuodet sekä vuokratyövoima

Henkilömäärä	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos-% TAE 2019/ ENN 2018	Muutos-% TAE 2019/ TA 2018
Muu henkilökunta, Kerava	222	225	223	224	0,4 %	-0,4 %
Muu henkilökunta, Kotka	26	23	24	25	4,2 %	8,7 %
YHTEENSÄ	248	248	247	249	0,8 %	0,4 %

Henkilötövuodet	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos-% TAE 2019/ ENN 2018	Muutos-% TAE 2019/ TA 2018
Hoitohenkilökunta, Kerava	203	202	206	207	0,4 %	2,4 %
Muu henkilökunta, Kotka	26	24	25	25	-2,0 %	2,5 %
YHTEENSÄ	229	227	232	232	0,1 %	2,4 %

Vuokratyövoima euroina ja henkilötövuosina	ENN 2018 (HTV)	ENN 2018 (euroa)	TAE 2019 (HTV)	TAE 2019 (euroa)	Muutos-% TAE 2019/ ENN 2018 (HTV)	Muutos-% TAE 2019/ ENN 2018 (euroa)
Hoitohenkilökunta, Kerava	7,5	259 000	6,4	220 000	-14,7 %	-15,1 %
Muu henkilökunta, Kotka	7,3	267 000	9,6	350 000	31,5 %	31,1 %
YHTEENSÄ	14,8	526 000	16	570 000	8,1 %	8,4 %

8.3 HYKSIN KLIINiset PALVELUT OY

8.3.1 Tunnusluvut

Toiminnan tunnusluvut

Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN 2018	Muutos % TAE2019/ TA 2018
LIKEVAIHTO	7 684	19 000	8 604	11 200	30,2 %	-41,1 %
Toimenpiteet	4 805	6 000	4 670	5 794	24,1 %	-3,4 %
HUS asiakassetelit ja suora hankinnat		3 000	114	700	513,3 %	-76,7 %
Mehiläisen operoima liiketoiminta		6 500	392	800	104,0 %	-87,7 %
Vastaanotto	281	750	458	700	52,8 %	-6,7 %
HUS:n palvelujen laskutus	2 378	2 500	2 738	3 000	9,6 %	20,0 %
Muu myynti	220	250	232	206	-11,1 %	-17,6 %

Talouden tunnusluvut

Talouden tunnusluvut (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019
Liikevaihto	7 684	19 000	8 604	11 200
Oma palvelutuotanto	5 086	6 750	5 128	6 494
Jälleenmyynti (Päivystys)	2 378	2 500	2 738	3 000
Hus asiakasset ja suora hank				700
Vapaan valinnan potilaat		3 000	114	
Mehiläisen operoima lv		6 500	392	800
Muut palvelut ja tulot	220	250	232	206
Liiketoiminnan muut tuotot		0	0	0
Toimintakulut	5 506	15 881	6 101	8 206
Ostot HUS:lta	4 660	8 294	4 661	3 839
Hus asiakasset ja suora hank				665
Ostot Mehiläinen		6 305	374	760
Palvelutuotannon palkkiot	680	1 155	899	2 841
Ostot muilta	166	127	167	101
Myyntikate	2 178	3 119	2 503	2 994
<i>Myyntikateprosentti ilman luottotappiota</i>	<i>28 %</i>	<i>16 %</i>	<i>29 %</i>	<i>27 %</i>
<i>Myyntikateprosentti luottotappioiden jälkeen</i>	<i>27 %</i>	<i>15 %</i>	<i>26 %</i>	<i>25 %</i>

8.3.2 Visio ja liiketoiminta-ajatus

Visio

HYKSin Oy:n visiona on luoda HYKS:stä johtava eurooppalainen sairaalabrändi.

Liiketoiminta-ajatus

HYKSin Oy:n missiona on tarjota yliopistosairaalatasoisia palveluja yksityisesti.

8.3.3 Toimintaympäristön tila ja ennakoidut muutokset

HYKSin Oy:n toiminnan keskeiset muutokset

Yhtiön tavoitteena on kannattava, kestäväille pohjalle rakennettu liiketoiminta, joka perustuu huippulaatuisiin, kansainvälisesti kilpailukykyisiin yliopistosairaalasoihin erikoissairaanhoidon palveluihin.

Tavoitteena jatkaa toiminnan kasvattamista ja laajentamista sekä valittujen kansainvälisten markkinoiden osalta, mutta erityisesti Suomessa. Päämarkkina-alueet ovat Suomi, Venäjä, IVY-maat, Pohjoismaat ja Baltia, mutta erityisiä asiakasryhmiä tavoitellaan myös näiden päämarkkinoiden ulkopuolella (mm. BNCT-hoidot).

Sisäisessä kehittämisessä keskitytään tuotteistamiseen, asiakaslähtöisyyteen ja sujuviin palveluprosesseihin.

Keskeiset budjettioletukset

Volyymin kasvua tavoitellaan huolehtien samalla toiminnan kannattavuudesta. Kapasiteettia ja palvelukykyä pyritään parantamaan hyödyntämällä laajemmin sairaala-alustoja (mm. Orton Oy). Kasvua haetaan nimenomaan oman palvelutoiminnan lisäksi uusilla liiketoimintalinjoilla kotimaan markkinoilla.

Yhtiö uskoo kasvun jatkuvan edelleen paremman palvelukonseptoinnin, palveluprosessin kehittämisen, yhteistyömallien lisäämisen ja kohdennetun markkinoinnin kautta.

8.3.4 Strategiset avaintavoitteet ja mittarit

1. Volyymin kasvu (liikevaihto +30 %)
2. Asiakaslähtöisyys ja asiakastytyväisyys (suositelu >90%)
3. Liikevoittoprosentti 6%

8.3.5 Talous

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos% TAE 2019 /ENN 2018	Muutos% TAE 2019 /TA 2018
Toimintatuotot	7 684	19 000	8 604	11 200	30 %	-41 %
Toimintakulut	7 183	17 947	8 365	10 429	25 %	-31 %
Toimintakate	501	1 053	239	771	223 %	-80 %
Rahoitustuotot- ja kulut yht	44	45	44	45	2 %	-1 %
Vuosikate	457	1 008	195	726	272 %	-81 %
Poistot ja arvonalentumiset	42	55	49	50	2 %	-8 %
Tilikauden tulos	415	953	146	676	363 %	-82 %

8.3.6 Rahoitusosa

RAHOITUSLASKELMA	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	457	1007	195	726
Satunnaiset erät	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	728	-66	-796	-199
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-38	-33	-42	-1
Rahoitusosuudet investointimenoihin				
Pysyvien vastaavien hyöd luovutustulot				
Toiminnan ja investointien rahavirta	1147	908	-644	525
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pa lainojen lisäys kuntayhtymältä				
Pa lainojen vähennys kuntayhtymälle				
La lainojen muutos kuntayhtymältä				
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1147	-908	644	-525
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	0	0	0

8.3.7 Organisaatio ja henkilöstö

9-2018		
Toimitusjohtaja	1,0	
Johtava Ylilääkäri	0,5	
Kehittämisyylilääkäri	0,5	
Kehityspäällikkö	1,0	
Palvelukoordinaattorit	7,0	
Asiakaspalvelusihteeri	1,0	
Markkinointipäällikkö	1,0	
Digital Mark Mgr	0,8	
HR - ja sovellusasiant	1,0	
Talouspäällikkö	1,0	
Laskuttaja	0,8	16
Vastuulääkärit	10,0	
Koordinoivat hoitajat	30,0	
Vastaanottosihteerit	1,0	

8.4 HYKS-INSTITUUTTI OY

8.4.1 HYKS-instituutti Oy:n tunnusluvut

Mittari	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019
Liikevaihto + muut tuotot (1 000 euroa)	8 123	8 222	8 100	8 148
Liikevoitto (1 000 euroa)	115	120	120	58

8.4.2 Visio ja liiketoiminta-ajatus

Visio

Hyks-instituutti Oy on yksi pohjoismaiden parhaista ja merkittävimmistä tutkimuspalvelu-organisaatioista.

Liiketoiminta-ajatus

HYKS-instituutti Oy hallinnoi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) ulkopuolisella rahoituksella toteutettavia klinisiä tutkimuksia ja kehittää tutkimuspalveluja yhteistyössä HUSin ja Helsingin Yliopiston kanssa.

8.4.3 Toimintaympäristön tila ja ennakoidut muutokset

Oman toiminnan keskeiset muutokset

HYKS-instituutti Oy hallinnoi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) ulkopuolisella rahoituksella toteutettavia klinisiä tutkimuksia ja kehittää tutkimuspalveluja yhteistyössä HUS:n ja Helsingin Yliopiston kanssa. Pääosan yhtiön liikevaihdesta muodostavat klinisiä lääketutkimuksia koskevat tutkimussopimukset. Vuoden 2018 aikana yhtiön liikevaihto ja muut tuotot yhteensä ovat laskeneet 2,4 % edellisvuodesta tammi-syyskuun aikana. Budjetoituun nähden eroa on 205 000 euroa (-3,6%). Liikevaihdon kehitykseen on vaikuttanut negatiivisesti uusi GDPR lainsäädäntö, jonka huomioiminen on vaikuttanut toukokuusta lähtien aktiivisten tutkimusten tutkimuskäyntien lukumääriin ja hidastanut uusien tutkimussopimusten syntymistä ja sitä kautta vaikuttanut myös liikevaihtoon alentavasti.

Merkittävin tekijä liikevaihdon laskuun on kuitenkin HUSLABin vähentynyt analyysipalveluiden osto. Analyysipalveluiden myynti on laskenut viime vuoden tasosta jo 195 000 euroa (-40%). Tämä liikevaihdon lasku johtuu kysynnän laskusta ja ko. laboratorioden tulevaisuuden aseman epätietoisuudesta.

Kaikille tutkijoille on kesäkuussa lähetetty pyyntö vanhojen tutkimusprojektien käyttösuunnitelmien uusimisesta, joka puolestaan on kasvattanut liikevaihtoa kesän jälkeen. Yhtiöllä on lisäksi hoidettavana noin 250 (vuonna 2016, 243) tutkimusapurahaa, jotka eivät sisälly yhtiön tulokseen vaan näkyvät vastuina taseessa. Näiden tutkimusapurahojen volyymi on reilut 2,5 milj. euroa.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) omistaa kokonaisuudessaan HYKS-instituutti Oy:n. Osakkeiden lukumäärä on kolme.

Yhtiön hallinnon ja toimintaprosessien kehittämistä on jatkettu vuoden 2018 aikana. Yhteistyössä KPMG:n kanssa luotu HYKS-instituutti Oy:n taloushallinnon ohje on otettu käyttöön. Yhtiön taloushallinnonjärjestelmä Digia Enterprisea päivitetään vastaamaan

tulevia KATRE vaatimuksia. Samalla taloushallinnon henkilökuntaa koulutetaan tulevaan uudistukseen.

Yhtiön sijoituksia on hoitanut Nordea Private Wealth Management. Sijoitustoiminnan allokatiopainotuksia muutettiin loppuvuodesta 2014 riskien pienentämiseksi ja koko sijoitusomaisuus on sijoitettu korkoinstrumentteihin. Pääosa sijoituksista on rahastoissa. Tämä sijoitustoiminnan painotuksen muutos on vaikuttanut merkittäväällä tavalla rahoitustuottojen määrään vuodesta 2015 alkaen. Vallitsevassa taloustilanteessa korkoinstrumenttien tuotto on jäämässä hyvin matalaksi ja pahimmillaan se on negatiivinen vuoden 2018 osalta.

Yhtiö on rahoittanut toimintansa tulorahoituksella, eikä yhtiöllä ole pitkäaikaista lainaa. Liikevoitto tammi-syyskuulta 2018 on 48 000 euroa alijäämäinen. Viime vuoden vastaavaan aikaan nähten tuloslaskelman tiedot eivät ole vertailukelpoisia liikevoiton osalta. Vuosi sitten HUS osti HYKS-instituutin ja tässä yhteydessä tehtiin välitilinpäätös (8/2017), jossa tutkimusprojektien palkkojen ja palkkioiden sivukulut täsmäytettiin sen hetkisiin toteutuneisiin kustannuksiin. Tästä kertyi liikevoittoa, joka näkyy koko loppuvuoden tuloslaskelmassa. Vastaava täsmäytys tehdään tänä vuonna vasta tilinpäätöksessä.

Yhtiö on edelleen kehittänyt yhdessä HUSin kanssa tietoteknistä ratkaisua, jolla koko tutkimustoiminnan hallinnointi voidaan siirtää internetin kautta toimivaksi. Tutkijan sähköinen työpöytä on ollut nyt neljä vuotta käytössä HUSissa ja se on kehittynyt yhä paremmin ja paremmin toimivaksi järjestelmäksi tutkimustoiminnan hallinnoinnissa. Sitä on tarkoitus kehittää ja laajentaa tutkimustoimintaa entistä paremmin palvelevaksi työkaluksi. Vuoden 2017 alusta lukien tutkijan työpöydän ja uuden HUS eCRF monitorointityökalun kehitysvastuu on ollut HUS tietotekniikalla.

Riskeistä

Lääkeyritysten tutkimustoiminta keskittyy suurille markkinoille ja yhä useammin ulkoistettuna CRO yritysten vastuulle. Tutkittavat valitaan aiempaan tiukempien kriteereiden mukaisesti tutkimuksiin, mikä vähentää tutkittavien määrää per tutkimus. Kyky vastata nopeasti tutkimustiedusteluiden ns. ”feasibility” vaiheen kohdalla on nousemassa keskeiseksi menestystekijäksi kilpailtaessa uusista tutkimuksista kansainvälisesti ja kansallisesti.

Ennuste vuodelle 2018

Ennuste vuodelle 2018 liikevaihdon + muiden tuottojen osalta on 8,1 milj. euroa. Analyysimyynnin osalta tuleamme jäämään vuosibudjetista noin 250 000 euroa. Tämä osa liikevaihdosta on mahdollista saavuttaa osin vanhojen projektien tehostuneella käytöllä. Uusien tutkimussopimusten lukumäärän ei oleteta kasvavan viime vuoden tasosta. Liiketuloksen osalta on edelleen mahdollista päästä asetettuun tavoitteeseen.

Näkymät vuodelle 2019

HUS antaa vahvat toimintaedellytykset kansainvälistä Good Clinical Practice ohjeistoa noudattavalle kliiniselle tutkimukselle. Yhtiö jatkaa tutkimuksen infrastruktuurin parantamiseen tähtäävää toimintaa HUSin kanssa. Tutkimushallinnon sähköisen asioinnin kehittämistä jatketaan suunnitelman mukaisesti.

Keväällä 2019 avautuvan HUSin rokotetutkimuskeskuksen ja HUSissa käyttöön otettavan, tietoaaltan päälle rakentuvan ”feasibility” työkalun avulla uskotaan saatavan tehokkaammin uusia tutkimushankkeita ja näin tutkimusaktiviteetin hiukan lisääntyvän vuoden 2019 aikana.

Keskeiset budjettioletukset

- Tutkimussopimusten osalta liikevaihdon odotetaan kasvavan 1,5 %.
  - HUS Rokotekeskuksen perustaminen ja uusi ”Feasibility” työkalu uusien tutkimusten potentiaalisten potilaiden löytämiseksi lisäävät hiukan tutkimusaktiviteettia
  - Kasvua mahdollisesti rajoittavia tekijöitä ovat yksityisten toimijoiden entistä voimakkaampi aktivoituminen (Terveystalo, Mehiläinen, Docrates).
  - Myös kilpailu muiden yliopistosairaaloiden kanssa on vahvistumassa
- Koulutuspalveluiden myynnin oletetaan pysyvän vuoden 2018 tasolla
- Analyysimyyntin osalta on alustavia suunnitelmia lopettaa analyysipalveluiden myynti kokonaan HYKS-instituutin kautta, mikä vähentää liikevaihtoa noin 200 000 euroa vuoden 2019 aikana.
- Hallinnoitavien apurahojen oletetaan säilyvän edellisen vuoden tasolla

8.4.4 Toimintasuunnitelma ja strategiset avaintavoitteet

Strategiset avaintavoitteet ja mittarit

Liikevaihto 8,07 milj. + muut tuotot 0,08 milj. = 8,148 milj. euroa
 Liikevoitto 58 000 euroa

- HI:n toiminta palvelee onnistuneesti HUSin uusia toimintoja (TestBed, CleverHealth, Rokotekeskus etc.), joka kuitenkin edellyttää HUS emoyhtiön strategista ohjausta uusiin toimintoihin, näiden toteutettaessa toimintaansa ulkoisella rahoituksella
- Toimintaprosessin pitkäjänteinen asteittainen uudistus (FOCUS) saadaan implementoitua käytännön työhön onnistuneesti koko Instituutissa
- Valmistautuminen Apotti/Epic integraatioon. TT ja Apotti järjestelmät keskustelisivat keskenään ja tukevat tutkimuksen tekoa mahdollisimman hyvin.
- Taloushallinnon organisaatiouudistus toteutuu onnistuneesti toimintaprosessin muutoksen jälkeisessä ajassa
- Sidosryhmäpalaute positiivista ja viestii ammattimaisesta toiminnasta (Säännöllinen kysely)
- Henkilöstökyselyn (VARMA kysely) tulokset osoittavat työtyytyväisyyden säilyneen hyvällä tasolla ja kehityksen olevan oikean suuntaista. Tavoitearvo 8.5
- Kannustinjärjestelmän mukaiset tavoitteet kaikilla työntekijöillä selvillä ja käytössä

8.4.5 Palvelutavoitteet

HYKS-instituutti palvelee onnistuneesti uusia HUS-palvelutoimintoja (TestBed, CleverHealth, Rokotekeskus). Mittarina käytetään projektien määriä ja projekteista kertyneitä euroja

8.4.6 Talous

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	8 123	8 222	8 100	8 148	0,6 %	-0,9 %
Toimintakulut	7 983	8 077	7 955	8 066	1,4 %	-0,1 %
Toimintakate	140	145	145	82	-43,4 %	-43,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-104	-149	-100	-100	0,0 %	-32,9 %
Vuosikate	244	294	245	182	-25,7 %	-38,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	25	25	25	25	0,0 %	0,0 %
Tilikauden tulos	219	269	220	157	-28,6 %	-41,6 %

8.4.7 Investointisuunnitelma

Vuosille 2019 – 2022 ei ole suunniteltu investointeja.

8.4.8 Rahoitus

RAHOITUSLASKELMA	TP 2017	TA2018	ENN 2018	TAE 2019
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	244	294	245	182
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät				
Investointien rahavirta				
Investointimenot	0	0	0	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				
Toiminnan ja investointien rahavirta	244	294	245	182
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kuntayhtymältä				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kuntayhtymälle				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kuntayhtymältä				
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-244	-294	-245	-182
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	0	0	0

8.4.9 Organisaatio ja henkilöstö

HYKS-instituutti Oy:n henkilöstön osaamisen kehittämisen painopiste vuonna 2019 tulee olemaan uuden strategian mukaisen (FOCUS) toimintatavan kouluttaminen koko henkilöstölle. Tämän ohella pidetään edelleen huoli riittävästä tehtäväkohtaisesta koulutuksesta kaikille työntekijöille.

Henkilömäärä ja vuokratyövoima

Yhtiössä on työskennellyt 1-10/2018 aikana keskimäärin 85 palkattua henkilöä, joista 14 toimihenkilöä (v17 15 hlö) ja 71 tutkimushenkilöstöön kuuluvaa (v17 69 hlö). Kaiken kaikkiaan yhtiössä toimii eripituisia jaksoja tutkijoita ja tutkimusta avustavia eri henkilöitä vuosittain yli 600 (v17, 625 hlö, v16, 490 hlö). Vuonna 2019 tutkimushenkilökunnan määrään vaikuttaa edelleen tutkimusaktiivisuus. Toimihenkilöiden määrä on vähentynyt pääasiassa eläköitymisten johdosta, vajetta on paikattu tarpeen mukaan vuokratyövoimalla. Vuonna 2018 yhtiöllä oli kaksi vuokratyöntekijää osan vuotta avustamassa taloushallinnossa. Vuodelle 2019 palkattuja toimihenkilöitä on 14. Vuodelle 2019 ei ole suunnitteilla työpanoksen pidempiaikaista vuokraamista.

Henkilömäärä	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos-% TAE 2019/ ENN 2018	Muutos-% TAE 2019/ TA 2018
Tutkimushenkilökunta	69	71	71	71	0,0 %	0,0 %
Toimihenkilöt	15	10	13	14	7,7 %	40,0 %
Vuokratyövoima	2	4	0	0	0,0 %	-100,0 %
YHTEENSÄ	86	85	84	85	1,2 %	0,0 %

8.5 ORTON OY

8.5.1 Yritysesittely

Orton Oy on tuki- ja liikuntaelinsairauksiin, kivunhoitoon ja terapiapalveluihin erikoistunut terveysalan toimija. Ortonin hoitoketju kattaa toiminnot diagnoosista hoitoon ja tarvittaessa leikkauksesta kuntoutukseen.

Tutkimustoiminta on vahva osa Orton Oy:tä. Tutkimukset ovat pääosin tuki- ja liikuntaelinsairauksiin liittyvää perustutkimusta ja kliinistä tutkimusta.

8.5.2 Strategiset avaintavoitteet

1. Olemassa olevan kapasiteetin ja resurssien monipuolinen ja tehokas hyödyntäminen
2. Osaamispääoman sitouttaminen
3. Tutkimustyön ja koulutuksen edistäminen

8.5.3 Talous

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	15 679	14 962	14 001	14 634	4,5 %	-2,2 %
Toimintakulut	16 012	14 821	14 939	14 363	-3,9 %	-3,1 %
Toimintakate	-332	141	-938	271	-128,9 %	92,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0	0	0	66	0,0 %	0,0 %
Vuosikate	-332	141	-938	206	-121,9 %	45,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	171	174	134	196	46,5 %	12,7 %
Tilikauden tulos	-503	-32	-1 072	10	-100,9 %	-131,4 %

8.5.4 Organisaatio ja henkilöstö

Henkilömäärä	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos-% TAE 2019/ ENN 2018	Muutos-% TAE 2019/ TA 2018
Hoitohenkilökunta	49	46	46	46	0,0 %	0,0 %
Lääkärit	15	11	11	11	0,0 %	0,0 %
Muu henkilökunta	43	47	47	47	0,0 %	0,0 %
Eriytyistyöntekijät	26	22	22	22	0,0 %	0,0 %
YHTEENSÄ	133	126	126	126	0,0 %	0,0 %

9 SAIRAANHOITOALUEIDEN TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Hallitus vahvistaa joulukuussa sairaanhoitoalueiden sekä muiden HUS-kuntayhtymän tulosalueiden käyttösuunnitelmat valtuuston hyväksyttyä talousarvion. Edellä esitetyn johdosta valtuustossa hyväksyttävään talousarvioasiakirjaan on sisällytetty lisäinformaationa tulosalueista ainoastaan hyvin tiiviisti esitetyt tunnusluvut.

Merkittävimmät muutokset sairaanhoitoalueiden tavoitteisiin ja tunnuslukuihin syntyvät Helsingin kaupungin kanssa tehdystä työnjaollisesta muutoksesta, missä Malmin ja Haartmanin sairaaloiden päivystyspoliklinikat, päivystys- ja valvontaosastot sekä päivystystä tukevat osastot siirtyvät HUSin toiminnaksi sekä HUSin psykiatrian toimintojen keskittämisestä HUS Psykiatria tulosityksikköön.

9.1 HYKS-SAIRAANHOITOALUE

9.1.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019
Tilikauden tulos *)	83 939	400	24 182	-18 313
Tuottavuustavoite-% (kokonaistuottavuus) **)	0,0 %	1,97 %		1,4 %
Sitovat nettokulut	1 291 667	1 291 015	1 355 124	1 457 344

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja asiakaspalautuksia, sekä yhtymähallinnon ylijäämän palautusta.

**) Somatiikka: DRG-pisteen kustannuskehitys

Psykiatria: Toteutuneet kustannukset per hoidetut potilaat

9.1.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	1 764 504	1 778 336	1 852 147	1 969 618	6,3 %	10,8 %
joista jäsenkuntien maksuosuus	1 293 060	1 291 415	1 355 583	1 439 031	6,2 %	11,4 %
Toimintakulut	1 735 230	1 748 489	1 818 162	1 958 322	7,7 %	12,0 %
Toimintakate	29 275	29 847	33 985	11 295	-66,8 %	-62,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	44	0	12	0	-100,0 %	0,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	27 838	29 447	33 514	29 609	-11,7 %	0,6 %
Tilikauden tulos	1 392	400	459	-18 313		

Alla olevassa lyhyessä tuloslaskelmassa, jonka TP 2017, TA 2018 ja ENN 2018 vertailutiedot sisältävät jo Hyvinkään, Lohjan ja Porvoon psykiatrian siirron vaikutuksen, on esitetty talousarvion 2019 vertailukelpoiset tiedot, ilman muita työnjaollisia muutoksia ja toiminnallisia siirtoja. Näiden siirtojen/yhdistämisten vaikutus (ilman psykiatrian siirtoa) on sairaanhoitoalueen toimintatuottoihin yhteensä 80,6 milj. euroa, toimintakuluihin 80,3 milj. euroa ja poistoihin 0,25 milj. euroa.

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	1 799 190	1 810 562	1 884 531	1 889 026	0,2 %	4,3 %
joista jäsenkuntien maksuosuus	1 327 049	1 322 744	1 387 235	1 372 905	-1,0 %	3,8 %
Toimintakulut	1 766 901	1 780 151	1 850 342	1 877 982	1,5 %	5,5 %
Toimintakate	32 289	30 411	34 189	11 045	-67,7 %	-63,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	44	0	12	0	-100,0 %	0,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	27 909	29 578	33 656	29 358	-12,8 %	-0,7 %
Tilikauden tulos	4 336	833	522	-18 313		

9.1.3 Suunniteltu palvelutuotanto, kaikki maksajat

Tuotteet (kaikki maksajat) (lkm)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018 (7+5)	Vertailu- kelpoinen ennuste	TA 2019	Muutos-% TA 2019/ Vert. kelp. ENN 2018	Muutos-% TA 2019/ TA 2018
Tuotteistetut hoitopäivät	149 319	171 369	157 966	174 715	193 620	10,8 %	13,0 %
NordDRG-tuotteet	600 099	590 136	621 099	627 056	619 272	-1,2 %	4,9 %
Drg-ryhmät	127 151	120 664	129 598	123 602	125 804	1,8 %	4,3 %
Drg-O-ryhmät	124 716	123 255	130 683	142 636	133 087	-6,7 %	8,0 %
Tähystykset	22 378	21 880	20 943	20 943	21 122	0,9 %	-3,5 %
Pientoimenpiteet	83 004	79 429	85 589	85 589	79 838	-6,7 %	0,5 %
900-ryhmä	242 555	244 799	254 181	254 181	259 270	2,0 %	5,9 %
Kustannusperusteinen jakso	295	110	105	105	150	43,2 %	36,7 %
Avohoitokäynnit	1 538 118	1 529 466	1 524 068	1 669 289	1 677 979	0,5 %	9,7 %
Sähköiset palvelut	5 707	4 983	5 340	5 340	9 395	75,9 %	88,6 %
Potilashotelliaopalvelut	971		4 623	4 623	6 167	33,4 %	0,0 %
Palvelupaketit	0	0	35	35	34	-3,2 %	0,0 %
Siirtoviivehoitopäivät	374		881	881	0	-100,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, hoitopäivät	2 005	2 407	2 438	2 858	2 680	-6,2 %	11,3 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	89 360	88 820	90 686	219 724	240 675	9,5 %	171,0 %
Kliininen hammashoito (TK)	12 680	8 844	33 381	33 381	13 646	-59,1 %	54,3 %
Laskutusosuudella painotettu volyymimuutos						0,2 %	10,0 %

Tuotteet (kaikki maksajat) (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018 (7+5)	Vertailu- kelpoinen ennuste	TA 2019	Muutos-% TA 2019/ Vert. kelp. ENN 2018	Muutos-% TA 2019/ TA 2018
Oma palvelutuotanto	1 480 134	1 402 578	1 490 993	1 599 757	1 572 995	-1,7 %	12,2 %
Tuotteistetut hoitopäivät	82 299	86 073	85 617	94 523	81 837	-13,4 %	-4,9 %
NordDRG-tuotteet	996 183	947 785	1 011 943	1 047 484	1 022 588	-2,4 %	7,9 %
Drg-ryhmät	697 609	667 663	704 339	704 339	718 065	1,9 %	7,5 %
Drg-O-ryhmät	98 081	98 959	105 102	140 643	112 752	-19,8 %	13,9 %
Tähystykset	12 140	11 368	11 046	11 046	10 718	-3,0 %	-5,7 %
Pientoimenpiteet	44 045	40 030	45 890	45 890	41 996	-8,5 %	4,9 %
900-ryhmä	141 343	129 081	143 039	143 039	138 147	-3,4 %	7,0 %
Kustannusperusteinen jakso	2 964	684	2 526	2 526	911	-63,9 %	33,2 %
Avohoitokäynnit	385 879	351 145	373 987	424 300	428 412	1,0 %	22,0 %
Sähköiset palvelut	1 658	951	1 673	1 673	4 273	155,4 %	349,6 %
Potilashotelliaopalvelut	437	0	2 786	2 786	2 804	0,6 %	0,0 %
Palvelupaketit	0	0	53	53	24	-54,7 %	0,0 %
Siirtoviivehoitopäivät	225	0	607	607	0	-100,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, hoitopäivät	961	1 195	1 205	1 300	1 337	2,8 %	11,9 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	11 550	12 030	11 849	25 758	29 160	13,2 %	142,4 %
Kliininen hammashoito (TK)	941	3 399	1 272	1 272	2 560	101,2 %	-24,7 %
Muu palvelutuotanto	85 611	71 288	84 556	84 660	82 331	-2,8 %	15,5 %
Ostopalvelut	50 069	43 905	48 380	48 484	46 660	-3,8 %	6,3 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	30 262	22 855	31 213	31 213	29 048	-6,9 %	27,1 %
Palvelusetelit	4 668	4 159	4 041	4 041	3 642	-9,9 %	-12,4 %
Potilashotelli	613	368	923	923	854	-7,5 %	132,2 %
Tartuntatautiiläkkeet	0	0	0	0		0,0 %	0,0 %
Potilasvakuutus ja päivystysapu	0	0	0	0	2 126	0,0 %	0,0 %
Korjaukset ja tilikauden tasaukset *)	-96 242	629	-26 973	-27 708	0	-100,0 %	-100,0 %
KAIKKI MAKSAJAT YHTEENSÄ	1 469 503	1 474 494	1 548 577	1 656 960	1 655 327	-0,1 %	12,3 %
Josta:							
Muu myynti jäsenkunnille **)	14 752	15 577	15 581	31 800	31 953	0,5 %	105,1 %
Myynti muille maksajille	161 692	167 502	177 359	178 536	177 963	-0,3 %	6,2 %
Myynti erityisvastuualueelle	54 276	61 189	63 077	63 077	67 403	6,9 %	10,2 %

*) Sisältää ryhmän Luokittelematon, projektit ja diagnoosipuutteellisten jaksotukset

**) Sisältää mm. tk-päivystystuotteet, klin. hammashoidon (TK) tuotteet ja laskut. siirtoviivehoitopäivät (ml. ostopalveluina hankitut)

9.2 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE

9.2.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019
Tilikauden tulos *)	9 776	-100	2 791	-787
Tuottavuustavoite-% (kokonaistuottavuus **)	1,8 %	2,0 %		1,4 %
Sitovat nettokulut	109 905	113 931	117 855	102 248

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja asiakaspalautuksia, sekä yhtymähallinnon ylijäämän palautusta.

**) Somatiikka: DRG-pisteen kustannuskehitys

Psykiaatria: Toteutuneet kustannukset per hoidetut potilaat

9.2.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	133 247	141 568	145 665	130 548	-10,4 %	-7,8 %
joista jäsenkuntien maksuosuus	108 245	113 831	118 277	101 461	-14,2 %	-10,9 %
Toimintakulut	133 682	140 254	143 161	129 831	-9,3 %	-7,4 %
Toimintakate	-435	1 314	2 503	718	-71,3 %	-45,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0	0	0	0	-100,0 %	0,0 %
Vuosikate	-435	1 314	2 503	718	-71,3 %	-45,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	1 225	1 414	1 219	1 505	23,4 %	6,5 %
Tilikauden tulos	-1 660	-100	1 284	-787	-161,3 %	687,1 %

Vertailukelpoinen tuloslaskelma ilman psykiatrian toimintoja

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	114 904	125 316	129 272	130 548	1,0 %	4,2 %
joista jäsenkuntien maksuosuus	90 949	98 610	102 326	101 461	-0,8 %	2,9 %
Toimintakulut	117 889	123 813	126 795	129 831	2,4 %	4,9 %
Toimintakate	-2 985	1 502	2 477	718	-71,0 %	-52,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0	0	0	0	-100,0 %	0,0 %
Vuosikate	-2 985	1 502	2 477	718	-71,0 %	-52,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	1 192	1 387	1 193	1 505	26,1 %	8,5 %
Tilikauden tulos	-4 177	115	1 285	-787	-161,3 %	-782,4 %

9.2.3 Suunniteltu palvelutuotanto, kaikki maksajat

Tuotteet (kaikki maksajat) (lkm)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018 (7+5)	Vertailu- kelpoinen ennuste ***)	TA 2019	Muutos-% TA 2019/ Vert.kelp. ENN 2018	Muutos-% TA 2019/ TA 2018
Tuotteistetut hoitopäivät	11 675	10 656	12 203	379	311	-18,1 %	-97,1 %
NordDRG-tuotteet	60 504	58 350	62 139	59 172	58 992	-0,3 %	1,1 %
Drg-ryhmät	15 118	16 016	15 663	15 421	15 398	-0,1 %	-3,9 %
Drg-O-ryhmät	12 679	11 794	11 657	11 657	12 022	3,1 %	1,9 %
Tähystykset	4 563	4 918	4 464	4 464	4 436	-0,6 %	-9,8 %
Pientoimenpiteet	10 515	9 306	10 094	10 090	10 057	-0,3 %	8,1 %
900-ryhmä	17 610	16 317	20 254	17 532	17 079	-2,6 %	4,7 %
Kustannusperusteinen jakso	19	0	8	8	0	-99,9 %	5,1 %
Avohoitokäynnit	178 612	169 713	180 579	124 051	123 803	-0,2 %	-27,1 %
Sähköiset palvelut			11	0	0	0,0 %	0,0 %
Siirtoviivehoitopäivät			68	68		-100,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, hoitopäivät			398	398	786	97,6 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	29 765	30 094	30 013	30 013	28 621	-4,6 %	-4,9 %
Kliininen hammashoito (TK)				0		0,0 %	0,0 %
Laskutusosuudella painotettu volyyminmuutos						-0,2 %	-6,6 %

Tuotteet (kaikki maksajat) (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018 (7+5)	Vertailu- kelpoinen ennuste ***)	TA 2019	Muutos-% TA 2019/ Vert.kelp. ENN 2018	Muutos-% TA 2019/ TA 2018
Oma palvelutuotanto	127 370	122 548	128 356	111 334	109 847	-1,3 %	-10,4 %
Tuotteistetut hoitopäivät	6 059	5 644	6 234	486	395	-18,8 %	-93,0 %
NordDRG-tuotteet	75 438	74 459	75 851	75 832	76 453	0,8 %	2,7 %
Drg-ryhmät	47 900	49 895	49 199	49 199	50 649	2,9 %	1,5 %
Drg-O-ryhmät	11 345	10 640	10 218	10 218	10 471	2,5 %	-1,6 %
Tähystykset	1 920	2 062	1 842	1 842	1 946	5,6 %	-5,6 %
Pientoimenpiteet	4 593	3 439	4 473	4 471	4 340	-2,9 %	26,2 %
900-ryhmä	9 611	8 422	10 098	10 080	9 047	-10,2 %	7,4 %
Kustannusperusteinen jakso	68	0	22	22	0	-99,9 %	-45,4 %
Avohoitokäynnit	40 709	37 202	40 755	29 502	27 450	-7,0 %	-26,2 %
Sähköiset palvelut			2	0	0	0,0 %	0,0 %
Siirtoviivehoitopäivät	88		41	41		-100,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, hoitopäivät			249	249	335	34,3 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	5 077	5 243	5 224	5 224	5 214	-0,2 %	-0,5 %
Kliininen hammashoito (TK)				0		0,0 %	0,0 %
Muu palvelutuotanto	1 426	1 410	1 754	1 666	1 450	-13,0 %	2,8 %
Ostopalvelut	1 426	1 410	1 754	1 666	1 450	-13,0 %	2,8 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista						0,0 %	0,0 %
Palvelusetelit						0,0 %	0,0 %
Potilashotelli						0,0 %	0,0 %
Tartuntatautilääkkeet						0,0 %	0,0 %
Potilasvakuutus ja päivystysapu						0,0 %	0,0 %
Korjaukset ja tilikauden tasauserät *)	-11 933	-278	-2 369	-1 412		-100,0 %	-100,0 %
KAIKKI MAKSAJAT YHTEENSÄ	116 863	123 680	127 742	111 588	111 297	-0,3 %	-10,0 %
Josta:						0,0 %	
Muu myynti jäsenkunnille **)	5 222	5 380	5 601	5 601	5 646	0,8 %	4,9 %
Myynti muille maksajille	3 396	4 469	3 864	3 657	4 190	14,6 %	-6,2 %
Myynti erityisvastuualueelle	251	227	282	282	250	-11,5 %	10,2 %

*) Sisältää ryhmän Luokittelematon, projektit ja diagnoosipuutteellisten jaksotukset

**) Sisältää mm. tk-päivystystuotteet ja laskutettavat siirtoviivehoitopäivät (ml. ostopalveluina hankitut)

***) Ennuste ilman 2019 siirtyviä psykiatrian toimintoja

9.3 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE

9.3.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019
Tilikauden tulos *)	-884	0	-2 476	-295
Tuottavuustavoite-% (kokonaistuottavuus) **)	1,5 %	1,6 %		1,1 %
Sitovat nettokulut	67 428	64 952	68 619	58 195

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja asiakaspalautuksia, sekä yhtymähallinnon ylijäämän palautusta.

**) Somatiikka: DRG-pisteen kustannuskehitys

9.3.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	81 019	80 057	81 297	73 573	-9,5 %	-8,1 %
joista jäsenkuntien maksuosuus	67 013	64 952	66 241	57 900	-12,6 %	-10,9 %
Toimintakulut	80 832	79 347	83 047	73 316	-11,7 %	-7,6 %
Toimintakate	186	710	-1 750	258	-114,7 %	-63,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1	0	1	0	-100,0 %	0,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	601	710	627	552	-12,0 %	-22,3 %
Tilikauden tulos	-416	0	-2 378	-295		

Vertailukelpoinen tuloslaskelma ilman psykiatrian toimintoja

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	71 782	70 545	72 208	73 573	1,9 %	4,3 %
joista jäsenkuntien maksuosuus	58 075	55 960	57 524	57 900	0,7 %	3,5 %
Toimintakulut	71 047	70 078	73 497	73 316	-0,2 %	4,6 %
Toimintakate	735	467	-1 289	258	-120,0 %	-44,9 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1	0	1	0	-100,0 %	0,0 %
Vuosikate	734	467	-1 290	258	-120,0 %	-44,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	568	610	517	552	6,8 %	-9,5 %
Tilikauden tulos	166	-143	-1 807	-295	-83,7 %	106,1 %

9.3.3 Suunniteltu palvelutuotanto, kaikki maksajat

Tuotteet (kaikki maksajat) (lkm)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018 (7+5)	Vertailu- kelpoinen ennuste	TA 2019	Muutos-% TA 2019/ Vert.kelp. ENN 2018	Muutos-% TA 2019/ TA 2018
Tuotteistetut hoitopäivät	7 715	8 394	7 699	1 895	2 035	7,4 %	-75,8 %
NordDRG-tuotteet	37 749	38 703	37 553	37 431	36 595	-2,2 %	-5,4 %
Drg-ryhmät	8 301	8 129	8 138	8 138	8 054	-1,0 %	-0,9 %
Drg-O-ryhmät	9 110	9 267	9 979	9 910	10 161	2,5 %	9,6 %
Tähystykset	3 278	3 385	2 980	2 980	3 154	5,8 %	-6,8 %
Pientoimenpiteet	8 124	8 536	7 395	7 390	6 428	-13,0 %	-24,7 %
900-ryhmä	8 910	9 375	9 057	9 009	8 779	-2,5 %	-6,4 %
Kustannusperusteinen jakso	26	10	3	3	19	542,2 %	93,7 %
Avohoitokäynnit	97 336	99 290	98 434	70 049	69 635	-0,6 %	-29,9 %
Sähköiset palvelut			1	0		0,0 %	0,0 %
Siirtoviivehoitopäivät	27		35	35		-100,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, hoitopäivät	1 293	1 300	141	2		-100,0 %	-100,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	17 762	17 430	19 394	19 394	18 774	-3,2 %	7,7 %
Kliininen hammashoito (TK)				0		0,0 %	0,0 %
Laskutusosuudella painotettu volyymimuutos						-1,7 %	-11,9 %

Tuotteet (kaikki maksajat) (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018 (7+5)	Vertailu- kelpoinen ennuste	TA 2019	Muutos-% TA 2019/ Vert.kelp. ENN 2018	Muutos-% TA 2019/ TA 2018
Oma palvelutuotanto	71 502	69 536	70 539	61 721	62 215	0,8 %	-10,5 %
Tuotteistetut hoitopäivät	4 811	5 262	4 896	1 539	1 709	11,1 %	-67,5 %
NordDRG-tuotteet	44 642	42 859	43 569	43 491	43 937	1,0 %	2,5 %
Drg-ryhmät	29 304	27 810	27 911	27 911	28 607	2,5 %	2,9 %
Drg-O-ryhmät	6 114	6 512	6 856	6 802	6 650	-2,2 %	2,1 %
Tähystykset	1 480	1 453	1 236	1 236	1 310	6,0 %	-9,8 %
Pientoimenpiteet	3 043	2 962	2 771	2 768	2 584	-6,6 %	-12,8 %
900-ryhmä	4 608	4 064	4 780	4 760	4 720	-0,8 %	16,1 %
Kustannusperusteinen jakso	92	58	14	14	66	358,0 %	15,3 %
Avohoitokäynnit	18 814	18 389	18 974	13 647	13 220	-3,1 %	-28,1 %
Sähköiset palvelut				0		0,0 %	0,0 %
Potilashotelliaivopalvelut				0		0,0 %	0,0 %
Palvelupaketit				0		0,0 %	0,0 %
Siirtoviivehoitopäivät	16		21	21		-100,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, hoitopäivät	498	247	57	0		-100,0 %	-100,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	2 721	2 780	3 023	3 023	3 348	0,0 %	20,5 %
Kliininen hammashoito (TK)				0		0,0 %	0,0 %
Muu palvelutuotanto	997	607	955	946	847	-10,5 %	39,6 %
Ostopalvelut	997	607	955	946	847	-10,5 %	39,6 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista						0,0 %	0,0 %
Tartuntatautilääkkeet						0,0 %	0,0 %
Potilasvakuutus ja päivystysapu						0,0 %	0,0 %
Korjaukset ja tilikauden tasaukset *)	-299	-230	-351	-351		-100,0 %	-100,0 %
KAIKKI MAKSAJAT YHTEENSÄ	72 200	69 913	71 143	62 316	63 062	1,2 %	-9,8 %
Josta:							
Muu myynti jäsenkunnille **)	2 181	2 845	2 222	2 165	3 201	48 %	12,5 %
Myynti muille maksajille	2 989	2 116	2 681	2 608	1 961	-25 %	-7,3 %
Myynti erityisvastuualueelle	73	13	109	109	139	28 %	965,2 %

*) Sisältää ryhmän luokittelematon, projektit ja diagnoosipuutteellisten jaksotukset

**) Sisältää mm. tk-päivystystuotteet ja laskutettavat siirtoviivehoitopäivät (ml. ostopalveluina hankitut)

9.4 PORVOON SAIRAANHOITOALUE

9.4.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019
Tilikauden tulos *)	1 506	-300	1 323	-605
Tuottavuustavoite-% (kokonaistuottavuus **)	-0,1 %	1,5 %	1,5 %	1,0 %
Sitovat nettokulut	52 444	52 902	55 027	49 588

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja asiakaspalautuksia, sekä yhtymähallinnon ylijäämän palautusta.

**) Somatiikka: DRG-pisteen kustannuskehitys

Psykiatria: Toteutuneet kustannukset per hoidetut potilaat

9.4.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	62 852	65 045	68 931	62 450	-9,4 %	-4,0 %
joista jäsenkuntien maksuosuus	52 349	52 602	56 350	48 983	-13,1 %	-6,9 %
Toimintakulut	62 467	64 662	66 998	62 424	-6,8 %	-3,5 %
Toimintakate	385	383	1 933	25	-98,7 %	-93,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0	0	0	0	-100,0 %	0,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	480	683	610	631	3,4 %	-7,6 %
Tilikauden tulos	-95	-300	1 323	-605	-145,8 %	101,8 %

Vertailukelpoinen tuloslaskelma ilman psykiatrian toimintoja

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	54 853	57 635	61 115	62 450	2,2 %	8,4 %
joista jäsenkuntien maksuosuus	44 593	45 486	49 473	48 983	-1,0 %	7,7 %
Toimintakulut	55 480	57 762	59 821	62 424	4,4 %	8,1 %
Toimintakate	-627	-127	1 294	25	-98,0 %	-120,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0	0	0	0	-100,0 %	0,0 %
Vuosikate	-628	-127	1 294	25	-98,0 %	-120,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	475	678	605	631	4,2 %	-7,0 %
Tilikauden tulos	-1 103	-805	689	-605	-187,8 %	-24,8 %

9.4.3 Suunniteltu palvelutuotanto, kaikki maksajat

Tuotteet (kaikki maksajat) (lkm)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018 (7+5)	Vertailu- kelpoinen ennuste	TA 2019	Muutos-% TA 2019/ Vert.kelp. ENN 2018	Muutos-% TA 2019/ TA 2018
Tuotteistetut hoitopäivät	6 157	5 836	4 390	1 001	1 001	0,0 %	-82,8 %
NordDRG-tuotteet	28 059	30 375	30 281	30 242	29 437	-2,7 %	-3,1 %
Drg-ryhmät	6 658	6 378	6 816	6 816	6 356	-6,8 %	-0,3 %
Drg-O-ryhmät	5 766	6 480	6 105	6 069	6 388	5,2 %	-1,4 %
Tähystykset	2 618	3 270	2 526	2 526	2 685	6,3 %	-17,9 %
Pientoimenpiteet	5 601	6 513	7 459	7 457	7 055	-5,4 %	8,3 %
900-ryhmä	7 402	7 730	7 371	7 371	6 942	-5,8 %	-10,2 %
Kustannusperusteinen jakso	14	4	2	2	10	360,7 %	158,7 %
Avohoitokäynnit	87 635	95 794	94 040	71 402	77 767	8,9 %	-18,8 %
Siirtoviivehoitopäivät	2					0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, hoitopäivät						0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	14 557	13 945	13 924		13 858	0,0 %	-0,6 %
Laskutusosuudella painotettu volyymimuutos						0,5 %	-6,8 %

Tuotteet (kaikki maksajat) (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018 (7+5)	Vertailu- kelpoinen ennuste	TA 2019	Muutos-% TA 2019/ Vert.kelp. ENN 2018	Muutos-% TA 2019/ TA 2018
Oma palvelutuotanto	57 721	55 195	60 310	53 276	59 125	11,0 %	7,1 %
Tuotteistetut hoitopäivät	3 383	3 217	2 396	395	395	0,0 %	-87,7 %
NordDRG-tuotteet	34 139	32 370	36 921	36 892	35 929	-2,6 %	11,0 %
Drg-ryhmät	22 400	20 995	23 632	23 632	23 032	-2,5 %	9,7 %
Drg-O-ryhmät	4 780	4 151	5 266	5 238	5 420	3,5 %	30,6 %
Tähystykset	1 125	1 260	1 054	1 054	1 162	10,3 %	-7,8 %
Pientoimenpiteet	2 048	2 108	2 797	2 795	2 775	-0,7 %	31,6 %
900-ryhmä	3 735	3 852	4 164	4 164	3 500	-15,9 %	-9,1 %
Kustannusperusteinen jakso	51	4	9	9	41	346,7 %	931,7 %
Avohoitokäynnit	18 287	17 821	19 130	14 126	13 756	-2,6 %	-22,8 %
Sähköiset palvelut	0	0	0		0	0,0 %	0,0 %
Siirtoviivehoitopäivät	1	0	0		0	0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, hoitopäivät	0	0	0		0	0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	1 911	1 787	1 863	1 863	1 852	-0,6 %	3,7 %
Klininen hammashoito (TK)						0,0 %	0,0 %
Muu palvelutuotanto	261	308	182	147	78	-46,8 %	-74,7 %
Ostopalvelut	261	308	182	147	78	-46,8 %	-74,7 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista						0,0 %	0,0 %
Palvelusetelit						0,0 %	0,0 %
Korjaukset ja tilikauden tasaukset *)	-2 536	-121	-1 265	-1 136		-100,0 %	-100,0 %
KAIKKI MAKSAJAT YHTEENSÄ	55 446	55 382	59 226	52 287	52 011	-0,5 %	-6,1 %
Josta:							
Muu myynti jäsenkunnille **)	1 798	1 685	1 753	1 753	1 721	-1,8 %	2,1 %
Myynti muille maksajille	1 299	1 095	1 124	1 124	1 307	16,3 %	19,4 %
Myynti erityisvastuualueelle	329	243	262	262	308	17,8 %	26,8 %

*) Sisältää ryhmän Luokittelematon, projektit ja diagnoosipuutteellisten jaksotukset

**) Sisältää m.m. tk-päivystystuotteet ja laskutettavat siirtoviivehoitopäivät (ml. ostopalveluina hankitut)

10 TULOSALUEIDEN TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

10.1 HUS APTEEKKI TULOSALUE

10.1.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019
Tilikauden tulos *)	477	0	779	0
Tuottavuustavoite-% (kokonaistuottavuus)	1,1 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %
Hintatason muutos-%	-2,8 %	1,9 %	2,0 %	1,5 %

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja asiakaspalautuksia, sekä yhtymähallinnon ylijäämän palautusta.

10.1.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	161 122	172 540	185 943	183 534	-1,3 %	6,4 %
Toimintakulut	160 510	172 015	184 699	182 955	-0,9 %	6,4 %
Toimintakate	612	525	1 244	579	-53,5 %	10,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	227	0	0	0	-100,0 %	0,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	378	525	465	579	24,4 %	10,3 %
Tilikauden tulos	7	0	779	0		

10.1.3 Toiminnan tunnusluvut

Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos-% TAE 2019/ ENN 2018	Muutos-% TAE 2019/ TA 2018
Tuotanto (lkm, euroa)						
Toimitusrivit kpl	1 045 424	1 223 000	1 252 000	1 274 730	1,8 %	4,2 %
Lääkevalmistus kpl	184 512	192 850	185 600	188 800	1,7 %	-2,1 %
Solunsalpaajat kpl	67 463	79 300	82 700	84 000	1,6 %	5,9 %
Annosjakelupalvelut (annospussi lkm)	2 725 185	2 850 000	2 600 000	2 620 000	0,8 %	-8,1 %
Osastofarmasia htv	74,5	88,7	94,4	98,2	4,0 %	10,7 %
Täyttöpalvelu kpl	2 415	4 935	8 550	10 850	26,9 %	119,9 %
Lääkityksen turvatarkastuspalvelu kpl	285	250	500	500	0,0 %	100,0 %
Tuottavuus						
Tuottavuustavoite-%	1,1 %	2 %	2 %	2 %		
Tuottavuustavoite (painotetut suoritteet)	70 098	71 491	71 492	72 954	2,0 %	2,0 %
Henkilöstö						
Henkilöstömäärä	265	288	314	312	-0,6 %	8,3 %
Henkilötyövuodet	209	239	246	250	1,6 %	4,8 %
Henkilötyövuoden hinta	47 706	49 173	48 341	51 300	6,1 %	4,3 %

10.2 HUS LOGISTIIKKA TULOSALUE

10.2.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019
Tilikauden tulos *)	1 455	0	920	0
Tuottavuustavoite-% (kokonaistuottavuus)	7,1 %	2,5 %	7,5 %	3,0 %
Hintatason muutos-%	-6,6 %	0,8 %	0,8 %	0,0 %

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja asiakaspalautuksia, sekä yhtymähallinnon ylijäämän palautusta.

10.2.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	214 017	214 577	235 523	234 418	-0,5 %	9,2 %
Toimintakulut	213 437	214 371	234 284	234 142	-0,1 %	9,2 %
Toimintakate	581	207	1 240	276	-77,7 %	33,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	116	0	0	0	-100,0 %	0,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	433	207	319	276	-13,5 %	33,7 %
Tilikauden tulos	32	0	920	0		

10.2.3 Toiminnan tunnusluvut

Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos-% TAE 2019/ ENN 2018	Muutos-% TAE 2019/ TA 2018
Tilikauden tulos (1 000 euroa)	5	0	920	0	-100,0 %	0,0 %
Tuottavuustavoite-%	7,1	2,5	7,5	3,0	-60,0 %	20,0 %
Hintatason muutos-%	-6,6	0,8	0,8	-0,1	-112,5 %	-112,5 %
Toimintatuotot (milj. eur)	194	215	236	234	-0,8 %	8,8 %
Toimintakulut (milj. eur)	194	214	235	234	-0,4 %	9,3 %

10.3 HUS TUKIPALVELUT TULOSALUE

10.3.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019
Tilikauden tulos *)	4 897	0	445	0
Tuottavuustavoite-% (kokonaistuottavuus)	3,77 %	2,58 %	2,58 %	2,10 %
Hintatason muutos-%				1,2 %
Muut tukipalvelut	-1,7 %	-2,7 %	-2,7 %	0,0 %
Laitoshuoltopalvelut	-1,9 %	0,0 %	0,0 %	1,9 %
Potilas- ja henkilöstöruokailu	-1,0 %	0,0 %	0,0 %	1,9 %
Talous- ja henkilöstöpalvelut	-1,7 %	4,9 %	4,9 %	-0,5 %

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja asiakaspalautuksia, sekä yhtymähallinnon ylijäämän palautusta.

10.3.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	162 186	181 690	181 226	191 969	5,9 %	5,7 %
Toimintakulut	160 935	180 239	179 418	190 608	6,2 %	5,8 %
Toimintakate	1 251	1 451	1 807	1 360	-24,7 %	-6,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	82	0	11	15	41,3 %	0,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	1 373	1 451	1 352	1 345	-0,5 %	-7,3 %
Tilikauden tulos	-204	0	445	0		

10.3.3 Toiminnan tunnusluvut

Toiminnan tunnusluvut*	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos-% TAE 2019/ ENN 2018	Muutos-% TAE 2019/ TA 2018
Tuotanto (lkm)						
Sairaalaosastojen ja toimitilojen puhtaanapitopalvelut	12 624	12 571	12 722	13 111	3,1 %	4,3 %
Potilasruokahuoltoa avustavat palvelut	21 894	20 840	22 843	20 300	-11,1 %	-2,6 %
Jätteiden keräys ja pakkauspalvelu	764	767	766	766	0,0 %	-0,1 %
Vuodehuolto ja potilaspaikan kunnostus osastoilla	166 258	155 565	175 716	148 489	-15,5 %	-4,5 %
Sairaalasänkyjen huolto ja puhdistus	63 285	58 761	69 729	72 262	3,6 %	23,0 %
Laitoshuollon potilashuoneiden täyttöpalvelu	5 115	4 998	5 191	5 329	2,7 %	6,6 %
Laitoshuollon hoitologiikkapalvelu	4 508	4 521	4 500	4 620	2,7 %	2,2 %
Erikseen laskutettavat palvelut	18 791	2 775	18 838	2 700	-85,7 %	-2,7 %
Alihankinta sairaalaosastojen ja toimitilojen puhtaanapitopalvelut	2 619	3 244	1 848	1 762	-4,7 %	-45,7 %
Apuvälineiden pesu ja puhdistus	10 510	9 459	9 459	12 961	37,0 %	37,0 %
Asiointipalvelut	3 643 597	3 572 017	3 687 807	3 799 753	3,0 %	6,4 %
Henkilöstöpalvelut	1 757 165	2 081 513	1 429 837	1 485 068	3,9 %	-28,7 %
Talouspalvelut	2 206 728	2 206 733	2 191 745	2 348 404	7,1 %	6,4 %
Osastonsihteeri- ja tekstinkäsittelypalvelut	8 321 775	8 113 064	8 392 308	9 869 941	17,6 %	21,7 %
Ateriat	6 681 090	6 635 000	6 570 000	6 535 000	-0,5 %	-1,5 %

10.4 HUS TILAKESKUS TULOSALUE

10.4.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2017	TA2018	ENN 2018	TAE 2019
Tilikauden tulos *)	2 429	0	4 835	0
Tuottavuustavoite-% (kokonaistuottavuus)	2,5 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja asiakaspalautuksia, sekä yhtymähallinnon ylijäämän palautusta.

10.4.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos-% TAE19/ ENN18	Muutos-% TAE19/ TA18
Toimintatuotot	193 393	198 862	204 464	225 810	10,4 %	13,6 %
Toimintakulut	113 213	128 910	132 529	162 955	23,0 %	26,4 %
Toimintakate	80 180	69 953	71 934	62 855	-12,6 %	-10,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	11 383	11 241	11 240	11 589	3,1 %	3,1 %
Vuosikate	68 797	58 712	60 694	51 266	-15,5 %	-12,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	68 791	58 712	55 859	51 266	-8,2 %	-12,7 %
Tilikauden tulos	6	0	4 835	0	-100,0 %	-100,9 %

10.4.3 Toiminnan tunnusluvut

Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos-% TAE 2019/ ENN 2018	Muutos-% TAE 2019/ TA 2018
Kokonaistilamäärä (h^{m2})	795 171	800 000	833 000	850 000	2,0 %	6,3 %
- omat rakennukset	596 666	595 000	569 000	570 000	0,2 %	-4,2 %
- vuokrakohteet	198 505	205 000	264 000	280 000	6,1 %	36,6 %
Tyhjät ja peruskorjattavat tilat yhteensä (h^{m2})	45 248	38 000	32 900	48 700	48,0 %	28,2 %
- tyhjät tilat	4 543	10 000	3 000	2 500	-16,7 %	-75,0 %
- Kellokosken tyhjät tilat	2 536		3 200	3 200	0,0 %	0,0 %
- Kätilöopiston tyhjät tilat	9 395				0,0 %	0,0 %
- käyttökiellossa olevat tilat	7 545	7 000	7 700	7 000	-9,1 %	0,0 %
- peruskorjattavat tilat	21 228	21 000	19 000	36 000	89,5 %	71,4 %
Tyhjien tilojen kustannus (M€)	2,5	3,9	4,6	0,9	-79,4 %	-75,6 %
Tuottavuus						
- omien tilojen tilakustannus €/m ² /kk	20,24	20,15	20,17	20,48	1,6 %	1,6 %
- tilojen kokonaiskustannus €/m ² /kk, kaikki tilat	22,24	22,29	22,35	22,57	1,0 %	1,3 %
Energian kulutus MWh						
- lämpö	145 424	154 000	145 000	156 000	7,6 %	1,3 %
- sähkö	118 066	128 000	123 000	130 000	5,7 %	1,6 %

10.5 HUS TIETOHALLINTO TULOSALUE

10.5.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019
Tilikauden tulos *)	1 396	0	4 026	0

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja asiakaspalautuksia, sekä yhtymähallinnon ylijäämän palautusta.

10.5.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	116 511	128 400	137 723	164 941	19,8 %	28,5 %
Toimintakulut	99 275	113 469	119 389	144 880	21,4 %	27,7 %
Toimintakate	17 236	14 931	18 334	20 061	9,4 %	34,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0	0	0	0	-100,0 %	0,0 %
Vuosikate	17 236	14 931	18 334	20 061	9,4 %	34,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	17 227	14 931	14 308	20 061	40,2 %	34,4 %
Tilikauden tulos	9	0	4 026	0	-100,0 %	0,0 %

10.5.3 Toiminnan tunnusluvut

Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos-% TAE 2019/ ENN 2018	Muutos-% TAE 2019/ TA 2018
Tuotanto (lkm)						
Työasema- ja perustietotekniikkapalvelut	394 824	392 820	390 974	458 940	17,4 %	16,8 %
O365-palvelut	286 743	292 644	301 572	299 784	-0,6 %	2,4 %
Viestintätetkniikkapalvelut						
Puhelinpalvelut	310 159	311 892	317 662	327 000	2,9 %	4,8 %
Hoitajakutsupalvelut	42 322	43 356	46 238	53 748	16,2 %	24,0 %
Laitetuokrat	448 806	449 016	494 595	525 720	6,3 %	17,1 %
Palvelujen saatavuus						
Kriittisten tietojärjestelmäpalvelujen käytettävyys:						
Uranus kokonaiskäytettävyys	99,50 %	99,68 %	99,80 %	99,59 %	-0,2 %	-0,1 %
Kansalaisen sähköiset ajanvarauspalvelut	na	na	na	99,50 %		
Talous-, henkilöstö- ja materiaalihallinto	100,00 %	99,80 %	100,00 %	99,50 %	-0,5 %	-0,3 %

10.6 HUS YHTEISET TULOSALUE

10.6.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019
Tilikauden tulos *)	6 369	0	42 262	0

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja asiakaspalautuksia, sekä yhtymähallinnon ylijäämän palautusta.

10.6.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	67 060	84 439	122 414	88 454	-27,7 %	4,8 %
Toimintakulut	70 639	83 080	79 169	86 808	9,6 %	4,5 %
Toimintakate	-3 579	1 359	43 245	1 647	-96,2 %	21,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-179	1 334	950	1 448	52,4 %	8,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	26	33	198	506,9 %	673,5 %
Tilikauden tulos	-3 400	0	42 262	0	-100,0 %	-53,2 %

Ennuste 2018 sisältää Töölön sairaalakiinteistön myyntivoiton (38,5 milj. euroa).

10.7 ULKOINEN TARKASTUS TULOSALUE

10.7.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019
Tilikauden tulos *)	158	0	70	0

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja asiakaspalautuksia, sekä yhtymähallinnon ylijäämän palautusta.

10.7.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	522	685	686	709	3,4 %	3,6 %
Toimintakulut	521	685	616	709	15,2 %	3,6 %
Toimintakate	1	0	70	0	-100,0 %	-242,5 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Tilikauden tulos	1	0	70	0	-100,0 %	-242,5 %

10.8 HUS TYÖTERVEYS TULOSALUE

10.8.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019
Tilikauden tulos *)	500	0	-52	17
Tuottavuustavoite-% (kokonaistuottavuus)	0,3 %	4,4 %		2,0 %

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja asiakaspalautuksia, sekä yhtymähallinnon ylijäämän palautusta.

10.8.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos % TAE19/ ENN18	Muutos % TAE19/ TA18
Toimintatuotot	8 028	8 389	8 023	9 064	13,0 %	8,0 %
Toimintakulut	8 022	8 389	8 074	9 064	12,3 %	8,0 %
Toimintakate	6	0	-52	0	-100,0 %	1179,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Tilikauden tulos	6	0	-52	0	-100,0 %	1179,0 %

10.8.3 Toiminnan tunnusluvut

Toiminnan tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	ENN 2018	TAE 2019	Muutos-% TAE 2019/ ENN 2018	Muutos-% TAE 2019/ TA 2018
Tuotanto (lkm, euroa)						
Työpaikkaan kohdistuva toiminta, h	6 269	6 300	5 260	6 500	23,6 %	3,2 %
Yksilökäynnit, Kela I, kpl	22 746	22 700	21 436	23 500	9,6 %	3,5 %
Yksilökäynnit, Kela II, kpl	16 452	17 200	15 936	18 500	16,1 %	7,6 %
Yksilökäynnit, yhteensä, kpl	39 198	39 900	37 372	42 000	12,4 %	5,3 %
Tuottavuus						
Työpaikkaan kohdistuva toiminta, h x 2,2 + yksilökäynnit, kpl	52 990	53 760	48 944	56 300	15,0 %	4,7 %
Henkilöstö						
Henkilötyövuodet	58	65	59	71	20,7 %	9,9 %
Henkilötyövuoden hinta	74 142	76 567	73 890	76 148	3,1 %	-0,5 %

LIITTEET

- Liite 1 Jäsenkuntien väestömäärän kehitys ja ikäjakauma
- Liite 2 Hoitopalvelujen tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet 2019
- Liite 3 Asukasluvun perusteella perittävät osuudet Myrkytystietokeskuksen kustannuksiin
- Liite 4 Asukasluvun perusteella perittävät potilasvakuutusmaksut
- Liite 5 HUS:n jäsenkuntien ensihoitokulut
- Liite 6 Asukasluvun/käytön perusteella perittävät osuudet lääkärihelikopteritoimintaan liittyvästä lääkinnällisestä hoidosta
- Liite 7 Asukasluvun perusteella perittävät osuudet hammaslääketieteen opetuksesta
- Liite 8 Asukasluvun suhteessa katettavat päivystysapumaksut
- Liite 9 Asukasluvun mukainen ennakkomaksu kalliin hoidon tasausmenettelyä varten
- Liite 10 Henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet
- Liite 11 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet
- Liite 12 Jäsenkunnille maksettava peruspääoman korko
- Liite 13 Palvelutuotanto jäsenkunnille vuosina 2016-2019
- Liite 14 Euroa/asukas jäsenkunnittain vuosina 2016-2019
- Liite 15 Jäsenkuntien tuotteistetut palvelut ja kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoidon palvelut

HUS-alueen väestö ikäryhmittäin sairaanhoitoalueittain kunnittain*** Ennuste vuodelle 2019**

Tulosalue/kunta	I k ä r y h m ä t						%osuus HUSin väestöstä
	0 - 14	15 - 44	45 - 64	65 - 74	75 +	Yhteensä	
HYKS-sha	203 799	534 350	302 178	122 683	86 653	1 249 663	74,5
Espoo	54 692	117 667	69 454	26 101	17 173	285 087	17,0
Helsinki	93 594	294 729	153 669	64 870	48 650	655 512	39,1
Kauniainen	1 755	3 342	2 674	1 126	1 081	9 978	0,6
Kerava	6 011	13 972	9 434	4 439	2 804	36 660	2,2
Kirkkonummi	8 043	13 967	10 990	4 222	2 481	39 703	2,4
Vantaa	39 704	90 673	55 957	21 925	14 464	222 723	13,3
Länsi-Uudenm sha	6 276	12 693	11 856	6 483	5 097	42 405	2,5
Hanko	1 081	2 280	2 474	1 563	1 112	8 510	0,5
Inkoo	934	1 586	1 625	798	568	5 511	0,3
Raasepori	4 261	8 827	7 757	4 122	3 417	28 384	1,7
Lohjan sha	16 631	30 492	25 803	12 203	7 972	93 101	5,5
Karkkila	1 424	2 648	2 519	1 322	925	8 838	0,5
Lohja	8 166	15 407	13 309	6 583	4 568	48 033	2,9
Siuntio	1 220	2 035	1 911	800	407	6 373	0,4
Vihti	5 821	10 402	8 064	3 498	2 072	29 857	1,8
Hyvinkään sha	35 643	68 660	52 556	22 212	14 163	193 234	11,5
Hyvinkää	7 467	17 069	12 520	5 958	4 299	47 313	2,8
Järvenpää	7 180	15 847	10 968	5 039	2 865	41 899	2,5
Mäntsälä	4 402	7 065	5 857	2 438	1 566	21 328	1,3
Nurmijärvi	9 075	14 960	12 016	4 405	2 784	43 240	2,6
Tuusula	7 519	13 719	11 195	4 372	2 649	39 454	2,4
Porvoon sha	17 318	32 878	27 855	12 460	8 677	99 188	5,9
Askola	368	761	763	428	344	2 664	0,2
Lapinjärvi	1 075	1 828	1 429	614	374	5 320	0,3
Loviisa	2 309	4 430	4 357	2 538	1 831	15 465	0,9
Pornainen	1 099	1 782	1 515	511	306	5 213	0,3
Porvoo	8 687	17 480	13 890	6 320	4 364	50 741	3,0
Sipoo	3 780	6 597	5 901	2 049	1 458	19 785	1,2
HUS yhteensä	279 667	679 073	420 248	176 041	122 562	1 677 591	100,0

Koko maan väestö	904 802	2 028 610	1 403 719	709 830	527 750	5 574 711

Ikäryhmän osuus koko maan ikäryhmästä	30,9 %	33,5 %	29,9 %	24,8 %	23,2 %	30,1 %

Lähde: Tilastokeskuksen väestöennuste 2015.

HUS-alueen väestö	0 - 14	15 - 44	45 - 64	65 - 74	75 +	Yhteensä
31.12.2017	276 732	675 487	417 679	169 444	112 373	1 651 715
31.12.2016	274 816	667 755	418 195	163 427	110 126	1 634 319
31.12.2015	272 509	660 122	417 641	161 576	104 473	1 616 321
31.12.2014	269 933	654 581	417 531	155 336	102 009	1 599 390
31.12.2013	266 975	648 871	418 098	149 058	98 448	1 581 450
31.12.2012	263 715	645 052	417 606	141 375	95 048	1 562 796
31.12.2011	261 503	641 245	417 182	132 770	92 334	1 545 034
31.12.2010	259 655	637 860	417 410	123 288	90 066	1 528 279

Lähde: Tilastokeskus; väestö 31.12.

HOITOPALVELUJEN TUOTTEISTUKSEN JA HINNOITTELUN PERIAATTEET 2019

1 YLEISTÄ

HUSin perussopimuksen mukaan sairaanhoitopiiri jakaantuu kunnittain Helsingin seudun yliopistolliseen keskussairaalaan ja muihin sairaanhoitoalueisiin. Kuntayhtymän tulot muodostuvat jäsenkuntien palvelumaksuista ja kuntayhtymän muista tuloista. Kuntien palvelumaksut määräytyvät kuntien käyttämien palvelujen mukaan. Palvelujen hinnoitteluperusteet päättää valtuusto ja sairaalakohtaiset hinnat vahvistaa kuntayhtymän toimitusjohtaja. Toimintaympäristön muuttuessa nopeasti tavoitteena on joustavampi ja markkinalähtöisempi tuotteistus ja hinnoittelu, mikä reagoi nopeammin kysynnässä ja tarjonnassa tapahtuviin muutoksiin.

Käsite "sairaala" on HUSin toiminnan uudelleen organisointien seurauksena saanut osalla sairaanhoitoalueista uuden sisällön, kun käsitettä verrataan HUSin perustamisvuoden 2000 käsitelmäärittelyyn. Esimerkiksi HYKS-sairanhoitoalueella on 16 kliinistä tuloksyksikköä, jotka toimivat useissa kiinteistöissä pääkaupunkiseudun alueella. Sairaalakohtaiset hinnat voidaan hoitopalvelujen hinnoittelun kannalta muuttuneessa tilanteessa laskea joko sairaalakohtaisesti tai sairaanhoitoaluekohtaisesti. Sairaalakohtainen hinta ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö eri sairaaloiden hinta voisi olla sama.

Sopimuskuntien, ulkokuntien ja muiden maksajien laskutuksessa sovelletaan samoja hinnoittelu- ja laskutusperiaatteita kuin jäsenkuntien laskutuksessa, jollei sairaanhoitopiirien, sopimuskuntien tai muiden maksajien välillä ole muuta sovittu.

2 TUOTTEISTUKSEN PERIAATTEET

Tuotteistuksen tavoitteena on luoda järkeviä, kustannuksiltaan homogeenisia hoitokokonaisuuksia. Kuntien käyttämien hoitopalvelujen maksut määräytyvät hinnoiteltujen tuotteiden toteutuneen käytön perusteella. Tuotteistusta käytetään apuna kuntien palvelusuunnittelussa sekä kuntayhtymän yksiköiden toiminnan suunnittelussa ja seurannassa. Kuntien ja muiden maksajien palvelujen käyttö raportoidaan tuotekohtaisesti. Hoitopalvelujen tuotteistus Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä vuonna 2019 perustuu:

1. NordDRG (NordDRGFull)–ryhmittelyyn perustuviin tuotteisiin,
2. hoitopäivä- ja avohoitokäyntituotteisiin,
3. sähköisiin etäasiointipalveluihin sekä
4. suoriteperusteisesti myytäviin palveluihin ja hoitopaketteihin,
5. muihin palveluihin
6. ja kapitaatilaskutukseen perustuviin palveluihin.

Tuotteistuksen käsitteiden tarkempi sisältö määritellään sairaanhoitopiirin pysyväisohjeena annettavassa ”Suoritekäsikirjassa”.

NordDRG-tuotteet (hoitoketjuun perustuva tuotteistus)

DRG (Diagnosis Related Groups)–ryhmittelyn tavoitteena on ryhmitellä erikoissairaanhoidon somaattinen palvelutuotanto lääketieteellisesti ja taloudellisesti järkeviksi kokonaisuuksiksi. DRG-ryhmittely tapahtuu potilaan pää- ja sivudiagnoosien, toimenpiteiden, iän, hoidon keston ja poistumistavan/jatkohoitopaikan perusteella. HUSissa on käytössä NordDRG Full–ryhmittelijä, joka ryhmittelee sekä avo- että vuodeosastohoidon

palvelutuotannon. Ryhmittely tapahtuu hoidon päättyessä automaattisesti potilastietojärjestelmiin kirjatun tiedon perusteella.

DRG-ryhmittelyä käytetään laskutuksen ja tuotehinnoittelun pohjana. Lähes koko somaattinen vuodeosastotoiminta laskutetaan DRG-ryhmän mukaisina NordDRG-tuotteina. Avohoitotoiminnasta NordDRG-tuotteina laskutetaan se osuus palvelutuotannosta, joka sisältää toimenpiteitä ja/tai laajoja laboratorio- ja kuvantamistutkimuksia, esimerkiksi päiväkirurgia. Avohoidon NordDRG-tuotteina laskutetaan myös psykiatrian vaativia diagnostisia toimenpiteitä tai leikkaussaliympäristöä vaativat hoidot.

DRG-tuotteet on HUSissa jaoteltu ns. klassisiin DRG-ryhmiin (vuodeosastohoidon ryhmä 1-599), DRG-O-ryhmiin (lyhythoito, yhden päivän hoitajakso), tähystyksiin (700-ryhmät), pientoimeniteisiin (800-ryhmät) ja 900-ryhmän tuotteisiin (lääkehoidot, sädehoito, kuvantamis- ja laboratoriotutkimukset). Ryhmiin DRG-O sekä 700-, 800- ja 900-ryhmittyvät hoidot, joissa potilas tulee hoitoon ja lähtee hoidosta saman kalenterivuorokauden aikana. DRG-ryhmittelijä ryhmittelee kaiken somaattisen erikoissairaanhoidon palvelutuotannon yllä mainittuihin ryhmiin, mutta käynnit, jotka ryhmittyvät 900-sarjan O-alaryhmiin, laskutetaan käyntituotteina.

Hoitopäivät tuotteet ja avohoitokäyntituotteet (muut kuin avohoidon DRG-tuotteet)

Hoitopäivinä tuotteistetaan:

- psykiatrian erikoisalojen vuodeosastohoito,
- psykiatrian asumispalvelut,
- psykiatrian perhehoito,
- hengityshalvauspotilaiden hoito,
- kuntoutuksen vuodeosastohoito,
- siirtoviiveestä aiheutunut vuodeosastohoito,
- yhteispäivystyksessä tuotettu vuodeosastohoito ja laitospäivystys (päihdepotilaiden lyhytaikainen katkaisuhoidot)
- ja lasten kotisairaalan hoitopäivät.

Käyntityypin perusteella tuotteistetaan:

- muu kuin DRG-avohoitoryhmiin kuuluva somaattinen avohoido,
- Perhepesähotellin avohoitokäynnit
- somatiikan sähköiset etäasiointi palvelut (e-käynnit)
- sekä yhteispäivystysten perusterveydenhuollon käynnit.

Käyntityypin perusteella tuotteistettuja somaattisten erikoisalojen käyntituotteita ovat päivystyskäynnit, ensikäynnit, uusintakäynnit, muut käynnit (hoitokäynti, hoitajakäynti ja sarjahoitokäynti), kotikäynnit, potilasryhmäkäynnit, ryhmävastaanotot, päiväsairaanhoidokäynti, perhepesäkäynti, asiantuntijakonsultaatiot, erikoissairaanhoidon konsultaatiot, avohoitokonsultaatiot, hoitopuhelut/ hoitokirjeet ja seulontakäynnit.

Psykiatrian avohoidon tuotteistuksessa siirrytään käyntityyppeihin perustuvasta tuotteistuksesta toteutettuihin palvelutoimintoihin perustuviin avohoitotuotteisiin (pl. psykiatrian vaativia diagnostisia toimenpiteitä tai leikkaussaliympäristöä vaativat hoidot). Psykiatrian uudet avohoidon tuotteet jakautuvat seuraaviin tuoteryhmiin: Psykiatriset konsultaatiot, Psykiatriset tutkimukset, Hoito- ja kuntoutussuunnitelmat, Psykoterapeuttiset interventiot, Muut psykososiaaliset interventiot, Biologiset interventiot ja Muu psykiatrinen hoito, selvittely ja seuranta. Uusi tuotteistus otettiin käyttöön HYKS Psykiatrian tulosityksikössä ja Porvoon sairaanhoitoalueella vuoden 2018 alussa ja sen käyttö laajenee koko HUS-piiriin vuoden 2019 alusta alkaen. Lasten psykiatriassa avohoidon tuotteistus perustuu edelleen käyntityyppeihin.

Lasten psykiatriassa käyntityypin perusteella tuotteistettuja käyntituotteita ovat päivystyskäynnit, ensikäynnit, muut käynnit (kiireellinen käynti, tutkimuskäynti, hoitokäynti, hoitajakäynti, päätöskäynti), kotikäynti, potilasryhmäkäynti, ryhmävastaanotto, päiväsaaranhoitokäynti, kuntouttavat päivätoimintokäynnit, asiantuntijakonsultaatiot, erikoissairaanhoidon konsultaatiot, avohoitokonsultaatiot ja hoitopuhelut/ hoitokirjeet.

Sähköiset etäasiointipalvelut tuotteistetaan sähköistä etäasiointia varten perustettujen eKäyntityyppien perusteella omiksi käyntituotteiksi tai tuotepaketeiksi. Käyntityypin perusteella tuotteistettuja sähköisiä etäasiointipalveluita ovat eLääkärikäynti, eHoitajakäynti, eErityistyöntekijäkäynti, eHoito-ohjelma, eSeuranta, eKonsultaatio, eTiimivastaanotto ja eRyhmäkäynti. Aikuispsykiatriassa eKäyntityypeistä on käytössä ainoastaan eHoito-ohjelma, eSeuranta ja eKonsultaatio. Sähköiset etäasiointituotteet nimetään eKäyntityyppi- tai tapauskohtaisesti (esim. eLääkärikäynti, Nettiterapia).

Yhteispäivystysten perusterveydenhuollon taseisia yleis- tai akuuttilääketieteen avohoitokäynti- ja hoitopäivätuotteita ovat: tk-käynti, lääkäri; tk-käynti (yö), lääkäri; tk-käynti, hoitaja; vaativa tk-käynti, lääkäri (vuodepotilas), tk-hoitopäivä, tk-kotikäynti, tk-apuvälinekäynti ja tk-konsultaatio. Yhteispäivystysten perusterveydenhuollon taseiset suun terveydenhuollon päivystyskäynnit on tuotteistettu tk-hammaspäivystyskäynneiksi.

Kliinisen hammaslääketieteen opetusklinikan tuottamat perusterveydenhuollon palvelut tuotteistetaan ja hinnoitellaan käyntityypin perusteella seuraaviksi käyntituotteiksi:

- Suunterveydenhuollon toimenpideluokka 0-2
- Suunterveydenhuollon toimenpideluokka 3-4
- Suunterveydenhuollon toimenpideluokka 5-7
- Suunterveydenhuollon toimenpideluokka 8-10
- Suunterveydenhuollon toimenpideluokka 11-15
- Protetiikka 1 (kruunut, sillat, osa- ja kokoproteesi)
- Protetiikka 2 (rankaproteesi)

Opetusklinikan erikoisaloja ovat: kariologia ja endodontia, protetiikka ja parentafysiologia, parodontologia, suu- ja leukakirurgia, oikomishoito (ortodontia) ja suuhygienia.

Suoriteperusteisesti myytävät palvelut ja hoitopaketit (välisuoritteisiin perustuva tuotteistus)

Suoritehinnaston mukaisia välisuoritteita (toimenpiteet, laboratorio- ja kuvantamistutkimukset jne.) voidaan myydä erillisinä palveluina erillisten sopimusten mukaan tai omiksi tuotepaketeiksi paketoituina palveluina. Tulehduskeskuksessa on määritetty palvelupaketti 'Vaikeasti oireilevan imeväisen hengityshäiriöiden tutkimus'. Tarvittaessa palvelupaketteja voidaan muodostaa myös muille tulosalueille.

Muut palvelut

Muita palveluita ovat SERI-tuotteet (Lasten ja nuorten seksuaalirikoksiin liittyvät oikeuspsykiatriset tutkimukset), PAHTU-tuotteet (lasten ja nuorten pahoinpitelyrikoksiin liittyvät tutkimukset), palvelusetelit, potilashotelli, poliisille virka-apuna annettavat palvelut, apuvälineet ja erityispalvelut, muiden palveluntuottajien tuottamat / ostopalveluina hankittavat hoitopalvelut, tartuntatautilain mukaiset lääkkeet sekä erillisten sopimusten mukaiset palvelut (konsultointi, tukipalvelut jne.).

SERI- ja PAHTU-tutkimukset sekä niihin liittyen annettu työnohjaus ja koulutus on tuotteistettu neljäksi tuotteeksi: työnohjaus/koulutus, konsultaatio, oikeuspsykologinen / -oikeuspsykiatrisen tutkimus ja laaja oikeuspsykologinen / -oikeuspsykiatrisen tutkimus. Tarvittaessa voidaan määrittää uusia poliisille viranomaisapuna annettavia palveluita.

Palvelusetelituotteita ovat kaihi, glaukooma, laskimokirurgia, rintarekonstruktio, abdominoplastia, nivustyrän leikkaus (yksipuolinen/molemminpuolinen), vasectomia sterilisaatio –tarkoituksessa, esinahan ahtauden korjausleikkaus (circumcision), lapsen nivustyrän korjaus (toispuoleinen / molemminpuolinen), lapsen kiveksen laskeutumattomuus (toispuoleinen / molemminpuoleinen), lapsen toispuoleinen reisiluun kasvulinjan luudutusleikkaus (ilman implanttia / sisältäen implantin), lapsen vahvakenttämagneettikuvaus suonensisäisellä anestesiolla, sepelvaltimoiden angiografia, sydämen tahdistinasennus (sisältäen 1 tai 2 painevaijeria), Canalis capri, ääreishermon korjaaminen, napsusormen korjausleikkaus sekä kaularangan leikkaus. Tarvittaessa palvelusetelituotteita voidaan määrittää myös muille erikoisaloille.

Potilashotellin palvelut on tarkoitettu potilaille, joiden hoito ei edellytä välitöntä vuodeosastotasosta hoitoa, mutta joiden hoidon kannalta on tärkeitä, että potilas on hoitopaikan välittömässä läheisyydessä. Yöpyminen potilashotellissa korvaa tai täydentää vuodeosastohoitoa, ja hoitava lääkäri tai hänen määräämänsä henkilö arvioi tarpeen aina tapauskohtaisesti. Mikäli yöpyminen potilashotellissa on arvioitu tarpeelliseksi hoidon kannalta, tehdään hotelliyöpymisistä vuorokausikohtaisesti merkintä potilastietojärjestelmiin ja hotelliyöpymiset laskutetaan potilaan hoidon kustannuksista vastaavalta taholta. Mikäli potilashotellissa on vapaata tilaa, voi sinne majoittua myös muut potilaat tai omaiset omalla kustannuksellaan. Tällöin yöpymisiä ei kirjata potilastietojärjestelmään.

Poliisille virka-apuna annettavat palvelut laskutetaan tapauskohtaisesti poliisin pyytämien näytteiden ja tutkimusten perusteella. Virka-apuna annettavat palvelut tuotetaan yhteispäivystysyksiköissä.

Nykyisellään läpilaskutettavat ostopalvelut laskutetaan potilaan kotikunnalta ostopalvelulaskun mukaan. Jatkossa osa alihankintana hankituista palveluista voidaan tuotteistaa ja laskuttaa kuukausittain vakiohintaisena palveluna.

Kapitaatiolaskutukseen perustuvat palvelut (valmiuden ylläpitoon perustuva tuotteistus)

Kapitaatioperusteisesti laskutetaan ensihoidon (ml. lääkärihelikopteritoimintaan liittyvän ensihoito), Päivystysapu 116117 -puhelinpalvelun sekä Myrkytystietokeskuksen ja teratologisen tietopalvelun kulut. Lisäksi vuodesta 2015 alkaen on laskutettu potilasvakuutuksen kustannukset kapitaatioperusteisesti jäsenkunnilta. Kliinisen hammaslääketieteen opetusklinikan toiminta siirtyi Helsingin terveystieteiden keskukselle 1.1.2017. Opetusklinikan palvelut on tuotteistettu, mutta talousarviossa voidaan määrätä, että osa toiminnan tarvitsemasta rahoituksesta voidaan laskuttaa kapitaatioperusteisesti jäsenkunnilta tuotteistettujen palveluiden lisäksi.

3 HOITOPALVELUIDEN HINNOITTELUN PERIAATTEET

HUSin palveluhinnat on määritettävä markkinaperusteisesti siten, että palveluiden hinnat kattavat niistä sairaalalle aiheutuneet muuttuvat ja kiinteät kustannukset (ml. toimintakulut, rahoituskustannukset ja poistot sekä peruspääoman korot) kunakin toimintavuonna. Kustannusvastaavuuden on toteuduttava sairaanhoitoaluekohtaisesti. Lisäksi palveluiden hinnoittelun on tuettava sovittujen hoitoketjujen toteutumista ja sen tulee osaltaan tukea HUSissa annettavan erikoissairaanhoidon kustannusten jakautumista aiheuttamisperiaatteen mukaisesti kuntien kesken.

Tuotteiden kustannukset lasketaan välisuoritekustannusten kautta yhteisesti sovituin kustannuslaskennan säännöin noudattaen kustannusten kohdistamisessa aiheuttamisperiaatetta. HUSin erityisosaamisesta ja -velvoitteista (ml. opetus ja tutkimus)

aiheutuvat kustannukset kohdennetaan erityisosaamista vaativiin tuotteisiin ja välisuoritteisiin eikä niitä vyörytetä bulkkituotteille. Välisuoritteiden käytössä (yksikkökustannukset ja määrä) huomioidaan toiminnalle asetetut tuottavuustavoitteet. Tuotehinnat muodostetaan em. tavalla laskettuihin välisuoritehintoihin perustuen. Prosesseja on jatkuvasti kehitettävä siten, että palvelut kyetään tuottamaan markkinoiden yleistä hintatasoa vastaavilla kustannuksilla.

NordDRG-tuotteiden hinnoittelu

NordDRG-tuotteet hinnoitellaan tulosityksikkö- tai tulosaluekohtaisesti. Tarvittaessa tuotteet voidaan hinnoitella myös vastuualue- tai vastuuyksikkökohtaisesti.

NordDRG-tuotteille, joiden vuosittainen lukumäärä on riittävän suuri ja joiden kustannushajonta sen mahdollistaa, annetaan ryhmän keskekustannuksiin perustuva DRG-tuotehintaa. DRG-tuotehintaa ei aseteta päivystysyksiköiden tuottamille DRG-tuotteille eikä sellaisille ryhmille, joissa kustannushajonta on erittäin suurta. Myöskään elinsiirroille ja kantasolusiirroille ei anneta DRG-tuotehintaa. DRG-tuotehintaa voidaan jättää antamatta myös muista perustelluista syistä. Sellaiset NordDRG-tuotteet, joille ei ole voitu asettaa DRG-tuotehintaa, hinnoitellaan hoidon toteutuneita kustannuksia vastaavalla välisuoriteperusteisella hinnalla.

DRG-tuotehintoja laskettaessa ei huomioida niitä hoitojaksoja ja käyntejä, joiden kustannukset alittavat/ylittävät kaikkien ko. ryhmään sisältyvien hoitojaksojen kustannusten keskihajonnan (SD) perusteella lasketut kustannusrajat. Keskihintoja laskettaessa pääsääntöisesti kustannusrajoina käytetään $\pm 2SD$. Ryhmissä, joissa kustannusten keskihajonta on suuri tai DRG-ryhmittelysäännöt ovat olennaisesti muuttuneet, voidaan kustannusrajana käyttää $\pm 1 SD$ keskihintoja laskettaessa.

Kaikille tuotehinnoitelluille DRG-ryhmille määritetään hinnastoihin ryhmäkohtaiset kustannusrajat, joiden ylittyessä tai alittuessa tuote laskutetaan suoriteperusteisesti. Kustannusrajoina voidaan käyttää ryhmän keskihinnan laskennassa käytettyjä rajoja (SD2 tai SD1) tai perustelluista syistä kustannusrajat voidaan asettaa em. kustannusrajoja kapeammiksi.

Tavallisten vuodeosastojen ja ajanvarauspoliklinikoiden päivystyksellisten NordDRG-tuotteiden hintaan lisätään laskutuksen yhteydessä kiireellisyyslisä. Päivystykselliseksi DRG-tuotteeksi katsotaan sellainen vuodeosastohoitojakso, mihin sisältyy päivystyksenä tehty leikkaustoimenpide tai teho-/tehovalvontahoitojakso. Avohoidon DRG-tuote on päivystyksellinen, mikäli siihen sisältyy päivystyskäynti. Kiireellisyyslisä lisätään vuodeosastohoidossa kahteen ensimmäiseen vuodeosastohoitopäivään ja avohoidon DRG-tuotteen tuote- tai suoriteperusteiseen hintaan. Kiireellisyyslisää ei lisätä päivystysyksiköiden tuottamien palveluiden hintoihin.

DRG-ryhmien muodostamisessa on pyritty ryhmittelemään hoidollisesti ja resurssien kulutukseltaan samankaltaiset potilaat samoihin DRG-ryhmiin. DRG-järjestelmän tavoitteena on mahdollistaa eri sairaaloiden tuottamien palvelujen kustannusten vertailu, mikä ei ole mahdollista ilman potilasjakauman (casemix) aiheuttaman kustannusvaihtelun vakiointia. HUSissa eri sairaanhoitoalueilla nimeltään sama DRG-tuote on voinut olla sisällöltään erilainen hoitokäytäntöeroista johtuen. Tuotehinnoiteltujen DRG-tuotteiden lukumäärää on pyritty vähentämään, kun kaikille tuottajille DRG-tuotehinnoittelulle on asetettu tuoteryhmäkohtainen lukumääräraja 50 potilastapaukseen vuodessa. Lukumääräraja on ohjeellinen ja tavoitteena on, että DRG-tuotehintaa asetetaan vain sellaisille DRG-ryhmille, missä potilaiden resurssien käyttö on samankaltaista ja ryhmän kustannushajonta ei ole liian suuri. Lisäksi tuotehinnoittelussa pyritään paremmin huomioimaan yliopistosairaalasoinen hoito niin, että erotetaan yliopistosairaalan vaativat DRG-tuotteet muista DRG-tuotteista eikä vaativille tuotteille anneta muilla sairaanhoitoalueilla kuin HYKS-sairanhoitoalueella DRG-tuotehintaa. Tuotehinnoiteltujen

DRG-tuotteiden hoitokäytännöt pyritään vakioimaan niin, että tuotteet ovat aidosti sisällöltään vertailukelpoisia eri sairaanhoitoalueilla. DRG-tuotteiden hinnoittelussa ja ryhmäkohtaisten kustannusrajojen määrittelyssä otetaan jatkossa aiempaa enemmän huomioon perusterveydenhuollon kanssa sovittu työnjako (hoitoketjuun perustuva tuotteistus). Niiden maksaja-asiakkaiden kanssa, joiden kanssa on sovittu hoitoketjusta ja työnjaosta, DRG-tuotteen laskutus on jatkossa alhaisempi, kuin sellaisten maksaja-asiakkaiden osalta, joiden osalta HUS joutuu vastaamaan potilaan koko hoitoketjun järjestämisestä.

Hoitopäivä ja avohoitokäyntituotteiden hinnoittelu

Hoitopäivä- ja käyntituotteet hinnoitellaan pääsääntöisesti tulosityksikkö- tai tulosaluekohtaisesti. Tarvittaessa voidaan tuotteet hinnoitella myös vastuualue- tai vastuuyksikkökohtaisesti hintaryhmittäin. Siirtoviivehoitopäivät hinnoitellaan kuntayhtymätasoisesti. Yhteispäivystysten hoitopäivä- ja käyntituotteet hinnoitellaan erillissopimusten mukaan.

Käyntituotteille voidaan määrittää hinnastoihin kustannusraja, jonka ylittyessä tuote laskutetaan suoriteperusteisesti toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

Psykiatrian uudet palvelutoimintoihin perustuvat avohoitotuotteet hinnoitellaan tulosityksikkö- tai tulosaluekohtaisesti. Psykiatrian avohoitotuotteen kokonaishinta määräytyy palvelutoiminnon hinnan ja palveluun käytetyn ajan perusteella.

Muiden palveluiden hinnoittelu

SERI ja PAHTU-tuotteet

SERI (lasten ja nuorten seksuaalirikoksiin liittyvät oikeuspsykiatriset tutkimukset)- ja PAHTU (lasten ja nuorten pahoinpitelyrikoksiin liittyvät tutkimukset) -tuotteiden hinnat määritellään lasten oikeuspsykiatrisessa yksikössä koko HUSia varten.

Palvelusetelit

Palvelusetelien arvot vahvistetaan vuosittain tuotteittain. Kuntalaskutuksessa palvelusetelin arvoon lisätään käsittelymaksu.

Potilashotelli

HUSin omassa potilashotellissa yöpyminen on hinnoiteltu kahteen hintaryhmään yöpymisajankohdasta riippuen. Hintaryhmät ovat ruuhka-aika (su-to yöt) sekä viikonloppu (pe-la yöt). Hotelliyön hinta sisältää yhden ateriavoucherin, jonka arvo vastaa hotelliaamiaisen arvoa. Potilaan omainen / saattaja voi yöpyä potilaan kanssa samassa huoneessa ilman erillistä veloitusta.

Poliisille virka-apuna annettavat palvelut

Virka-apuna annettavat palvelut on hinnoiteltu HUS-tasoisesti kahteen hintaryhmään palvelun tuottamisajankohdasta riippuen. Hintaryhmät ovat arkisin ja lauantaina klo 7-21 annetut palvelut sekä öisin (klo 21 jälkeen, mutta ennen klo 7) ja sunnuntaina tai pyhäpäivinä tuotetut palvelut.

Apuvälineet

Vuokrattavien apuvälineiden vuokra määritetään Sisätautien ja Kuntoutuksen tulosityksikössä toimivassa Apuvälinekeskuksessa. Henkilökohtaiset apuvälineet ja elinikäiseen käyttöön hankittavat apuvälineet (ns. läpilaskutettavat) hinnoitellaan ostopalvelulaskun mukaan ja hintaan lisätään käsittelymaksu ja laskutuslisä.

Muut palvelut hinnoitellaan ostopalvelulaskun mukaan ja kuntalaskutuksessa hintaan lisätään käsittelymaksu ja/ tai laskutuslisä.

4 LASKUTUS

Kuntalaskutus

Jäsenkuntia laskutetaan kuukausittain ennakkona 1/12 osa talousarvioon sisällytetystä jäsenkuntien maksuosuudesta. Jäsenkuntien maksuosuudet sisältävät varsinaisen erikoissairaanhoidon palvelutuotannon (NordDRG-, hoitopäivä- ja käyntituotteet, sähköiset etäasiointi palvelut, ostopalvelut, hoitopalvelut muista sairaaloista, palvelusetelit sekä tartuntatautilääkkeet, apuvälineet, perinnöllisyyslääketiede ja potilashotelli) sekä kapitaatioperusteisesti veloittavat Päivystysapu 116117 -puhelinpalvelu ja potilasvakuutus. Mikäli kunnan maksuosuutta ja siihen sisältyvää tuotekohtaista palvelusuunnitelmaa muutetaan kesken vuoden, muutetaan myös kuukausittain perittävää ennakkoa siten, että kalenterivuoden aikana tulee perityksi maksuosuuden mukainen summa.

Laskutus tasataan neljä kertaa vuodessa hinnoiteltujen palvelujen toteutuneen käytön mukaiseksi. Palvelujen toteutunut käyttö lasketaan tuotteistuksen periaatteiden mukaisesti ja hinnastossa niille vahvistettujen hintojen perusteella. Lopullinen laskutus pohjautuu aina toteutuneeseen palvelujen käyttöön.

Jäsenkuntien maksuosuus ja sen perusteella kuukausittain perittävä ennakko ei sisällä yleislääketieteen hoitopäiviä (laskutettavat siirtoviivehoitopäivät), yhteispäivystysten yleislääketieteen avo/kotihoitokäynti- tai hoitopäivätuotteita eikä yhteispäivystysten tk-hammaspäivystyskäyntejä tai kliinisen hammaslääketieteen opetusklinikan käyntituotteita, vaan ne laskutetaan erikseen toteutuneen käytön mukaisesti kuukausittain.

Toisessa laitoksessa, esim. terveyskeskuksessa, hoidossa olevien potilaiden asiakasmaksua vastaava summa peritään potilaan kotikunnalta kuntaosuuden lisäksi.

Sopimuskuntia, muita sairaanhoitopiirejä sekä muita maksajia laskutetaan hinnoiteltujen palvelujen toteutuneen käytön mukaisesti kuukausittain.

NordDRG-perusteinen laskutus

Somaattinen, ei-päivystyksellinen vuodeosastohoito sekä kaikilla erikoisaloilla NordDRG-ryhmitellyt ei-päivystykselliset avohoitokäynnit laskutetaan NordDRG-tuotteiden hinnastossa olevilla hinnoilla, elleivät tuotteen välisuoritehintoihin perustuvat potilaskohtaiset kustannukset ylitä tai alita määriteltyjä outlier-rajoja. Kaikille DRG-tuotehinnoituille NordDRG-tuotteille on määritetty hinnastoihin kustannusrajat, joiden ylittyessä tai alittuessa tuote laskutetaan suoriteperusteisesti toteutuneiden välisuoritekustannusten mukaisesti. Päivystyksiköiden tuottamat DRG-tuotteet sekä sellaiset NordDRG-tuotteet, joille ei ole asetettu DRG-tuotehintaa, laskutetaan aina suoriteperusteisesti toteutuneisiin välisuoritekustannuksiin perustuen.

Tavallisten vuodeosastojen päivystyksellinen DRG-tuote laskutetaan aina suoriteperusteisesti ja kahteen ensimmäiseen hoitopäivään lisätään laskutuksen yhteydessä kiireellisyyslisä, joka määräytyy elektiivisen vuodeosastohoitopäivävälisuoritehinnan perusteella. Ajanvarauspoliklinikan päivystyksellisen DRG-tuotteen tuote- tai suoritehintaan lisätään kiireellisyyslisä, mikä määräytyy käyntivälisuoritehinnan perusteella.

Suoriteperusteisessa laskutuksessa lasku koostuu perushoitopäivien (hoitopäivien hinta kerrotaan sairaalavuorokausien määrällä) tai avohoitokäyntien hinnan lisäksi potilaalle suoritetuista laboratoriotutkimuksista, kuvantamistutkimuksista, leikkaus- ja hoitotoimenpiteistä, verituotteista, potilaskohtaisesti tilatuista lääkkeistä ja erikseen hinnoitelluista erityisen kalliista lääkkeistä sekä potilaskohtaisesti kirjatuihin tarvikkeisiin. Mikäli potilaan hoitojaksoon on sisällynyt teho- tai tehovalvontahoitoa, laskutetaan tämä suoriteperusteisessa laskutuksessa teho/tehovalvontaosastolla vietetyn ajan sekä potilaalle

vuorokausittain kirjattujen TISS-pisteiden mukaan. TISS-pisteet kuvaavat tehohoidossa olevan potilaan hoidon vaativuutta. Tilanteissa, joissa hoitojakson maksaja vaihtuu hoidon aikana tai hoitojakso ei ehdi saada tuotepäätöstä vuodenvaihteessa luo tietojärjestelmä NordDRG:stä poikkeavan tuotteen, joka laskutetaan suoriteperusteisesti.

Hoitopäiväperusteinen laskutus

Hoitopäivä tuotteet laskutetaan kuukausittain, vaikka hoitojakso ei olisi vielä päättynyt.

Psykiatrin vuodeosastohoito, kuntoutusosastohoito sekä hengityshalvauspotilaiden hoito laskutetaan ko. tulosyksikön tai vastuualueen vastaavalla hoitopäivä tuotteen hinnalla. Psykiatriassa voi olla hoidollisista ja potilaasta johtuvista syistä poissaolopäiviä ja lomia, joista ei laskuteta kuntaa. Mikäli hengityshalvauspotilas joutuu jonkin muun syyn takia sairaalaan, laskutetaan kuntaa NordDRG- tai hoitopäiväperusteisesti erikoisalasta riippuen.

Siirtoviiveistä johtuvat hoitopäivät laskutetaan siirtoviivehoitopäivä tuotteina. Laskutettavan siirtoviivehoitopäivän yksikkö hinta on sama siirtoviivepäivien kertymästä riippumatta. Potilaan erikoissairaanhoidon hoitojakso katkaistaan potilaan jatko hoitoon siirtoon varatun karenssiajan päättyessä ja siirtoviivehoitopäivien laskutus alkaa ko. ajankohdasta. Karenssiajan pituus on somatiikan erikoisalalla kaksi (2) päivää ja psykiatrian erikoisalalla 14 päivää. Karenssiaika alkaa siirtoilmoituksen tekopäivää seuraavana päivänä. Karenssipäiviksi ei lasketa lauantaita, sunnuntaita tai juhlapäiviä. Mikäli potilas ei ole saanut jatko hoitopaikkaa kolmantena päivänä somatiikan erikoisalalla ja psykiatriassa 15. päivänä siirtoilmoituksen antamisesta, päätetään potilaan erikoissairaanhoidon hoitojakso ja aloitetaan yleislääketieteen siirtoviivehoitopäivä (98 yleislääketiede) perusteinen laskutus. Tällöin laskutetaan sekä potilaan erikoissairaanhoidon hoitojakso, että kertyvät siirtoviivehoitopäivät. Oletettavasta siirtotarpeesta tulee antaa ennakoilmoitus potilaan kotikunnalle heti kun on todennäköistä, että potilas tulee tarvitsemaan jatko hoitopaikan erikoissairaanhoidon tarpeen päättyessä.

Mikäli potilaan tila yllättäen heikkenee jatko hoitopaikkaa odottaessa karenssiajalla eikä potilas ole enää siirtokelpoinen, potilaan erikoissairaanhoidon hoitojaksoa ei katkaista ja siirtoilmoitus peruutetaan. Mikäli siirtoilmoitus joudutaan peruuttamaan potilaan ollessa jo siirtoviivehoitopäivä laskutettavana, tehdään potilaalle erikoisalasiirto erikoissairaanhoidon erikoisalalle ja käynnistetään uusi erikoissairaanhoidon hoitojakso. Potilaalle muodostuu tällöin uusi laskutettava erikoissairaanhoidon hoitojakso ja hoitojaksojen välissä toteutuneet siirtoviivepäivät laskutetaan erikseen.

Mikäli potilaan hoidon maksaa joku muu taho kuin HUSin jäsenkunta kuten esim. muiden sairaanhoitopiirien jäsenkunnat, vakuutusyhtiöt tai puolustusvoimat, on siirtoilmoitusta tehtäessä kysyttävä maksajalta, missä jatko hoito järjestetään. Tällöin maksaja voi halutessaan osoittaa haluamansa jatko hoitopaikan. Jos maksaja taho ei ole osoittanut jatko hoitopaikkaa, siirtyvät nämä potilaat kotikuntiansa osoittamiin jatko hoitopaikkoihin. Jos jatko hoitopaikkaa ei ole järjestynyt karenssiajan kuluessa, päätetään potilaan erikoissairaanhoidon hoitojakso ja aloitetaan yleislääketieteen siirtoviivehoitopäivä perusteinen laskutus potilaan kotikunnalta, paitsi jos maksaja on muu kuin kotikunta.

Yhteispäivystysten hoitopäivä tuotteet ja laitosvieroitus hoitopäivät laskutetaan erillissopimusten mukaan.

Avohoitokäyntituotteiden laskutus

Mikäli avohoitokäynti ei ryhmitä hinnoiteltuun avohoidon DRG-ryhmään, avohoitokäynti laskutetaan käyntityyppiin perustuvana käyntituotteena tai psykiatrian palvelutoimintoihin perustuvana avohoitotuotteena. Käyntituotteet laskutetaan käyntituotehinnastossa olevalla tuotehinnalla, mikäli tuotteen välisuoritekustannuksiin perustuvat kustannukset eivät ylitä hinnastoon määriteltyä kustannusrajaa. Mikäli kustannukset ylittävät kustannusrajan,

käyntituote laskutetaan suoriteperusteisesti toteutuneiden välisuoritekustannusten mukaisesti. Psykiatrian palvelutoimintoihin perustuvat avohoitotuotteet laskutetaan palvelutoimintahinnaston ja palveluun käytetyn ajan perusteella.

Yhteispäivystysten avohoidon -, kotihoidon - ja yleisanestesiahammashoidon käyntituotteet sekä klinisen hammaslääketieteen opetusklinikan käyntituotteet laskutetaan erillissopimusten mukaan.

Tuettuna itsehoitona toteutettu hoito, jossa hoitotarvikkeet ja lääkkeet sekä hoidon toteuttamisessa tarvittava sairaanhoidollinen tuki annetaan sairaalasta, laskutetaan kunnalta ”muu käynti”-tuotteena.

Muiden palveluiden laskutus

SERI- ja PAHTU-tuotteet

Lasten ja nuorten seksuaalirikoksiin liittyvät oikeuspsykiatriset tutkimukset sekä lasten ja nuorten pahoinpitelyrikoksiin liittyvät tutkimukset sekä niihin liittyen annettu työnohjaus ja koulutus laskutetaan SERI- ja PAHTU –tuotteina Valtionkonttorilta.

Palvelusetelit

Hoidosta, jonka potilas hankkii HUSin antamalla palvelusetelillä, laskutetaan potilaan kotikunnalta palvelusetelin arvo ja laskuun lisätään käsittelymaksu.

Potilashotelli

Potilaan hoidon kannalta välttämättömät potilashotelliyöpymiset laskutetaan potilaan hoidon kustannuksista vastaavalta taholta. Mikäli potilashotelliyöpyminen ei ole välttämättömä hoidon kannalta, laskutetaan yöpymiset suoraan majoittujalta. Ostopalveluina hankittavat potilashotelliyöpymiset laskutetaan ostopalvelulaskun.

Poliisille virka-apuna annettavat palvelut

Virka-apuna annettavat palvelut laskutetaan virka-apua pyytäneeltä poliisiviranomaiselta.

Apuvälineet ja muut erityispalvelut

Mikäli HUSin hoidossa ollut potilas saa tilapäisesti apuvälineen lainaksi kotiin, kouluun tms. paikkaan sisällytetään tällaisten apuvälineiden hankinta- ym. kustannukset hoitojakson, hoitopäivän ja käynnin hintaan. Mikäli tällaisen tilapäisesti lainattavan apuvälineen omakustannusperusteinen vuokrakustannus kuukaudessa on yli 1 500 euroa, ja mikäli apuvälineen laina-aika on oletettavasti pitkä, voidaan apuvälineen vuokrakustannus laskuttaa erikseen potilaan hoidon kustannuksista vastaavalta taholta.

Jos potilaalle lainataan apuväline pitkäaikaiseen käyttöön, laskutetaan apuvälineen omakustannusperusteinen vuokrakustannus erikseen potilaan hoidon kustannuksista vastaavalta taholta. Omakustannusperusteinen vuokrakustannus sisältää apuvälineen hankintahinnan poiston sekä huolto-, korjaus- ja muutostyökustannukset (ns. ylläpitokustannukset). Vaativiin apuvälineisiin liittyvät sovitus- ja käyttökoulutuspalvelut laskutetaan erikseen käyntituotteina.

Mikäli potilaalle hankitaan henkilökohtainen apuväline omaksi tai elinikäiseen käyttöön (ns. läpilaskutettava apuväline; esim. peruukki, pohjalliset, kuulokoje, raajaproteesi), laskutetaan potilaan hoidon kustannuksista vastaavaa tahoa apuvälineen aiheuttamista kuluista omakustannusperiaatteen mukaan. Laskuun lisätään käsittelymaksu ja laskutuslisä. Mikäli henkilökohtaiseksi tarkoitettu apuväline palautuu ja se otetaan osin uudelleen käyttöön (esim. kuulokoje, raajaproteesi), laskutetaan tämä erillisin sopimushinnoin.

HYKSin Silmä- ja korvasairaalasta toimitetuista apuvälineistä voidaan laskuttaa potilaan hoidon kustannuksista vastaavaa tahoa kuukausivuokran sijasta apuvälineen käyttöä ja hankintahinnan mukaisella vuosimaksulla, joka sisältää kaikki apuvälineestä aiheutuneet kustannukset. Isot, normaaleista vuosittaisista huoltokustannuksista poikkeavat

ylläpitokustannukset (esim. ohjelmisto päivitykset) voidaan laskuttaa kertalaskutuksena.

Tulkkipalvelut laskutetaan potilaan kotikunnalta ostopalvelulaskun mukaan. Laskuihin lisätään laskutuslisä.

Muiden palvelutuottajien tuottamien / ostopalveluina hankittavien hoitopalvelut

Sairaanhoitopiirin ulkopuolelta ostopalveluna hankittavat sairaanhoitopalvelut laskutetaan kunnalta palvelun tuottajan veloittamalla hinnalla laskun mukaan. Ostopalveluina hankittavia palveluja ovat hoitopaketit, hoitopakot, hoitopäivät, avohoitokäynnit, lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut ja apuvälineet. Laskuun lisätään käsittelymaksu ja laskutuslisä.

Muiden sairaanhoitopiirien tuottamasta hoidosta HUSin jäsenkuntiin kuuluville potilaille aiheutuneet kustannukset laskutetaan kunnalta potilaskohtaisesti palveluntuottajan veloittamalla hinnalla laskun mukaan. Laskuun lisätään laskutuslisä.

Muulla kuin HUSissa hoidettujen kriminaalipotilaiden hoidosta aiheutuneet kustannukset laskutetaan kunnalta potilaskohtaisesti palveluntuottajan veloittamalla hinnalla laskun mukaan. Laskuun lisätään laskutuslisä.

Tukipalveluiden kuten esim. ateriapalveluiden hinnat määrätään vähintään omakustannusperusteisesti. Hinnat hyväksyy HUS Tukipalvelut tulosalueen tukipalvelujohtaja tai hänen määräämänsä henkilö.

Potilaille toimitettavien lääkkeiden laskutus

HUS Apteekki toimittaa potilaille tartuntatautilain mukaiset maksuttomat lääkkeet, mm. tuberkuloosilääkkeet sekä HIV-potilaiden avohoidon lääkkeet. Lääkekustannukset laskutetaan potilaan kotikunnalta tai sairaanhoitopiiriltä.

Erillisten sopimusten mukaiset palvelut

Erillisten sopimusten mukaisesti terveyskeskuksille tai muille asiakkaille voidaan myydä myös muita erikseen määriteltyjä sairaanhoitopalveluja, konsultaatiota, laboratorio- ja kuvantamistutkimuksia, sekä esim. ei-sairaanhoitollisia tukipalveluja. Mikäli omien jäsenkuntien ja ERVA-alueiden potilaiden hoidon sekä valtakunnallisten velvoitteiden hoitamisen jälkeen jää kapasiteettia käytettäväksi, voidaan sitä käyttää palvelujen tuottamiseen ulkopuolisille. Näiden osalta voidaan sopimuksessa / tarjouksessa käyttää vähintään omakustannusperusteisia hintoja, joko suoriteperusteisesti määriteltynä tai erikseen määriteltynä palvelukokonaisuuksina huomioiden palveluun kohdistuvat välilliset kustannukset. Palveluista tehdään erillinen sopimus, jossa määritellään hoitopalveluista veloittettava hinta, mahdollisen siirtokuljetuksen kustannusten maksaja ja muut kustannusvastaat sellaisessa tilanteessa, jossa potilaan hoito poikkeaa alun perin suunnitellusta.

HUSin lääkäreiden jäsenkuntien ja ERVA-alueiden kuntien terveyskeskuksissa tekemä sopimukseen perustuva konsultointi ja koulutus laskutetaan tuntiperusteisesti. Tuntiperusteinen konsultaatio- ja koulutushinta sisältää välittömät henkilöstökulut sekä matka- ja hallinnolliset kulut. Hinnoittelussa noudatetaan palvelun tuottajan vuosittain ilmoittamaa hintaliitettä. Terveyskeskuksissa tehtävästä konsultoinnista ja koulutuksesta sovitaan erillisin sopimuksin.

Tilanteessa, jossa ulkomailla asuva, itsemaksava potilas hakeutuu ei-kiireelliseen hoitoon HUSiin ja hänet voidaan ym. velvoitteiden täyttämisen vaarantumatta ottaa hoitoon, pyydetään potilaalta etukäteen joko vakuutusyhtiön antama maksusitoumus tai vakuustalletus, jolla katetaan potilaan hoidon suunnitellut kustannukset sekä mahdollisen komplikaation kustannukset. Synnyttämään tulevalta äidiltä edellytetään sellaista vakuutusta

tai vakuutta, joka kattaa myös syntyvän lapsen mahdollisesti tarvitseman sairaalahoidon kustannukset. Riittävänä vakuutena synnyttämään tulevalta voidaan pitää alun perin suunnitellun hoidon/toimenpiteen viisinkertaisia kustannuksia. Muissa ei-kiireellisissä tapauksissa voidaan vakuuden määrittelyssä käyttää hoidon/toimenpiteen kustannuksiin perustuvaa tapauskohtaista harkintaa. Ulkomaisten itsemaksavien potilaiden laskutus on suoriteperusteista. Ulkomailla asuvalle, itsemaksavalle, ei-kiireelliseen hoitoon HUSiin hakeutuvalla potilaalla tarjotaan ensisijaisesti mahdollisuutta hakeutua HYKSin Kliiniset palvelut Oy:n asiakkaaksi (pl. Uudessa Lastensairaalassa hoidettavat potilaat, jotka hoidetaan aina Lasten ja Nuorten sairauksien toimialan toimesta).

Ulkopuolisesti rahoitettujen tutkimusten, ml. toimeksiantotutkimuksien laskutus voi perustua joko projektisuoritteisiin ja välisuoritteisiin tai hankekohtaisesti muodostettavien tuotepakettien pakettihintoihin. Sopimushinnat eivät sisällä kustannuksia, jotka maksetaan suoraan hankkeelta. Kaikkien ulkopuolisesti rahoitettujen tutkimusten hintojen tulee olla vähintään omakustannusperusteisia.

Terveyskeskusten ja sairaanhoitoalueiden yhteispäivystysten laskutus tapahtuu erillisten sopimusten perusteella terveyskeskuskäynti- ja hoitopäivätuotteiden avulla.

Kapitaatioperusteinen laskutus

HUSin ensihoidon laskutus perustuu järjestämisaluekohtaisesti määritettyyn kapitaatioperusteiseen veloitukseen ja kapitaatioperusteinen laskutus tasataan vuoden lopussa ensihoidon palveluiden toteutuneita kustannuksia vastaavaksi. Poikkeuksena Hyvinkään sairaanhoitoalueen ensihoidon järjestämisalue, missä ensihoidon laskutus vuonna 2019 perustuu kapitaatioperusteisesti määritettyyn veloitukseen ja tehtävälukumääräperusteiseen veloitukseen. Vuoden 2019 kapitaatioveloitus määritetään järjestämisalueen 1.1.2018 mukaisen asukasluvun ja ensihoidon suunniteltujen kustannusten perusteella.

HUS vastaa alueensa lääkärihelikopteritoimintaan liittyvästä ensihoidosta, mikä kattaa lääkärihelikopteritoimintaan liittyvän ensihoidon lääkärihenkilökunnan toimintakulut (henkilöstökustannukset, lääkkeet, hoitotarvikkeet, lääkintälaitteet ja potilasrekisterin ylläpitämisestä aiheutuneet kustannukset). Lääkinnälliset kustannukset laskutetaan Helsinkiä lukuun ottamatta jäsenkunnilta asukasluvun suhteessa. Helsinkiin sekä muiden sairaanhoitopiirien kuntien alueelle suuntautuneista hälytyksistä veloitetaan hälytyskohtainen maksu.

Myrkytystietokeskuksen ja teratologisen tietopalvelun kustannukset peritään jäsenkunnilta ja muilta sairaanhoitopiireiltä asukaslukujen suhteessa.

HUSin potilasvakuutuksen ja Päivystysapu 116117 –puhelinpalvelun kustannukset laskutetaan jäsenkunnilta asukaslukujen suhteessa. Asukaslukuperusteisesti laskutettava potilasvakuutus lisätään muiden maksajien laskutukseen laskutuskertoimella. Lisäksi asukaslukuperusteisesti voidaan laskuttaa muitakin talousarvion yhteydessä päätettyjä kustannuksia / palveluja.

5 KALLIIN HOIDON KUSTANNUSTEN TASAUSMENETTELY

Sairaanhoitopiirissä tasataan varainhoitovuoden aikana erityisen kalliin hoidon kustannuksia. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää yksittäisen potilaan hoidosta varainhoitovuoden aikana aiheutuvien kustannusten euromääräisestä rajasta, jonka ylittävät kustannukset kuuluvat tasausjärjestelmän piiriin. Kustannukset katetaan asukaskohtaisella maksulla, jonka suuruuden valtuusto vahvistaa talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Tasausjärjestelmän kautta katetaan 80 % hoidon kustannuksista siltä osin kuin hoidetun potilaan laskutettavat kustannukset koko HUSissa ylittävät 60 000 euroa kalenterivuodessa.

MYRKYTUSTIETOKESKUS*** Asukasluvun suhteessa katettavat menot 2019**

Jäsenkunnat	Väestö 1.1.2018 *)	Arvioitu maksuosuus vuonna 2019 (euroina)
Askola	4 990	1 247
Espoo	279 044	69 716
Hanko	8 517	2 128
Helsinki	643 272	160 715
Hyvinkää	46 739	11 677
Inkoo	5 481	1 369
Järvenpää	42 572	10 636
Karkkila	8 900	2 224
Kauniainen	9 624	2 404
Kerava	35 554	8 883
Kirkkonummi	39 170	9 786
Lapinjärvi	2 706	676
Lohja	46 785	11 689
Loviisa	15 085	3 769
Mäntsälä	20 803	5 197
Nurmijärvi	42 159	10 533
Pornainen	5 121	1 279
Porvoo	50 159	12 532
Raasepori	27 851	6 958
Sipoo	20 310	5 074
Siuntio	6 146	1 536
Tuusula	38 646	9 655
Vantaa	223 027	55 721
Vihti	29 054	7 259
Jäsenkunnat yhteensä	1 651 715	412 664

Jäsenkunnat yhteensä TA2018 407 888

Muut sairaanhoitopiirit	Väestö 1.1.2018 *)	Arvioitu maksuosuus vuonna 2019 (euroina)
Varsinais-Suomen shp yhteensä	480 626	120 080
Satakunnan shp yhteensä	220 398	55 064
Kanta-Hämeen shp yhteensä	172 720	43 152
Pirkanmaan shp yhteensä	532 261	132 980
Päijät-Hämeen shp yhteensä	211 957	52 955
Kymenlaakson shp yhteensä	168 691	42 146
Etelä-Karjalan shp yhteensä	129 865	32 445
Etelä-Savon shp yhteensä	101 518	25 363
Itä-Savon shp yhteensä	42 221	10 548
Pohjois-Karjalan shp yhteensä	166 441	41 584
Pohjois-Savon shp yhteensä	246 653	61 624
Keski-Suomen shp	252 902	63 185
Etelä-Pohjanmaan shp yhteensä	195 583	48 864
Vaasan shp yhteensä	169 741	42 408
Keski-Pohjanmaan shp	78 124	19 518
Pohjois-Pohjanmaan shp yhteensä	409 043	102 195
Kainuun shp yhteensä	73 959	18 478
Länsi-Pohjan shp yhteensä	61 776	15 434
Lapin shp yhteensä	117 447	29 343
Ahvenanmaan maakunta yhteensä	29 489	7 368
Shp yhteensä	3 861 415	964 736

Väestö yhteensä	5 513 130
Kokonaiskustannukset euroina	1 377 400

*) Lähde: Tilastokeskus; Suomen väkiluku (1.1.)

**ASUKASLUVUN SUHTEESSA KATETTAVAT
POTILASVAKUUTUSMAKSUT VUONNA 2019**
- Asukaslukuperusteinen maksu 6,18 euroa/asukas

Jäsenkunnat	Väestö 1.1.2018 *)	Arvioitu maksuosuus vuonna 2019 (euroina)
Askola	4 990	30 815
Espoo	279 044	1 723 208
Hanko	8 517	52 596
Helsinki	643 272	3 972 462
Hyvinkää	46 739	288 632
Inkoo	5 481	33 847
Järvenpää	42 572	262 899
Karkkila	8 900	54 961
Kauniainen	9 624	59 432
Kerava	35 554	219 560
Kirkkonummi	39 170	241 890
Lapinjärvi	2 706	16 711
Lohja	46 785	288 916
Loviisa	15 085	93 156
Mäntsälä	20 803	128 467
Nurmijärvi	42 159	260 349
Pornainen	5 121	31 624
Porvoo	50 159	309 752
Raasepori	27 851	171 991
Sipoo	20 310	125 422
Siuntio	6 146	37 954
Tuusula	38 646	238 654
Vantaa	223 027	1 377 281
Vihti	29 054	179 420
HUS yhteensä	1 651 715	10 200 000

TA 2018		
Väestö 1.1.2017	1 634 319	
Ennakko 2018 euroina		10 700 000
Ennakko euroa/asukas		6,55

TAE2019: HUSin jäsenkuntien ensihoitokulut euroa

	TP 2017	TA2018	TAE2019	Muutos-% TAE2019/ TA2018
HYKS-sha	19 358 117	21 135 628	22 236 000	5,2 %
Espoo	4 193 756	4 483 977	4 837 167	7,9 %
Helsinki	9 406 798	10 570 425	11 095 000	5,0 %
Kauniainen	147 451	153 511	166 830	8,7 %
Kerava	707 466	736 838	750 456	1,8 %
Kirkkonummi	600 748	637 035	679 003	6,6 %
Vantaa	4 301 898	4 553 844	4 707 544	3,4 %
Länsi-Uudenmaan sha¹⁾	2 568 600	2 539 500	2 510 940	-1,1 %
Hanko	531 840	519 780	511 020	-1,7 %
Inkoo	332 460	335 100	328 860	-1,9 %
Raasepori	1 704 300	1 684 620	1 671 060	-0,8 %
Lohjan sha	4 153 444	4 173 693	4 026 915	-3,5 %
Karkkila	405 804	408 713	394 339	-3,5 %
Lohja	2 147 145	2 148 498	2 072 941	-3,5 %
Siuntio	281 344	282 241	272 316	-3,5 %
Vihti	1 319 151	1 334 241	1 287 319	-3,5 %
Hyvinkään sha²⁾	6 140 808	6 348 129	6 539 190	3,0 %
Hyvinkää	1 608 804	1 652 625	1 690 526	2,3 %
Järvenpää	1 356 804	1 424 540	1 486 201	4,3 %
Mäntsälä	665 700	695 701	706 733	1,6 %
Nurmijärvi	1 313 604	1 352 424	1 387 851	2,6 %
Tuusula	1 195 896	1 222 839	1 267 877	3,7 %
Porvoon sha	3 923 690	4 332 680	4 588 901	5,9 %
Askola	205 104	219 781	232 778	5,9 %
Lapinjärvi	111 473	119 184	126 232	5,9 %
Loviisa	615 270	664 408	703 699	5,9 %
Pornainen	205 947	225 551	238 889	5,9 %
Porvoo	2 006 350	2 209 217	2 339 863	5,9 %
Sipoo	779 546	894 539	947 440	5,9 %
Jäsenkunnat yhteensä	36 144 660	38 529 630	39 901 946	3,6 %

1) TP2017 toteutunut alijäämä 1,361 milj. euroa .

TA2018 alijäämä 0,910 milj. euroa.

TAE2019 alijäämä 1,259 milj. euroa.

2) Kustannukset kohdistetaan kunnille 70 % väestön ja 30 % toteutuneiden tehtävien mukaan.

TAE2019: HUSin jäsenkuntien ensihoitokulut euroa/asukas³⁾

	TP 2017	TA2018	TAE2019	Muutos-% TAE2019/ TA2018
HYKS-sha	16,2	17,4	18,1	3,8 %
Espoo	15,5	16,3	17,3	6,2 %
Helsinki	15,0	16,6	17,2	3,6 %
Kauniainen	15,5	16,3	17,3	6,1 %
Kerava	20,0	20,7	21,1	1,7 %
Kirkkonummi	15,5	16,3	17,3	6,2 %
Vantaa	20,0	20,8	21,1	1,7 %
Länsi-Uudenmaan sha¹⁾	60,0	50,0	60,0	20,0 %
Hanko	60,0	50,0	60,0	20,0 %
Inkoo	60,0	50,0	60,0	20,0 %
Raasepori	60,0	50,0	60,0	20,0 %
Lohjan sha	45,4	45,8	44,3	-3,2 %
Karkkila	45,2	45,9	44,3	-3,4 %
Lohja	45,3	45,6	44,3	-2,8 %
Siuntio	45,5	45,7	44,3	-3,0 %
Vihti	45,6	46,1	44,3	-3,8 %
Hyvinkään sha²⁾	32,6	33,5	34,3	2,3 %
Hyvinkää	34,6	35,5	36,2	2,0 %
Järvenpää	33,2	34,3	34,9	1,8 %
Mäntsälä	32,2	33,4	34,0	1,8 %
Nurmijärvi	31,4	32,2	32,9	2,3 %
Tuusula	31,1	31,7	32,8	3,5 %
Porvoon sha	40,2	44,1	46,6	5,7 %
Askola	40,2	43,6	46,6	7,1 %
Lapinjärvi	40,2	43,5	46,6	7,2 %
Loviisa	40,2	43,7	46,6	6,8 %
Pornainen	40,2	44,2	46,6	5,6 %
Porvoo	40,2	44,1	46,6	5,9 %
Sipoo	40,2	44,9	46,6	3,9 %
Jäsenkunnat yhteensä	22,4	23,6	24,2	2,5 %

3) Tilastokeskus: Väkiluku 1.1., vuodet 2016 - 2018.

**ASUKASLUVUN TAI KÄYTÖN PERUSTEELLA PERITTÄVÄT
OSUUDET LÄÄKÄRIHELIKOPTERITOIMINTAAN LIITTYVÄSTÄ
ENSIHOIDOSTA VUONNA 2019**

- Asukasperusteinen hälytysveloitus 1 150 euroa / kerta *)

- Asukaslukuperusteinen maksu 1,14 euroa / asukas

Jäsenkunnat	Väestö 1.1.2018 **)	Asukasluku- perusteinen maksu 2019 (euroina)	Arvio suoriteperus- teisesta hälytysveloi- tuksesta 2019 (euroina)
Askola	4 990	5 688,60	5 750,00
Espoo	279 044	318 110,16	
Hanko	8 517	9 709,38	
Helsinki	643 272		
Hyvinkää	46 739	53 282,46	
Inkoo	5 481	6 248,34	
Järvenpää	42 572	48 532,08	
Karkkila	8 900	10 146,00	
Kauniainen	9 624	10 971,36	
Kerava	35 554	40 531,56	
Kirkkonummi	39 170	44 653,80	
Lapinjärvi	2 706	3 084,84	
Lohja	46 785	53 334,90	
Loviisa	15 085	17 196,90	
Mäntsälä	20 803	23 715,42	
Nurmijärvi	42 159	48 061,26	
Pornainen	5 121	5 837,94	
Porvoo	50 159	57 181,26	
Raasepori	27 851	31 750,14	
Sipoo	20 310	23 153,40	
Siuntio	6 146	7 006,44	
Tuusula	38 646	44 056,44	
Vantaa	223 027	254 250,78	
Vihti	29 054	33 121,56	
Jäsenkunnat yhteensä	1 651 715	1 149 625,02	5 750,00
Muut kunnat			112 700,00
Yhteensä		1 149 625,02	118 450,00
Toiminnan rahoitus yhteensä			1 268 075,02
Asukaslukuperusteinen maksu		1,14	
Suoriteperusteinen hälytysveloitus			1 150,00

TA 2018		
Asukaslukuperusteinen maksu	1,14	
Suoriteperusteinen hälytysveloitus		1 108,00

*) Suoriteperusteinen hälytysveloitus veloitetaan hälytyksen kohdekunnan mukaan

**) Lähde: Tilastokeskus; Suomen asukasluku (1.1.)

**ASUKASLUVUN SUHTEESSA KATETTAVAT
HAMMASLÄÄKÄREIDEN ERIKOISTUMIS- JA
PERUSOPETUSKULUT VUONNA 2019**
- Asukaslukuperusteinen maksu 0,42 euroa/asukas

Jäsenkunnat	Väestö 1.1.2018*)	Arvioitu maksuosuus vuonna 2019 (euroina)
Askola	4 990	2 115
Espoo	279 044	118 259
Hanko	8 517	3 610
Helsinki	643 272	272 620
Hyvinkää	46 739	19 808
Inkoo	5 481	2 323
Järvenpää	42 572	18 042
Karkkila	8 900	3 772
Kauniainen	9 624	4 079
Kerava	35 554	15 068
Kirkkonummi	39 170	16 600
Lapinjärvi	2 706	1 147
Lohja	46 785	19 828
Loviisa	15 085	6 393
Mäntsälä	20 803	8 816
Nurmijärvi	42 159	17 867
Pornainen	5 121	2 170
Porvoo	50 159	21 257
Raasepori	27 851	11 803
Sipoo	20 310	8 607
Siuntio	6 146	2 605
Tuusula	38 646	16 378
Vantaa	223 027	94 519
Vihti	29 054	12 313
HUS yhteensä	1 651 715	700 000

TA 2018		
Väestö 1.1.2017	1 634 319	
Ennakko 2018 euroina		700 000
Ennakko euroa/asukas		0,43

*) Lähde: Tilastokeskus; Suomen väkiluku (1.1.)

**ASUKASLUVUN SUHTEESSA KATETTAVAT
PÄIVYSTYSAPUMAKSUT VUONNA 2019**
- Asukaslukuperusteinen maksu 2,11 euroa/asukas

Jäsenkunnat	Väestö 1.1.2018 *)	Arvioitu maksuosuus vuonna 2019 (euroina)
Askola	4 990	10 521
Espoo	279 044	588 367
Hanko	8 517	17 958
Helsinki	643 272	
Hyvinkää	46 739	98 550
Inkoo	5 481	11 557
Järvenpää	42 572	89 763
Karkkila	8 900	18 766
Kauniainen	9 624	20 292
Kerava	35 554	74 966
Kirkkonummi	39 170	82 590
Lapinjärvi	2 706	5 706
Lohja	46 785	98 647
Loviisa	15 085	31 807
Mäntsälä	20 803	43 863
Nurmijärvi	42 159	88 893
Pornainen	5 121	10 798
Porvoo	50 159	105 761
Raasepori	27 851	58 724
Sipoo	20 310	42 824
Siuntio	6 146	12 959
Tuusula	38 646	81 485
Vantaa	223 027	470 254
Vihti	29 054	61 261
HUS yhteensä	1 651 715	2 126 311

*) Lähde: Tilastokeskus; Suomen väkiluku (1.1.)

**ASUKASLUVUN MUKAINEN ENNAKKOMAKSU
KALLIIN HOIDON TASAUSMENETTELYÄ VARTEN
- Ennakko 28 euroa/asukas vuodelle 2019**

Jäsenkunnat	Väestö 1.1.2018 *)	Ennakko 2019 euroina
Askola	4 990	139 720
Espoo	279 044	7 813 232
Hanko	8 517	238 476
Helsinki	643 272	18 011 616
Hyvinkää	46 739	1 308 692
Inkoo	5 481	153 468
Järvenpää	42 572	1 192 016
Karkkila	8 900	249 200
Kauniainen	9 624	269 472
Kerava	35 554	995 512
Kirkkonummi	39 170	1 096 760
Lapinjärvi	2 706	75 768
Lohja	46 785	1 309 980
Loviisa	15 085	422 380
Mäntsälä	20 803	582 484
Nurmijärvi	42 159	1 180 452
Pornainen	5 121	143 388
Porvoo	50 159	1 404 452
Raasepori	27 851	779 828
Sipoo	20 310	568 680
Siuntio	6 146	172 088
Tuusula	38 646	1 082 088
Vantaa	223 027	6 244 756
Vihti	29 054	813 512
Yhteensä	1 651 715	46 248 020

TA 2018		
Väestö 1.1.2017	1 634 319	
Ennakko 2018 euroina		45 760 932
Ennakko euroa/asukas		28

*) Lähde: Tilastokeskus; Suomen asukasluku (1.1.)

HENKILÖSTÖ

Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön lukumäärä	Muutettu TA 2018 ¹	1.10.2018	ENN2018	TAE 2019	TAE2019 vs TA2018 ¹ muutos	TAE2019 vs TA2018 ¹ muutos-%	TAE2019 vs ENN2018 muutos	TAE2019 vs ENN2018 muutos-%
HUS yhteensä	24 485	24 688	24 868	25 915	1 430	5,8 %	1 047	4,2 %
Hoitohenkilökunta	13 322	13 380	13 451	14 091	769	5,8 %	640	4,8 %
Lääkärit	3 205	3 203	3 245	3 361	156	4,9 %	116	3,6 %
Muu henkilökunta	6 790	6 760	6 920	7 204	414	6,1 %	284	4,1 %
Erityistyöntekijät	1 168	1 345	1 252	1 259	91	7,8 %	7	0,6 %

1) Hallitus 4.6.2018.

HENKILÖSTÖ

Henkilötyövuodet

Henkilötyövuodet	Muutettu TA 2018 ¹	Kum. tammi- syyskuu 2018	ENN2018	TAE 2019	TAE2019 vs TA2018 ¹ muutos	TAE2019 vs TA2018 ¹ muutos-%	TAE2019 vs ENN2018 muutos	TAE2019 vs ENN2018 muutos-%
HUS yhteensä	19 932,0	14 989,2	20 283,0	21 059,3	1 127,2	5,7 %	776,2	3,8 %
Hoitohenkilökunta	10 391,3	7 769,7	10 537,1	10 970,7	579,4	5,6 %	433,6	4,1 %
Lääkärit	2 719,8	2 061,7	2 791,2	2 889,1	169,3	6,2 %	97,8	3,5 %
Muu henkilökunta	6 043,3	4 562,3	6 145,0	6 384,8	341,5	5,7 %	239,8	3,9 %
Erityistyöntekijät	777,6	595,6	809,7	814,6	37,0	4,8 %	4,9	0,6 %

1) Hallitus 4.6.2018.

HELSINGIN JA UUDENMAAN
SAIRAANHOITOPIIRI

SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET 1.1.2019 ALKAEN

1. Pysyvien vastaavien käsitteet

Silloin kun hyödykettä käytetään tuotannontekijänä jatkuvasti useana tilikautena, sen hankintamenoa ei kirjata kokonaisuudessaan kuluksi sinä tilikautena, jona se on hankittu, vaan hankintameno kirjataan taseen vastaavaa puolelle pysyvien vastaavien tase-eriin. Menettelyä kutsutaan aktivoinniksi. Taseeseen aktivoidut pysyvät vastaavat kirjataan tuloslaskelmassa vaikutusaikanaan kuluksi poistomenettelyn avulla. Vaikutusaika määritellään hyödykeryhmäkohtaisessa poistosuunnitelmassa. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut ohjeen, jossa on määritelty minimi- ja maksimiajat hyödykeryhmäkohtaisiksi poistoajoiksi. Näissä puitteissa HUS-kuntayhtymä on määritellyt hyödykeryhmäkohtaiset koko organisaatiota sitovat poistoajat.

Taseen vastaavien erät jaetaan pysyviin ja vaihtuviin käyttötarkoituksensa perusteella. Pysyviä ovat erät, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena. Muut vastaavien erät ovat vaihtuvia. Kirjanpitolaian ja Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston taseen laatimisesta antamien ohjeiden mukaisesti pysyviä vastaavia ovat tulon tuottamisen tarkoituksesta riippumatta aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat jatkuvasti tuotannontekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset.

Pysyvät vastaavat muodostuvat aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä sekä sijoituksista. Aineettomia hyödykkeitä ovat mm. kaupallisten atk-ohjelmistojen lisenssit, erikseen luovutettavissa olevat oikeudet ja tavanomaista suuremmat osuudet muiden yhteisöjen pysyvien vastaavien hankintamenoihin. Aineellisia hyödykkeitä ovat maa- ja vesialueet, rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet sekä koneet ja kalusto. Maa-alueita ja sijoituksia lukuun ottamatta edellä mainitut omaisuusryhmät kuuluvat poistoalaiseen omaisuuteen.

Hankintameno aktivoidaan, mikäli yllä olevat edellytykset täyttyvät ja hankinnan arvo ylittää 10 000 euroa tai apuvälineiden kyseessä ollessa 4 000 euroa ja arvioitu taloudellinen vaikutusaika on kolme (3) vuotta tai pidempi. Mikäli hankinta koostuu useasta eri osasta, joiden yhteenlaskettu hankintameno on vähintään 10 000 euroa tai apuvälineiden kyseessä ollessa 4 000 euroa, se viedään käyttöomaisuusrekisteriin ja kirjataan normaaliin tapaan poistosuunnitelman mukaisina poistoina kuluksi. Aktivoidavan hyödykkeen hankintameno voi myös alittaa asetetun 10 000 euron rajan muiden hyödykkeiden kuin apuvälineiden osalta, mikäli hyödykkeen hankintahinta on merkittävä > 4 000 euroa ja sen arvioitu taloudellinen vaikutusaika on kolme (3) vuotta tai pidempi.

Aktivoidujen atk-ohjelmistojen kehittämis- tai ylläpitotyöt eivät ole luonteeltaan perusparantamista, vaan vuosikulua.

Aineettomaan omaisuuteen kuuluvien vastikkeellisesti hankittujen toimilupien, patenttien, lisenssien, tavaramerkkien sekä vastaavien oikeuksien ja varojen hankintameno aktivoidaan. Muun aineettoman omaisuuden hankintameno voidaan aktivoida erityistä varovaisuutta noudattaen, jos ei KPL 5:7-9 §:stä muuta johdu. Aineettomien hyödykkeiden hankintamenon aktivoinnin edellytys on niihin perustuva vastainen tulonodotus.

Kehittämismenojen aktivoimisessa edellytetään erityistä varovaisuutta. Perustamis- ja tutkimusmenot sekä normaalit toiminnan kehittämismenot, riippumatta siitä liittyvätkö ne

pysyvien vastaavien hankintamenona käsiteltävään hankintaan, kirjataan aina tilikauden kuluksi.

Leasing-rahoituksella hankittujen hyödykkeiden hankintamenoja ei aktivoida taseeseen, vaan erät kirjataan kuluksi leasing-vuokrien muodossa.

Rakennukset

Rakennuskuluihin kuuluvat rakennuttamis- ja suunnittelukulut, varsinaiset rakennuskulut, lupa- ja viranomaismaksut. Rakennuksen hankintahintaan luetaan myös sellaiset tekniset laitteet, joiden taloudellinen pitoaika on sama kuin rakennuksen ja joiden uusiminen tehdään yleensä rakennuksen muun peruskorjauksen yhteydessä. Tällaisia ovat esimerkiksi vesi- ja viemäriputkisto ja sähköverkosto.

Käyttöönotto

Käyttöönotolla tarkoitetaan sitä, kun tiloja käyttävä yksikkö on muuttanut tiloihin ja aloittanut toiminnan siellä. Tietojärjestelmien käyttöönotto tapahtuu, kun tuotantokäyttö alkaa. Sairaanhoitollisissa laitteissa käyttöönotto tapahtuu silloin, kun laitteen rekisteröinti ja käyttöönottotarkastus on tehty. Muiden laitteiden osalta käyttöönotto tapahtuu, kun laite on asennettu tai muuten käyttövalmis.

Osa-aktivoinnit

Suuret rakennushankkeet voidaan aktivoida taseeseen vaiheittain siten, kun rakennuksen osakokonaisuus valmistuu. Takuuajaiset kustannukset kirjataan toimintakuluiksi. Tietojärjestelmien osalta osa-aktivoinnit tehdään selkeiden osakokonaisuuksien valmistuttua.

Rakennuksen tekniset laitteet

Rakennuksen teknisten laitteiden kuten hissien, ilmanvaihto-, lämmitys- ja jäähdytyslaitteistojen sekä keskusantennien hankintameno lasketaan mukaan rakennusrungon hankintamenoon. Poistosuunnitelmaa laadittaessa otetaan kuitenkin huomioon, että ns. teknisiä laitteita joudutaan uusimaan nopeammin kuin rakennusrunkoa. Laitteen hintaan lasketaan myös tarvittavat rakennus- ja asennustyöt.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kiinteät rakenteet ja laitteet kuten tekniset luolat, tunnelit, tiet, puistot, paikoitusalueet, kaukolämpö- ja kaapeliverkot sekä muiden vastaavien rakenteiden hankintamenot esitetään omana taseryhmänä.

Koneet ja kalusto

Laitteen hankintamenoon lasketaan myös laitteen edellyttämät rakennus- ja asennustyöt sekä laitteen asennuksen yhteydessä tehtävät mahdolliset purkutyöt. Koneille ja laitteille on tyypillistä, ettei niitä tarvita rakennuksen toiminnallisuuden vuoksi, vaan ne liittyvät varsinaiseen toimintaan. Laitteet voivat olla myös kiinnitettynä tai kytkettyinä rakennukseen.

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet jaetaan kahteen ryhmään:

- *Aineettomat oikeudet,*
- *Muut pitkävaikutteiset menot*

Muita pitkävaikutteisia menoja aiheutuu tietojärjestelmien hankinnasta ja muista useamman kuin yhden tilikauden aikana vaikuttavista hyödykkeistä, jotka eivät ole kuitenkaan erikseen luovutettavissa. Muita pitkävaikutteisia menoja ovat myös vuokrakiinteistöjen tai –huoneistojen perusparannusmenot sekä tietojärjestelmien pääkäyttäjien koulutusmenot. Loppukäyttäjien ohjelmiston käyttökoulutus kirjataan toimintakuluksi.

Ohjelmistolisenssien hankintameno tulee ottaa huomioon investointisuunnitelmaa laadittaessa ja se tulee aktivoida. Lisälisenssien hankinta ohjelmistoprojektin päättymisen jälkeen aktivoidaan, mikäli samanaikaisesti hankitaan esimerkiksi HUS-kuntayhtymän toisella sairaanhoitoalueella järjestelmään siirtymisen edellyttämä suuri erä uusia lisenssejä. Ennen hankintaa tulee varmistua, että tarvittavat investointivarat on huomioitu talousarviossa.

Muita pitkävaikutteisia menoja aiheutuu lisäksi annetusta lahjoituksesta rakennushankkeeseen, joka aktivoidaan toisen yksikön taseeseen ja edelleen vuokrataan HUSille. Tällöin annetun lahjoituksen odotetaan tuottavaan hyötyjä useampana tilikautena.

2. Poistojen perusta

Suunnitelmapoistojen pohjana on pysyvien vastaavien hankintameno. Hyödykkeen hankintamenoon luetaan pääsääntöisesti sen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot, ei kuitenkaan hankkeisiin liittyviä yleisiä toiminnan kehittämiskustannuksia. Varsinaisen ostohinnan lisäksi hankintamenoon sisällytetään esimerkiksi rahti-, maahantuonti- ja asennusmenot. Mahdolliset saadut alennukset vähentävät hankintamenoa. Hankintameno ei lueta palautettavaa arvonalisäveroa.

Hyödykkeen valmistuksessa käytetyn HUSin palveluksessa olevan henkilön palkka sivukuluineen voidaan sisällyttää vain silloin hankintameno, kun palkan osuus sisältyy hankkeen budjettiin, henkilö on palkattu hanketta varten määrääjäksi/irrotettu päätoimestaan, hän osallistuu siihen päätoimisesti ja hänen työsuoritustensa määrä on kirjanpidossa kohdistettu valmistettavalle hyödykkeelle. Henkilön siirtämisestä projektille pitää tehdä viranhaltijapäätös. Palkkojen kohdennus projektille tulee hoitaa palkanlaskennan kautta. Aktivointisiirto käyttömenoista pysyviin vastaaviin tehdään kuukausittain HUS Tukipalveluiden toimesta.

Suunnitelmapoistoina kirjataan kuluksi pysyvien vastaavien hankintamenon ja ennakoidun jäännösarvon erotus. Poistot tehdään pääsääntöisesti koko hankintahinnasta ja jäännösarvo määritetään vain perustelluissa tilanteissa.

Poistopohja on hyödykkeen hankintameno jäännösarvolla vähennettynä. Jäännösarvo on se arvioitu rahamäärä, jonka kirjanpitovelvollinen saisi hyödykkeen luovuttamisesta sen ikäisenä ja siinä kunnossa kuin sen odotetaan olevan taloudellisen vaikutusaikansa päättyessä. Tästä määrästä vähennetään lisäksi arvioidut luovutuksesta johtuvat menot.

Suunnitelmapoistojen laskentaa varten pysyvien vastaavien hyödykkeet viedään käyttöomaisuusrekisteriin. Uuden tilan ensikalustaminen ja toimintavarustus (esim. instrumentit) sekä atk-laitteet viedään käyttöomaisuusrekisteriin kokonaisuuksina kolmen (3) vuoden poistoajalla, minkä jälkeen ne poistetaan käyttöomaisuusrekisteristä.

Pysyvien vastaavien hyödykkeen hankintaan saatu valtionosuus, investointiavustus tai muu rahoitusosuus kirjataan hankintamenon vähennykseksi. Kirjaamisen edellytyksenä on, että antaja on kohdistanut sen tiettyyn hankintamenuon. Tällöin poistolaskennassa poistopohjana pidetään saadulla avustuksella vähennettyä hankintamenon määrää. Pysyvien vastaavien myyntiä, esimerkiksi vanhasta tutkimuslaitteesta uuden laitteen hankinnan yhteydessä saatua hyvitystä ei käsitellä hankintamenon vähennyksenä.

3. Poistomenetelmä

Poistomenetelmänä käytetään pääsääntöisesti tasapoistomenetelmää. Kuljetusvälineiden yhteydessä käytetään jäännösarvomenetelmää, viiden (5) poistovuoden jälkeen hyödykkeen hankintamenu nollataan kirjanpidossa. Poistomenetelmät on esitetty hyödykeryhmittäin poistosuunnitelman lopussa olevassa taulukossa.

4. Poistoaika

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenu ja muut pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan. Vaikutusajalla tarkoitetaan sen arvioitua taloudellista käyttöaika. Hyödykkeen taloudellinen käyttöaika on yleensä lyhyempi kuin sen tekninen pitoaika, joka riippuu hyödykkeen teknisestä käyttökelpoisuudesta harjoitetussa tuotantotoiminnassa. Poistojen laskemisessa käytettävät hyödykelajikohtaiset poistoajat ovat tämän poistosuunnitelman lopussa olevassa taulukossa.

Poistojen laskenta aloitetaan hyödykkeen käyttöönoton jälkeen seuraavan kuukauden alusta alkaen. Keskenäisistä hankinnoista ja tilikauden aikana hankitusta hyödykkeestä, jota ei ole vielä otettu käyttöön, ei tehdä poistoja.

Vuosi- ja ylläpitokorjaukset käsitellään toimintamenuina.

Vuokrakiinteistöissä tehtävät perusparannukset poistetaan yksilöllisen hankekohtaisen arvioinnin perusteella maksimissaan 15 vuoden kuluessa, tai mikäli vuokrasopimus on tätä lyhyempi, vuokrasopimuskauden kuluessa. Samoin kuntayhtymän omistamien osakehuoneistoihin, esimerkiksi Biomedicum, tehtävät perusparannukset poistetaan 15 vuoden poistoajalla.

Laitteiden vara- ja lisäosat, jotka lisäävät merkittävästi laitteiden käyttökelpoisuutta, käsitellään perusparannuksina, joiden menot lisätään laitteen poistamattomaan hankintamenuon. Laitteiden ylläpitokorjausten ja -huoltojen menoja ei oteta huomioon laitteiden hankintamenuon lisäyksenä.

Tietojärjestelmien ohjelmistojen ja oikeuksien normaali poistoaika on 3 vuotta poistosuunnitelman mukaan. Jos hankkeen todellinen käyttöikä on huomattavasti pidempi, käytetään 5 tai 7 vuoden poistoaikaa. Kolmea vuotta pidemmät poistoajat käsitellään investointiesityksen yhteydessä ja päätös siitä tehdään osana investointipäätöstä konsernitason tietohallinnon johtoryhmässä. Kolmea vuotta pidemmät poistoajat voivat koskea vain uusia käynnistettäviä investointeja, takautuvat poistoajan pidentämiset eivät ole sallittuja.

Arvonalentumiset

Jos pysyviin vastaaviin kuuluvan hyödykkeen tai sijoituksen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi poistamatonta hankintamenua pienempi, erotus on kirjattava arvonalennuksena kuluksi (maa-alueet ja pysyvien vastaavien osakkeet).

Pysyvien vastaavien perusparannusmeno

Pysyvien vastaavien hyödykkeen perusparannusmeno voidaan joko lisätä sen poistamattomaan hankintamenuun tai kirjata erilliseksi pysyvien vastaavien hankintamenoksi, jolle määritellään oma poistosuunnitelma. Jos perusparannus lisää pysyvien vastaavien hyödykkeeseen liittyviä tulonodotuksia tai käyttömahdollisuuksia palvelutuotannossa pidentämällä olennaisesti sen jäljellä olevaa taloudellista pitoaikaa, muutetaan poistosuunnitelmaa vastaavasti (kts. kappale poistoajan muuttaminen).

Aktivoitavia ovat ne perusparannusmenot, jotka parantavat hyödykkeen tulon- tai palveluntuottamiskykyä alkuperäistä suuremmaksi. Hyödykkeen tulon- tai palveluntuottamiskyvyn voidaan katsoa kasvaneen, jos perusparannus johtaa

- hyödykkeen taloudellisen pitoajan tai hyödykkeen tuotantokapasiteetin kasvuun
- suoritteen laadun merkittävään parantumiseen tai
- tuotantokapasiteetin kustannusten merkittävään vähentymiseen

Rakennusten perusparannuskohde voidaan perustaa uudeksi erilliseksi suunnitelmapoistojen alaiseksi investointikohteeksi käyttöomaisuusjärjestelmään silloin, kun seuraavat edellytykset toteutuvat:

- hanke on laajuudeltaan vähäinen, esimerkiksi muutaman huoneen laajuinen ja hankkeen arvo 0,1 – 1 milj. euroa, poistoaika enintään 10 vuotta
- hanke on laajempi toiminnallinen kokonaisuus, esimerkiksi vuodeosasto tai koko kerros ja hankkeen arvo 1 – 5 milj. euroa, poistoaika enintään 15 vuotta
- hanke on laajempi, useita toimintayksiköitä koskeva alue kuten rakennus tai rakennuksen osa ja hankkeen arvo yli 5 milj. euroa, poistoaika enintään 26 vuotta

ja pääkohteen jäljellä oleva poistoaika on edellä mainittuja poistoaikoja lyhyempi. Menettelytapa koskee uusia perusparannuskohteita, aiempien tilikauden poistoja ei oikaista.

Korjaus- ja huoltomenot, joiden seurauksena hyödykkeen tulontuottamiskyky tai käyttö palvelutuotannossa säilyy ennallaan, kirjataan kustannuksien syntymistilikauden kuluksi.

Jos pysyvien vastaavien hyödykkeeseen liittyvät tulonodotukset tai palvelutuotantokyky muuttuvat olennaisesti, tulee kyseessä olevan hyödykkeen poistosuunnitelma muuttua. Aikaisempien tilikausien poistoja ei tällöin kuitenkaan oikaista. Poistosuunnitelman muutos koskee vain muutostilikauden ja sitä seuraavien tilikausien suunnitelmapoistoja.

Poistoajan muuttaminen

Hyödykkeen poistosuunnitelmaa muutetaan, jos pysyvien vastaavien hyödykkeen tulonodotukset tai palvelukyky heikkenivät olennaisesti. Vastaavasti tulo-odotukset ja palvelutuotantokyvyn paraneminen voivat edellyttää poistosuunnitelman muuttamista. Poistosuunnitelman muutoksen tulee perustua hyödykkeestä tai hyödykeryhmästä itsestään aiheutuviin tulontuottamis- tai palvelutuotantokykyyn.

Pysyvien vastaavien poistoaikaa voidaan muuttaa vain mikäli alla olevat edellytykset täyttyvät

- mikäli perusparannukset johtavat rakennuksen jäljellä olevan taloudellisen käyttöajan olennaiseen pitenemiseen,
- mikäli laitteen vara- ja lisäosahankinta pidentää olennaisesti varsinaisen laitteen taloudellista käyttöaikaa,
- mikäli pysyvien vastaavien ryhmään kirjatun hyödykkeen käyttöaika olennaisesti lyhenee, esimerkiksi päätetään luopua olemassa olevista tiloista tai laitteista suunniteltua nopeammin.

HUSin talousjohtaja tekee perustellun viranhaltijapäätöksen poistoajan muutoksesta >0,5 milj. hankkeiden osalta HUS Tilakeskuksen johtajan esityksestä. Esitys poistoajan muuttamisesta tehdään hankevalmistelun yhteydessä. Esitykset arvoltaan pienemmistä poistoajan muutoksista tekee kohteesta vastaava kiinteistöpäällikkö ja muutokset hyväksyy HUS Tilakeskuksen johtaja.

Muutos tehdään siten, että aikaisemman poistoajan mukaan poistamatta oleva hankintameno jaksotetaan poistettavaksi muutetun poistoajan mukaan. Poistoajan muuttamista ei oteta huomioon takautuvasti, vaan muutos koskee vain muutostilivuoden ja sitä seuraavien tilivuosien poistoja. Poistoaikaa voidaan lyhentää vain erityisen painavasta syystä.

Poistoaikaa lyhennettäessä voidaan joutua tekemään myös kertaluonteinen poisto, jolla hyödykkeen poistamatta oleva hankintameno saatetaan vastaamaan entistä pienempiä tulonodotuksia. Yli puolen miljoonan euron kertapoistot hyväksytään HUSin talousjohtajalla ja pienemmistä kertapoistoista HUS Tilakeskuksen johtaja tekee päätöksen rakennuksesta vastaavan kiinteistöpäällikön esityksestä.

5. Pysyvien vastaavien poistaminen käytöstä, romutus ja myynti

Mikäli hyödyke siirretään normaalista tuotantotoiminnasta varalla olevaksi, suoritetaan sen poistot kuitenkin suunnitelman mukaisesti.

Mikäli hyödyke puretaan (rakennus), romutetaan (laite) tai poistetaan muuten lopullisesti käytöstä kesken sen taloudellisen pitoajan, poistetaan jäljellä oleva hankintameno välittömästi kertapoistolla.

Mikäli rakennukseen tehty muutosinvestointi poistuu käytöstä kesken sen taloudellisen pitoajan, poistetaan toimintaa varten tehdyn muutostyön jäljellä oleva hankintameno välittömästi kertapoistolla. Jos kyseessä on yksittäisen toimintayksikön tarpeisiin tehty investointi, jonka hankintamenosta on aktivoimatta vielä enemmän kuin 50 % ja käytöstä poistuminen johtuu käyttäjäyksikön omista ratkaisuksista, jäljellä olevan hankintahinnan kertapoisto kirjataan ko. yksikön kuluksi. Mikäli kyseinen muutostyö tai vastaava on osittain hyödynnettävissä toisen yksikön tarpeisiin, kertapoisto tehdään siitä osuudesta, jota ei enää voida hyödyntää tuotantotoiminnassa.

Mikäli hyödyke myydään, lasketaan myyntivoitto ja -tappio hyödykekohtaisesti vähentämällä myyntitulosta hyödykkeen poistamatta oleva hankintameno. Hyödykkeen myyntivuodelta tehdään poistosuunnitelman mukainen poisto luovutusajankohtaan asti täysiltä kuukausilta. Myynnin yhteydessä hyödyke poistetaan käyttöomaisuusrekisteristä.

SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOAJAT

Poistotapa

T = tasapoisto

J = jäännösarvopoisto (prosentti ilmoitettu suluissa)

Hyödykelaji	Poistoaika (vuotta)	Poistotapa (prosentti)
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	5	T
Kehittämismenot	3	T
Liikearvo	5	T
Konserniliikearvo	5	T
Muut pitkävaikutteiset menot		
Tietojärjestelmien ohjelmat ja oikeudet (3 v)	3	T
Tietojärjestelmien ohjelmat ja oikeudet (5 v)	5	T
Tietojärjestelmien ohjelmat ja oikeudet (laajat järjestelmät, pidemmästä poistoaajasta erillinen päätös) (7 v)	7	T
Vuokrahuoneistojen perusparannukset	3	T
Vuokralla olevien rakennusten perusparannukset	15 v tai enintään vuokrasopimuksen loppuun	T
Osakehuoneistojen perusparannukset	15 vuotta	T
Muut pitkävaikutteiset menot	3	T
Muut pitkävaikutteiset menot (kiinteistöt, joiden rahoittamiseen HUS osallistuu lahjoitusvaroin)	20 v Toisen yksikön taseeseen kirjatut rakennukset, jotka edelleen vuokrataan HUSille	T
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesiomaisuus	Ei poisteta	
Kiinteistöjen liittymismaksut (siirtokelpoiset)	Ei poisteta	
Uudisrakennukset ja rakennelmat		
Sairaalarakennukset	30	T
Asuin-, toimisto- ja huoltorakennukset	30	T
Vapaa-ajan rakennukset	30	T
Muut rakennukset	15	T
Muut rakennelmat (esim. polttoaine- ym. säiliöt)	5	T
Tilapäiset rakennukset ja rakennelmat	5	T
Rakennusten perusparannukset		
Perusparannuksen arvo 0,1 – 1 milj. euroa	3 - 10	T
Perusparannuksen arvo 1 – 5 milj. euroa	15	T
Perusparannuksen arvo > 5 milj. euroa	26	T
Rakennusten koneet ja laitteet		
Hissit	30	T
Muuntamot ja sähköpääkeskukset	20	T
Varavoimakoneet	20	T
Ilmanvaihto-, lämmitys- ja jäähdytyslaitteistot	10	T
Putki- ja kaapeliverkot erillishankintana	15	T
Keskusantennit	10	T
Kiinteistön valvontalaitteet (esim. kulunvalvonta-, paloilmoin-, sammutus-, rikos-, murtohälytys- ja videovalvontajärjestelmät)	10	T
Muut rakennusten koneet ja laitteet	10	T

Hyödykelaji	Poistoaika (vuotta)	Poistotapa (prosentti)
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, puistot, paikoitusalueet tms.	15	T
Tekniset luolat ja tunnelit	30	T
Kaukolämpöverkko (rakennuksen ulkopuolinen)	30	T
Putki- ja kaapeliverkot	15	T
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	15	T
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	5	J (40 %)
Sairaalasängyt	5	T
Laitoshuollon isot pesukoneet	5	T
Muut lääkelaitteet	5	T
Ruoan esivalmistuslaitteet, kahvinvalmistuslaitteet, ruoankuljetuslaitteet (kuljetus- ja tekniikkavaunut) ja kylmälaitteet	7	T
MR-kuvauslaitteet, tietokonetomografialaitteet, suoradigitaalinen kuvantamisjärjestelmä, kylmäsäilytysjärjestelmät	7	T
Muut röntgenlaitteet	5	T
Laboratorion tutkimusmikroskoopit	10	T
Gammakamera, Pet-kamera, massaspektrometrit, isotooppilaitteet, leikkausrobotit	7	T
Muut laboratoriolaitteet	5	T
Hammashoitolaitteet	5	T
Anturit, elektrodit, endoskoopit, tahdistimet	3	T
Hiukkaskiihdyttimet ja syklotronit	10	T
Lääkelaitteisiin kuuluvat atk-laitteet	3	T
Apuvälineet	5	T
Atk-laitteet (3 v)	3	T
Atk-laitteet (5 v)	5	T
Muut koneet, laitteet ja kalusto	3	T
Ravintohuollon ja pesulan linjastot, ruoan valmistuslaitteet (keittopadat, uunit ja liedet), ruoan tarjoilulaitteet ja -kalusteet sekä astianpesulaitteet	10	T
Puhelinkeskukset	5	T
Hoitajakutsu-, potilaskutsu- ym. järjestelmät	5	T
Koneet ja laitteet (esim. autoklaavit, vedenpuhdistuslaitteistot)	10	T
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poisteta	
Ennakkomaksu ja keskeneräiset hankinnat	Ei poisteta	
PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSET		
Osakkeet ja osuudet	Ei poisteta	

JÄSENKUNNILLE MAKSETTAVA PERUSPÄÄOMAN KORKO VUONNA 2019

Korko 3 %

Jäsenkunta	Peruspääoma euroina 1.1.2019	Peruspääoman korko euroina vuonna 2019	Omistusosuus %
Askola	1 205 504,75	36 165,14	0,308 %
Espoo	68 665 003,48	2 059 950,10	17,550 %
Hanko	2 999 265,71	89 977,97	0,767 %
Helsinki	141 633 856,74	4 249 015,70	36,200 %
Hyvinkää	13 633 143,22	408 994,30	3,484 %
Inkoo	1 601 325,92	48 039,78	0,409 %
Järvenpää	10 577 452,94	317 323,59	2,703 %
Karkkila	3 436 941,60	103 108,25	0,878 %
Kauniainen	2 563 088,64	76 892,66	0,655 %
Kerava	7 673 311,20	230 199,34	1,961 %
Kirkkonummi	8 574 954,18	257 248,63	2,192 %
Lapinjärvi	876 771,67	26 303,15	0,224 %
Lohja	16 137 042,84	484 111,29	4,124 %
Loviisa	3 768 907,35	113 067,22	0,963 %
Mäntsälä	4 829 704,95	144 891,15	1,234 %
Nurmijärvi	9 286 222,59	278 586,68	2,373 %
Pornainen	1 058 315,99	31 749,48	0,270 %
Porvoo	13 213 056,34	396 391,69	3,377 %
Raasepori	9 416 211,44	282 486,34	2,407 %
Sipoo	5 167 919,63	155 037,59	1,321 %
Siuntio	1 599 229,88	47 976,90	0,409 %
Tuusula	9 006 010,37	270 180,31	2,302 %
Vantaa	46 678 354,95	1 400 350,65	11,930 %
Vihti	7 651 528,17	229 545,85	1,956 %
Jäsenkunnat yhteensä	391 253 124,57	11 737 593,74	100,000 %

**Palvelutuotanto jäsenkunnille vuosina 2016 - 2017, TA 2018, ENN2018 ja TAE2019
DEFLATOIMATTOMAT MAKSUOSUUDET¹⁾ TUHANSINA EUROINA**

- Luvut eivät sisällä yleislääketieteen toimintaa

Tulosalue kunta	TP 2016 (kalliin hoidon tasauksen jälkeen) ²⁾	TP 2017 (kalliin hoidon tasauksen jälkeen)	TA 2018	ENN2018 (7+5) ³⁾	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/T P2017	Muutos-% TAE2019/T A2018	Muutos-% TAE2019/E NN2018
HYKS-sha								
Espoo	243 118	249 502	248 914	257 293	261 050	4,6	4,9	1,5
Helsinki	539 495	551 378	556 314	566 225	633 644	14,9	13,9	11,9
Kauniainen	8 578	8 764	8 773	9 468	9 236	5,4	5,3	-2,4
Kerava	35 453	36 219	35 822	36 806	37 781	4,3	5,5	2,6
Kirkkonummi	35 386	36 770	36 194	37 034	37 833	2,9	4,5	2,2
Vantaa	216 459	217 948	219 624	230 090	231 611	6,3	5,5	0,7
Länsi-Uudenmaan sha								
Hanko	11 564	11 564	11 663	11 561	12 104	4,7	3,8	4,7
Inkoo	6 425	6 478	6 359	6 019	6 760	4,4	6,3	12,3
Raasepori	36 451	36 122	36 843	39 096	39 234	8,6	6,5	0,4
Lohjan sha								
Karkkila	10 117	10 153	10 404	10 298	10 813	6,5	3,9	5,0
Lohja	55 663	54 957	56 359	55 833	58 885	7,1	4,5	5,5
Siuntio	6 133	6 498	6 540	6 657	7 175	10,4	9,7	7,8
Vihti	29 783	30 600	29 500	30 538	31 924	4,3	8,2	4,5
Hyvinkään sha								
Hyvinkää	48 878	51 604	51 800	52 321	52 975	2,7	2,3	1,2
Järvenpää	42 981	41 715	43 500	44 484	44 300	6,2	1,8	-0,4
Mäntsälä	20 635	21 254	21 114	21 188	21 805	2,6	3,3	2,9
Nurmijärvi	40 046	39 670	40 560	41 622	41 253	4,0	1,7	-0,9
Tuusula	36 363	36 916	36 932	37 590	38 312	3,8	3,7	1,9
Porvoon sha								
Askola	5 179	5 052	5 226	5 223	5 560	10,1	6,4	6,5
Lapinjärvi	3 078	3 333	3 169	2 745	3 074	-7,8	-3,0	12,0
Loviisa	14 589	14 555	14 834	15 384	15 773	8,4	6,3	2,5
Pornainen	4 647	4 859	4 474	4 836	4 922	1,3	10,0	1,8
Porvoo	51 348	53 314	53 336	54 393	56 156	5,3	5,3	3,2
Sipoo	19 210	19 024	18 747	19 832	19 794	4,0	5,6	-0,2
Jäsenkunnat yhteensä	1 521 582	1 548 249	1 557 000	1 596 538	1 681 975	8,6	8,0	5,4

¹⁾ TA2018, ENN2018 ja TAE2019 eivät sisällä kalliin hoidon tasausta.

²⁾ Ilman vuoden 2015 ylijäämän palautusta.

³⁾ Huomioitu ennustettu ylijäämän palautus vuodelle 2018.

Palvelutuotanto jäsenkunnille vuosina 2016 - 2017, TA 2018, ENN2018 ja TAE2019

NordDRG-TUOTTEIDEN LUKUMÄÄRÄ

Tulosalue kunta	TP 2016	TP 2017	TA 2018	ENN2018 (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ TP2017	Muutos-% TAE2019/ TA 2018	Muutos-% TAE2019/ ENN2018
HYKS-sha								
Espoo	104 290	108 849	107 184	112 516	108 248	1,0	-0,6	-3,8
Helsinki	235 456	244 824	235 609	248 962	250 280	6,2	2,2	0,5
Kauniainen	3 522	3 676	3 732	3 981	3 729	-0,1	1,4	-6,3
Kerava	14 358	15 121	14 657	15 822	15 118	3,1	0,0	-4,5
Kirkkonummi	14 965	15 239	14 962	15 545	15 196	1,6	-0,3	-2,2
Vantaa	84 272	90 224	85 858	93 678	89 898	4,7	-0,4	-4,0
Länsi-Uudenmaan sha								
Hanko	5 610	5 319	5 043	4 914	4 923	-2,4	-7,4	0,2
Inkoo	2 955	2 962	3 047	3 009	2 818	-7,5	-4,8	-6,3
Raasepori	16 212	16 496	16 193	16 190	16 583	2,4	0,5	2,4
Lohjan sha								
Karkkila	4 574	4 588	4 818	4 809	4 651	-3,5	1,4	-3,3
Lohja	27 451	27 878	28 352	27 425	28 360	0,0	1,7	3,4
Siuntio	2 972	2 974	2 709	3 043	3 007	11,0	1,1	-1,2
Vihti	13 661	14 316	15 025	14 443	13 852	-7,8	-3,2	-4,1
Hyvinkään sha								
Hyvinkää	23 317	24 406	22 265	24 968	23 924	7,5	-2,0	-4,2
Järvenpää	19 106	19 919	19 226	21 554	20 538	6,8	3,1	-4,7
Mäntsälä	9 109	9 843	9 353	10 166	9 792	4,7	-0,5	-3,7
Nurmijärvi	18 229	19 261	18 291	20 795	18 616	1,8	-3,3	-10,5
Tuusula	16 993	18 036	17 453	18 063	17 816	2,1	-1,2	-1,4
Porvoon sha								
Askola	2 157	2 140	2 127	2 491	2 259	6,2	5,5	-9,3
Lapinjärvi	1 453	1 297	1 189	1 391	1 494	25,6	15,2	7,4
Loviisa	6 313	6 171	6 613	7 008	6 751	2,1	9,4	-3,7
Pornainen	2 261	2 315	2 539	2 648	2 331	-8,2	0,7	-12,0
Porvoo	24 119	25 305	26 531	25 606	25 698	-3,1	1,6	0,4
Sipoo	9 205	8 814	8 940	9 429	8 845	-1,1	0,3	-6,2
Jäsenkunnat yhteensä	662 560	689 973	671 715	708 457	694 727	3,4	0,7	-1,9
Muut shp:t ja muut maksajat	33 842	36 438	45 849	42 614	49 568	8,1	36,0	16,3
Oma toiminta yhteensä	696 402	726 411	717 565	751 071	744 296	3,7	2,5	-0,9

Palvelutuotanto jäsenkunnille vuosina 2016 - 2017, TA 2018, ENN2018 ja TAE2019**TUOTTEISTETTujen HOITOPÄIVEN LUKUMÄÄRÄ**

- Luvut eivät sisällä ostopalveluhoitopäiviä eivätkä yleislääketieteen hoitopäiviä

Tulosalue kunta	TP 2016	TP 2017	TA 2018	ENN2018 (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2018/T P2016	Muutos-% TAE2018/ TA 2017	Muutos-% TAE2018/ ENN2017
HYKS-sha								
Espoo	31 853	35 301	34 849	34 364	31 089	-11,9	-10,8	-9,5
Helsinki	47 759	44 195	64 592	51 594	59 122	33,8	-8,5	14,6
Kauniainen	595	611	466	851	810	32,6	73,9	-4,8
Kerava	4 391	5 248	5 449	4 876	3 593	-31,5	-34,1	-26,3
Kirkkonummi	4 276	4 809	4 472	4 608	4 300	-10,6	-3,8	-6,7
Vantaa	34 351	31 168	32 532	31 108	25 261	-19,0	-22,4	-18,8
Länsi-Uudenmaan sha								
Hanko	1 178	875	804	918	889	1,6	10,6	-3,1
Inkoo	673	489	605	693	791	61,7	30,7	14,1
Raasepori	2 954	2 806	3 116	3 224	2 748	-2,1	-11,8	-14,7
Lohjan sha								
Karkkila	1 247	1 265	1 499	1 038	1 048	-17,2	-30,1	0,9
Lohja	7 644	6 161	6 251	6 200	6 928	12,4	10,8	11,7
Siuntio	724	915	920	980	1 007	10,1	9,5	2,7
Vihti	2 893	2 440	2 537	2 967	2 671	9,5	5,3	-10,0
Hyvinkään sha								
Hyvinkää	6 775	6 478	6 560	6 497	12 776	97,2	94,7	96,6
Järvenpää	7 398	8 319	7 607	8 789	12 098	45,4	59,0	37,7
Mäntsälä	2 157	2 552	2 472	2 349	3 961	55,2	60,2	68,6
Nurmijärvi	4 681	3 967	4 109	4 238	4 766	20,1	16,0	12,5
Tuusula	3 606	3 587	3 391	3 936	4 936	37,6	45,6	25,4
Porvoon sha								
Askola	127	158	271	246	295	86,9	9,1	19,8
Lapinjärvi	64	168	190	48	48	-71,4	-74,7	1,0
Loviisa	1 164	1 419	1 259	839	1 173	-17,3	-6,9	39,7
Pornainen	217	246	328	156	88	-64,1	-73,0	-43,4
Porvoo	5 084	4 643	4 299	3 893	5 381	15,9	25,2	38,2
Sipoo	2 719	1 730	2 167	1 406	2 134	23,4	-1,5	51,8
Jäsenkunnat yhteensä	174 530	169 550	190 745	175 820	187 915	10,8	-1,5	6,9
Muut shp:t ja muut maksajat*	12 003	8 602	9 217	6 438	12 518	45,5	35,8	94,4
Oma toiminta yhteensä	186 533	178 152	199 961	182 259	200 433	12,5	0,2	10,0
* Sisältää tk-hoitopäivät	6 372	3 293	3 707	2 977	3 466			

Palvelutuotanto jäsenkunnille vuosina 2016 - 2017, TA 2018, ENN2018 ja TAE2019**KÄYNTITYYPPI TUOTTEIDEN LUKUMÄÄRÄ**

- Luvut eivät sisällä ostopalvelukäyntejä.

Tulosalue kunta	TP 2016	TP 2017	TA 2018	ENN2018 (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/T P2017	Muutos-% TAE2019/ TA 2018 ¹⁾	Muutos-% TAE2019/ Enn2018
HYKS-sha								
Espoo	308 660	322 046	318 850	319 164	315 974	-1,9	-0,9	-1,0
Helsinki	535 935	563 715	556 548	563 980	624 489	10,8	12,2	10,7
Kauniainen	10 492	11 478	11 486	10 748	10 925	-4,8	-4,9	1,6
Kerava	41 547	41 937	40 932	41 984	40 294	-3,9	-1,6	-4,0
Kirkkonummi	44 108	44 919	43 433	43 684	44 078	-1,9	1,5	0,9
Vantaa	256 636	269 911	269 273	267 748	254 803	-5,6	-5,4	-4,8
Länsi-Uudenmaan sha								
Hanko	12 122	12 609	13 709	12 448	13 131	4,1	-4,2	5,5
Inkoo	7 299	8 215	8 563	7 932	8 045	-2,1	-6,1	1,4
Raasepori	45 981	48 969	51 140	48 679	49 865	1,8	-2,5	2,4
Lohjan sha								
Karkkila	12 026	12 437	12 575	12 730	11 723	-5,7	-6,8	-7,9
Lohja	68 593	72 210	73 783	72 085	66 381	-8,1	-10,0	-7,9
Siuntio	7 550	7 770	7 332	7 372	6 934	-10,8	-5,4	-5,9
Vihti	37 112	40 026	40 554	39 754	39 612	-1,0	-2,3	-0,4
Hyvinkään sha								
Hyvinkää	57 632	66 710	62 223	67 202	64 963	-2,6	4,4	-3,3
Järvenpää	52 246	55 603	53 598	56 442	54 364	-2,2	1,4	-3,7
Mäntsälä	25 345	25 852	24 554	25 157	26 290	1,7	7,1	4,5
Nurmijärvi	49 308	51 124	50 158	50 407	49 154	-3,9	-2,0	-2,5
Tuusula	49 430	48 044	47 920	46 961	47 720	-0,7	-0,4	1,6
Porvoon sha								
Askola	6 302	6 599	7 318	6 867	7 958	20,6	8,7	15,9
Lapinjärvi	3 567	3 488	3 709	3 459	3 718	6,6	0,2	7,5
Loviisa	17 061	18 257	19 748	18 660	20 588	12,8	4,3	10,3
Pornainen	5 752	6 078	5 844	6 190	6 742	10,9	15,4	8,9
Porvoo	70 067	72 205	75 538	73 133	76 256	5,6	1,0	4,3
Sipoo	23 007	24 627	24 850	24 879	26 936	9,4	8,4	8,3
Jäsenkunnat yhteensä	1 747 778	1 834 829	1 823 635	1 827 666	1 870 944	2,0	2,6	2,4
Muut shp:t ja muut maksajat*	209 664	231 970	229 761	256 853	393 815	69,8	71,4	53,3
Oma toiminta yhteensä	1 957 442	2 066 799	2 053 396	2 084 519	2 264 759	9,6	10,3	8,6
* Sisältää tk-käynnit	146 581	164 127	150 289	154 017	301 929			
* Sisältää klinisen hammashoidon tk-käynnit			8 844	33 381	13 646			

Palvelutuotanto jäsenkunnille vuosina 2016 - 2017, TA 2018, ENN2018 ja TAE2019

NordDRG-TUOTTEIDEN JA KÄYNTITYYPPI TUOTTEIDEN YHTEISMÄÄRÄ

- Luvut eivät sisällä ostopalvelukäyntejä

Tulosalue kunta	TP 2016	TP 2017	TA 2018	ENN2018 (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/T P2017	Muutos-% TAE2019/T A 2018 ¹⁾	Muutos-% TAE2019/ ENN2018
HYKS-sha								
Espoo	412 950	429 230	427 699	431 681	424 222	-1,2	-0,8	-1,7
Helsinki	771 391	799 324	801 372	812 942	874 769	9,4	-0,4	7,6
Kauniainen	14 014	15 210	15 162	14 729	14 654	-3,7	-0,4	-0,5
Kerava	55 905	56 594	56 053	57 806	55 412	-2,1	-0,4	-4,1
Kirkkonummi	59 073	59 881	58 672	59 230	59 274	-1,0	-0,4	0,1
Vantaa	340 908	355 769	359 497	361 426	344 702	-3,1	-0,4	-4,6
Länsi-Uudenmaan sha								
Hanko	17 732	17 652	19 028	17 361	18 054	2,3	-0,4	4,0
Inkoo	10 254	11 262	11 525	10 941	10 864	-3,5	-0,4	-0,7
Raasepori	62 193	65 162	67 636	64 869	66 449	2,0	-0,4	2,4
Lohjan sha								
Karkkila	16 600	17 255	17 163	17 539	16 374	-5,1	-0,4	-6,6
Lohja	96 044	100 562	101 661	99 510	94 742	-5,8	-0,4	-4,8
Siuntio	10 522	10 479	10 306	10 415	9 941	-5,1	-0,4	-4,5
Vihti	50 773	55 051	54 870	54 197	53 464	-2,9	-0,4	-1,4
Hyvinkään sha								
Hyvinkää	80 949	88 975	86 629	92 170	88 887	-0,1	-0,4	-3,6
Järvenpää	71 352	74 829	73 517	77 996	74 902	0,1	-0,4	-4,0
Mäntsälä	34 454	35 205	34 397	35 323	36 082	2,5	-0,4	2,1
Nurmijärvi	67 537	69 415	69 419	71 202	67 770	-2,4	-0,4	-4,8
Tuusula	66 423	65 497	65 956	65 024	65 536	0,1	-0,4	0,8
Porvoon sha								
Askola	8 459	8 726	9 458	9 358	10 217	17,1	-0,4	9,2
Lapinjärvi	5 020	4 677	5 006	4 850	5 212	11,4	-0,4	7,5
Loviisa	23 374	24 870	25 919	25 668	27 339	9,9	-0,4	6,5
Pornainen	8 013	8 617	8 159	8 838	9 073	5,3	-0,4	2,7
Porvoo	94 186	98 736	100 843	98 739	101 954	3,3	-0,4	3,3
Sipoo	32 212	33 567	33 664	34 308	35 781	6,6	-0,4	4,3
Jäsenkunnat yhteensä	2 410 338	2 506 544	2 513 608	2 536 123	2 565 672	2,4	-0,4	1,2
Muut shp:t ja muut maksajat*)	243 506	277 819	266 199	299 467	443 383	59,6	-0,4	48,1
Oma toiminta yhteensä	2 653 844	2 793 210	2 770 961	2 835 590	3 009 055	7,7	-0,4	6,1
* Sisältää tk-käynnit	146 581	164 127	150 289	154 017	301 929			
* Sisältää kliinisen hammashoidon tk-käynnit				33 381	13 646			

HUSin jäsenkuntien deflatoidut euroa/asukas¹⁾ TP2016 - TAE2019- Vuosien 2016 - 2017 tiedot on deflatoitu vuoden 2018 rahanarvoon.²⁾

Kunta	TP 2016*	TP 2017	TA 2018	ENN2018**	TAE 2019	Muutos-% TAE 2019*** / ENN 2018	TAE 2019 uudet toiminnot	TAE 2019 euroa/ asukas	Muutos-% TAE 2019/ ENN2018	Muutos-% TAE 2019/ TA2018**
	euroa/ asukas	euroa/ asukas	euroa/ asukas	euroa/ asukas	ilman työnjaoll. muutoksia					
HYKS-sha										
Espoo	871,9	897,0	884,8	914,6	913,2	-0,2 %	2,5	915,7	0,1 %	3,5 %
Helsinki ³⁾	836,4	859,9	857,5	872,8	873,2	0,0 %	93,5	966,6	10,8 %	12,7 %
Kauniainen	898,9	913,5	890,4	960,9	924,5	-3,8 %	1,2	925,7	-3,7 %	4,0 %
Kerava	983,1	1 022,0	984,6	1 011,6	1 025,9	1,4 %	4,7	1 030,6	1,9 %	4,7 %
Kirkkonummi	892,7	941,7	918,6	940,0	949,2	1,0 %	3,7	952,9	1,4 %	3,7 %
Vantaa	971,8	980,4	996,5	1 044,0	1 034,0	-1,0 %	5,9	1 039,9	-0,4 %	4,4 %
Länsi-Uudenmaan sha										
Hanko	1 314,5	1 362,1	1 356,5	1 344,6	1 420,2	5,6 %	2,1	1 422,4	5,8 %	4,9 %
Inkoo	1 132,8	1 185,6	1 153,7	1 092,0	1 225,7	12,2 %	0,9	1 226,6	12,3 %	6,3 %
Raasepori	1 278,4	1 301,1	1 296,5	1 375,7	1 381,7	0,4 %	0,6	1 382,3	0,5 %	6,6 %
Lohjan sha										
Karkkila	1 118,0	1 144,5	1 175,2	1 163,2	1 218,5	4,8 %	5,0	1 223,5	5,2 %	4,1 %
Lohja	1 162,5	1 178,4	1 175,8	1 164,8	1 222,7	5,0 %	3,3	1 225,9	5,2 %	4,3 %
Siuntio	977,6	1 060,7	1 033,0	1 051,4	1 123,8	6,9 %	2,1	1 125,9	7,1 %	9,0 %
Vihti	1 012,4	1 056,6	993,7	1 028,7	1 066,4	3,7 %	2,9	1 069,2	3,9 %	7,6 %
Hyvinkään sha										
Hyvinkää	1 032,9	1 107,6	1 099,4	1 110,5	1 118,8	0,8 %	0,8	1 119,7	0,8 %	1,8 %
Järvenpää	1 019,1	983,0	1 046,2	1 069,8	1 056,6	-1,2 %	0,7	1 057,3	-1,2 %	1,1 %
Mäntsälä	974,4	1 025,0	996,5	1 000,1	1 019,6	2,0 %	2,7	1 022,4	2,2 %	2,6 %
Nurmijärvi	938,7	944,0	945,3	970,0	953,7	-1,7 %	0,3	954,0	-1,6 %	0,9 %
Tuusula	927,9	958,3	942,9	959,7	970,8	1,2 %	0,2	971,1	1,2 %	3,0 %
Porvoon sha										
Askola	1 010,7	1 015,7	991,6	991,0	1 043,3	5,3 %	1,9	1 045,2	5,5 %	5,4 %
Lapinjärvi	1 106,5	1 235,6	1 182,4	1 024,1	1 153,0	12,6 %	0,8	1 153,8	12,7 %	-2,4 %
Loviisa	944,7	967,9	959,6	995,2	1 019,7	2,5 %	0,3	1 019,9	2,5 %	6,3 %
Pornainen	895,9	952,0	861,2	930,9	943,8	1,4 %	0,4	944,2	1,4 %	9,6 %
Porvoo	1 008,4	1 066,3	1 055,7	1 076,6	1 106,2	2,7 %	0,6	1 106,7	2,8 %	4,8 %
Sipoo	949,5	939,7	955,2	1 010,5	999,5	-1,1 %	1,0	1 000,5	-1,0 %	4,7 %
Jäsenkunnat keskimäärin	916,8	940,4	936,7	960,5	964,4	0,4 %	38,3	1 002,6	4,4 %	7,0 %

¹⁾ Lähde: Tilastokeskus; väestö 31.12. vuosina 2016 - 2017, väestöennuste 2018 - 2019.²⁾ Deflatointi: JMHI kuntatalous, terveydenhuolto; Tilastokeskus 11.9.2018.³⁾ Helsinki järjestää osan erikoissairaanhoidon palveluista omana toimintana.

* Vuoden 2015 ylijäämän palautus huomioitu.

** Vuodelle 2018 ennustettu ylijäämän palautus huomioitu.

*** Ilman kuntien kanssa sovittavia työnohjaajien muutoksia.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

Jäsenkunnat yhteensä

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuoitteet	93 576	97 302	95 198	80 123	-15,8 %	-17,7 %	-14,4 %
josta psykiatrian osuus	84 896	0	0	0			-100,0 %
NordDRG-tuotteet	1 005 555	946 020	1 010 255	1 017 265	0,7 %	7,5 %	1,2 %
Käynnit käyntityypin mukaan	445 079	406 463	433 885	462 046	6,5 %	13,7 %	3,8 %
josta psykiatrian osuus	123 601	0	0	0			-100,0 %
Sähköiset palvelut	1 222	686	1 203	2 458	104,4 %	258,5 %	101,1 %
josta psykiatrian osuus	1 051	0	0	0			-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*	0	0	2 651	2 688	1,4 %		
Palvelupaketit	0	0	53	24	-54,7 %		
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	82 335	68 161	81 224	76 983	-5,2 %	12,9 %	-6,5 %
josta psykiatrian osuus	16 674	0	0	0			-100,0 %
Palveluseteli	4 662	4 155	4 038	3 636	-10,0 %	-12,5 %	-22,0 %
Potilashotelli	19	14	29	26	-10,1 %	88,6 %	36,8 %
Tartuntatautilääkkeet	25 279	23 500	23 360	24 400	4,5 %	3,8 %	-3,5 %
Päivystysapu	0	0	0	2 126			
Potilasvakuutus**	-1 238	10 700	10 700	10 200	-4,7 %	-4,7 %	-923,7 %
Muut ***	-108 240	0	-32 088	0	-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	1 548 249	1 557 000	1 630 511	1 681 975	3,2 %	8,0 %	8,6 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	0	0	0	0			
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	1 548 249	1 557 000	1 630 511	1 681 975	3,2 %	8,0 %	8,6 %
Myrkytystietokeskus	394	408	408	413	1,2 %	1,2 %	4,7 %
Lääkärihelikopteri	1 126	1 146	1 139	1 150	0,9 %	0,3 %	2,1 %
Ensihoito	36 145	38 530	39 030	39 902	2,2 %	3,6 %	10,4 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoidon palv.	37 665	40 083	40 577	41 464	2,2 %	3,4 %	10,1 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT	1 585 914	1 597 083	1 671 088	1 723 439	3,1 %	7,9 %	8,7 %
Terveyskeskushoitopäivä	1 436	1 426	1 476	1 653	12,0 %	15,9 %	15,1 %
Terveyskeskuspäivystys	19 989	20 183	19 886	37 815	90,2 %	87,4 %	89,2 %
Kliininen hammashoito (TK)	941	3 395	1 270	2 556	101,2 %	-24,7 %	171,5 %
Siirtoviivehoitopäivät, oma toiminta	326	0	665	0	-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivehoitopäivät, ostopalvelut	346	0	0	0			
Muiden palveluiden laskutus	23 038	25 004	23 297	42 024	80,4 %	68,1 %	82,4 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	1 608 953	1 622 087	1 694 385	1 765 463	4,2 %	8,8 %	9,7 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuoitteet	169 550	190 745	175 820	187 915	6,9 %	-1,5 %	10,8 %
NordDRG-tuotteet	689 973	671 715	708 457	694 727	-1,9 %	3,4 %	0,7 %
Käynnit käyntityypin mukaan	1 834 829	1 823 635	1 827 666	1 870 944	2,4 %	2,6 %	2,0 %
Sähköiset palvelut	4 232	3 539	3 747	5 653	50,9 %	59,7 %	33,6 %
Potilashotelliavopalvelut*	0	0	4 438	5 912	33,2 %		
Palvelupaketit	0	0	35	34	-3,2 %		
Palveluseteli	6 772	10 475	5 890	9 019	53,1 %	-13,9 %	33,2 %
Potilashotelli	124	96	131	152	15,7 %	58,6 %	22,6 %
Terveyskeskushoitopäivä	3 241	3 675	2 908	3 425	17,8 %	-6,8 %	5,7 %
Terv.keskuspäivystys	142 108	139 116	140 001	290 302	107,4 %	108,7 %	104,3 %
Kliininen hammashoito (TK)	12 680	8 838	33 211	13 631	-59,0 %	54,2 %	7,5 %
Siirtoviivehoitopäivät, oma toiminta	544	0	977	0	-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivehoitopäivät, ostopalvelut	1 181	0	0	0			-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	1 548 249	1 557 000	1 630 511	1 681 975	3,2 %	8,0 %	8,6 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	1 279 152	1 290 786	1 355 583	1 439 031	6,2 %	11,5 %	12,5 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	111 971	114 109	118 277	101 461	-14,2 %	-11,1 %	-9,4 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	72 350	65 182	66 241	57 900	-12,6 %	-11,2 %	-20,0 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	57 193	52 723	56 350	48 983	-13,1 %	-7,1 %	-14,4 %
71 YHTYMÄHALLINTO	27 583	34 200	34 060	34 600	1,6 %	1,2 %	25,4 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynteihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitukset/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

018 Askola

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	97	182	138	19	-85,9 %	-89,3 %	-80,0 %
josta psykiatrian osuus	97						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	3 405	3 299	3 500	3 575	2,1 %	8,4 %	5,0 %
Käynnit käyntityypin mukaan	1 568	1 566	1 606	1 739	8,3 %	11,1 %	10,9 %
josta psykiatrian osuus	311						-100,0 %
Sähköiset palvelut	1	2	2	9	474,0 %	463,1 %	889,3 %
josta psykiatrian osuus	1						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*			7	9	32,1 %		
Palvelupaketit							
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	148	125	148	146		17,3 %	-1,4 %
josta psykiatrian osuus	18				-100,0 %		-100,0 %
Palveluseteli	8	4	6	8	727,5 %	90,5 %	-2,1 %
Potilashotelli	1	1	1	0			
Tartuntatauti lääkkeet	21	15	8	13	-60,7 %	-13,3 %	-38,4 %
Päivystysapu				11			
Potilasvakuutus**	-4	33	33	31	-128,7 %	-6,7 %	-888,1 %
Muut ***	-314		-108				-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	4 931	5 226	5 340	5 560	4,1 %	6,4 %	12,8 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	122						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	5 052	5 226	5 340	5 560	4,1 %	6,4 %	10,1 %
Myrkytystietokeskus	1	1	1	1	-1,0 %	-1,0 %	0,2 %
Lääkärihelikopteri	6	6	6	6	-1,1 %	-1,1 %	-2,2 %
Ensihoito	205	223	223	233	4,5 %	4,5 %	13,5 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoiton palv.	212	230	230	240	4,3 %	4,3 %	13,0 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTEEN	5 265	5 456	5 570	5 800	4,1 %	6,3 %	10,2 %
Terveyskeskushoitopäivä							
Terveyskeskuspäivystys	90	72	82	89	8,1 %	23,6 %	-1,3 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	1						-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	91	72	82	89	8,1 %	23,6 %	-2,6 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	5 356	5 528	5 652	5 889	4,2 %	6,5 %	10,0 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	158	271	246	295	19,8 %	9,1 %	86,9 %
NordDRG-tuotteet	2 140	2 127	2 491	2 259	-9,3 %	6,2 %	5,5 %
Käynnit käyntityypin mukaan	6 599	7 318	6 867	7 958	15,9 %	8,7 %	20,6 %
Sähköiset palvelut	3	9	3	18			
Potilashotelliavopalvelut*			9	20			
Palvelupaketit							
Palveluseteli	14	13	5	20	284,0 %	60,9 %	44,3 %
Potilashotelli	4	5	5	3			
Terveyskeskushoitopäivä							
Terv.keskuspäivystys	634	493	575	623	8,2 %	26,2 %	-1,8 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	2						-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	5 052	5 226	5 340	5 560	4,1 %	6,4 %	10,1 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	2 088	2 370	2 436	2 982	22,4 %	25,8 %	42,8 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	112	104	178	214	20,4 %	106,6 %	91,2 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE				0			
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	2 702	2 704	2 685	2 321	-13,6 %	-14,2 %	-14,1 %
71 YHTYMÄHALLINTO	150	48	41	44	7,7 %	-8,8 %	-70,8 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

049 Espoo

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	18 556	17 458	17 775	15 063	-15,3 %	-13,7 %	-18,8 %
josta psykiatrian osuus	18 065						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	155 916	146 516	156 616	152 621	-2,6 %	4,2 %	-2,1 %
Käynnit käyntityypin mukaan	76 748	69 607	75 704	75 817	0,1 %	8,9 %	-1,2 %
josta psykiatrian osuus	23 692						-100,0 %
Sähköiset palvelut	199	112	213	341	60,5 %	205,1 %	71,9 %
josta psykiatrian osuus	163						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*			193	180	-6,9 %		
Palvelupaketit			4	2	-42,7 %		
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	12 116	9 667	12 015	11 047	-8,1 %	14,3 %	-8,8 %
josta psykiatrian osuus	2 339						-100,0 %
Palveluseteli	735	622	686	626	-8,8 %	0,6 %	-14,9 %
Potilashotelli	0		0	0			
Tartuntatautiiläkkeet	3 051	3 135	2 941	3 040	3,4 %	-3,0 %	-0,4 %
Päivystysapu				588			
Potilaskuutus**	-207	1 798	1 798	1 723	-4,1 %	-4,1 %	-933,7 %
Muut ***	-17 594		-5 176		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	249 520	248 914	262 769	261 050	-0,7 %	4,9 %	4,6 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	-18						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	249 502	248 914	262 769	261 050	-0,7 %	4,9 %	4,6 %
Myrkytystietokeskus	66	69	69	70	1,7 %	1,7 %	6,0 %
Lääkärihelikopteri	308	313	313	318	1,6 %	1,6 %	3,4 %
Ensihoito	4 194	4 483	4 483	4 837	7,9 %	7,9 %	15,3 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoiton palv.	4 567	4 864	4 864	5 225	7,4 %	7,4 %	14,4 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHT. ENN2018	254 069	253 778	267 633	266 275	-0,5 %	4,9 %	4,8 %
Terveyskeskushoitopäivä	6			7			16,1 %
Terveyskeskuspäivystys	4 111	4 278	3 716	4 386	18,0 %	2,5 %	6,7 %
Kliininen hammashoito (TK)	3		13	52			
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	2		2		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	4 122	4 278	3 730	4 444	19,1 %	3,9 %	7,8 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHT. ENN2018	258 191	258 056	271 363	270 719	-0,2 %	4,9 %	4,9 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	35 301	34 849	34 364	31 089	-9,5 %	-10,8 %	-11,9 %
NordDRG-tuotteet	108 849	107 184	112 516	108 248	-3,8 %	1,0 %	-0,6 %
Käynnit käyntityypin mukaan	322 046	318 850	319 164	315 974	-1,0 %	-0,9 %	-1,9 %
Sähköiset palvelut	680	557	660	800			
Potilashotelliavopalvelut*			323	396			
Palvelupaketit			3	3			
Palveluseteli	1 063	1 566	1 004	1 533	52,7 %	-2,1 %	44,2 %
Potilashotelli	1			1			
Terveyskeskushoitopäivä	12			12			1,3 %
Terv.keskuspäivystys	31 214	31 694	29 205	35 891	22,9 %	13,2 %	15,0 %
Kliininen hammashoito (TK)	41			286			
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	4		2		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	249 502	248 914	262 769	261 050	-0,7 %	4,9 %	4,6 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	242 714	241 159	254 885	253 530	-0,5 %	5,1 %	4,5 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	154	129	116	74	-36,3 %	-42,5 %	-51,9 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	3 103	2 550	2 833	2 406	-15,1 %	-5,6 %	-22,4 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	134	143	197	277	40,7 %	93,5 %	106,9 %
71 YHTYMÄHALLINTO	3 397	4 933	4 738	4 763	0,5 %	-3,4 %	40,2 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitukset/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

078 Hanko

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	470	411	461	206	-55,4 %	-50,0 %	-56,2 %
josta psykiatrian osuus	470						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	8 328	7 513	7 904	7 905	0,0 %	5,2 %	-5,1 %
Käynnit käyntityypin mukaan	3 065	3 140	3 026	3 308	9,3 %	5,3 %	7,9 %
josta psykiatrian osuus	627						-100,0 %
Sähköiset palvelut	1	1	3	7	146,0 %	1217,6 %	1045,2 %
josta psykiatrian osuus	1						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*							
Palvelupaketit							
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	459	495	548	571	4,2 %	15,3 %	24,5 %
josta psykiatrian osuus	38						-100,0 %
Palveluseteli	12	14	10	10	-1,0 %	-27,1 %	-18,9 %
Potilashotelli	3	3	3	2			
Tartuntatauti-lääkkeet	40	29	22	26	15,8 %	-10,3 %	-34,6 %
Päivystysapu				18			
Potilasvakuutus**	-7	57	57	53	-7,3 %	-7,3 %	-874,5 %
Muut ***	-786		-226		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	11 585	11 663	11 807	12 104	2,5 %	3,8 %	4,5 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	-21						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	11 564	11 663	11 807	12 104	2,5 %	3,8 %	4,7 %
Myrkytystietokeskus	2	2	2	2	-1,6 %	-1,6 %	-1,5 %
Lääkärihelikopteri	10	10	10	10	-1,7 %	-1,7 %	-3,9 %
Ensihoito	532	520	520	511	-1,7 %	-1,7 %	-3,9 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoidon palv.	544	532	532	523	-1,7 %	-1,7 %	-3,9 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTEEN	12 108	12 195	12 339	12 627	2,3 %	3,5 %	4,3 %
Terveyskeskushoitopäivä	133	216	175	133	-24,0 %	-38,3 %	-0,2 %
Terveyskeskuspäivystys	101	111	126	173	36,5 %	55,8 %	70,9 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	2						-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	237	327	302	306	1,4 %	-6,4 %	29,1 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	12 345	12 522	12 641	12 933	2,3 %	3,3 %	4,8 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	875	804	918	889	-3,1 %	10,6 %	1,6 %
NordDRG-tuotteet	5 319	5 043	4 914	4 923	0,2 %	-2,4 %	-7,4 %
Käynnit käyntityypin mukaan	12 609	13 709	12 448	13 131	5,5 %	-4,2 %	4,1 %
Sähköiset palvelut	2	3	9	14			
Potilashotelliavopalvelut*							
Palvelupaketit							
Palveluseteli	19	36	11	24	110,8 %	-34,3 %	24,1 %
Potilashotelli	17	21	15	10			
Terveyskeskushoitopäivä	278	435	359	242	-32,6 %	-44,4 %	-12,9 %
Terv.keskuspäivystys	1 045	958	1 188	1 130	-4,9 %	17,9 %	8,1 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	4						-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	11 564	11 663	11 807	12 104	2,5 %	3,8 %	4,7 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	10 893	11 025	10 985	11 219	2,1 %	1,8 %	3,0 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	4	2	1	1	-31,3 %	-49,9 %	-73,5 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	625	550	738	794	7,6 %	44,5 %	27,0 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	3	1	4	11	175,5 %	919,8 %	301,6 %
71 YHTYMÄHALLINTO****	38	86	79	79	-0,7 %	-8,3 %	104,5 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

091 Helsinki

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuoitteet	25 209	30 709	28 692	27 694	-3,5 %	-9,8 %	9,9 %
josta psykiatrian osuus	21 819						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	366 364	343 446	363 530	385 501	6,0 %	12,2 %	5,2 %
Käynnit käyntityypin mukaan	144 806	131 623	139 877	164 827	17,8 %	25,2 %	13,8 %
josta psykiatrian osuus	29 837						-100,0 %
Sähköiset palvelut	547	309	543	967	77,9 %	213,3 %	76,7 %
josta psykiatrian osuus	478						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*			1 788	1 808	1,1 %		
Palvelupaketit			40	17	-56,6 %		
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	35 273	29 200	33 883	31 386	-7,4 %	7,5 %	-11,0 %
josta psykiatrian osuus	9 556						-100,0 %
Palveluseteli	2 028	1 780	1 855	1 637	-11,7 %	-8,0 %	-19,3 %
Potilashotelli	1		2	3			
Tartuntatautilääkkeet	16 319	15 090	15 120	15 831	4,7 %	4,9 %	-3,0 %
Päivystysapu							
Potilaskuutus**	-481	4 159	4 159	3 972	-4,5 %	-4,5 %	-925,4 %
Muut ***	-38 403		-11 351		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	551 662	556 314	578 136	633 644	9,6 %	13,9 %	14,9 %
Kalliin hoidon taseus (netto)	-284						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	551 378	556 314	578 136	633 644	9,6 %	13,9 %	14,9 %
Myrkytystietokeskus	153	159	159	161	1,4 %	1,4 %	4,9 %
Lääkärihelikopteri		7	0	0		-100,0 %	
Ensihoito	9 407	10 570	11 070	11 095	0,2 %	5,0 %	17,9 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoidon palv.	9 560	10 735	11 228	11 256	0,2 %	4,9 %	17,7 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTEEN	560 938	567 049	589 364	644 900	9,4 %	13,7 %	15,0 %
Terveyskeskushoitopäivä	8	10	7	4	-35,2 %	-58,2 %	-47,0 %
Terveyskeskuspäivystys	284	160	295	15 502	5160,8 %	9559,6 %	5363,7 %
Kliininen hammashoito (TK)	936	3 395	1 252	2 487			
Siirtoviivehoitopäivät, oma toiminta	2		16		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivehoitopäivät, ostopalvelut	346						-100,0 %
Muiden palveluiden laskutus	1 576	3 566	1 569	17 994	1046,5 %	404,6 %	1041,5 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	562 514	570 615	590 934	662 893	12,2 %	16,2 %	17,8 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuoitteet	44 195	64 592	51 594	59 122	14,6 %	-8,5 %	33,8 %
NordDRG-tuotteet	244 824	235 609	248 962	250 280	0,5 %	6,2 %	2,2 %
Käynnit käyntityypin mukaan	563 715	556 548	563 980	624 489	10,7 %	12,2 %	10,8 %
Sähköiset palvelut	1 864	1 617	1 707	2 216			
Potilashotelliavopalvelut*			2 995	3 975			
Palvelupaketit			26	25			
Palveluseteli	2 977	4 502	2 744	4 053	47,7 %	-10,0 %	36,1 %
Potilashotelli	7		10	15			
Terveyskeskushoitopäivä	18	21	10	8	-12,1 %	-59,2 %	-53,5 %
Terv.keskuspäivystys	2 137	1 084	2 171	142 010	6440,3 %	13001,0 %	6545,3 %
Kliininen hammashoito (TK)	12 608	8 838	33 135	13 255			
Siirtoviivehoitopäivät, oma toiminta	4		27		-100,0 %		-100 %
Siirtoviivehoitopäivät, ostopalvelut	1 181						
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	551 378	556 314	578 136	633 644	9,6 %	13,9 %	14,9 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	530 311	532 303	554 597	609 878	10,0 %	14,6 %	15,0 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	575	682	440	412	-6,5 %	-39,7 %	-28,3 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	1 233	1 062	1 082	1 040	-3,9 %	-2,1 %	-15,7 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	2 444	3 018	2 739	2 511	-8,3 %	-16,8 %	2,7 %
71 YHTYMÄHALLINTO	16 816	19 249	19 278	19 803	2,7 %	2,9 %	17,8 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynnteihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

106 Hyvinkää

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	3 311	3 265	3 414	3 065	-10,2 %	-6,1 %	-7,4 %
josta psykiatrian osuus	3 297						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	33 300	31 497	32 295	31 934	-1,1 %	1,4 %	-4,1 %
Käynnit käyntityypin mukaan	16 103	14 007	15 442	14 535	-5,9 %	3,8 %	-9,7 %
josta psykiatrian osuus	5 226						-100,0 %
Sähköiset palvelut	24	19	25	85	239,6 %	352,4 %	252,8 %
josta psykiatrian osuus	22						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*							
Palvelupaketit							
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	2 578	2 263	2 582	2 583	0,0 %	14,1 %	0,2 %
josta psykiatrian osuus	384						-100,0 %
Palveluseteli	184	173	152	134	-11,9 %	-22,6 %	-27,3 %
Potilashotelli	1	0	0	1			
Tartuntatauti-lääkkeet	375	270	246	251	2,1 %	-7,0 %	-33,2 %
Päivystysapu				99			
Potilasvakuutus**	-36	305	305	289	-5,4 %	-5,4 %	-910,9 %
Muut ***	-4 891		-1 032		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	50 950	51 800	53 428	52 975	-0,8 %	2,3 %	4,0 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	654						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	51 604	51 800	53 428	52 975	-0,8 %	2,3 %	2,7 %
Myrkytystietokeskus	11	12	12	12	0,4 %	0,4 %	3,1 %
Lääkärihelikopteri	53	53	53	53	0,3 %	0,3 %	0,6 %
Ensihoito	1 609	1 653	1 653	1 691	2,3 %	2,3 %	5,1 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoidon palv.	1 673	1 718	1 718	1 755	2,2 %	2,2 %	4,9 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTEN	53 278	53 517	55 146	54 730	-0,8 %	2,3 %	2,7 %
Terveyskeskushoitopäivä	3	1	101	129	27,9 %	11286,6 %	4369,3 %
Terveyskeskuspäivystys	3 063	3 144	3 068	3 058	-0,3 %	-2,7 %	-0,2 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	5		2		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	3 072	3 146	3 170	3 187	0,5 %	1,3 %	3,8 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENS	56 349	56 663	58 316	57 917	-0,7 %	2,2 %	2,8 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	6 478	6 560	6 497	12 776	96,6 %	94,7 %	97,2 %
NordDRG-tuotteet	24 406	22 265	24 968	23 924	-4,2 %	7,5 %	-2,0 %
Käynnit käyntityypin mukaan	66 710	62 223	67 202	64 963	-3,3 %	4,4 %	-2,6 %
Sähköiset palvelut	80	103	79	186			
Potilashotelliavopalvelut*							
Palvelupaketit							
Palveluseteli	260	441	225	337	49,8 %	-23,6 %	29,6 %
Potilashotelli	7	3		5			
Terveyskeskushoitopäivä	6	2	161	299	85,7 %	13032,4 %	4888,3 %
Terv.keskuspäivystys	18 692	19 200	18 515	17 793	-3,9 %	-7,3 %	-4,8 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	9		3		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	51 604	51 800	53 428	52 975	-0,8 %	2,3 %	2,7 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	18 721	19 737	19 803	23 044	16,4 %	16,8 %	23,1 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	31 655	31 355	32 975	29 274	-11,2 %	-6,6 %	-7,5 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	78	81	41	20	-51,4 %	-75,6 %	-74,4 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	38	51	59	97	65,2 %	90,0 %	157,9 %
71 YHTYMÄHALLINTO	1 113	575	551	540	-2,1 %	-6,2 %	-51,5 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

149 Inkoo

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	264	309	395	281	-28,8 %	-9,0 %	6,5 %
josta psykiatrian osuus	264						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	4 268	3 938	3 721	4 017	8,0 %	2,0 %	-5,9 %
Käynnit käyntityypin mukaan	1 888	1 813	1 845	2 087	13,1 %	15,2 %	10,5 %
josta psykiatrian osuus	586						-100,0 %
Sähköiset palvelut	2	1	1	1	41,3 %	25,9 %	-17,0 %
josta psykiatrian osuus	2						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*							
Palvelupaketit							
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	248	198	247	286	15,6 %	44,1 %	15,5 %
josta psykiatrian osuus	17						-100,0 %
Palveluseteli	11	8	11	10	-7,9 %	21,0 %	-6,1 %
Potilashotelli	0			0			
Tartuntatauti-lääkkeet	51	55	23	31	35,4 %	-43,6 %	-39,2 %
Päivystysapu				12			
Potilasvakuutus**	-4	37	37	34	-7,4 %	-7,4 %	-897,3 %
Muut ***	-329		-131		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	6 399	6 359	6 150	6 760	9,9 %	6,3 %	5,6 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	79						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	6 478	6 359	6 150	6 760	9,9 %	6,3 %	4,4 %
Myrkytystietokeskus	1	1	1	1	-1,8 %	-1,8 %	1,4 %
Lääkärihelikopteri	6	6	6	6	-1,9 %	-1,9 %	-1,1 %
Ensihoito	332	335	335	329	-1,9 %	-1,9 %	-1,1 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoiton palv.	340	343	343	336	-1,9 %	-1,9 %	-1,1 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTENÄ	6 818	6 702	6 492	7 096	9,3 %	5,9 %	4,1 %
Terveyskeskushoitopäivä	47	35	45	47	4,7 %	35,2 %	1,5 %
Terveyskeskuspäivystys	85	81	94	111	18,1 %	36,6 %	30,6 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	11		3		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	143	116	142	158	11,4 %	36,2 %	10,7 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	6 961	6 818	6 635	7 255	9,3 %	6,4 %	4,2 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	489	605	693	791	14,1 %	30,7 %	61,7 %
NordDRG-tuotteet	2 962	3 047	3 009	2 818	-6,3 %	-7,5 %	-4,8 %
Käynnit käyntityypin mukaan	8 215	8 563	7 932	8 045	1,4 %	-6,1 %	-2,1 %
Sähköiset palvelut	6	6	3	3			
Potilashotelliavopalvelut*							
Palvelupaketit							
Palveluseteli	14	23	11	23	111,8 %	0,0 %	61,7 %
Potilashotelli	1			1			
Terveyskeskushoitopäivä	104	71	92	86	-6,6 %	21,9 %	-17,2 %
Terv.keskuspäivystys	626	548	656	648	-1,2 %	18,2 %	3,5 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	19		5		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	6 478	6 359	6 150	6 760	9,9 %	6,3 %	4,4 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	4 231	4 205	4 379	5 111	16,7 %	21,5 %	20,8 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	1	1	5	15	220,2 %	1273,4 %	2665,0 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	2 105	2 059	1 704	1 564	-8,2 %	-24,1 %	-25,7 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	1	2	2	5	189,3 %	176,5 %	403,4 %
71 YHTYMÄHALLINTO	140	92	59	65	9,0 %	-29,2 %	-53,7 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynnteihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

186 Järvenpää

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuotteet	4 059	3 639	4 226	3 279	-22,4 %	-9,9 %	-19,2 %
josta psykiatrian osuus	4 019						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	26 225	25 952	26 521	25 985	-2,0 %	0,1 %	-0,9 %
Käynnit käyntityypin mukaan	13 282	11 846	13 088	12 275	-6,2 %	3,6 %	-7,6 %
josta psykiatrian osuus	5 084						-100,0 %
Sähköiset palvelut	70	45	46	160	250,4 %	256,1 %	127,1 %
josta psykiatrian osuus	67						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*			12	20	67,3 %		
Palvelupaketit			0				
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	1 803	1 420	1 848	1 932	4,5 %	36,1 %	7,1 %
josta psykiatrian osuus	230						-100,0 %
Palveluseteli	120	118	96	89	-7,9 %	-25,3 %	-25,9 %
Potilashotelli	2		0	1			
Tartuntatautiiläkkeet	222	208	224	207	-7,5 %	-0,5 %	-6,8 %
Päivystysapu				90			
Potilasvakuutus**	-31	272	272	263	-3,3 %	-3,3 %	-939,0 %
Muut ***	-3 881		-890		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	41 869	43 500	45 442	44 300	-2,5 %	1,8 %	5,8 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	-155						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	41 715	43 500	45 442	44 300	-2,5 %	1,8 %	6,2 %
Myrkytystietokeskus	10	10	10	11	2,6 %	2,6 %	6,7 %
Lääkärihelikopteri	47	47	47	49	2,5 %	2,5 %	4,1 %
Ensihoito	1 357	1 424	1 424	1 486	4,4 %	4,4 %	9,5 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoidon palv.	1 413	1 482	1 482	1 545	4,3 %	4,3 %	9,3 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTEEN	43 128	44 982	46 924	45 845	-2,3 %	1,9 %	6,3 %
Terveyskeskushoitopäivä	0	1	31	42	36,2 %	3598,7 %	8610,6 %
Terveyskeskuspäivystys	354	363	393	385	-1,9 %	6,1 %	8,8 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivehoitopäivät, oma toiminta	1						-100,0 %
Siirtoviivehoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	355	364	423	427	0,8 %	17,3 %	20,3 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	43 483	45 346	47 347	46 272	-2,3 %	2,0 %	6,4 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuotteet	8 319	7 607	8 789	12 098	37,7 %	59,0 %	45,4 %
NordDRG-tuotteet	19 919	19 226	21 554	20 538	-4,7 %	6,8 %	3,1 %
Käynnit käyntityypin mukaan	55 603	53 598	56 442	54 364	-3,7 %	1,4 %	-2,2 %
Sähköiset palvelut	242	244	150	331			
Potilashotelliavopalvelut*			35	44			
Palvelupaketit							
Palveluseteli	179	301	139	229	64,2 %	-24,0 %	27,9 %
Potilashotelli	10			5			
Terveyskeskushoitopäivä	1	2	49	98	100,3 %	4207,1 %	9716,3 %
Terv.keskuspäivystys	1 856	1 785	2 019	1 879	-6,9 %	5,3 %	1,3 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivehoitopäivät, oma toiminta	1						-100,0 %
Siirtoviivehoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	41 715	43 500	45 442	44 300	-2,5 %	1,8 %	6,2 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	18 022	17 987	19 021	23 067	21,3 %	28,2 %	28,0 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	23 472	24 962	25 797	20 606	-20,1 %	-17,5 %	-12,2 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	23	20	31	40	26,8 %	99,4 %	72,9 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	63	52	97	118	21,8 %	127,1 %	85,3 %
71 YHTYMÄHALLINTO	134	480	496	470	-5,2 %	-2,1 %	250,7 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynteihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

224 Karkkila

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuotteet	641	776	536	484	-9,7 %	-37,6 %	-24,5 %
josta psykiatrian osuus	641						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	6 708	6 386	6 749	6 831	1,2 %	7,0 %	1,8 %
Käynnit käyntityypin mukaan	2 644	2 519	2 733	2 728	-0,2 %	8,3 %	3,2 %
josta psykiatrian osuus	854						-100,0 %
Sähköiset palvelut	3	2	2	4	71,3 %	125,0 %	38,9 %
josta psykiatrian osuus	2						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*							
Palvelupaketit							
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	786	628	612	661	8,0 %	5,3 %	-15,9 %
josta psykiatrian osuus	318						-100,0 %
Palveluseteli	14	6	6	5	-14,3 %	-11,1 %	-60,3 %
Potilashotelli	0		0	1			
Tartuntatauti-lääkkeet	36	29	25	25	-1,2 %	-13,8 %	-29,9 %
Päivystysapu				19			
Potilasvakuutus**	-7	58	58	55	-5,8 %	-5,8 %	-899,9 %
Muut ***	-422		-208		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	10 402	10 404	10 515	10 813	2,8 %	3,9 %	4,0 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	-249						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	10 153	10 404	10 515	10 813	2,8 %	3,9 %	6,5 %
Myrkytystietokeskus	2	2	2	2	0,0 %	0,0 %	1,7 %
Lääkärihelikopteri	10	10	10	10	-0,1 %	-0,1 %	-0,8 %
Ensihoito	406	408	408	394	-3,3 %	-3,3 %	-2,8 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoiton palv.	418	420	420	407	-3,2 %	-3,2 %	-2,8 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTEEN	10 572	10 824	10 935	11 220	2,6 %	3,7 %	6,1 %
Terveyskeskushoitopäivä	66			24			-64,1 %
Terveyskeskuspäivystys	162	156	1	192	30241,0 %	23,3 %	18,5 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	228	156	1	216	33964,8 %	38,5 %	-5,3 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	10 800	10 980	10 936	11 436	4,6 %	4,2 %	5,9 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuotteet	1 265	1 499	1 038	1 048	0,9 %	-30,1 %	-17,2 %
NordDRG-tuotteet	4 588	4 818	4 809	4 651	-3,3 %	-3,5 %	1,4 %
Käynnit käyntityypin mukaan	12 437	12 575	12 730	11 723	-7,9 %	-6,8 %	-5,7 %
Sähköiset palvelut	9	8	5	11			
Potilashotelliavopalvelut*							
Palvelupaketit							
Palveluseteli	9	16	6	14	142,5 %	-12,1 %	54,6 %
Potilashotelli	2		2	4			
Terveyskeskushoitopäivä	171			105			-38,6 %
Terv.keskuspäivystys	1 056	955		1 074		12,5 %	1,7 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	10 153	10 404	10 515	10 813	2,8 %	3,9 %	6,5 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	4 508	5 161	5 000	6 139	22,8 %	18,9 %	36,2 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	17	13	45	67	49,4 %	405,1 %	299,0 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	5 815	5 133	5 380	4 521	-16,0 %	-11,9 %	-22,2 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	10	10	6	6	-0,3 %	-35,5 %	-39,5 %
71 YHTYMÄHALLINTO	-197	87	84	80	-4,4 %	-8,4 %	-140,6 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynnteihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

235 Kauniainen

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	400	298	585	569	-2,7 %	91,1 %	42,3 %
josta psykiatrian osuus	400						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	5 228	5 139	5 997	5 467	-8,8 %	6,4 %	4,6 %
Käynnit käyntityypin mukaan	2 779	2 539	2 559	2 603	1,7 %	2,5 %	-6,3 %
josta psykiatrian osuus	811						-100,0 %
Sähköiset palvelut	6	3	4	6	48,0 %	103,4 %	7,8 %
josta psykiatrian osuus	4						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*				1			
Palvelupaketit							
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	507	532	534	424	-20,6 %	-20,2 %	-16,4 %
josta psykiatrian osuus	99						-100,0 %
Palveluseteli	25	22	22	20	-10,7 %	-9,1 %	-21,5 %
Potilashotelli	0			0			
Tartuntatauti-lääkkeet	91	180	94	66	-29,8 %	-63,3 %	-27,3 %
Päivystysapu				20			
Potilasvakuutus**	-7	62	62	59	-3,4 %	-3,4 %	-917,8 %
Muut ***	-608		-182		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	8 421	8 773	9 675	9 236	-4,5 %	5,3 %	9,7 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	343						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	8 764	8 773	9 675	9 236	-4,5 %	5,3 %	5,4 %
Myrkytystietokeskus	2	2	2	2	2,5 %	2,5 %	4,0 %
Lääkärihelikopteri	11	11	11	11	2,4 %	2,4 %	1,5 %
Ensihoito	147	153	153	167	8,7 %	8,7 %	13,1 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoiton palv.	161	166	166	180	8,2 %	8,2 %	12,2 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHT. ENN2018	8 924	8 939	9 841	9 417	-4,3 %	5,3 %	5,5 %
Terveyskeskushoitopäivä	0	1	1	1	-21,1 %	-13,2 %	104,5 %
Terveyskeskuspäivystys	97	100	88	102	16,2 %	2,3 %	6,0 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	97	101	89	103	15,7 %	2,1 %	6,5 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHT. ENN2018	9 021	9 041	9 931	9 520	-4,1 %	5,3 %	5,5 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	611	466	851	810	-4,8 %	73,9 %	32,6 %
NordDRG-tuotteet	3 676	3 732	3 981	3 729	-6,3 %	-0,1 %	1,4 %
Käynnit käyntityypin mukaan	11 478	11 486	10 748	10 925	1,6 %	-4,9 %	-4,8 %
Sähköiset palvelut	20	12	12	16			
Potilashotelliavopalvelut*				3			
Palvelupaketit							
Palveluseteli	34	53	32	51	58,9 %	-4,2 %	49,8 %
Potilashotelli	3			2			
Terveyskeskushoitopäivä	1	2	1	2	128,3 %	0,2 %	128,3 %
Terv.keskuspäivystys	750	749	694	834	20,1 %	11,3 %	11,1 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	8 764	8 773	9 675	9 236	-4,5 %	5,3 %	5,4 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	8 158	8 429	9 353	8 941	-4,4 %	6,1 %	9,6 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	3	4	5	0	-93,6 %	-91,7 %	-90,5 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	137	98	157	166	5,7 %	69,7 %	21,0 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	20	1	5	4	-27,2 %	286,0 %	-81,9 %
71 YHTYMÄHALLINTO	446	242	156	125	-19,4 %	-48,1 %	-71,9 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

245 Kerava

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	2 808	2 625	2 589	1 781	-31,2 %	-32,1 %	-36,6 %
josta psykiatrian osuus	2 808						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	23 484	22 358	23 628	23 209	-1,8 %	3,8 %	-1,2 %
Käynnit käyntityypin mukaan	10 177	8 978	10 045	10 676	6,3 %	18,9 %	4,9 %
josta psykiatrian osuus	3 191						-100,0 %
Sähköiset palvelut	30	14	39	76	94,4 %	428,0 %	150,1 %
josta psykiatrian osuus	26						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*			28	31	8,9 %		
Palvelupaketit			1	1	-36,6 %		
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	1 655	1 344	1 533	1 414	-7,7 %	5,2 %	-14,6 %
josta psykiatrian osuus	327						-100,0 %
Palveluseteli	146	120	89	108	21,2 %	-9,9 %	-25,7 %
Potilashotelli			0				
Tartuntatauti-lääkkeet	225	150	157	191	21,6 %	27,3 %	-15,3 %
Päivystysapu				75			
Potilaskuutus**	-27	232	232	220	-5,6 %	-5,6 %	-912,0 %
Muut ***	-2 685		-740		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	35 813	35 822	37 602	37 781	0,5 %	5,5 %	5,5 %
Kalliin hoidon taseus (netto)	406						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	36 219	35 822	37 602	37 781	0,5 %	5,5 %	4,3 %
Myrkytystietokeskus	9	9	9	9	0,2 %	0,2 %	3,2 %
Lääkärihelikopteri	40	40	40	41	0,1 %	0,1 %	0,7 %
Ensihoito	707	737	737	750	1,8 %	1,8 %	6,1 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoito palv.	756	786	786	800	1,7 %	1,7 %	5,8 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTEEN	36 975	36 608	38 389	38 580	0,5 %	5,4 %	4,3 %
Terveyskeskushoitopäivä			1	1	29,2 %		
Terveyskeskuspäivystys	625	647	654	718	9,7 %	10,9 %	14,8 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	44		16		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	669	647	671	719	7,1 %	11,1 %	7,4 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	37 644	37 256	39 059	39 299	0,6 %	5,5 %	4,4 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	5 248	5 449	4 876	3 593	-26,3 %	-34,1 %	-31,5 %
NordDRG-tuotteet	15 121	14 657	15 822	15 118	-4,5 %	3,1 %	0,0 %
Käynnit käyntityypin mukaan	41 937	40 932	41 984	40 294	-4,0 %	-1,6 %	-3,9 %
Sähköiset palvelut	109	75	127	192			
Potilashotelliavopalvelut*			46	67			
Palvelupaketit			1	1			
Palveluseteli	208	305	131	272	108,7 %	-10,7 %	30,9 %
Potilashotelli							
Terveyskeskushoitopäivä			1	2	128,3 %		
Terv.keskuspäivystys	4 684	4 687	4 678	4 632	-1,0 %	-1,2 %	-1,1 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	73		24		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	36 219	35 822	37 602	37 781	0,5 %	5,5 %	4,3 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	34 342	34 277	35 704	35 910	0,6 %	4,8 %	4,6 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	1 085	997	1 382	1 332	-3,6 %	33,5 %	22,7 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	35	10	33	51	55,1 %	415,7 %	48,4 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	70	155	94	78	-17,2 %	-49,9 %	10,1 %
71 YHTYMÄHALLINTO	686	382	390	411	5,4 %	7,3 %	-40,2 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

257 Kirkkonummi

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuotteet	2 835	2 628	2 490	2 045	-17,9 %	-22,2 %	-27,9 %
josta psykiatrian osuus	2 381						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	23 602	21 494	23 179	22 545	-2,7 %	4,9 %	-4,5 %
Käynnit käyntityypin mukaan	11 152	10 363	10 668	11 027	3,4 %	6,4 %	-1,1 %
josta psykiatrian osuus	3 506						-100,0 %
Sähköiset palvelut	21	11	21	36	72,5 %	229,2 %	66,5 %
josta psykiatrian osuus	17						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*			18	16	-13,3 %		
Palvelupaketit							
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	1 686	1 263	1 576	1 534	-2,7 %	21,5 %	-9,0 %
josta psykiatrian osuus	429						-100,0 %
Palveluseteli	125	97	112	102	-8,4 %	6,0 %	-18,1 %
Potilashotelli							
Tartuntatautilääkkeet	257	83	202	204	0,8 %	145,8 %	-20,6 %
Päivystysapu				83			
Potilaskuutus**	-30	256	256	242	-5,3 %	-5,3 %	-916,9 %
Muut ***	-2 606		-703		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	37 042	36 194	37 819	37 833	0,0 %	4,5 %	2,1 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	-272						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	36 770	36 194	37 819	37 833	0,0 %	4,5 %	2,9 %
Myrkytystietokeskus	9	10	10	10	0,5 %	0,5 %	3,9 %
Lääkärihelikopteri	44	44	44	45	0,4 %	0,4 %	1,3 %
Ensihoito	601	637	637	679	6,5 %	6,5 %	13,0 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoidon palv.	654	692	692	733	6,1 %	6,1 %	12,1 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTENÄ	37 424	36 885	38 511	38 567	0,1 %	4,6 %	3,1 %
Terveyskeskushoitopäivä	8	18	9	0	-100,0 %	-100,0 %	-100,0 %
Terveyskeskuspäivystys	203	211	184	250	35,8 %	18,8 %	23,3 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	7		1		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	218	229	195	250	28,5 %	9,4 %	14,9 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	37 642	37 114	38 705	38 817	0,3 %	4,6 %	3,1 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuotteet	4 809	4 472	4 608	4 300	-6,7 %	-3,8 %	-10,6 %
NordDRG-tuotteet	15 239	14 962	15 545	15 196	-2,2 %	1,6 %	-0,3 %
Käynnit käyntityypin mukaan	44 919	43 433	43 684	44 078	0,9 %	1,5 %	-1,9 %
Sähköiset palvelut	78	54	60	90			
Potilashotelliavopalvelut*			26	34			
Palvelupaketit							
Palveluseteli	187	232	168	251	49,3 %	8,5 %	34,5 %
Potilashotelli							
Terveyskeskushoitopäivä	16	36	3		-100,0 %	-100,0 %	-100,0 %
Terv.keskuspäivystys	1 515	1 523	1 372	1 975	43,9 %	29,6 %	30,3 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	12		2		-100,0 %		-100 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	36 770	36 194	37 819	37 833	0,0 %	4,5 %	2,9 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	35 626	35 009	36 135	36 219	0,2 %	3,5 %	1,7 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	27	30	27	38	42,0 %	27,8 %	43,1 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	1 062	797	1 171	1 099	-6,2 %	37,8 %	3,5 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	16	18	28	32	12,5 %	73,7 %	102,6 %
71 YHTYMÄHALLINTO	40	339	458	446	-2,6 %	31,7 %	1008,9 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

407 Lapinjärvi

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	89	113	27	27	-0,6 %	-76,2 %	-69,9 %
josta psykiatrian osuus	89						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	2 311	2 045	1 778	1 950	9,7 %	-4,7 %	-15,6 %
Käynnit käyntityypin mukaan	812	831	753	794	5,5 %	-4,4 %	-2,2 %
josta psykiatrian osuus	191						-100,0 %
Sähköiset palvelut	0		0	4	1344,0 %		1280,0 %
josta psykiatrian osuus	0						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*			2	3	73,4 %		
Palvelupaketit							
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	186	136	229	235	2,8 %	73,0 %	26,9 %
josta psykiatrian osuus	7						-100,0 %
Palveluseteli	13	15	7	5	-31,0 %	-66,8 %	-62,8 %
Potilashotelli	0			0			
Tartuntatauti lääkkeet	26	11	39	32	-17,3 %	190,9 %	23,0 %
Päivystysapu				6			
Potilasvakuutus**	-2	18	18	17	-6,8 %	-6,8 %	-886,3 %
Muut ***	-173		-51		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	3 262	3 169	2 802	3 074	9,7 %	-3,0 %	-5,8 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	70						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	3 333	3 169	2 802	3 074	9,7 %	-3,0 %	-7,8 %
Myrkytystietokeskus	1	1	1	1	-1,1 %	-1,1 %	0,0 %
Lääkärihelikopteri	3	3	3	3	-1,2 %	-1,2 %	-2,5 %
Ensihoito	111	121	121	126	4,4 %	4,4 %	13,2 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoiton palv.	115	125	125	130	4,2 %	4,2 %	12,7 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTENÄ	3 448	3 293	2 926	3 204	9,5 %	-2,7 %	-7,1 %
Terveyskeskushoitopäivä							
Terveyskeskuspäivystys		32	6	39	553,3 %	23,1 %	
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	0	32	6	39	553,3 %	23,1 %	
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	3 448	3 325	2 932	3 243	10,6 %	-2,5 %	-5,9 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	168	190	48	48	1,0 %	-74,7 %	-71,4 %
NordDRG-tuotteet	1 297	1 189	1 391	1 494	7,4 %	25,6 %	15,2 %
Käynnit käyntityypin mukaan	3 488	3 709	3 459	3 718	7,5 %	0,2 %	6,6 %
Sähköiset palvelut	1		1	8			
Potilashotelliavopalvelut*			2	8			
Palvelupaketit							
Palveluseteli	19	39	5	12	140,2 %	-69,6 %	-37,2 %
Potilashotelli	1		1	2			
Terveyskeskushoitopäivä							
Terv.keskuspäivystys		214		257		20,0 %	
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	3 333	3 169	2 802	3 074	9,7 %	-3,0 %	-7,8 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	1 567	1 559	1 379	1 822	32,1 %	16,8 %	16,3 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	20	19	10	12	25,7 %	-36,5 %	-38,2 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	0	0	1	0	-4,9 %	93,9 %	231,7 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	1 644	1 561	1 356	1 190	-12,2 %	-23,7 %	-27,6 %
71 YHTYMÄHALLINTO	102	29	57	49	-14,0 %	68,4 %	-52,1 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynnteihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

444 Lohja

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	3 704	3 728	3 754	3 929	4,6 %	5,4 %	6,1 %
josta psykiatrian osuus	2 873						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	35 415	34 838	36 275	37 308	2,8 %	7,1 %	5,3 %
Käynnit käyntityypin mukaan	15 390	14 929	15 286	14 422	-5,6 %	-3,4 %	-6,3 %
josta psykiatrian osuus	4 672						-100,0 %
Sähköiset palvelut	10	4	8	30	286,7 %	619,0 %	191,2 %
josta psykiatrian osuus	9						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*							
Palvelupaketit							
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	2 336	2 405	2 416	2 659	10,1 %	10,6 %	13,8 %
josta psykiatrian osuus	693						-100,0 %
Palveluseteli	58	23	19	19	-1,5 %	-17,9 %	-66,9 %
Potilashotelli	1		2	2			
Tartuntatautilääkkeet	108	123	132	129	-2,2 %	4,9 %	19,3 %
Päivystysapu				99			
Potilasvakuutus**	-36	309	309	289	-6,4 %	-6,4 %	-896,4 %
Muut ***	-1 914		-1 153		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	55 072	56 359	57 048	58 885	3,2 %	4,5 %	6,9 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	-115						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistettut palv.)	54 957	56 359	57 048	58 885	3,2 %	4,5 %	7,1 %
Myrkytystietokeskus	12	12	12	12	-0,7 %	-0,7 %	1,2 %
Lääkärihelikopteri	54	54	54	53	-0,8 %	-0,8 %	-1,2 %
Ensihoito	2 147	2 158	2 158	2 073	-3,9 %	-3,9 %	-3,5 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoidon palv.	2 213	2 224	2 224	2 138	-3,9 %	-3,9 %	-3,4 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTEEN	57 169	58 583	59 271	61 023	3,0 %	4,2 %	6,7 %
Terveyskeskushoitopäivä	233	221	38	68	77,5 %	-69,1 %	-70,8 %
Terveyskeskuspäivystys	1 615	1 628	1 811	2 013	11,2 %	23,7 %	24,7 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivehoitopäivät, oma toiminta			2		-100,0 %		
Siirtoviivehoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	1 848	1 848	1 852	2 082	12,4 %	12,6 %	12,6 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	59 018	60 432	61 124	63 105	3,2 %	4,4 %	6,9 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	6 161	6 251	6 200	6 928	11,7 %	10,8 %	12,4 %
NordDRG-tuotteet	27 878	28 352	27 425	28 360	3,4 %	0,0 %	1,7 %
Käynnit käyntityypin mukaan	72 210	73 783	72 085	66 381	-7,9 %	-10,0 %	-8,1 %
Sähköiset palvelut	39	22	24	65			
Potilashotelliavopalvelut*							
Palvelupaketit							
Palveluseteli	57	58	22	51	130,5 %	-12,9 %	-11,1 %
Potilashotelli	5		8	10			
Terveyskeskushoitopäivä	605	1 155	105	299	184,9 %	-74,1 %	-50,6 %
Terv.keskuspäivystys	10 500	10 384	11 736	11 403	-2,8 %	9,8 %	8,6 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivehoitopäivät, oma toiminta			4		-100,0 %		
Siirtoviivehoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	54 957	56 359	57 048	58 885	3,2 %	4,5 %	7,1 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	20 410	24 435	24 914	30 778	23,5 %	26,0 %	50,8 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	48	40	67	79	17,8 %	96,3 %	66,3 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	34 377	31 393	31 604	27 580	-12,7 %	-12,1 %	-19,8 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	43	59	23	30	31,5 %	-48,6 %	-29,6 %
71 YHTYMÄHALLINTO	79	432	441	418	-5,1 %	-3,2 %	431,4 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

434 Loviisa

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuoitteet	784	741	468	372	-20,6 %	-49,8 %	-52,6 %
josta psykiatrian osuus	756						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	9 510	9 352	10 661	10 241	-3,9 %	9,5 %	7,7 %
Käynnit käyntityypin mukaan	3 971	3 899	4 028	4 213	4,6 %	8,0 %	6,1 %
josta psykiatrian osuus	1 164						-100,0 %
Sähköiset palvelut	4	1	3	24	589,4 %	3046,0 %	470,6 %
josta psykiatrian osuus	4						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*			13	22	67,3 %		
Palvelupaketit			0				
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	667	598	585	659	12,6 %	10,1 %	-1,2 %
josta psykiatrian osuus	138						-100,0 %
Palveluseteli	44	68	29	8	-73,3 %	-88,5 %	-82,5 %
Potilashotelli	1		8	5			
Tartuntatautilääkkeet	90	75	127	105	-17,6 %	40,0 %	16,7 %
Päivystysapu				32			
Potilasvakuutus**	-12	100	100	93	-6,4 %	-6,4 %	-894,2 %
Muut ***	-814		-311		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	14 246	14 834	15 712	15 773	0,4 %	6,3 %	10,7 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	309						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	14 555	14 834	15 712	15 773	0,4 %	6,3 %	8,4 %
Myrkytystietokeskus	4	4	4	4	-0,7 %	-0,7 %	1,0 %
Lääkärihelikopteri	17	17	17	17	-0,8 %	-0,8 %	-1,5 %
Ensihoito	615	671	671	704	4,8 %	4,8 %	14,4 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoidon palv.	636	692	692	725	4,7 %	4,7 %	13,9 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTEN	15 191	15 526	16 405	16 498	0,6 %	6,3 %	8,6 %
Terveyskeskushoitopäivä							
Terveyskeskuspäivystys	203	159	199	163	-17,9 %	2,9 %	-19,4 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivehoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivehoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	203	159	199	163	-17,9 %	2,9 %	-19,4 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENS	15 394	15 685	16 604	16 661	0,3 %	6,2 %	8,2 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuoitteet	1 419	1 259	839	1 173	39,7 %	-6,9 %	-17,3 %
NordDRG-tuotteet	6 171	6 613	7 008	6 751	-3,7 %	2,1 %	9,4 %
Käynnit käyntityypin mukaan	18 257	19 748	18 660	20 588	10,3 %	4,3 %	12,8 %
Sähköiset palvelut	14	4	11	50			
Potilashotelliavopalvelut*			19	48			
Palvelupaketit							
Palveluseteli	65	169	24	20	-14,1 %	-87,9 %	-68,5 %
Potilashotelli	6	2	35	32			
Terveyskeskushoitopäivä							
Terv.keskuspäivystys	1 362	1 049	1 325	1 077	-18,7 %	2,7 %	-20,9 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivehoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivehoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	14 555	14 834	15 712	15 773	0,4 %	6,3 %	8,4 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	5 827	6 854	6 868	7 809	13,7 %	13,9 %	34,0 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	41	44	49	44	-10,5 %	1,0 %	8,8 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	1	1	14	2	-83,5 %	142,4 %	178,2 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	8 268	7 761	8 553	7 719	-9,8 %	-0,5 %	-6,6 %
71 YHTYMÄHALLINTO	419	175	227	198	-12,7 %	13,5 %	-52,7 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynteihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

505 Mäntsälä

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuoitteet	1 290	1 192	1 189	799	-32,8 %	-33,0 %	-38,1 %
josta psykiatrian osuus	1 290						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	14 222	13 148	13 576	13 491	-0,6 %	2,6 %	-5,1 %
Käynnit käyntityypin mukaan	6 225	5 489	5 831	5 796	-0,6 %	5,6 %	-6,9 %
josta psykiatrian osuus	1 895						-100,0 %
Sähköiset palvelut	23	12	17	60	245,2 %	388,7 %	154,4 %
josta psykiatrian osuus	21						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*			5	2	-68,6 %		
Palvelupaketit			0				
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	1 156	945	1 127	1 305	15,8 %	38,2 %	12,9 %
josta psykiatrian osuus	266						-100,0 %
Palveluseteli	37	26	29	33	15,0 %	27,7 %	-11,8 %
Potilashotelli	4	8	2	1			
Tartuntatauti-lääkkeet	141	158	155	146	-6,1 %	-7,6 %	3,7 %
Päivystysapu				44			
Potilaskuutus**	-16	137	137	128	-5,9 %	-5,9 %	-910,7 %
Muut ***	-1 982		-431		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	21 101	21 114	21 638	21 805	0,8 %	3,3 %	3,3 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	153						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	21 254	21 114	21 638	21 805	0,8 %	3,3 %	2,6 %
Myrkytystietokeskus	5	5	5	5	-0,1 %	-0,1 %	3,1 %
Lääkärihelikopteri	24	24	24	24	-0,2 %	-0,2 %	0,6 %
Ensihoito	666	696	696	707	1,6 %	1,6 %	6,2 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoiton palv.	694	725	725	736	1,5 %	1,5 %	6,0 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTEEN	21 948	21 838	22 363	22 540	0,8 %	3,2 %	2,7 %
Terveyskeskushoitopäivä			34	48	41,9 %		
Terveyskeskuspäivystys	229	216	251	250	-0,5 %	15,7 %	9,1 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	229	216	285	298	4,5 %	38,1 %	30,1 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	22 177	22 054	22 648	22 838	0,8 %	3,6 %	3,0 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuoitteet	2 552	2 472	2 349	3 961	68,6 %	60,2 %	55,2 %
NordDRG-tuotteet	9 843	9 353	10 166	9 792	-3,7 %	4,7 %	-0,5 %
Käynnit käyntityypin mukaan	25 852	24 554	25 157	26 290	4,5 %	7,1 %	1,7 %
Sähköiset palvelut	79	62	57	126			
Potilashotelliavopalvelut*			6	3			
Palvelupaketit							
Palveluseteli	55	70	42	84	99,7 %	19,9 %	53,0 %
Potilashotelli	27	53	8	5			
Terveyskeskushoitopäivä			54	114	111,4 %		
Terv.keskuspäivystys	1 216	1 116	1 301	1 240	-4,7 %	11,1 %	2,0 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	21 254	21 114	21 638	21 805	0,8 %	3,3 %	2,6 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	9 153	8 853	9 296	10 915	17,4 %	23,3 %	19,3 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	11 709	11 888	11 966	10 503	-12,2 %	-11,6 %	-10,3 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	7	11	4	3	-12,2 %	-69,1 %	-49,5 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	58	67	80	108	34,9 %	62,0 %	86,6 %
71 YHTYMÄHALLINTO	327	295	292	274	-6,0 %	-6,8 %	-16,2 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

543 Nurmijärvi

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	2 539	2 689	2 466	2 078	-15,7 %	-22,7 %	-18,2 %
josta psykiatrian osuus	1 804						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	26 362	24 926	26 692	25 428	-4,7 %	2,0 %	-3,5 %
Käynnit käyntityypin mukaan	12 484	11 162	11 787	11 165	-5,3 %	0,0 %	-10,6 %
josta psykiatrian osuus	4 106						-100,0 %
Sähköiset palvelut	22	15	18	41	133,7 %	170,4 %	88,5 %
josta psykiatrian osuus	17						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*			23	26	12,7 %		
Palvelupaketit							
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	1 534	1 177	1 747	1 787	2,3 %	51,8 %	16,5 %
josta psykiatrian osuus	239						-100,0 %
Palveluseteli	110	100	105	100	-5,4 %	-0,3 %	-9,8 %
Potilashotelli							
Tartuntatautilääkkeet	313	216	210	278	32,5 %	28,7 %	-11,0 %
Päivystysapu				89			
Potilaskuutus**	-32	275	275	260	-5,3 %	-5,3 %	-911,1 %
Muut ***	-3 676		-801		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	39 656	40 560	42 521	41 253	-3,0 %	1,7 %	4,0 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	14						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	39 670	40 560	42 521	41 253	-3,0 %	1,7 %	4,0 %
Myrkytystietokeskus	10	10	10	11	0,5 %	0,5 %	3,1 %
Lääkärihelikopteri	48	48	48	48	0,4 %	0,4 %	0,6 %
Ensihoito	1 314	1 353	1 353	1 388	2,6 %	2,6 %	5,7 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoiton palv.	1 372	1 411	1 411	1 446	2,5 %	2,5 %	5,5 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTENÄ	41 041	41 971	43 933	42 699	-2,8 %	1,7 %	4,0 %
Terveyskeskushoitopäivä			35	52	48,5 %		
Terveyskeskuspäivystys	472	486	480	473	-1,3 %	-2,5 %	0,3 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	97		44		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	568	486	559	526	-5,9 %	8,3 %	-7,5 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	41 610	42 457	44 492	43 225	-2,8 %	1,8 %	3,9 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	3 967	4 109	4 238	4 766	12,5 %	16,0 %	20,1 %
NordDRG-tuotteet	19 261	18 291	20 795	18 616	-10,5 %	1,8 %	-3,3 %
Käynnit käyntityypin mukaan	51 124	50 158	50 407	49 154	-2,5 %	-2,0 %	-3,9 %
Sähköiset palvelut	71	72	49	90			
Potilashotelliavopalvelut*			38	57			
Palvelupaketit							
Palveluseteli	160	246	155	251	61,6 %	1,8 %	56,8 %
Potilashotelli							
Terveyskeskushoitopäivä			58	123	112,5 %		
Terv.keskuspäivystys	2 531	2 492	2 526	2 380	-5,8 %	-4,5 %	-6,0 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	161		74		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	39 670	40 560	42 521	41 253	-3,0 %	1,7 %	4,0 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	16 856	17 336	19 034	21 962	15,4 %	26,7 %	30,3 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	22 327	22 664	22 827	18 503	-18,9 %	-18,4 %	-17,1 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	80	50	125	191	53,2 %	279,2 %	137,5 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	20	18	50	59	16,8 %	224,6 %	193,4 %
71 YHTYMÄHALLINTO	387	491	485	538	11,0 %	9,6 %	39,0 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

611 Pornainen

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuoitteet	139	192	128	52	-59,7 %	-73,1 %	-62,8 %
josta psykiatrian osuus	139						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	3 266	2 832	3 348	3 229	-3,5 %	14,0 %	-1,1 %
Käynnit käyntityypin mukaan	1 381	1 235	1 350	1 432	6,0 %	15,9 %	3,7 %
josta psykiatrian osuus	330						-100,0 %
Sähköiset palvelut	1	0	2	6	318,9 %	1358,5 %	485,2 %
josta psykiatrian osuus	1						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*			4	4	8,9 %		
Palvelupaketit							
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	189	162	155	143	-7,7 %	-11,5 %	-24,2 %
josta psykiatrian osuus	5						-100,0 %
Palveluseteli	9	7	4	4	-2,4 %	-40,3 %	-54,7 %
Potilashotelli	0			0			
Tartuntatautilääkkeet	12	12	13	9	-32,1 %	-25,0 %	-26,5 %
Päivystysapu				11			
Potilaskuutus**	-4	33	33	32	-5,4 %	-5,4 %	-905,4 %
Muut ***	-299		-96		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	4 694	4 474	4 941	4 922	-0,4 %	10,0 %	4,9 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	165						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	4 859	4 474	4 941	4 922	-0,4 %	10,0 %	1,3 %
Myrkytystietokeskus	1	1	1	1	0,4 %	0,4 %	2,4 %
Lääkärihelikopteri	6	6	6	6	0,3 %	0,3 %	-0,1 %
Ensihoito	206	225	225	239	5,9 %	5,9 %	16,0 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoidon palv.	213	233	233	246	5,8 %	5,8 %	15,5 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTENÄ	5 072	4 707	5 173	5 168	-0,1 %	9,8 %	1,9 %
Terveyskeskushoitopäivä							
Terveyskeskuspäivystys	56	49	51	55	7,9 %	13,6 %	-0,9 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	56	49	51	55	7,9 %	13,6 %	-0,9 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	5 128	4 755	5 225	5 223	0,0 %	9,8 %	1,9 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuoitteet	246	328	156	88	-43,4 %	-73,0 %	-64,1 %
NordDRG-tuotteet	2 315	2 539	2 648	2 331	-12,0 %	-8,2 %	0,7 %
Käynnit käyntityypin mukaan	6 078	5 844	6 190	6 742	8,9 %	15,4 %	10,9 %
Sähköiset palvelut	4	2	4	14			
Potilashotelliavopalvelut*			5	10			
Palvelupaketit							
Palveluseteli	13	18	5	11	112,1 %	-42,3 %	-18,8 %
Potilashotelli	1			1			
Terveyskeskushoitopäivä							
Terv.keskuspäivystys	375	320	342	364	6,4 %	13,7 %	-3,0 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	4 859	4 474	4 941	4 922	-0,4 %	10,0 %	1,3 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	2 242	2 146	2 509	2 573	2,6 %	19,9 %	14,8 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	284	252	297	232	-21,8 %	-8,0 %	-18,3 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	3	1	1	2	68,4 %	138,3 %	-41,0 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	2 146	2 029	2 087	2 074	-0,6 %	2,2 %	-3,3 %
71 YHTYMÄHALLINTO	184	45	47	41	-13,0 %	-10,6 %	-78,0 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

638 Porvoo

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuoitteet	2 639	2 340	2 262	1 830	-19,1 %	-21,8 %	-30,6 %
josta psykiatrian osuus	2 484						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	34 439	32 559	35 061	34 429	-1,8 %	5,7 %	0,0 %
Käynnit käyntityypin mukaan	16 036	15 596	16 142	16 162	0,1 %	3,6 %	0,8 %
josta psykiatrian osuus	4 202						-100,0 %
Sähköiset palvelut	11	8	11	57	404,1 %	635,1 %	438,4 %
josta psykiatrian osuus	10						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*			63	66	4,8 %		
Palvelupaketit							
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	2 515	2 214	2 628	2 962	12,7 %	33,8 %	17,8 %
josta psykiatrian osuus	306						-100,0 %
Palveluseteli	111	153	13	46	263,5 %	-70,0 %	-58,6 %
Potilashotelli	0		2	1			
Tartuntatautilääkkeet	231	137	126	187	48,7 %	36,5 %	-19,0 %
Päivystysapu				106			
Potilaskuutus**	-38	328	328	310	-5,6 %	-5,6 %	-909,8 %
Muut ***	-2 962		-1 098		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	52 982	53 336	55 538	56 156	1,1 %	5,3 %	6,0 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	332						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	53 314	53 336	55 538	56 156	1,1 %	5,3 %	5,3 %
Myrkytystietokeskus	12	13	13	13	0,1 %	0,1 %	2,9 %
Lääkärihelikopteri	57	57	57	57	0,0 %	0,0 %	0,5 %
Ensihoito	2 006	2 213	2 213	2 340	5,7 %	5,7 %	16,6 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoidon palv.	2 075	2 283	2 283	2 410	5,5 %	5,5 %	16,1 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTEN	55 389	55 619	57 821	58 565	1,3 %	5,3 %	5,7 %
Terveyskeskushoitopäivä	0	1	0		-100,0 %	-100,0 %	-100,0 %
Terveyskeskuspäivystys	1 210	1 129	1 170	1 121	-4,2 %	-0,7 %	-7,4 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	1 210	1 130	1 171	1 121	-4,2 %	-0,8 %	-7,4 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENS	56 599	56 749	58 991	59 686	1,2 %	5,2 %	5,5 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuoitteet	4 643	4 299	3 893	5 381	38,2 %	25,2 %	15,9 %
NordDRG-tuotteet	25 305	26 531	25 606	25 698	0,4 %	-3,1 %	1,6 %
Käynnit käyntityypin mukaan	72 205	75 538	73 133	76 256	4,3 %	1,0 %	5,6 %
Sähköiset palvelut	36	43	35	124			
Potilashotelliavopalvelut*			106	145			
Palvelupaketit							
Palveluseteli	165	385	17	111	553,9 %	-71,1 %	-32,5 %
Potilashotelli	2		8	7			
Terveyskeskushoitopäivä	0	2				-100,0 %	-100,0 %
Terv.keskuspäivystys	9 496	9 423	9 204	8 958	-2,7 %	-4,9 %	-5,7 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	53 314	53 336	55 538	56 156	1,1 %	5,3 %	5,3 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	21 959	26 373	25 915	30 978	19,5 %	17,5 %	41,1 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	346	339	439	399	-9,3 %	17,5 %	15,2 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	28	17	19	38	102,6 %	121,5 %	34,4 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	30 336	26 141	28 710	24 244	-15,6 %	-7,3 %	-20,1 %
71 YHTYMÄHALLINTO	644	465	454	497	9,4 %	6,8 %	-22,9 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

710 Raasepori

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuoitteet	1 474	1 655	1 757	473	-73,1 %	-71,4 %	-67,9 %
josta psykiatrian osuus	1 464						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	23 215	22 070	25 245	23 680	-6,2 %	7,3 %	2,0 %
Käynnit käyntityypin mukaan	11 663	11 220	11 765	13 175	12,0 %	17,4 %	13,0 %
josta psykiatrian osuus	3 484						-100,0 %
Sähköiset palvelut	6	4	5	7	25,2 %	52,4 %	2,8 %
josta psykiatrian osuus	6						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*			2	2	13,0 %		
Palvelupaketit							
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	1 299	1 436	1 522	1 361	-10,6 %	-5,3 %	4,7 %
josta psykiatrian osuus	282						-100,0 %
Palveluseteli	24	27	26	26	-0,2 %	-3,8 %	5,9 %
Potilashotelli	4	2	8	7			
Tartuntatautilääkkeet	256	245	218	273	25,1 %	11,4 %	6,7 %
Päivystysapu				59			
Potilasvakuutus**	-22	184	184	172	-6,4 %	-6,4 %	-890,4 %
Muut ***	-2 322		-804		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	35 598	36 843	39 928	39 234	-1,7 %	6,5 %	10,2 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	525						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	36 122	36 843	39 928	39 234	-1,7 %	6,5 %	8,6 %
Myrkytystietokeskus	7	7	7	7	-0,7 %	-0,7 %	0,5 %
Lääkärihelikopteri	32	32	32	32	-0,8 %	-0,8 %	-2,0 %
Ensihoito	1 704	1 685	1 685	1 671	-0,8 %	-0,8 %	-2,0 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoidon palv.	1 744	1 724	1 724	1 710	-0,8 %	-0,8 %	-1,9 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHT. ENN2018¹⁾	37 866	38 567	41 652	40 944	-1,7 %	6,2 %	8,1 %
Terveyskeskushoitopäivä	754	893	953	1 034	8,6 %	15,8 %	37,2 %
Terveyskeskuspäivystys	815	942	1 023	1 359	32,8 %	44,2 %	66,7 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	122		517		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	1 691	1 835	2 493	2 393	-4,0 %	30,4 %	41,5 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHT. ENN2018¹⁾	39 557	40 402	44 145	43 337	-1,8 %	7,3 %	9,6 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivätuoitteet	2 806	3 116	3 224	2 748	-14,7 %	-11,8 %	-2,1 %
NordDRG-tuotteet	16 496	16 193	16 190	16 583	2,4 %	2,4 %	0,5 %
Käynnit käyntityypin mukaan	48 969	51 140	48 679	49 865	2,4 %	-2,5 %	1,8 %
Sähköiset palvelut	24	23	15	16	6,9 %		
Potilashotelliavopalvelut*			3	5			
Palvelupaketit							
Palveluseteli	38	67	32	63	93,6 %	-6,4 %	65,2 %
Potilashotelli	23	13	36	42			
Terveyskeskushoitopäivä	1 570	1 798	1 948	1 881	-3,4 %	4,6 %	19,8 %
Terv.keskuspäivystys	8 419	8 134	9 585	8 801	-8,2 %	8,2 %	4,5 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	203		746		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	36 122	36 843	39 928	39 234	-1,7 %	6,5 %	8,6 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	32 556	33 925	36 794	36 031	-2,1 %	6,2 %	10,7 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	11	14	30	22	-26,3 %	58,2 %	105,4 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	2 709	2 470	2 696	2 729	1,2 %	10,5 %	0,7 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	6	5	7	7	6,6 %	28,7 %	15,7 %
71 YHTYMÄHALLINTO	840	429	402	445	10,7 %	3,8 %	-47,0 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

753 Sipoo

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	1 010	1 203	834	519	-37,8 %	-56,9 %	-48,6 %
josta psykiatrian osuus	1 010						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	12 146	11 480	13 254	12 378	-6,6 %	7,8 %	1,9 %
Käynnit käyntityypin mukaan	5 597	5 193	5 595	5 812	3,9 %	11,9 %	3,8 %
josta psykiatrian osuus	1 380						-100,0 %
Sähköiset palvelut	8	4	7	31	341,2 %	601,3 %	286,6 %
josta psykiatrian osuus	7						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*			34	37	7,6 %		
Palvelupaketit							
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	770	595	660	729	10,6 %	22,5 %	-5,3 %
josta psykiatrian osuus	49						-100,0 %
Palveluseteli	44	54	11	19	73,7 %	-65,5 %	-57,6 %
Potilashotelli							
Tartuntatautilääkkeet	118	88	130	101	-22,2 %	14,8 %	-14,3 %
Päivystysapu				43			
Potilaskuutus**	-15	130	130	125	-3,8 %	-3,8 %	-943,9 %
Muut ***	-1 101		-396		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	18 578	18 747	20 258	19 794	-2,3 %	5,6 %	6,5 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	446						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	19 024	18 747	20 258	19 794	-2,3 %	5,6 %	4,0 %
Myrkytystietokeskus	5	5	5	5	2,1 %	2,1 %	7,3 %
Lääkärihelikopteri	22	23	23	23	1,9 %	1,9 %	4,7 %
Ensihoito	780	879	879	947	7,7 %	7,7 %	21,5 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoidon palv.	806	907	907	976	7,6 %	7,6 %	21,0 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTEEN	19 830	19 654	21 165	20 770	-1,9 %	5,7 %	4,7 %
Terveyskeskushoitopäivä	0			1			16,1 %
Terveyskeskuspäivystys	230	200	224	241	7,4 %	20,5 %	4,7 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	231	200	224	241	7,6 %	20,7 %	4,7 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	20 061	19 854	21 389	21 011	-1,8 %	5,8 %	4,7 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	1 730	2 167	1 406	2 134	51,8 %	-1,5 %	23,4 %
NordDRG-tuotteet	8 814	8 940	9 429	8 845	-6,2 %	-1,1 %	0,3 %
Käynnit käyntityypin mukaan	24 627	24 850	24 879	26 936	8,3 %	8,4 %	9,4 %
Sähköiset palvelut	29	20	22	69			
Potilashotelliavopalvelut*			57	81			
Palvelupaketit							
Palveluseteli	65	135	14	46	236,0 %	-66,1 %	-29,6 %
Potilashotelli			0				
Terveyskeskushoitopäivä	1			1			1,3 %
Terv.keskuspäivystys	1 600	1 428	1 517	1 594	5,1 %	11,7 %	-0,4 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	19 024	18 747	20 258	19 794	-2,3 %	5,6 %	4,0 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	9 384	10 328	10 848	11 606	7,0 %	12,4 %	23,7 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	201	164	258	479	86,2 %	192,1 %	138,5 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	5	8	7	13	81,4 %	62,2 %	176,1 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	8 843	8 029	8 885	7 469	-15,9 %	-7,0 %	-15,5 %
71 YHTYMÄHALLINTO	591	218	260	226	-13,0 %	3,7 %	-61,7 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

755 Siuntio

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	678	709	700	700	0,1 %	-1,2 %	3,4 %
josta psykiatrian osuus	298						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	4 667	3 886	4 195	4 477	6,7 %	15,2 %	-4,1 %
Käynnit käyntityypin mukaan	1 756	1 552	1 638	1 599	-2,4 %	3,0 %	-8,9 %
josta psykiatrian osuus	473						-100,0 %
Sähköiset palvelut	2	1	1	3	168,7 %	154,0 %	62,5 %
josta psykiatrian osuus	1						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*							
Palvelupaketit							
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	404	346	381	340	-10,8 %	-1,9 %	-15,8 %
josta psykiatrian osuus	130						-100,0 %
Palveluseteli	6	3	2	4	55,4 %	16,0 %	-36,3 %
Potilashotelli							
Tartuntatautilääkkeet	0	2		1		-50,0 %	
Päivystysapu				13			
Potilasvakuutus**	-5	40	40	38	-6,2 %	-6,2 %	-901,4 %
Muut ***	-313		-147		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	7 194	6 540	6 811	7 175	5,3 %	9,7 %	-0,3 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	-696						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	6 498	6 540	6 811	7 175	5,3 %	9,7 %	10,4 %
Myrkytystietokeskus	2	2	2	2	-0,4 %	-0,4 %	1,9 %
Lääkärihelikopteri	7	7	7	7	-0,5 %	-0,5 %	-0,6 %
Ensihoito	281	283	283	272	-3,7 %	-3,7 %	-3,2 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoidon palv.	290	291	291	281	-3,6 %	-3,6 %	-3,1 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTEEN	6 788	6 831	7 102	7 456	5,0 %	9,1 %	9,8 %
Terveyskeskushoitopäivä	5	29	1		-100,0 %	-100,0 %	-100,0 %
Terveyskeskuspäivystys	121	117	124	134	8,6 %	14,9 %	11,1 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	126	145	125	134	8,0 %	-7,6 %	6,4 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	6 915	6 977	7 225	7 590	5,1 %	8,8 %	9,8 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	915	920	980	1 007	2,7 %	9,5 %	10,1 %
NordDRG-tuotteet	2 974	2 709	3 043	3 007	-1,2 %	11,0 %	1,1 %
Käynnit käyntityypin mukaan	7 770	7 332	7 372	6 934	-5,9 %	-5,4 %	-10,8 %
Sähköiset palvelut	8	4	3	8			
Potilashotelliavopalvelut*							
Palvelupaketit							
Palveluseteli	8	8	3	10	260,7 %	32,8 %	29,3 %
Potilashotelli							
Terveyskeskushoitopäivä	14	150				-100,0 %	-100,0 %
Terv.keskuspäivystys	791	716	777	745	-4,1 %	4,1 %	-5,8 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta							
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	6 498	6 540	6 811	7 175	5,3 %	9,7 %	10,4 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	3 531	3 166	3 743	4 231	13,0 %	33,7 %	19,8 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	3	3	1	1	-37,6 %	-78,7 %	-74,4 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	3 641	3 320	3 023	2 904	-4,0 %	-12,5 %	-20,2 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	7	9	3	0	-87,5 %	-96,2 %	-95,3 %
71 YHTYMÄHALLINTO	-684	42	40	39	-3,7 %	-8,2 %	-105,7 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

858 Tuusula

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	1 810	1 757	1 947	1 414	-27,4 %	-19,5 %	-21,9 %
josta psykiatrian osuus	1 789						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	23 972	22 650	23 768	23 458	-1,3 %	3,6 %	-2,1 %
Käynnit käyntityypin mukaan	11 544	10 360	10 975	10 944	-0,3 %	5,6 %	-5,2 %
josta psykiatrian osuus	4 094						-100,0 %
Sähköiset palvelut	29	15	30	121	302,1 %	696,6 %	319,8 %
josta psykiatrian osuus	24						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*			19	20	3,7 %		
Palvelupaketit							
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	1 682	1 558	1 781	1 687	-5,3 %	8,3 %	0,3 %
josta psykiatrian osuus	360						-100,0 %
Palveluseteli	92	83	93	76	-18,1 %	-8,6 %	-17,4 %
Potilashotelli	1			1			
Tartuntatautilääkkeet	281	255	281	273	-2,7 %	7,1 %	-2,8 %
Päivystysapu				81			
Potilaskuutus**	-29	253	253	239	-5,5 %	-5,5 %	-910,0 %
Muut ***	-3 295		-759		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	36 087	36 932	38 386	38 312	-0,2 %	3,7 %	6,2 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	829						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	36 916	36 932	38 386	38 312	-0,2 %	3,7 %	3,8 %
Myrkytystietokeskus	9	10	10	10	0,3 %	0,3 %	3,0 %
Lääkärihelikopteri	44	44	44	44	0,2 %	0,2 %	0,5 %
Ensihoito	1 196	1 223	1 223	1 268	3,7 %	3,7 %	6,0 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoiton palv.	1 249	1 277	1 277	1 322	3,5 %	3,5 %	5,8 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTENÄ	38 165	38 208	39 662	39 634	-0,1 %	3,7 %	3,8 %
Terveyskeskushoitopäivä			42	55	31,6 %		
Terveyskeskuspäivystys	616	612	636	634	-0,4 %	3,6 %	2,9 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	1		2		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	617	612	680	689	1,3 %	12,6 %	11,7 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	38 782	38 820	40 342	40 323	0,0 %	3,9 %	4,0 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	3 587	3 391	3 936	4 936	25,4 %	45,6 %	37,6 %
NordDRG-tuotteet	18 036	17 453	18 063	17 816	-1,4 %	2,1 %	-1,2 %
Käynnit käyntityypin mukaan	48 044	47 920	46 961	47 720	1,6 %	-0,4 %	-0,7 %
Sähköiset palvelut	97	83	87	254			
Potilashotelliavopalvelut*			32	43			
Palvelupaketit							
Palveluseteli	135	205	134	185	37,8 %	-9,6 %	37,3 %
Potilashotelli	5			3			
Terveyskeskushoitopäivä	1		66	128	93,7 %		12684,0 %
Terv.keskuspäivystys	3 416	3 311	3 462	3 329	-3,9 %	0,5 %	-2,6 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	1		2		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	36 916	36 932	38 386	38 312	-0,2 %	3,7 %	3,8 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	16 321	16 497	17 063	19 036	11,6 %	15,4 %	16,6 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	19 349	19 840	20 689	18 600	-10,1 %	-6,2 %	-3,9 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	37	37	30	68	123,7 %	83,3 %	83,2 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	44	51	69	96	39,1 %	90,7 %	117,3 %
71 YHTYMÄHALLINTO	1 165	508	533	512	-4,1 %	0,8 %	-56,1 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

092 Vantaa

Laskutus 1 000 €	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	17 361	17 259	16 612	12 535	-24,5 %	-27,4 %	-27,8 %
josta psykiatrian osuus	15 228						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	139 546	130 188	143 119	137 562	-3,9 %	5,7 %	-1,4 %
Käynnit käyntityypin mukaan	65 161	58 497	63 458	65 864	3,8 %	12,6 %	1,1 %
josta psykiatrian osuus	20 903						-100,0 %
Sähköiset palvelut	194	101	193	359	86,0 %	254,2 %	84,4 %
josta psykiatrian osuus	166						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*			435	436	0,2 %		
Palvelupaketit			8	4	-53,1 %		
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	11 016	8 704	11 113	9 662	-13,1 %	11,0 %	-12,3 %
josta psykiatrian osuus							
Palveluseteli	666	612	630	529	-16,1 %	-13,6 %	-20,7 %
Potilashotelli	0		1	1	-43,7 %		56,4 %
Tartuntatautiiläkkeet	2 819	2 827	2 722	2 813	3,4 %	-0,5 %	-0,2 %
Päivystysapu				470			
Potilasvakuutus**	-164	1 436	1 436	1 377	-4,1 %	-4,1 %	-937,7 %
Muut ***	-15 724		-4 676		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	220 876	219 624	235 051	231 611	-1,5 %	5,5 %	4,9 %
Kalliin hoidon taseus (netto)	-2 927						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	217 948	219 624	235 051	231 611	-1,5 %	5,5 %	6,3 %
Myrkytystietokeskus	52	55	55	56	1,8 %	1,8 %	6,5 %
Lääkärihelikopteri	245	250	250	254	1,7 %	1,7 %	3,9 %
Ensihoito	4 302	4 553	4 553	4 708	3,4 %	3,4 %	9,4 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoiton palv.	4 599	4 858	4 858	5 018	3,3 %	3,3 %	9,1 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHTEEN	222 547	224 482	239 909	236 629	-1,4 %	5,4 %	6,3 %
Terveyskeskushoitopäivä	0			2			364,4 %
Terveyskeskuspäivystys	4 707	4 733	5 206	5 687	9,2 %	20,2 %	20,8 %
Kliininen hammashoito (TK)	2		6	17			
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	25		60		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	4 735	4 733	5 272	5 707	8,2 %	20,6 %	20,5 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHTEENSÄ	227 282	229 215	245 181	242 335	-1,2 %	5,7 %	6,6 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	31 168	32 532	31 108	25 261	-18,8 %	-22,4 %	-19,0 %
NordDRG-tuotteet	90 224	85 858	93 678	89 898	-4,0 %	4,7 %	-0,4 %
Käynnit käyntityypin mukaan	269 911	269 273	267 748	254 803	-4,8 %	-5,4 %	-5,6 %
Sähköiset palvelut	713	512	601	890			
Potilashotelliavopalvelut*			728	960			
Palvelupaketit			5	5			
Palveluseteli	981	1 533	930	1 319	41,8 %	-13,9 %	34,4 %
Potilashotelli	2		5	3			
Terveyskeskushoitopäivä	1			4			305,3 %
Terv.keskuspäivystys	34 651	33 420	37 152	37 880	2,0 %	13,3 %	9,3 %
Kliininen hammashoito (TK)	31		76	90			
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	41		88		-100,0 %		-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	217 948	219 624	235 051	231 611	-1,5 %	5,5 %	6,3 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	216 732	213 895	229 356	226 147	-1,4 %	5,7 %	4,3 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	422	449	529	390	-26,3 %	-13,1 %	-7,5 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	309	216	420	385	-8,3 %	77,9 %	24,4 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	252	801	589	499	-15,2 %	-37,7 %	98,2 %
71 YHTYMÄHALLINTO	233	4 263	4 158	4 190	0,8 %	-1,7 %	1694,7 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitukset/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.

JÄSENKUNTIEN TUOTTEISTETUT PALVELUT JA KAPITAATIOPERUSTEISET ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT

927 Vihti

Laskutus 1 000 euroina	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	1 411	1 423	1 754	909	-48,2 %	-36,1 %	-35,6 %
josta psykiatrian osuus	1 411						-100,0 %
NordDRG-tuotteet	19 656	18 508	19 646	20 045	2,0 %	8,3 %	2,0 %
Käynnit käyntityypin mukaan	8 848	8 500	8 684	9 044	4,1 %	6,4 %	2,2 %
josta psykiatrian osuus	2 980						-100,0 %
Sähköiset palvelut	7	1	9	24	166,5 %	2133,4 %	259,4 %
josta psykiatrian osuus	4						-100,0 %
Potilashotelliavopalvelut*			5	6	10,3 %		
Palvelupaketit							
Ostopalvelut ja hoitopalvelut muista sairaaloista	1 323	750	1 356	1 470	8,4 %	95,9 %	11,1 %
josta psykiatrian osuus	446						-100,0 %
Palveluseteli	38	21	23	19	-17,9 %	-6,5 %	-50,0 %
Potilashotelli							
Tartuntatauti-lääkkeet	197	107	145	168	15,5 %	57,0 %	-14,6 %
Päivystysapu				61			
Potilasvakuutus**	-22	190	190	179	-5,4 %	-5,4 %	-909,8 %
Muut ***	-1 148		-619		-100,0 %		-100,0 %
Yhteensä (ennen kalliin hoidon tasausta)	30 310	29 500	31 196	31 924	2,3 %	8,2 %	5,3 %
Kalliin hoidon tasaus (netto)	290						-100,0 %
Jäsenkunnan maksuosuus (tuotteistett. palv.)	30 600	29 500	31 196	31 924	2,3 %	8,2 %	4,3 %
Myrkytystietokeskus	7	7	7	7	0,4 %	0,4 %	2,9 %
Lääkärihelikopteri	33	33	33	33	0,3 %	0,3 %	0,5 %
Ensihoito	1 319	1 326	1 326	1 287	-2,9 %	-2,9 %	-2,4 %
Kapitaatioperusteiset erikoissairaanhoidon palv.	1 359	1 366	1 366	1 328	-2,8 %	-2,8 %	-2,3 %
ERIKOISSAIRAANHOIDON PALVELUT YHT. ENN	31 959	30 866	32 562	33 252	2,1 %	7,7 %	4,0 %
Terveyskeskushoitopäivä	170		3	4	60,7 %		-97,4 %
Terveyskeskuspäivystys	539	559	3	677	24771,0 %	21,2 %	25,5 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	6						-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Muiden palveluiden laskutus	716	559	5	682	12418,9 %	21,9 %	-4,7 %
SAIRAANHOID. PALVELULASKUTUS YHT. ENN	32 675	31 425	32 567	33 934	4,2 %	8,0 %	3,9 %
Tuotteet yhteensä lkm	TP 2017	TA 2018	ENN2018 ¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Hoitopäivät tuotteet	2 440	2 537	2 967	2 671	-10,0 %	5,3 %	9,5 %
NordDRG-tuotteet	14 316	15 025	14 443	13 852	-4,1 %	-7,8 %	-3,2 %
Käynnit käyntityypin mukaan	40 026	40 554	39 754	39 612	-0,4 %	-2,3 %	-1,0 %
Sähköiset palvelut	24	4	22	60			
Potilashotelliavopalvelut*			7	12			
Palvelupaketit							
Palveluseteli	47	53	30	49	60,9 %	-7,9 %	3,8 %
Potilashotelli							
Terveyskeskushoitopäivä	442		1	19	1844,4 %		-95,6 %
Terv.keskuspäivystys	3 542	3 432	1	3 785	378390,2 %	10,3 %	6,9 %
Kliininen hammashoito (TK)							
Siirtoviivahoitopäivät, oma toiminta	10						-100,0 %
Siirtoviivahoitopäivät, ostopalvelut							
Jäsenkunnan maksuosuus sairaanhoitoalueittain	TP 2017	TA 2018	ENN2018¹⁾ (7+5)	TAE 2019	Muutos-% TAE2019/ ENN2018	Muutos-% TAE2019/ TA2018	Muutos-% TAE2019/ TP2017
Organisaatio yhteensä	30 600	29 500	31 196	31 924	2,3 %	8,2 %	4,3 %
20 HYKS-SAIRAANHOITOALUE	12 999	13 756	15 568	19 102	22,7 %	38,9 %	47,0 %
30 HYVINKÄÄN SAIRAANHOITOALUE	108	114	143	164	14,4 %	44,0 %	51,6 %
40 LOHJAN SAIRAANHOITOALUE	16 937	15 298	15 128	12 284	-18,8 %	-19,7 %	-27,5 %
60 PORVOON SAIRAANHOITOALUE	24	36	22	27	21,6 %	-25,9 %	9,2 %
71 YHTYMÄHALLINTO	531	297	335	347	3,7 %	17,1 %	-34,6 %

Tietolähde: HUS-ToTal. TAE2019 Ecomed PP.

*) Vuonna 2017 sisältyi käynneihin.

**) Yhtymähallinnon tulosalueella.

***) VRK-tarkistuksen vaikutus, lisäveloitus/-palautus ja luokittelematon sekä diagnoosipuutteellisten jaksotus.

¹⁾ ENN2018: luvuissa on otettu huomioon tammi-maaliskuun ylijäämän palautus. Ei sisällä vuodelle 2018 ennustettua ylijäämän palautusta.